

«Այդի Բանկ»

ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
Կողմից թողարկվող պարտատոմսերի
վերաբերյալ

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

Երևան - 2023թ.

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ
«ԱՅԴԻ ԲԱՆԿ»
ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
Թողարկողի ֆիրմային անվանումը և կազմակերպչաիրավական տեսակը

ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ (+37410) 59 33 33
Էլ. փոստ՝ info@idbank.am
Կայք՝ www.idbank.am

«ԱՅԴԻ ԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
Գլխավոր տեղաբաշխողի ֆիրմային անվանումը և կազմակերպչաիրավական տեսակը

ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ (+37410) 59 33 33
Էլ. փոստ՝ info@idbank.am
Կայք՝ www.idbank.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ
ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Արժեթղթերի տեսակը՝	անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	50,000,000 (հիսուն միլիոն) ԱՄՆ Դոլար, 20,000,000 (քսան միլիոն) ԵՎԲ, 10,000,000,000 (տաս միլիարդ) ՀՀ դրամ
Արժեկտրոնը՝	ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Շրջանառության ժամկետը՝	ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Արժեկտրոնների վճարման հաճախականությունը՝	ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ 1: ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ 7

- 1.1 Թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն..... 7
- 1.2 Թողարկողին և արժեթղթերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը 9
- 1.3 Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ..... 9
- 1.4 Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին համառոտ տեղեկություններ..... 12
- 1.5 Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները..... 12
- 1.6 Թողարկողի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տվյալներ 13
- 1.7 Արժեթղթերի համակողմանի նկարագիրը..... 14
- 1.8 Ամփոփ ֆինանսական տվյալներհազգ. ՀՀ դրամ..... 15

ԲԱԺԻՆ 2: ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 16

- 2.1 Ռիսկային գործոններ..... 16
- 2.2 Հիմնական տեղեկատվություն 17
- 2.3 Տեղեկատվություն արժեթղթերի վերաբերյալ..... 18
- 2.4 Առաջարկի ժամկետները և պայմանները..... 27
- 2.5 Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը 34
- 2.6 Լրացուցիչ տեղեկատվություն 34

ԲԱԺԻՆ 3: ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ..... 35

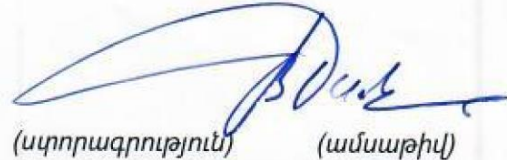
- 3.1 Անկախ աուդիտորները..... 35
- 3.2 Ռիսկային գործոններ..... 35
- 3.3 Տեղեկատվություն Բանկի մասին 41
- 3.4 Բիզնեսի նկարագիրը..... 43
- 3.5 Թողարկողի կառուցվածքը 45
- 3.6 Զարգացման վերջին միտումները..... 45
- 3.7 Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը..... 43
- 3.8 Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները 47
- 3.9 Տեղեկատվություն Թողարկողի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին 54
- 3.10 Էական պայմանագրերը..... 55

3.11 Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը.....	56
3.12 Այլ տեղեկատվություն	56
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ.....	58
Հավելված 1: «Այդի բանկ» ՓԲԸ կազմակերպական կառուցվածք.....	58
Հավելված 2: Թողարկման վերջնական պայմաններ	59
Հավելված 3: «Այդի բանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (ֆիզիկական անձանց համար)	68
Հավելված 4: «Այդի բանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (իրավաբանական անձանց համար)	70
Հավելված 5: Թվային հարթակում «Այդի բանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (ֆիզիկական անձանց համար).....	72
Հավելված 6: «Այդի բանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի հետզնման հայտ-հանձնարարական	74
Հավելված 7: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր.....	76
Հավելված 8: «Այդի բանկ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններ	77

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը:

Վարտան Դիլանյան
«Այդի Բանկ» ՓԲԸ խորհրդի նախագահ

(ստորագրություն) (ամսաթիվ)

Կարեն Մարգարյան
«Այդի Բանկ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ

(ստորագրություն) (ամսաթիվ)

Ավետ Միրաքյան
«Այդի Բանկ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ

(ստորագրություն) (ամսաթիվ)

Արթուր Զավադյան
«Այդի Բանկ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ

(ստորագրություն) (ամսաթիվ)

Ալեքսեյ Կոմար
«Այդի Բանկ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ

(ստորագրություն) (ամսաթիվ)

Մհեր Աբրահամյան
«Այդի Բանկ» ՓԲԸ վարչության նախագահ

(ստորագրություն) (ամսաթիվ)

Արման Ասատրյան
«Այդի Բանկ» ՓԲԸ Ֆինանսական
տնօրեն, Վարչության անդամ

(ստորագրություն) (ամսաթիվ)

Ռաֆիկ Սուվարյան
«Այդի Բանկ» ՓԲԸ Ռիսկերի կառավարման
գծով տնօրեն, Վարչության անդամ

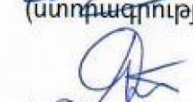

(ստորագրություն) (ամսաթիվ)

Անուշիկ Խաչատրյան
«Այդի Բանկ» ՓԲԸ գլխավոր հաշվապահ

(ստորագրություն) (ամսաթիվ)

		 IDBank	
Կարեն Նալբանդյան «Այդի Բանկ» ՓԲԸ Բիզնեսի զարգացման Տնօրեն, Վարչության անդամ		(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Սերգեյ Առաքելյան «Այդի Բանկ» ՓԲԸ Թվային Բանկինգի Տնօրեն, Վարչության անդամ		(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Տիգրան Մխիթարյան «Այդի Բանկ» ՓԲԸ Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն, Վարչության անդամ		(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)
Լիլիթ Գրիգորյան «Այդի Բանկ» ՓԲԸ Գործառնական տնօրեն, վարչության անդամ		(ստորագրություն)	(ամսաթիվ)

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹ-ՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը թղթային տարբերակով Բանկի գլխամասային գրասենյակում և մասնաճյուղերում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային էջում՝ www.idbank.am:

1.1 Թողարկողի և նրա գործունեության վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն

1.1.1 Թողարկողի անվանումը և կապի միջոցները

1.1.1.1 Բանկի անվանումը

Բանկի լրիվ անվանումն է՝

հայերեն՝

«ԱյԴԻ Բանկ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

ռուսերեն՝

Закрытое Акционерное Общество «АйДи Банк»

անգլերեն՝

“ID Bank” Closed Joint Stock Company:

Բանկի կրճատ անվանումն է՝

հայերեն՝

«ԱյԴԻ Բանկ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝

ЗАО “АйДи Банк”

անգլերեն՝

“ID Bank” CJSC:

1.1.1.2 Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Վարդանանց փ. 13, գրանցման համարը՝ 9: Բանկի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Վարդանանց փողոց՝ 13:

1.1.1.3 Կապի միջոցներ են՝ հեռախոս՝ +37410 593333, էլ-փոստ՝ info@idbank.am, ինտերնետային կայք՝ www.idbank.am: Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել «ԱյԴԻ Բանկ» ՓԲԸ Գանձապետ՝ Վահան Հայրապետյանի հետ կապի հետևյալ միջոցներով՝ հեռախոս՝ +37410 593395 (3275), էլ. փոստ՝ vahan.hayrapetyan@idbank.am:

1.1.2 Թողարկողի համառոտ պատմությունը

«ԱյԴի բանկ» ՓԲԸ-ն «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդն է, որը հիմնադրվել է 1990թ. օգոստոսի 1-ին թեթև արդյունաբերության բնագավառի ձեռնարկությունների կողմից որպես փայատիրական առևտրային բանկ: 1996թ. «Անելիք» փայատիրական առևտրային բանկը գրանցվել է (ՀՀ ԿԲ արտոնագիր N9) որպես «Անելիք Բանկ» ՍՊԸ: 2007թ. «Անելիք Բանկ» ՍՊԸ-ն վերակազմավորվել է «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ: 2018թ. հունիսին «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ վերանվանվել է «ԱյԴի Բանկ» ՓԲԸ: 2013 թվականից մինչ 2016 թվականի սեպտեմբեր ամիսը «ԱյԴի Բանկ» ՓԲԸ միակ բաժնետերն է եղել լիբանանյան «Կրեդիտբանկ» Ս.Ա.Լ.-ը: 2016 թվականի հոկտեմբեր ամսում Բանկի բաժնետերերի կառուցվածքում տեղի է ունեցել փոփոխություն, և ներգրավվել է նոր բաժնետեր «Ֆիսթոք» LTD ընկերությունը՝ 59.68 տոկոս բաժնեմասնակցությամբ:

2022 թվականին Բանկի բաժնետերերի կառուցվածքում տեղի է ունեցել փոփոխություն: Բանկի բաժնետոմսերի 100 տոկոսը պատկանում է «Ֆիսթոք» Էլ Թի Դի ընկերությանը:

1.1.3 Թողարկողի կանոնադրական կապիտալը

«ԱյԴի բանկ» ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալը 30.06.2023թ. դրությամբ կազմել է 33,971,850 հազ. ՀՀ դրամ, բաժնետոմսերի քանակը՝ 679,437 հատ սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրի անվանական արժեքը՝ 50,000 ՀՀ դրամ:

1.1.4 Թողարկողի ռազմավարությունը

Բանկը շարունակաբար ուսումնասիրում է հաճախորդների պահանջմունքները՝ ձգտելով լինել ֆինանսական ծառայությունների ոլորտում ընթացող գլոբալ փոփոխությունների առաջնագծում: 2023 թվականին Բանկի ռազմավարական հիմնական ուղղվածությունը թվային ուղիների զարգացումն է և հեռահար ուղիներով ծառայությունների մատուցումը: Բանկը շարունակելու է կատարելագործել մանրաձախ և կորպորատիվ հաճախորդներին մատուցվող ծառայությունները՝ դրանք դարձնելով ավելի պարզ և հարմարավետ: Շարունակվելու է նաև արժեթղթային գործառնությունների իրականացումը, մասնավորապես պարտատոմսերի թողարկման գործառնությունը՝ այդպիսով դիվերսիֆիկացնելով Բանկի կողմից ներգրավվող միջոցների աղբյուրները: Իր նորարարական ռազմավարության շրջանակներում Բանկը կարևորում է նաև ներդրումային բիզնեսի թվայնացումը՝ թվային տեխնոլոգիաների զարգացմանը համընթաց:

1.1.5 Թողարկողի բիզնեսի համառոտ նկարագիրը

«ԱյԴի բանկ» ՓԲԸ-ն իր գործունեությունն իրականացնում է ՀՀ մայրաքաղաքում և 4 մարզերում տեղաբաշխված 13 մասնաճյուղերի միջոցով: Մասնավորապես Երևան քաղաքում Բանկի մասնաճյուղերը տեղակայված են Կենտրոն (2), Արաբկիր (2), Դավթաշեն (1), Էրեբունի (1), Նոր նորք (1), Շենգավիթ (1) Հարավարևմտյան թաղամաս վարչական շրջաններում (1), իսկ ՀՀ մարզերում՝ Աբովյան (1), Գյումրի (1), Վանաձոր (1) և Էջմիածին (1) քաղաքներում: 30.06.2023թ. դրությամբ Բանկի կողմից սպասարկվող բանկոմատների թիվը կազմել է 58, որոնցից 52-ը՝ Երևան քաղաքում, իսկ 6-ը՝ ՀՀ մարզերում, իսկ տեղադրված POS տերմինալների թիվը՝ 1707: Բանկի գործունեությունն ընդհանուր առմամբ ուղղված է իր կողմից սահմանված թիրախային սեգմենտներին բանկային ծառայությունների մատուցմանը, որի համաձայն Բանկում ձևավորվել են համապատասխան բիզնես ուղղությունները, այն է՝ մանրածախ բանկային ծառայությունների ուղղություն և կորպորատիվ բանկային ծառայությունների ուղղություն:

- **Կորպորատիվ բանկային գործառնություններ.** Բանկը կարևորում է ՓՄՁ ոլորտի հիմնական ֆինանսական խնդիրների բացահայտումը՝ դրանց համապատասխան մշակելով պարզ և հարմարավետ բանկային ծառայություններ: Մասնավորապես, առևտրային նպատակով տրամադրվող վարկերը, առևտրի ֆինանսավորման նպատակով թողարկվող բանկային գործիքները մշտապես համադրվում են հաճախորդի պահանջունքների, ինչպես նաև շուկայում առաջարկվող համանման գործիքների պայմանների հետ:

- **Մանրածախ բանկային գործառնություններ.** Ֆիզիկական անձանց բանկային ծառայությունների մատուցման ընթացքում Բանկն առավելապես կարևորում է պարզ ընթացակարգերով ծառայությունների մատուցումը, ինչը թույլ է տալիս հաճախորդին հնարավորինս սեղմ ժամանակահատվածում ստանալ իր կարիքներին համապատասխան բանկային ծառայություն:

1.1.6 Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը

Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է սույն Ազդագրի Հավելված 1-ում:

1.2 Թողարկողին և արժեթղթերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի ներդրումները, այդ թվում՝ բանկերի պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ: Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ստորև շարադրված ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և Ազդագրի մեջ տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը:

Բանկը խուսափել է Ազդագրում ներկայացված ցուցանիշների, կանխատեսումների և տեղեկատվության մեկնաբանություններից, որպեսզի ներդրողն ինքնուրույն ուսումնասիրի դրանք՝ պարտատոմսեր գնելու կամ չգնելու

որոշում կայացնելու համար: Ռիսկերը այն բոլոր տեսակի իրադարձություններն են, որոնք կարող են էապես ազդել Բանկի գործունեության և Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի վրա: Հնարավոր ռիսկերի շարքում կարելի է նշել՝

- **ՀՀ-ում բանկային ծառայությունների շուկայում բարձր մրցակցության առկայությունը**, որի պատճառով Բանկը չի կարող երաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը,
- **պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը**, որը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով,
- **արտարժույթային ռիսկը**, որը կարող է առաջանալ փոխարժեքի կտրուկ տատանումների հետևանքով, ինչպես նաև հասարակության մոտ արտարժույթով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների ռիսկի ոչ պատշաճ կառավարման և արտարժույթով արտահայտված պարտատոմսերում ներդրողների մոտ իրենց առաջարկված գործիքի վերաբերյալ ոչ բավարար տեղեկատվություն ստանալու արդյունքում,
- **տոկոսադրույքի ռիսկը**, որը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության,
- **օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը**, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կազդեն ինչպես Բանկի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա:
- **Տարածաշրջանային ռիսկ**, որը կարող է առաջանալ տարածաշրջանային և ներքաղաքական իրավիճակի փոփոխությունների հետևանքով՝ իր հերթին բացասական ազդեցություն ունենալով երկրի մակրոտնտեսական վիճակի վրա: Երկրի անբարենպաստ մակրոտնտեսական վիճակն իր հերթին կարող է վատ ազդեցություն ունենալ թողարկողի բնականոն գործունեության և շահութաբերության վրա:
- **Երկրում/աշխարհում արտակարգ դրություն հայտարարելու ռիսկ (օրինակ՝ Պանդեմիայի ռիսկ)**, որն իր վրա կարող է կրել թե՛ թողարկողը, թե՛ ներդրողը: Նման իրավիճակում կարող է փոփոխության ենթարկվել երկրի մակրոտնտեսական վիճակը՝ այդպիսով բացասական ազդեցություն թողնելով նաև թողարկողի հիմնական ցուցանիշների վրա, և ներդրողն իր հերթին, պարտատոմսերում ներդրում կատարելով, որոշակի չափով իր վրա է վերցնում նաև այդ ռիսկը:

1.3 Թողարկողի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ

Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է Բանկի խորհրդի և գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի գործունեությունը շուկայի պահանջներին, ինչպես նաև նվազեցնելով տարբեր ռիսկային գործոնների բացասական ազդեցությունը:

30.06.2023թ. դրությամբ Բանկի ակտիվների կառուցվածը ներկայացված է ստորև աղյուսակում.

Ակտիվի անվանումը	Արժեքը 30.06.2023թ. դրությամբ (հազ. ՀՀ դրամ)	Կշիռն ընդհանուր ակտիվներում, %
Կանխիկ դրամական միջոցներ	12,158,334	3.82%
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	32,355,443	10.15%
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	27,806,410	8.73%
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	448,223	0.14%
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10,360,076	3.25%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	152,922,484	47.99%
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	9,833,978	3.09%
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	47,701,092	14.97%
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	9,821,560	3.08%
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	0.00%
Բռնագանձված ակտիվներ	2,729,565	0.86%
Այլ ակտիվներ	12,499,951	3.92%
<i>Ընդամենը՝ ակտիվներ</i>	318,637,116	100.00%

Գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են:

Բանկի կառավարման մոդելն ուղղված է գործարար գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը, ուստի Բանկի ղեկավարությունը ըստ նպատակահարմարության իրականացնում է կազմակերպական փոփոխություններ աշխատանքի արդյունավետության շարունակական բարելավման համար:

Միևնույն ժամանակ հարկ է նշել, որ Բանկի ղեկավարությունը մշտապես իր ուշադրության ներքո է պահում նաև Բանկի կազմակերպական կառուցվածքի արդիական և ժամանակակից բիզնեսի վարման կանոններին համապատասխանեցնելու խնդիրը, որոնք միտված են Բանկի գործունեության բարելավմանը և արդյունավետության ու շահութաբերության բարձրացմանը:

1.4 Թողարկողի աուդիտն իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին համառոտ տեղեկություններ

Բանկի 2020, 2021 և 2022 թվականների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացվել է «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության կողմից: «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է KPMG International Cooperative կազմակերպությանն անդամակցող «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի» անկախ ֆիրմաների ցանցի անդամ: «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝ ՀՀ ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյանի փող., 26/1 շենք, «Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ, հեռ.՝ +37410 566762, կայքի հասցեն է՝ www.kpmg.am, էլ. փոստ՝ general@kpmg.co.am: «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության տնօրեն է հանդիսանում Տիգրան Գասպարյանը:

Նախորդող վերջին 3 տարվա ընթացքում Բանկի աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

1.5 Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները

1.5.1 Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները.

- Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (այսուհետև՝ Ընդհանուր ժողով)
- Բանկի խորհուրդը (այսուհետև՝ Խորհուրդ)
- Բանկի վարչությունը և Բանկի վարչության նախագահը:

1.5.2 2013 թվականից մինչ 2016 թվականի սեպտեմբեր ամիսը Բանկի միակ բաժնետերն է եղել լիբանանյան «Կրեդիտբանկ» Ս.Ա.Լ.-ը: 2016 թվականի հոկտեմբերին Բանկի բաժնետերերի կառուցվածքում ներգրավվել է նոր բաժնետեր՝ «Ֆիսթոք» LTD ընկերությունը, և բանկի բաժնետիրական կապիտալը կազմված է եղել 679,437 հատ բաժնետոմսերից, որի 59.68 տոկոսը տնօրինվել է «Ֆիսթոք» LTD ընկերության կողմից և 40.32 տոկոսը՝ «Կրեդիտբանկ» Ս.Ա.Լ.-ի կողմից:

2022 թվականի փետրվար ամսում Բանկի բաժնետերերի կառուցվածքում տեղի է ունեցել փոփոխություն: Բանկի բաժնետոմսերի 100 տոկոսը պատկանում է «Ֆիսթոք» Էլ Թի Դի ընկերությանը:

1.5.3 Բանկի Խորհուրդը կազմված է 5 անդամներից: Բանկի խորհրդի անդամներն են.

- Վարտան Դիլանյան (խորհրդի նախագահ)
- Կարեն Մարգարյան (խորհրդի անդամ)
- Ավետ Միրաքյան (խորհրդի անդամ)
- Արթուր Զավադյան (խորհրդի անդամ)
- Ալեքսեյ Կոմար (խորհրդի անդամ)

1.5.4 Բանկի վարչությունը կազմված է 8 անդամներից: Բանկի վարչության անդամներն են.

- Միեր Աբրահամյան (վարչության նախագահ)
- Արման Ասատրյան (Ֆինանսական տնօրեն, վարչության անդամ)

- Անուշիկ Խաչատրյան (Գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ)
- Ռաֆիկ Սուվարյան (Ռեկլեյթինգի կառավարման գծով տնօրեն, վարչության անդամ)
- Կարեն Նալբանդյան (Բիզնեսի զարգացման տնօրեն, վարչության անդամ)
- Սերգեյ Առաքելյան (Թվային Բանկինգի տնօրեն, վարչության անդամ)
- Տիգրան Մխիթարյան (Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն, վարչության անդամ)
- Լիլիթ Գրիգորյան (Գործառնական տնօրեն, վարչության անդամ)

1.5.5 30.06.2023թ. դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմել է 718:

1.6 Թողարկողի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տվյալներ

Բանկը մինչ այժմ թողարկել է բաժնետոմսեր և պարտատոմսեր: Բանկի կանոնադրական կապիտալը 30.06.2023թ. դրությամբ կազմել է 33,971,850 հազար ՀՀ դրամ և բաժնետիրական կապիտալը կազմված է եղել թվով 679,437 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 50,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Հաշվի առնելով Բանկի կազմակերպչական ձևը՝ Բանկի կողմից թողարկված բաժնետոմսերը չեն շրջանառվում կարգավորող շուկայում: Բանկի բաժնետոմսերը թողարկված են անժամկետ:

«Այդի բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի 2020թ. մարտի 20-ի թիվ 02 որոշմամբ հաստատված և ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախագահի 05 հունիսի 2020 թ. թիվ 1/291Ա որոշմամբ գրանցված Բանկի ծրագրային ազդագրի շրջանակում 2020թ.-ին Բանկի կողմից կատարվել է թվով 2 թողարկում, որի ընթացքում թողարկվել են 10,000,000.00 ԱՄՆ դոլարի պարտատոմսեր, որոնք շրջանառվում են կարգավորվող շուկայում:

«Այդի բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի 2020թ. մարտի 20-ի թիվ 02 որոշմամբ հաստատված և ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախագահի 05 հունիսի 2020 թ. թիվ 1/291Ա որոշմամբ գրանցված Բանկի ծրագրային ազդագրի շրջանակում 2021թ.-ին Բանկի կողմից կատարվել է թվով 1 թողարկում, որի ընթացքում թողարկվել են 5,000,000.00 ԱՄՆ դոլարի պարտատոմսեր, որոնք շրջանառվում են կարգավորվող շուկայում:

«Այդի բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի 2021թ. հունիսի 25-ի թիվ 06 որոշմամբ հաստատված և ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախագահի 23 հուլիսի 2021 թ. թիվ 1/392Ա որոշմամբ գրանցված Բանկի ծրագրային ազդագրի շրջանակում 2021թ.-ին Բանկի կողմից կատարվել է թվով 2 թողարկում, որի ընթացքում թողարկվել են 10,000,000.00 ԱՄՆ դոլարի պարտատոմսեր, որոնք շրջանառվում են կարգավորվող շուկայում:

«Այդի բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի 2021թ. հունիսի 25-ի թիվ 06 որոշմամբ հաստատված և ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախագահի 23 հուլիսի 2021 թ. թիվ 1/392Ա որոշմամբ գրանցված Բանկի ծրագրային ազդագրի շրջանակում 2022թ.-ին Բանկի կողմից կատարվել է թվով 3 թողարկում, որի ընթացքում թողարկվել են

5,614,000.00 ԱՄՆ դոլար և 1,500,000,000.00 ՀՀ դրամի պարտատոմսեր, որոնք շրջանառվում են կարգավորվող շուկայում:

«Այդի բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի 2022թ. օգոստոսի 23-ի թիվ 10 որոշմամբ հաստատված և ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախագահի 07-ի հոկտեմբերի 2022 թ. թիվ 1/489Ա որոշմամբ գրանցված Բանկի ծրագրային ազդագրի շրջանակում 2022թ.-ին Բանկի կողմից կատարվել է թվով 3 թողարկում, որի ընթացքում թողարկվել են 10,000,000.00 ԱՄՆ դոլարի պարտատոմսեր և 500,000,000.00 ՀՀ դրամի պարտատոմսեր, որոնք շրջանառվում են կարգավորվող շուկայում:

«Այդի բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի 2022թ. օգոստոսի 23-ի թիվ 10 որոշմամբ հաստատված և ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախագահի 07-ի հոկտեմբերի 2022 թ. թիվ 1/489Ա որոշմամբ գրանցված Բանկի ծրագրային ազդագրի շրջանակում 2023թ.-ին Բանկի կողմից տեղաբաշխման ընթացքում են գտնվում թվով 2 ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսեր՝ 8,000,000.00 ԱՄՆ դոլար ծավալով:

1.7 Արժեթղթերի համակողմանի նկարագիրը

Պարտատոմսերի տեսակը՝	անվանական, արժեկտրոնային:
Ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Փոխարկելիությունը՝	ոչ փոխարկելի
Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար
Թողարկման արժույթը՝	ԱՄՆ դոլար / ԵՎՐՈ / ՀՀ դրամ
Թողարկման ընդհանուր ծավալը՝	50,000,000 (հիսուն միլիոն) ԱՄՆ Դոլար, 20,000,000 (քսան միլիոն) ԵՎՐՈ, 10,000,000,000 (տաս միլիարդ) ՀՀ դրամ
Տեղաբաշխվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար
Տեղաբաշխման օրը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար
Արժեկտրոնի վճարման պարբերականությունը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար
Տարեկան արժեկտրոնի մեծությունը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի

Շրջանառության ժամկետը՝

համար
 ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր
 մարմնի (Վարչության) կողմից
 պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի
 համար

Շրջանառության ձևը՝

ազատ շրջանառության իրավունքով

Պարտատոմսերի ապահովվածությունը՝

չապահովված:

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Բանկի Վարչության կողմից:

Պարտատոմսերի առանձին թողարկումների համար Բանկի Վարչության կողմից կարող է հաստատվել նաև պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարման հնարավորությունը՝ թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում է Բանկի ինտերնետային կայքում տեղաբաշխումից առնվազն 2 (երկու) օր առաջ:

Բանկի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է հանդիսանում շուկայից միջոցների ներգրավումը: Տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են վարկերի տրամադրմանը:

1.8 Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

Ցուցանիշի անվանում	30.06.2023թթ. (աուդիտ չանցած) հազ. ՀՀ դրամ	31.12.2022թթ. (աուդիտ անցած) հազ. ՀՀ դրամ	31.12.2021թթ. (աուդիտ անցած) հազ. ՀՀ դրամ	31.12.2020թթ. (աուդիտ անցած) հազ. ՀՀ դրամ
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	15,128,272	13,516,449	1,542,023	1,171,462
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	62,924,892	51,473,657	44,975,189	42,912,423
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	24.04	26.26	3.43	2.73
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	313,496,293	243,857,559	186,732,451	163,493,525
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), %	4.83	5.54	0.83	0.72
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	15,128,272	13,516,449	1,542,023	1,171,462
Գործառնական եկամուտ	14,435,936	28,663,557	10,776,419	10,417,697
Զուտ շահույթի մարժա (NPM), %	104.80	47.16	14.31	11.24
Գործառնական եկամուտ	14,435,936	28,663,557	10,776,419	10,417,697

Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	313,496,293	243,857,559	186,732,451	163,493,525
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	4.60	11.75	5.77	6.37
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	313,496,293	243,857,559	186,732,451	163,493,525
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	62,924,892	51,473,657	44,975,189	42,912,423
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	4.98	4.74	4.15	3.81
Զուտ տոկոսային եկամուտ	8,803,855	13,033,265	9,570,616	8,225,452
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	238,428,172	181,440,032	147,740,214	135,160,417
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM), %	3.69	7.18	6.48	6.09
Տոկոսային եկամուտ	12,101,701	19,919,227	16,029,030	13,491,380
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	238,428,172	181,440,032	147,740,214	135,160,417
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, %	5.08	10.98	10.85	9.98
Տոկոսային ծախսեր	3,297,846	6,885,962	6,458,414	5,265,928
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	240,174,059	185,365,152	129,377,276	108,367,958
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր, %	1.37	3.71	4.99	4.86
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	15,128,272	13,516,449	1,542,023	1,171,462
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	679,437	679,437	679,437	679,437
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	22.27	19.89	2.27	1.72
Սպրեդ, %	6.45	14.69	15.84	14.84

ԲԱԺԻՆ 2: ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2.1 Ռիսկային գործոններ

2.1.1 Շուկայական ռիսկ. ներդրումները պարտատոմսերում, ինչպես և այլ արժեթղթերում, ենթակա են որոշակի ռիսկերի, որոնք կապված են ինչպես Թողարկողի ֆինանսատնտեսական վիճակի և գործունեության արդյունքների (թողարկողի ռիսկ), այնպես էլ ֆինանսական շուկայում տիրող իրավիճակի հետ (շուկայական ռիսկ): Շուկայական ռիսկը առաջանում է տնտեսությունում պարտատոմսերի գնի վրա ազդող գործոնների փոփոխության հետևանքով, ինչի արդյունքում ներդրողը կարող է կրել կորուստներ: Շուկայական ռիսկի հիմնական տարատեսակներն են տոկոսադրույքի ռիսկը և արտարժույթային ռիսկը:

Տոկոսադրույքի ռիսկը առաջանում է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով. տոկոսադրույքների աճի դեպքում պարտատոմսերի գինը նվազում է, ինչը կարող է հանգեցնել նրան, որ ներդրողը մինչև մարումը պարտատոմսը վաճառելու դեպքում կարող է կրել վնասներ, կամ չստանալ նախատեսված եկամուտը: **Արտարժույթային ռիսկը** առաջանում է ազգային դրամի փոխարժեքի տատանումների պատճառով և կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրողի՝ պարտատոմսերից ստացված եկամուտների վրա, երբ ներդրողը պարտատոմսից ստացված եկամուտը վերագնահատում է ՀՀ դրամով (օրինակ՝ ներդրում կատարելու համար ներդրողը ՀՀ դրամը փոխարկել է արտարժույթի և պարտատոմսի մարումից հետո ստացված արտարժույթը փոխարկում է ՀՀ դրամի): Մասնավորապես, ազգային արժույթի արժևորման դեպքում, արտարժույթով արտահայտված պարտատոմսի մարումից ստացված գումարները (ներառյալ տոկոսները) փոխարկելու դեպքում ՀՀ դրամով հաշվարկված եկամուտը կարող է նախատեսվածից քիչ (բացասական) լինել:

2.1.2 Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկ. պարտատոմսերի շուկայի զարգացվածության ցածր մակարդակի պայմաններում շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության, ինչպես նաև Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով կարող է ստեղծվել այնպիսի իրավիճակ, երբ պարտատոմսի սեփականատերը ցանկացած պահի պարտատոմսերը վաճառելու հետ կապված ռիսկերից ռիսկերի բախվի: Մասնավորապես, հնարավոր է, որ պարտատոմսի սեփականատերը չկարողանա իր նախընտրած պահին վաճառել պարտատոմսը կամ ստիպված լինի այն վաճառել ցածր գնով՝ կրելով վնասներ:

2.1.3 Ինֆլյացիոն ռիսկ. Թողարկողի կողմից ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով կամ Եվրոյով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց առաջարկվող անվանական արժեկտրոնային եկամտաբերությունը գնահատելիս ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ պարտատոմսերի մարման պահին իրական եկամտաբերությունը կարող է լինել ավելի ցածր անվանական եկամտաբերությունից:

2.1.4 Վերը նշված ռիսկերից բացի Թողարկողը կարող է բախվել նաև այլ ռիսկերի հետ, որոնք Թողարկողը սույն փաստաթղթում նշելու համար էական չի համարել:

2.2 Հիմնական տեղեկատվություն

Բանկի կողմից անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման նպատակն է միջոցների ներգրավումը, որոնք ուղղվելու են Բանկի հիմնական գործունեության ֆինանսավորմանը, այն է՝ վարկերի տրամադրմանը: Ի հավելումն վերը նշվածի՝ պարտատոմսերի թողարկմամբ Բանկը նպատակ է հետապնդում նվազեցնել վարկավորմանն ուղղվող ռեսուրսի գինը և հետևաբար նաև իր կողմից մշակվող վարկային պրոդուկտների առաջարկվող տոկոսադրույքները: Պարտատոմսերի թողարկմամբ միջոցների ներգրավման արդյունքում Բանկը կկարողանա ապահովել իր պասիվների կառավարման արդյունավետության բարձրացում և միջոցների աղբյուրների դիվերսիֆիկացում:

2.2.1 Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Բանկի վարչության կողմից:

Պարտատոմսերի առանձին թողարկումների համար Բանկի Վարչության կողմից կարող է հաստատվել նաև պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարման հնարավորությունը՝ թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխումից առնվազն 2 (երկու) օր առաջ:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները Թողարկողը պարտավորվում է հրապարակել իր ինտերնետային կայքում:

2.3 Տեղեկատվություն արժեթղթերի վերաբերյալ

Արժեթղթերի տեսակը և դասը	անվանական, արժեկտրոնային, հետգնման հնարավորությամբ, ոչ փաստաթղթային և ոչ փոխարկելի պարտատոմսեր: Թողարկվող պարտատոմսերը դեռևս չունեն տարբերակիչ ծածկագիր:
Արժեթղթերի անվանական արժեքը	ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Արժույթը	ՀՀ դրամ, ԱՄՆ դոլար, ԵՎՐՈ
Թողարկման ընդհանուր ծավալը	10,000,000,000.00 (տասը միլիարդ) ՀՀ դրամ, 50,000,000.00 (հիսուն միլիոն) ԱՄՆ Դոլար, 20,000,000.00 (քսան միլիոն) ԵՎՐՈ
Երկիրը, որի օրենսդրության համաձայն թողարկվել են արժեթղթերը	թողարկումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջների համաձայն և դրա շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:
Արժեթղթերի ձևը	թողարկված պարտատոմսերը ոչ փաստաթղթային են, իսկ պարտատոմսերի ռեեստրը վարվելու է «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի կողմից՝ ըստ համապատասխան կանոնների և ընթացակարգերի:
Արժեթղթերի անվանական արժեքը և քանակը	ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար:
Թողարկման արժույթը	պարտատոմսերը թողարկվում են ԱՄՆ դոլարով/ ԵՎՐՈ-ով/ ՀՀ դրամով համաձայն սույն ազդագրով սահմանված ծավալի:

2.3.1 Առաջարկվող արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն.

Համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի՝ Թողարկողի լուծարման դեպքում նրա պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ.

- **առաջին՝** ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից օրենքով սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ ՀՀ ԿԲ-ի խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում,

- **երկրորդ՝** այն պարտատերերի պահանջները, որոնք Բանկին վարկ, փոխառություն են տրամադրել կամ Բանկում ավանդ են ներդրել կամ բանկային հաշվին դրամական միջոցներ են մուտքագրել Բանկում ադմինիստրացիա նշանակվելուց հետո, բացառությամբ պարտատիրոջ և ՀՀ ԿԲ-ի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի,

- **երրորդ՝** ՀՀ և օտարերկրյա քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց ՀՀ դրամով բանկային ավանդները և բանկային հաշիվներին առկա մնացորդները՝ մինչև 16 միլիոն դրամի չափով, իսկ արտարժույթային ավանդների (հաշիվների) դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափով, ընդ որում՝ բանկի նկատմամբ ունեցած պահանջի գումարը 16 միլիոն դրամը (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափը) գերազանցելու դեպքում, տվյալ անձի՝ մինչև 16 միլիոն դրամի չափով (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափով) պահանջը բավարարվում է երրորդ հերթով, իսկ այդ գումարը գերազանցող պահանջը՝ չորրորդ հերթով,

- **չորրորդ՝** բանկի այլ պարտավորությունները, ներառյալ՝ «Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ»-ի կողմից հատուցման կազմակերպման հետ կապված ծախսերը, բացառությամբ երկրորդ հերթում ընդգրկված բանկային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների,

- **հինգերորդ՝** պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ բանկի պարտավորությունները, ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները.

- **վեցերորդ՝** ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները

- **յոթերորդ՝** բանկի մասնակիցների պահանջները:

Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո:

Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին ՀՀ օրենքի և նույն օրենքի հիման վրա ընդունված իրավական այլ ակտերի իմաստով բանկի թողարկած անվանական արժեթղթերով, տվյալ դեպքում՝ պարտատոմսերով, ֆիզիկական անձանցից (այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերից) ներգրավված դրամական միջոցները համարվում են բանկային ավանդ, որոնց հատուցումը երաշխավորված է նույն օրենքով սահմանված կարգով և պայմաններով, հետևյալ չափերով՝

- եթե ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի միայն դրամային պարտատոմսեր, ապա երաշխավորված դրամական միջոցների չափը տասնվեց միլիոն ՀՀ դրամ է,

- եթե ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի միայն արտարժույթային պարտատոմսեր, ապա երաշխավորված դրամական միջոցների չափը յոթ միլիոն ՀՀ դրամ է,

- եթե ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժույթային պարտատոմսեր, և դրամային պարտատոմսերի գումարը յոթ միլիոն ՀՀ դրամից ավելի է, ապա երաշխավորվում է միայն դրամային պարտատոմսերի գումարը՝ մինչև տասնվեց միլիոն ՀՀ դրամով:

- եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժույթային բանկային ավանդներ, և նրա դրամային բանկային ավանդի գումարը պակաս է յոթ միլիոն հայկական դրամից, ապա երաշխավորվում է դրամային բանկային ավանդն ամբողջությամբ և արտարժույթային բանկային ավանդը՝ յոթ միլիոն դրամի և հատուցված դրամային բանկային ավանդի տարբերության չափով

Ներդրողի՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր դրամային ավանդները, ներառյալ՝ պարտատոմսերում ներդրումները համարվում են մեկ ավանդ, բացառությամբ չերաշխավորված ավանդների, և ավանդատուի՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր արտարժույթային ավանդները համարվում են մեկ ավանդ, բացառությամբ չերաշխավորված ավանդների:

Երաշխավորված ավանդի հատուցման ենթակա գումարը հաշվարկելիս առաջին հերթին հաշվարկվում են դրամային ավանդները, իսկ երկրորդ հերթին՝ արտարժույթային ավանդները:

Երաշխավորված ավանդների հատուցման դեպք (այսուհետ՝ հատուցման դեպք) է համարվում «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով բանկին անվճարունակ ճանաչելը և ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ բանկի կողմից օրենքով և պայմանագրերով սահմանված ժամկետներում ավանդները վերադարձնելն ի վիճակի չլինելու փաստը հաստատելը կամ «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով բանկին սնանկ ճանաչելը (այսուհետ՝ բոլոր դեպքերի համար՝ անվճարունակ բանկ):

Պարտատոմսերի վերադասակարգում կարող է տեղի ունենալ նոր արժեթղթերի թողարկման դեպքում, եթե դրանք համարվելու են վերադաս, այն էլ միայն այն մասով, որը չի վերաբերվում ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին:

2.3.2 Արժեթղթերից բխող իրավունքների նկարագրությունը. պարտատոմսերի թողարկման մասին որոշմամբ սահմանվել են պարտատոմսերից բխող հետևյալ իրավունքները.

- **ստանալ** պարտատոմսերով նախատեսված արժեկտրոնային եկամուտները և մարման գումարը՝ ըստ սահմանված կարգի: Արժեկտրոնային եկամտի

ստացման և շրջանառության ժամկետի վերջում պարտատոմսերի մարման գումարի ստացման իրավունքի իրականացման համար ներդրողներից լրացուցիչ գործողությունների կատարում չի պահանջվում, և արժեկտրոնային եկամուտը/պարտատոմսի մարման գումարը փոխանցվում է ներդրողի բանկային հաշվին Թողարկողի կողմից,

- Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի արժեկտրոնները և/կամ մարման գումարը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում ձեռնարկել պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող իր պահանջների բավարարման ուղղությամբ օրենքով թույլատրվող գործողություններ,

- գրավադրել պարտատոմսերն օրենքով սահմանված կարգով

- իր ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը ֆոնդային բորսայում (ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (ֆոնդային բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր, բացառություն են կազմում.

- ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները, որոնք ՀՀ ԿԲ և ֆինանսական շուկայի մասնագիտացված ընկերությունների միջև հնարավոր գործարքներն են, թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետզնման կամ ձեռքբերման գործարքները:

Միաժամանակ պարտատոմսի սեփականատերը պարտավոր է պարտատոմսերի թողարկման պայմաններով սահմանված ժամկետներում իրականացնել պարտատոմսերի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ գումարների փոխանցում համապատասխան բանկային հաշվին (կիրապարակվի յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման վերջնական պայմաններում) , կատարել պարտատոմսերի ձեռքբերումից, օտարումից և այլ գործողություններից ծագող դրամային և ոչ դրամային ցանկացած պարտավորություն, ինչպես նաև կրել օրենքով նախատեսված այլ պարտականություններ:

Պարտատոմսերից բխող իրավունքների որևէ սահմանափակում առկա չէ:

2.3.3 Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և դրա վճարման պայմանները

2.3.3.1 Պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվելու և վճարվելու է արժեկտրոնային եկամուտ, որը ենթակա է որոշման Բանկի վարչության կողմից:

2.3.3.2 Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը վճարվելու է պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից հաստատված պարբերականությամբ:

2.3.3.3 Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով թողարկվող պարտատոմսերի դեպքում հաշվարկվելու է համապատասխանաբար ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով, ներդրողներին վճարվելու է այն արժույթով, որով պարտատոմսը թողարկվել է:

- 2.3.3.4** Արժեկտրոնները պարտատոմսերի սեփականատերերին և/կամ անվանատերերին վճարվելու են արժեկտրոնների հաշվարկման օրը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:
- 2.3.3.5** Արժեկտրոնները (տոկոսագումարները) ստանալու իրավունք ունեն պարտատոմսերի արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրը պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի փակման դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք (սեփականատերերը կամ անվանատերերը): Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը փակվելու է պարտատոմսերի հերթական արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրվա ժամը 18:00-ին, այսինքն՝ նշված ժամից հետո ռեեստրում գրանցված սեփականատերերը/անվանատերերը չեն կարող ունենալ նախորդող արժեկտրոնային ժամանակաշրջանի համար (նախորդ կիսամյակ) վճարվող արժեկտրոնի ստացման իրավունքից:
- 2.3.3.6** Թողարկողը արժեկտրոնների մարման (վճարման) օրը պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրի հիման վրա պատրաստում է տեղեկանք պարտատոմսերի արժեկտրոնների գումարներ ստանալու իրավունք ունեցող անձանց (սեփականատերեր կամ անվանատերեր) վերաբերյալ՝ ներառյալ արժեկտրոնների գումարի փոխանցման համար անհրաժեշտ տվյալները:
- 2.3.3.7** Արժեկտրոնային վճարումների համար նախատեսվող գումարներն անվանատերերին և/կամ սեփականատերերին վճարվում են մինչև 10 ՀՀ դրամ ճշտությամբ (ընդ որում կլորացումը իրականացվում է թվաբանական կլորացման կանոններին համաձայն՝ մինչև ամենամոտ ամբողջ տասնավոր թիվը): Թվաբանական կլորացման կանոնի ներքո հարկ է հասկանալ կլորացման այն մեթոդը, որի դեպքում միավորի ամբողջ թիվը չի փոխվում, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական միավորը հավասար է 0-ից 4-ի, և փոխվում է՝ մեծանալով մեկ միավորով, եթե կլորացման ենթակա տասնորդական միավորը հավասար է 5-ից 9-ի:
- 2.3.3.8** Թողարկողը արժեկտրոնի գումարները վճարելու է անկանխիկ ձևով՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով:
- 2.3.3.9** Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների ճիշտ չլինելու դեպքում Բանկը հարցում է ուղարկում ՀՀ կենտրոնական դեպոզիտարիա բանկային հաշվեհամարը ճշտելու և համապատասխան փոխանցում իրականացնելու համար: Ռեեստրում ճիշտ հաշվեհամարի բացակայության դեպքում վճարումը իրականացվում է ներդրողին առձեռն՝ Բանկի գլխամասային գրասենյակում արժեկտրոնի վճարման օրվա համապատասխան ՀՀ ԿԲ արտարժույթի համար սահմանված միջին փոխարժեքով:

2.3.3.10 Արժեկտրոնի կուտակումն իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով՝

$$AI = FV \times \frac{C}{k} \times \frac{DCS}{DCC}$$

- **AI**՝ կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,
- **FV**՝ մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,
- **C**՝ տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,
- **k**՝ մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը (արժեկտրոնների կիսամյակային վճարման դեպքում k=2),
- Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Թողարկողի պարտատոմսերի համար համարվում է Actual/Actual-ը, ընդ որում
  - **DCS**՝ գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման / արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D2M2Y2 - D1M1Y1],
  - **DCC**՝ արժեկտրոնային փուլի օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D3M3Y3 - D1M1Y1],
  - **D1M1Y1**՝ գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման / արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է,
  - **D2M2Y2**՝ գործարքի կատարման ամսաթիվն է,
  - **D3M3Y3**՝ գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման / անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

2.3.4 Պարտատոմսի մարման ժամկետը և արժեքը. պարտատոմսերի մարման, օրը ենթակա է որոշման Բանկի վարչության կողմից: Պարտատոմսերի սեփականատերերի /անվանատերերի ռեեստրը փակվում է պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող օրը՝ ժամը 18:00-ին, այսինքն՝ պարտատոմսերի մարման գումարն իրավունք ունեն ստանալ մինչև ռեեստրի փակման պահը պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք: Պարտատոմսերի մարման գումարները պարտատոմսերի սեփականատերերին / անվանատերերին վճարվում են պարտատոմսերի մարման օրը, այսինքն պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի փակման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրվա ընթացքում: Թողարկողը պարտատոմսերի մարման գումարները վճարում է անկանխիկ ձևով՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների ճիշտ չլինելու դեպքում Բանկը հարցում է ուղարկում ՀՀ կենտրոնական դեպոզիտարիա բանկային հաշվեհամարը ճշտելու և համապատասխան փոխանցում իրականացնելու համար: Ռեեստրում ճիշտ հաշվեհամարի բացակայության դեպքում վճարումը իրականացվում է ներդրողին առձեռն՝ Բանկի գլխամասային գրասենյակում: Պարտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարվելու են տվյալ թողարկման արժույթով: Հաշվի առնելով

պարտատոմսերի անվանական արժեքի արժույթը և պարտատոմսերի մարման հետ կապված հնարավոր միջբանկային փոխանցումների անհրաժեշտությունը (եթե ներդրողի ԱՄՆ դոլարի կամ Եվրոյի հաշիվը չի գտնվում հաշվարկային բանկում), ներդրողները պետք է նկատի ունենան, որ մարման գումարների փոխանցման (միջբանկային փոխանցումներ) հետ կապված միջնորդավճարների ծախսերը պետք է կատարվեն ներդրողի հաշվին, հետևաբար նման ներդրողները մարման գումարները կստանան պահումներով՝ համապատասխան բանկում և այլ միջնորդ բանկերում (եթե այդպիսիք կլինեն) գործող սակագների: Թողարկող վճարման/մարման հանձնարարագրի(րերի) իրականացման հետ միաժամանակ կտեղեկացնի դեպոզիտարիային՝ ներկայացնելով համապատասխան հանձնարարական(ներ) պարտատոմսերի մարման վերաբերյալ:

Եթե թողարկողի վարչության կողմից պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմաններում նախատեսված է վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն/ ապա թողարկողը պարտատոմսերի վաղաժամ մարման գումարները վճարում է անկանխիկ ձևով՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով, համաձայն հաճախորդների կողմից ներկայացված հետգնման հայտերի: Պարտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարվելու են տվյալ թողարկման արժույթով:

Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարման թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն/ ի դեպքում անվանատերերի ռեեստրը փակվում է պարտատոմսերի վաղաժամ մարման օրվան նախորդող օրը՝ ժամը 18:00-ին, այսինքն՝ պարտատոմսերի վաղաժամ մարման հայտեր կարող են ներկայացնել պարտատոմսերի այն սեփականատերերը որոնք մինչև ռեեստրի փակման պահը ռեեստրում գրանցված են, որպես պարտատոմսերի սեփականատեր:

2.3.5 Արժեթղթերի տարեկան եկամտաբերությունը. արժեկտրոնի (տոկոսների) եկամտաբերությունը ենթական է որոշման Բանկի վարչության կողմից սույն ազդագրի **2.4.3** մասում բերված բանաձևի համաձայն:

2.3.6 Նոր թողարկման մասին համառոտ տեղեկատվություն. պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ որոշումն ընդունվել է Բանկի վարչության 04/09/2023. նիստում (նիստի արձանագրության N 301-L) և հաստատվել է Բանկի Խորհրդի 13/09/2023թ. N 7 արձանագրությամբ, որի համաձայն Պարտատոմսերի տեղաբաշխման կարգն ու, ներառյալ՝ պարտատոմսերի անվանական արժեքի, արժեկտրոնների վճարման հաճախականության, լրացուցիչ տեղաբաշխող ներգրավելու, տեղաբաշխումից հետո պարտատոմսերի կարգավորող շուկայում ցուցակման և առաջարկի ծրագրից բխող հետագա կարգավորումները հաստատված է համարվում՝ համաձայն Բանկի Վարչության կողմից հավանություն արժանացած պայմանների:

2.3.7 Արժեթղթերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակումների

նկարագրությունը. Թողարկողի կանոնադրությամբ կամ պարտատոմսերի թողարկման մասին Թողարկողի համապատասխան իրավասու մարմնի որոշմամբ պարտատոմսերի թողարկման, ինչպես նաև պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ որևէ այլ սահմանափակումներ չեն սահմանվում, բացի տեղաբաշխման ընթացքում մեկ ներդրողի նկատմամբ կիրառվող ձեռք բերվող պարտատոմսերի ծավալի սահմանափակումից: Մեկ ներդրող կողմից տեղաբաշխման ժամկետի ընթացքում պարտատոմսերի ձեռքբերման նվազագույն ծավալ չի նախատեսվում: Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված որևէ այլ սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ օրենքով և ենթաօրենսդրական ակտերով սահմանված դեպքերի: Թողարկողը դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում:

Պարտատոմսերի առանձին թողարկումների համար Բանկի Վարչության կողմից կարող է հաստատվել նաև պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարման հնարավորությունը՝ թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն:

2.3.8 Արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման կարգի ամբողջական և մանրամասն նկարագիրը.

Թողարկողի պարտատոմսերից ստացվող եկամուտը ենթակա է հարկման շահութահարկով (իրավաբանական անձանց համար) և եկամտահարկով (ֆիզիկական անձանց համար):

- **Շահութահարկով հարկման կարգը և նկարագիրը.** ՀՀ-ում շահութահարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտները և ոչ ռեզիդենտները, բացառությամբ ՀՀ պետական կառավարչական հիմնարկների, ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների և ՀՀ ԿԲի:
  - **Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը.** ռեզիդենտների համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող շահույթը: Հարկվող շահույթը հարկատուի ՀՀ Հարկային Օրենսգրիքի 104-րդ հոդվածով սահմանված համախառն եկամտի և ՀՀ Հարկային Օրենսգրիքի 110-րդ հոդվածով սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Շահութահարկի գումարը ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ՝ 18 (տասնութ) տոկոս դրույքաչափով
  - **Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը.** ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող շահույթը: Հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտներին են դասվում

նաև ոչ ռեզիդենտի՝ ռեզիդենտից կամ ոչ ռեզիդենտից ստացված պասիվ եկամուտները: Ընդ որում, ոչ ռեզիդենտի ստացված պասիվ եկամուտներ են համարվում ոչ ռեզիդենտի կողմից իր գույքի կամ այլ ակտիվների ներդրմամբ (տրամադրելով) ՀՀ տարածքում բացառապես այլ անձանց գործունեությունից ստացված եկամուտները, այսինքն՝ շահաբաժիններ, տոկոսներ, ռոյալթիներ և այլ պասիվ եկամուտներ: ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի կողմից հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտների հարկումը կատարում է հարկային գործակալը՝ եկամտի վճարման աղբյուրի մոտ: ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի ստացած եկամտից վճարման աղբյուրի մոտ ՀՀ Հարկային Օրենսգրքով սահմանված կարգով հարկային գործակալները շահութահարկը պահում են 10 (տաս) տոկոս դրույքաչափով:

- 2020թ. մարտի 1-ից ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձիք ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում 2024թ-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող տոկոսային եկամուտի, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից ստացվող եկամուտների մասով ազատվում են շահութահարկի վճարումից:

- **Եկամտային հարկով հարկման կարգը և նկարագիրը.** ՀՀ-ում եկամտային հարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Ընդ որում ՀՀ Հարկային Օրենսգրքի 24-րդ հոդվածի համաձայն ռեզիդենտ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որը հարկային տարում ՀՀ-ում գտնվել է 183 օր և ավելի, կամ ում կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, ինչպես նաև ՀՀ-ում պետական ծառայության մեջ գտնվող ժամանակավորապես ՀՀ տարածքից դուրս աշխատող ֆիզիկական անձը: Կենսական շահերի կենտրոն է համարվում այն վայրը, որտեղ կենտրոնացված են անձի ընտանեկան կամ տնտեսական շահերը: Մասնավորապես համարվում է, որ ֆիզիկական անձի կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, եթե այնտեղ է գտնվում տունը կամ բնակարանը, որտեղ բնակվում է նրա ընտանիքը և գտնվում է նրա (ընտանիքի) անձնական կամ ընտանեկան հիմնական գույքը, կամ հիմնական տնտեսական (պրոֆեսիոնալ) գործունեության իրականացման վայրը:

- *Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկումը.* ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող եկամուտը: Պարտատոմսերից ստացված եկամուտները՝ կապիտալի հավելածից, ենթակա չեն հարկման, իսկ տոկոսների համար եկամտային հարկը հաշվարկվում է 10 տոկոս դրույքաչափով: Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց եկամուտներ վճարելիս եկամտային հարկը պահում (գանձում) է հարկային գործակալը: Եկամտային հարկի պահումը (գանձումը) իրականացվում է տոկոսների

յուրաքանչյուր վճարման դեպքում (Դրույթը գործում է մինչև 2020թ. փետրվարի 1-ը):

2020թվականի մարտի 1-ից.

Հարկային օրենսգրքի 149-րդ հոդվածի համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ֆոնդային բորսայում ցուցակված բաժնետոմսերից, պարտատոմսերից կամ ներդրումը վկայող այլ արժեթղթերից ստացվող եկամուտը, բացառությամբ բանկերի կողմից թողարկված այն պարտատոմսերի, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը փոքր է 2 տարուց, ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ անձանձ համար ենթակա չեն հարկման եկամտային հարկով:

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկումը. ոչ ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող եկամուտը: Հարկվող եկամուտը հարկատուի համախառն եկամտի և ՀՀ Հարկային Օրենսգրքի դրույթների համաձայն իրականացված նվազեցումների դրական նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Պարտատոմսերից ստացված եկամուտների հարկման կանոնները և եկամտային հարկի կիրառվող դրույքաչափը նույնն են ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար:

2020թ. մարտի 1-ից ՀՀ գործող ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող եկամուտները ազատվում են եկամտային հարկից, բացառություն են կազմում միայն բանկերի թողարկված այն պարտատոմսերը, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է երկու տարուց:

Ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց (եկամտային հարկի գծով), ինչպես նաև ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց (շահութահարկի գծով) համար հարկային գործակալ է հանդիսանում Թողարկողը:

2.4 Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

2.4.1 Առաջարկի պայմանները, ժամանակացույցը և առաջարկից օգտվելու համար անհրաժեշտ գործողությունները

2.4.1.1 Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից:

2.4.1.2 Պարտատոմսերի առանձին թողարկումների համար Բանկի Վարչության կողմից կարող է հաստատվել նաև պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարման հնարավորությունը՝ թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն:

2.4.1.3 Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը պետք է կատարվի պարտատոմսերի ձեռքբերման յուրաքանչյուր հայտ-հանձնարարականի ներկայացման օրվա ընթացքում, սակայն ոչ ուշ քան նույն աշխատանքային օրվա ժամը՝ 16:45-ը:

2.4.1.4 Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված Թողարկողի կողմից բացված և թողարկամ

վերջնական պայմաններով նշված բանկային հաշվեհամարներին դրամական միջոցների մուտքագրման պահից:

2.4.1.5 Հաճախորդի կողմից մուտքագրված միջոցները 2.4.1.2 կետով սահմանված ժամկետից ուշ (կամ հաջորդ օրը մինչև ժամը 16:45-ը) համապատասխան հաշիվներին մուտքագրելու դեպքում հայտը համարում է բավարարված հաջորդ օրվա սահմանված գնով՝ մուտքագրված միջոցներին համարժեք արժեթղթերի քանակով, մնացորդային մասը հաճախորդի հաշվին փոխանցելու պայմանով, կապի միջոցով հաճախորդին ծանուցելով այդ մասին:

2.4.1.6 Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական ներկայացնողները պետք է տեղյակ լինեն, որ իրենց հայտ-հանձնարարականները չբավարարվելու կամ մասնակի բավարարվելու դեպքում պարտատոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գումարների՝ հատուկ հաշվի վրա մնալը՝ մինչև պարտատոմսերի թողարկման պայմանների համաձայն դրանք իրենց վերադարձնելու պահը, միջոցների ապօրինի պահում կամ դրանք վերադարձնելուց խուսափել չի հանդիսանում և դրանք վրա տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

2.4.1.7 Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

2.4.1.8 Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից հետո սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր:

2.4.1.9 Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու դիմաց վճարման համար անհրաժեշտ է դրամական միջոցները մուտքագրել տեղաբաշխողի կողմից «Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ում բացված՝ Բանկի պարտատոմսերի տեղաբաշխման միջոցների հավաքագրման համապատասխան ՀՀ դրամով 11800083843300, ԱՄՆ դոլարով 11800082588500, ԵՎՐՈ 11800094856200 հաշվի համարներին:

2.4.1.10 Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու դիմաց վճարման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծությունը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$V = P \times Q, \text{ որտեղ}$$

- **V-ն** պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու դիմաց վճարման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների մեծությունն է:
- **P-ն** պարտատոմսերի ձեռք բերման հայտի Բանկ ներկայացման օրվա դրությամբ պարտատոմսի գինն է, որը հաշվարկվում է Ազդագրի 2.4.3 կետի համաձայն:
- **Q-ն** պարտատոմսերի այն քանակն է, որը ներդրողը ցանկանում է ձեռք բերել:

2.4.1.11 Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման հստակ ժամանակահատվածը՝ ներառյալ տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը, պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարման հնարավորությունը՝ թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից:

Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի առաջարկը, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է հետաձգվել կամ չեղյալ հայտարարվել միայն անհաղթահարելի ուժի ազդեցության դեպքում (Ֆորս մաժոր):

Եթե Թողարկողը տեղաբաշխման ընթացքում ներկայացնում է ազդագրի լրացում, որը կապված է ազդագրում ներառված տեղեկատվության էական փոփոխության, նոր էական հանգամանքի կամ փաստի ի հայտ գալու հետ, ապա նա ներդրողի պահանջով պարտավոր է չեղյալ համարել ներդրողի տված ակցեպտը և հետ վերադարձնել նրանից ստացված միջոցները կամ հետ գնել մինչև լրացման ներկայացումը ներդրողին վաճառված արժեթղթերը՝ առնվազն նրա կողմից արժեթղթերի ձեռքբերման գնով: Սահմանված հետգնման պահանջը պետք է տեղաբաշխողին ներկայացվի գրավոր: Հետգնման պահանջի ներկայացման ժամկետը չի կարող ավելի կարճ լինել, քան 5 աշխատանքային օրը՝ Ազդագրի լրացման հրապարակումից հետո:

Արժեթղթերի հետգնումը և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցների վերադարձն իրականացվում են Բանկի կողմից՝ հետաձգման կամ չեղյալ հայտարարման որոշումն ընդունելուց հետո՝ 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ անկանխիկ եղանակով:

Տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշման կայացման և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում հաշվարկվում է տեղաբաշխման առաջին օրվա և այն դադարեցնելու մասին որոշման կայացման օրերի միջև ընկած ժամանակամիջոցի համար:

ՀՀ ԿԲ-ն իր որոշմամբ կարող է կասեցնել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքը՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ տեքստում՝ Օրենք) համաձայն:

Տեղաբաշխողի նախաձեռնությամբ տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն ՀՀ ԿԲ համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 (տասը) աշխատանքային օրով:

Եթե կասեցման ժամկետն ավարտվելու պահից՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում, տեղաբաշխումը չի շարունակվում, ապա Բանկը պարտավոր է կայացնել տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշում և վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցներն արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց Օրենքով սահմանված կարգով՝ կասեցման ժամկետի ավարտից 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

2.4.1.12 Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացի նկարագրությունը.

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով Տեղաբաշխողին ներկայացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական(ներ)ը (Հավելված 3, Հավելված 4,), որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը, և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր:

Ֆիզիկական անձ ներդրողներ պարտատոմսերը կարող են ձեռք բերել նաև Բանկի թվային հարթակի միջոցով, թվային հարթակի միջոցով հայտ-հանձնարարական(ներ)ը (Հավելված 5), որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը, և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր:

Թողարկողման նպատակով Բանկում բացված համապատասխան հաշվեհամարին դրամական միջոցների ստացումից անմիջապես հետո Բանկը Դեպոզիտարիային ներկայացնում է պարտատոմսերի տեղաբաշխման հանձնարարագիր Թողարկողի թողարկման հաշվից համապատասխան քանակի պարտատոմսերի փոխանցման և ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշվին հաշվեգրման համար:

Դեպոզիտարիայից ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ դեպո հաշվին պարտատոմսերի փոխանցման վերաբերյալ համապատասխան հաստատում ստանալուց անմիջապես հետո Բանկը թողարկման նպատակով բացված **համապատասխան** տարանցիկ հաշվեհամարից իր օգտագործման համար մատչելի է դարձնում համապատասխան հայտ-հանձնարարականում նշված դրամական միջոցները:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման նախատեսված վերջնաժամկետից հետո թողարկման նպատակով բացված **համապատասխան** տարանցիկ հաշվեհամարին ստացված գումարները ենթակա են հետ վերադարձման, իսկ դրանց համապատասխան հայտ-հանձնարարականները չեն կարող բավարարվել անկախ դրանց առաքման և/կամ Բանկի կողմից ստացման ժամկետից:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը կհամարվի պատշաճ կերպով առաքված Տեղաբաշխողին, եթե այն առաքվել է Բանկի հետ միայն ներքոնշյալ կապի միջոցներից որևէ մեկի միջոցով (կամ առձեռն՝ Բանկ այցելելով) և ստացվել է հասցեատիրոջ կողմից առաքման ստացման հաստատում:

Տեղաբաշխողի հետ կապի միջոցներն են՝

- **Հասցե՝** ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վարդանանց 13, «Այդի Բանկ» ՓԲԸ գանձապետարան, Գանձապետ՝ Վահան Հայրապետյան, **կամ**
- **Էլեկտրոնային փոստ՝** vahan.hayrapetyan@idbank.am.

կամ

- **Financial Market Department IDBank/CBANet@CBANet,**

կամ

- այցելելով որևէ մասնաճյուղ և հաճախորդների սպասարկման բաժնի աշխատակցի միջոցով լրացնելով համապատասխան հայտ-հանձնարարականը:
- Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման և հետզնման վերջնական պայմաններով հաստատված լրացուցիչ կապի միջոցով:

Պարտատոմսերի ձեռքբերմանը մասնակցել ցանկացող ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք կարող են ներկայացնել մեկից ավելի հայտ-հանձնարարականներ:

Պարտատոմսերի հետզնման ժամանակ ներդրողները պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով Տեղաբաշխողին ներկայացնեն պարտատոմսերի հետզնման հայտ-հանձնարարական(ներ)ը (Հավելված 6), որով կհավաստեն պարտատոմսերի հետզնման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը, և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր:

2.4.1.13 Հայտը հետ կանչելու ժամանակաշրջանը. հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից հետո սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր և չեն մասնակցում տեղաբաշխմանը: Բացի վերոնշյալ դեպքերից, ներդրողները պարտատոմսերի հայտ-հանձնարարականները պատշաճ կերպով առաքելուց, Տեղաբաշխողի կողմից հայտ-հանձնարարականի ստացման հաստատումը/ծանուցումը ստանալուց և համապատասխան վճարումը կատարելուց հետո դրանք չեն կարող ետ կանչել:

2.4.1.14 Ձեռքբերման հայտի նվազագույն և առավելագույն գումարները. Համաձայն Թողարկողի կողմից սահմանված թողարկման պայմանների մեկ ներդրող կողմից տեղաբաշխման ժամկետի ընթացքում պարտատոմսերի ձեռքբերման նվազագույն ծավալ չի նախատեսվում: Պարտատոմսերի վաճառքի առավելագույն սահմանաչափ չի սահմանվում՝ բացառությամբ պարտատոմսերի թողարկման ընդհանուր ծավալի:

2.4.1.15 Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները. Թողարկողի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի ձեռքբերման համար իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձիք վճարումը կատարում են թողարկման նպատակով «Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ում բացված **համապատասխան** տարանցիկ հաշվեհամարին: Համապատասխան հայտ-հանձնարարականները բավարարվելուց հետո ներդրողներն արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Պահառուից կամ Հաշվի

Օպերատորից՝ Թողարկողից իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին տեղեկացվելուց հետո:

2.4.1.16 Առաջարկի արդյունքների հրապարակման ձևի և ժամկետների ամբողջական նկարագրությունը. տեղաբաշխման արդյունքները կհրապարակվեն բանկի ինտերնետային կայքում թողարկման ավարտից 10 օր հետո:

2.4.1.17 Նախապատվության իրավունքից օգտվելու գործընթացի նկարագրությունը. պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ըստ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականների և դրանց դիմաց կատարված վճարման ստացման հերթականության, այսինքն առաջնահերթություն ունի այն ներդրողը ում հայտ-հանձնարարականի համաձայն վճարումը թողարկման նպատակով «Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ում բացված **համապատասխան** տարանցիկ հաշվեհամարին ավելի վաղ է ստացվել: Թողարկվող պարտատոմսերը ձեռք բերելու նախապատվության իրավունք ունեցող անձինք չկան:

2.4.2 Պարտատոմսերի տեղաբաշխման պլանը

2.4.2.1 Ներդրողների թիրախային խմբերը. պարտատոմսերի առաջարկն ուղղված է ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ հանդիսացող ֆիզիկական ու իրավաբանական անձանց: Բանկի անվանական պարտատոմսերի առաջարկն իրականացվելու է ազատ վաճառքի սկզբունքով՝ Բանկի մասնաճյուղերի միջոցով:

2.4.2.2 Հայտի բավարարման մասին ծանուցման եղանակները. ներդրողները Տեղաբաշխողից տեղեկացվում են իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին մինչև հայտի ներկայացման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին ներդրողին տեղեկացումը տրամադրվում է այն կապի միջոցով, որով ներդրողը Տեղաբաշխողին է ներկայացրել պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը/երը: Բանկի որևէ մասնաճյուղ ներկայացած և մասնաճյուղերի աշխատակիցների միջոցով համապատասխան հայտ-հանձնարարականը լրացրած ներդրողը իր հայտ-հանձնարարականի բավարարման մասին տեղեկանալու համար պարտավոր է ներկայանալ Բանկ և իր հայտ-հանձնարարականը լրացրած աշխատակցի միջոցով տեղեկանալ իր հայտ-հանձնարարականի բավարարման մասին:

2.4.3 Առաջարկի գինը. պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{t-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$

որտեղ՝ $\tau = \frac{DSN}{DCC}$

- **DP**՝ պարտատոմսի գինն է,
- **DSN**՝ գործարքի կատարման օրից (settlement/trade date) մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,
- **DCC**՝ գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,
- **F**՝ արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (2՝ կիսամյակային վճարումների համար),
- **N**՝ հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը,
- **C**՝ տարեկան արժեկտրոնը 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց,
- **Y**՝ մինչև մարում եկամտաբերություն:

Թողարկման վերջնական պայմանները հայտարարելուց հետո մինչև տեղաբաշխման սկիզբը տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար՝ ըստ օրերի, պարտատոմսերի վաճառքի գինը կիրառարակվի Բանկի ինտերնետային կայքում: Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը: Ներդրողները պարտավոր են նաև դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպոզիտ հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

Հետգնման վերջնական պայմանները հայտարարելուց հետո հետգնման համար պարտատոմսերի գնման գինը կիրառարակվի Բանկի ինտերնետային կայքում: Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի հետգնման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

2.4.4 Տեղաբաշխումը

2.4.4.1 Սույն Ծրագրային ազդագրի շրջանակում թողարկվող պարտատոմսերի տեղաբաշխող է համարվում «Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ն:

2.4.4.2 Թողարկողը իրավունք ունի պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի թողարկման համար Բանկի գործադիր մարմնի (Վարչության) որոշմամբ ներգրավելու լրացուցիչ տեղաբաշխող՝ կնքելով երաշավորված կամ չերաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագրեր:

2.4.4.3 Վճարումները ընդունող բանկերի ցանկը. պարտատոմսերի դիմաց անհրաժեշտ է վճարում կատարել թողարկման նպատակով «Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ում (<<, Երևան 0010, Վարդանանց 13) բացված **համապատասխան** տարանցիկ հաշվեհամարին: Եթե ներդրողը պարտատոմսերի ձեռք բերումը իրականացնելու է իր բրոքերային ընկերության միջոցով, ապա հարկավոր է վճարման

գործընթացի մանրամասները հստակեցնել ներդրողի բրոքերային ընկերության հետ: Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումն ու (կամ) գրանցումն (սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է Դեպոզիտարիայի միջոցով, որը հանդես է գալու որպես Գլխավոր պահառու համաձայն ՀՀ օրենսդրության և կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող կանոնների: Պարտատոմսերը կարող են հաշվառվել նաև ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված որևէ պահառուի կողմից (Դեպոզիտարիայի ենթապահառու)՝ այդ պահառուի մոտ պարտատոմսերի սեփականատիրոջ/անվանատիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ բացելու և վարելու միջոցով: Դեպոզիտարիայի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան 26/1, Էրեբունի Պլազա բիզնես կենտրոն, 5-րդ հարկ (հեռ.՝ +374 60 615555): Պարտատոմսերի ռեեստրի վարման Հաշվի Օպերատոր հանդիսաանում է «ԱյԴի Բանկ» ՓԲԸ-ն: Մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպո հաշիվ:

2.5 Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

2.5.1 Առևտրին թույլտվությունը. սույն ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցելուց և պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո Բանկը դիմելու է «Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա» ԲԲԸ-ին տեղաբաշխված պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և/կամ առևտրին թույլատրելու համար: Պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում, տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ արտարժույթով արտահայտված պարտատոմսերի դեպքում սույն Ծրագրային ազդագրով հաստատված 2.4.1.11 կետով սահանված կարգով:

2.5.2 Առևտրի շուկաները. այս պահին Թողարկողի կողմից սույն ազդագրով գրանցվող պարտատոմսերը թույլատրված չեն հրապարակային առևտրի ոչ մի շուկայում:

2.5.3 Շուկա ստեղծողները. Բանկը պարտատոմսերի տեղաբաշխումն ավարտելուց հետո կնքելու է համապատասխան պայմանագիր երկրորդային շուկայում վաճառքի ակտիվացման գործառույթներ իրականացնողի հետ (շուկա ստեղծող)՝ Բանկի պարտատոմսերի շուկան ձևավորելու նպատակով: Շուկա ստեղծողը «Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա» ԲԲԸ-ում իրականացնում է պարտատոմսերի առքի և վաճառքի գնանշումներ:

2.6 Լրացուցիչ տեղեկատվություն

2.6.1 Ներգրավված խորհրդատուներ. սույն ազդագրի պատրաստման ընթացքում Թողարկողը չի օգտվել այլ խորհրդատուների ծառայություններից:

2.6.2 Աուդիտորական եզրակացություն. բացի սույն ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվությունների, որոնք ենթարկվել

են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, սույն ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից: Հաշվետվությունների և դրանց վերաբերյալ անկախ աուդիտորական կազմակերպությունների կողմից տրված եզրակացությունների պատճենները ներկայացված են ազդագրի Հավելված 7-ում:

2.6.3 Երրորդ անձանցից ստացված տեղեկատվություն. որպես սույն բաժնում ներկայացված տեղեկատվության ստացման աղբյուր երրորդ անձինք ներգրավված չեն:

2.6.4 Շնորհված վարկանիշեր. թողարկվող պարտատոմսերին վարկանիշ չի շնորհվել:

ԲԱԺԻՆ 3: ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Անկախ աուդիտորները

Բանկի 2020, 2021 և 2022 թվականների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացվել է «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության կողմից: «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է KPMG International Cooperative կազմակերպությանն անդամակցող «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի» անկախ ֆիրմաների ցանցի անդամ: «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝ ՀՀ ք. Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյանի փող., 26/1 շենք, «Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ, հեռ.՝ +37410 566762, կայքի հասցեն է՝ www.kpmg.am, էլ. փոստ՝ general@kpmg.co.am: «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության տնօրեն է հանդիսանում Տիգրան Գասպարյանը:

3.1.1 Նախորդող վերջին 3 տարվա ընթացքում Բանկի աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

3.2 Ռիսկային գործոններ

3.2.1 Բանկում գործում է ռիսկերի կառավարման արդիական համակարգ, որի նպատակն է բացահայտել և կառավարել Բանկում առկա և հնարավոր ռիսկերը: Բանկում ռիսկերի կառավարման նպատակով դիտարկվում են բանկային ռիսկերի հետևյալ հիմնական տեսակները.

- Վարկային ռիսկ;
- Իրացվելիության ռիսկ;
- Տոկոսադրույքի;
- Արտարժույթային;
- Գործառնական ռիսկ;
- Երկրի ռիսկ:

3.2.2 Վարկային ռիսկի կառավարում: Բանկում վարկային ռիսկի կառավարումն ունի երկու ուղղվածություն՝

- Վարկերի տրամադրման գործընթացի ռիսկայնության գնահատում, զսպում և սահմանաչափերի սահմանում,

- Վարկային պորտֆելի ռիսկայնության գնահատում, բարձր ռիսկային հատվածների բացահայտում, սահմանաչափերի սահմանում (ըստ հաճախորդների, տնտեսության հատվածների, տարածաշրջանների, խոշոր պարտապանների և այլն):

Վարկավորման գործընթացում առաջացող ռիսկերի զսպման նպատակով Բանկը վարկավորման գործընթացի հիմքում դնում է հետևյալ սկզբունքները.

- վարկի նպատակայնության և մարման աղբյուրների առկայությունը:
- գրավի առարկան և գրավի առարկայի զգայունությունը տնտեսական և շուկայական զարգացումների նկատմամբ, ինչպես նաև վարկ/գրավ հարաբերակցության սահմանաչափերին համապատասխանությունը:
- պոտենցիալ վարկառուի նախկին վարկային պատմությունը:
- պոտենցիալ վարկառուի գործունեության տնտեսական ոլորտի առկա իրավիճակը, այդ ոլորտում դիմորդի գործունեություն ծավալելու ուղղությամբ փորձառությունը, ոլորտում նրա դիրքը, ոլորտի մրցակցության աստիճանը և մրցակցությունը:
- վարկի համար առաջարկվող ժամկետները և գործընկերների պայմանները, ներառյալ պայմանագրերը, որոնք ուղղված են սահմանափակելու վարկառուի ռիսկի մակարդակի ապագա փոփոխությունները:
- պոտենցիալ վարկառուի գործող բիզնեսի և/կամ դրական վարկային պատմության առկայությունը:
- հիփոթեքային և սպառողական վարկատեսակների պոտենցիալ վարկառուի զուտ համախառն եկամտի կայուն մակարդակի և/կամ դրական վարկային պատմության առկայությունը:
- պոտենցիալ վարկառուի ֆինանսական վիճակը բնութագրող ցուցանիշների սահմանաչափերի սահմանումը:

Վարկային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է նաև վարկառին ռիսկի ավտոմատիկ սահմանմամբ և Բանկի ընդհանուր պորտֆելի ռիսկայնության գնահատմամբ:

Ներկայումս բանկում գործում են վարկային ռիսկի կառավարման արդիական մոտեցումներ և հաշվողական մոդելներ, մանրաձախ վարկավորման գործընթացի սքորինգային համակարգեր, հաճախորդների ռիսկայնության մակարդակների վրա հիմնված վարկերի գնագոյացման համակարգ (Advanced Risk-Based Pricing (RBP) model), վարկային պորտֆելի վերլուծության նոր մեխանիզմներ (վարկատեսակների գծով պորտֆելների սերունդային վերլուծություն և NPL-ի կանխատեսում, ըստ մասնաճյուղերի և ըստ վարկային մասնագետների վարկային պորտֆելների շահութաբերության կանխատեսում, պորտֆելի ռիսկային սեգմենտների բացահայտում և պորտֆելի վեկտորների փոփոխում և այլն):

Ստորև՝ վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվների վերլուծությունը ըստ տնտեսության ճյուղերի 30.06.2023թ դրությամբ:

Վարկեր 30.06.2023թ. դրությամբ, այդ թվում	Հաճախորդներին տրված վարկերի մնացորդ (հազ. ՀՀ դրամ)
Առևտուր և ֆինանսներ	28,250,035
Արդյունաբերություն	8,266,747
Հանգստի կազմակերպման ոլորտ	11,469,077
Էներգետիկայի ոլորտ	4,320,285
Շինարարություն	2,099,178
Տրանսպորտ և կապ	1,601,158
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	10,980
Սպասարկման ոլորտ	2,360,482
Այլ	9,694,598
Անհատներին տրված վարկեր	89,949,691
Ընդամենը	158,022,231
Արժեզրկման գծով պահուստ	-5,099,747

Ստորև՝ վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվների որակի վերլուծությունը 30.06.2023թ դրությամբ:

Վարկեր 30.06.2023թ. դրությամբ, այդ թվում	Հաճախորդներին տրված վարկերի մնացորդ (հազ. ՀՀ դրամ)	Վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ (հազ. ՀՀ դրամ)
Անհատներին տրված վարկեր, այդ թվում՝	89,949,691	1,633,010
Չամբյուղ 1	87,248,681	747,127
Չամբյուղ 2	1,127,093	153,923
Չամբյուղ 3	1,573,917	731,960
Կորպորատիվ վարկեր, այդ թվում՝	68,072,540	3,466,736
Չամբյուղ 1	65,082,127	1,638,078

Չամբյուղ 2	11,788	667
Չամբյուղ 3	2,978,625	1,827,991
Ընդամենը	131,447,171	5,009,747

- «Չամբյուղ 1»- ում ներառվում են տրամադրման պահից ռիսկի ոչ նշանակալից աճ ունեցող աշխատող ֆինանսական գործիքները,
- «Չամբյուղ 2»- ում ներառվում են տրամադրման պահից ռիսկի նշանակալից աճ ունեցող աշխատող ֆինանսական գործիքները,
- «Չամբյուղ 3» ում ներառվում են Դեֆոլտ ճանաչված և/կամ արժեզրկված ֆինանսական գործիքները

3.2.3 Ներքոնշյալ աղյուսակում ներկայացվում են Բանկային գործունեության վերահսկման նպատակով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված հիմնական տնտեսական նորմատիվների, մասնավորապես, պոտենցիալ ներդրողների կողմից Բանկի ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ գնահատական տալու համար անհրաժեշտ տեղեկատվություն՝

	ՀՀ ԿԲ թույլատրելի արժեք	Փաստացի մեծություն 30/06/2023	Փաստացի մեծություն 31/12/2022	Փաստացի մեծություն 31/12/2021	Փաստացի մեծություն 31/12/2020
Բանկի ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցությունը*	Նվազագույնը 12%	26.24%	27.48%	23.34%	25.02%
Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցությունը	Նվազագույնը 15%	37.62%	46.70%	25.54%	22.73%
Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	Նվազագույնը 60%	75.93%	86.55%	86.52%	109.62%

*2023թ.-ի հունիսի 1-ից գործում է կապիտալի համարժեքության նոր՝ Ն1 նորմատիվը, որի նվազագույն շեմը սահմանվել է 11%:

3.2.4 Իրացվելիության ռիսկի կառավարում: Իրացվելիության ռիսկի գնահատման և սահմանափակման համար Բանկը օրական կտրվածքով հաշվարկում է

իրացվելիության հիմնական տնտեսական նորմատիվները, որոնց հիման վրա կայացվում են համապատասխան որոշումներ: Բանկը իրացվելիության ռիսկի կառավարումն իրականացնում է հետևյալ հիմնական մոդելների միջոցով՝

- Իրացվելիության ճեղքվածքի (GAP) մոդել,
- Իրացվելիության նորմատիվների, այդ թվում՝ LCR, NSFR վերլուծություն,
- Սթրես թեստավորում:

LCR-ը՝ իրացվելիության ծածկույթի գործակիցը հաշվարկվում է որպես բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և զուտ դրամական արտահոսքի միջև հարաբերակցություն: Զուտ դրամական արտահոսքը առաջիկա 30 օրվա ընթացքում բոլոր ակնկալվող դրամական արտահոսքերի և ներհոսքերի հանրագումարների տարբերությունն է:

NSFR-ը՝ զուտ կայուն ֆինանսավորման գործակիցը, հաշվարկվում է որպես բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև սահմանային հարաբերակցություն:

LCR և NSFR գործակիցների արժեքները 30.06.2023թ. դրությամբ կազմել են համապատասխանաբար 198% և 131% սահմանված նվազագույն 100% սահմանաչափի պարագայում:

Համաձայն իրականացված ստրեսս թեստերի՝ 30.06.2023թ. դրությամբ LCR մեթոդաբանությամբ հաշվարկված դրամական միջոցների արտահոսքի պարագայում (հաշվի չառնելով ներհոսքը) Բանկի իրացվելիության Ն21 նորմատիվը կազմում է 37.18%:

3.2.5 Տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարում: Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման և սահմանափակման համար Բանկը, հաշվի առնելով շուկայում առկա տոկոսադրույքները, կատարում է տոկոսադրույքների գնահատում և համապատասխանեցում շուկայում գործող ցուցանիշներին, մշտապես վերահսկում է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների միջև առկա ժամկետայնության ճեղքվածքը, իսկ շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության դեպքում արագ արձագանքելով՝ նվազագույնի է հասցվում փոփոխության արդյունքում Բանկի համար հնարավոր կորուստների ռիսկը: Համաձայն իրականացված սթրեսս թեստերի՝ 30.06.23թ. դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքների համապատասխանաբար 1% 4%-ով անբարենպաստ աճի դեպքում Բանկի կորուստը չի գերազանցի Բանկի ընդհանուր կապիտալի 0.59%-ը:

3.2.6 Արտարժույթային ռիսկի կառավարում: Արտարժույթային ռիսկի կառավարման տեսանկյունից Բանկը ձգտում է զերծ մնալ արտարժույթային ռիսկերից և հիմնականում վարում է արտարժույթային փակ դիրքի քաղաքականություն: Համաձայն իրականացված սթրեսս թեստերի՝ 30.06.23թ. դրությամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% տատանման դեպքում Բանկի կորուստը չի գերազանցի ընդհանուր կապիտալի 2.23%. նույնիսկ բոլոր դրամային պարտավորությունների 10%-ի արտարժույթային փոխարկման արդյունքում դիրքի կարճացման պարագայում:

3.2.7 Բանկում **գործառնական ռիսկերը** կարգավորվում են ռիսկերի կառավարման ինտեգրված համակարգերի միջոցով: Վերջինս նշանակում է, որ Բանկում գործառնական ռիսկը կառավարվում/կարգավորվում է սահմանված այնպիսի ընթացակարգերի միջոցով, որոնք սահմանում են Գործառնական ռիսկի հայտնաբերման, չափման/գնահատման, Գործառնական ռիսկի գծով համալիր հաշվետվությունների ներկայացման և մոնիթորինգի փուլերը, ինչպես նաև գործառնական ռիսկերի կառավարման մոտեցումներն ու հիմնական մեթոդները:

Գործառնական ռիսկերի հայտնաբերման և դասակարգման համար Բանկն իրականացնում է ռիսկերի ինքնագնահատում, տեղի ունեցած գործառնական պատահարների վերաբերյալ տվյալների բազայի հավաքագրում և խաբեության ռիսկի հայտնաբերում («Կատարված, փոփոխված և հեռացված գործարքների», FPD/SPD/TPD տվյալների մասին հաշվետվությունների և Բանկում իրականացված գործարքների մշտադիտարկման միջոցով):

Մինչ նոր պրոդուկտների, նոր և վերանայվող ներքին իրավական ակտերի, բանկային գործառնությունների, գործողությունների և համակարգերի ներդրումը, Բանկը ԳՌ տեսանկյունից պոտենցիալ ռիսկերի բացահայտման նպատակով ապահովում է վերջիններիս ուսումնասիրությունը և սահմանում է գործընթացների քայլային հաջորդականությունների ռիսկի հակվածության աստիճանները:

Բանկը կանոնավոր կերպով գնահատում է Գործառնական ռիսկերի ազդեցության չափերը, որոնք կարող են առաջանալ տարբեր ռիսկային իրադրություններում, ինչպես նաև վերջիններիս առաջացման հավանականությունները:

Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված ԳՌ ռիսկի ախորժակից բարձր ռիսկը Բանկը փոխանցում է Բանկի և ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված ապահովագրական կազմակերպությանը («Բանկային ռիսկերի համալիր ապահովագրության պայմանագրով» (BBB)):

3.2.8 Երկրի Ռիսկի կառավարման նպատակով այլ երկրներում գրանցված և/կամ փաստացի գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունների հետ հանրագումարային 4 մլրդ ՀՀ դրամին համարժեք արտարժույթը գերազանցող ակտիվային գործարքների կնքման, թղթակցային հաշիվների բացման և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների ստանձնման դեպքերում, տվյալ երկրի հետ առաջին անգամ գործարքի կնքման պահին, ինչպես նաև հետագայում Բանկը գնահատում է տվյալ կազմակերպության երկրի ռիսկը:

Բանկի կողմից երկրի ռիսկի գնահատման համար հիմք է ընդունվում միջազգային ռեյտինգային ընկերություններից մեկի (Moody's, Standard&Poor's, Fitch) կողմից տվյալ երկրին շնորհված վարկանիշը:

Միջազգային ռեյտինգային ընկերությունների կողմից տվյալ երկրին շնորհված վարկանիշի հիման վրա Բանկը սահմանում է տվյալ երկրում թղթակցային հաշիվների մնացորդների հանրագումարի և տեղաբաշխված

ակտիվների (ներառյալ հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների) հանրագումարի առավելագույն ուղենիշային սահմանաչափեր:

3.2.9 Երկրում/աշխարհում արտակարգ դրություն հայտարարելու ռիսկ (օրինակ՝ Պանդեմիայի ռիսկ), որն իր վրա կարող է կրել նաև թողարկողը: Նման իրավիճակում կարող է փոփոխության ենթարկվել երկրի մակրոտնտեսական վիճակը՝ այդպիսով բացասական ազդեցություն թողնելով նաև թողարկողի հիմնական ցուցանիշների վրա: Թողարկողն այդպիսով կարող է կրել վնասներ, ինչն իր հերթին կարող է բացասաբար ազդել շահութաբերության վրա:

3.2.10 Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ նկարագրված ռիսկերը ոչ բոլոր ռիսկերն են, որոնք Բանկը կարող է երբևէ կրել: Բանկը բացահայտել է միայն այն ռիսկերը, որոնք համարել է էական: Ենթադրաբար կարող են լինել լրացուցիչ ռիսկեր, որոնք Բանկն այժմ չի համարում էական, կամ որոնք ներկայումս հայտնի չեն նրան, և ցանկացած այդպիսի ռիսկ կարող է հանգեցնել ներդրողի կողմից ներդրված գումարի մասնակի կամ ամբողջական կորստին:

3.3 Տեղեկատվություն Բանկի մասին

3.3.1 Բանկի պատմությունը և զարգացումը

3.3.1.1 Թողարկողի անվանումը, կազմակերպարավական ձևը, գրանցված ապրանքանիշը

Բանկի լրիվ անվանումն է՝

հայերեն՝

«ԱյԴի Բանկ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

ռուսերեն՝

Закрытое Акционерное Общество “АйДи Банк”

անգլերեն՝

“ID Bank” Closed Joint Stock Company:

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝

«ԱյԴի Բանկ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝

ЗАО “АйДи Банк”

անգլերեն՝

“ID Bank” CJSC:

Բանկի սպասարկման նշանն է՝

3.3.1.2 Թողարկողի պետական գրանցման վայրը և համարը. Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Վարդանանց փ. 13, գրանցման համարը՝ 9:

3.3.1.3 Թողարկողի ստեղծման տվյալներ. Բանկը հիմնադրվել է 1990թ. օգոստոսի 1-ին թեթև արդյունաբերության բնագավառի ձեռնարկությունների կողմից՝ որպես փայատիրական կոմերցիոն բանկ: 1996թ. «Անելիք» փայատիրական առևտրային բանկը գրանցվել է (ՀՀ ԿԲ արտոնագիր No 9) և սկսել է գործել որպես «Անելիք Բանկ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն: 2007թ. «Անելիք Բանկ» ՍՊԸ վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության: 2018թ. հունիսին «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ վերանվանվել է «ԱյԴի Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության: 2013 թվականից մինչ 2016 թվականը Բանկի միակ բաժնետերն է եղել լիբանանյան «Կրեդիտ Բանկ» Ս.Ա.Լ.-ը: 2016 թվականի հոկտեմբերին Բանկի բաժնետերերի կառուցվածքում տեղի է ունեցել փոփոխություններ, և ի լրումն «Կրեդիտբանկ» Ս.Ա.Լ.-ի, ներգրավվել է նոր բաժնետեր՝ «Ֆիսթոք» Էլ Թի Դի ընկերությունը՝ 59.68 տոկոս բաժնեմասնակցությամբ: 2022 թվականին Բանկի բաժնետերերի կառուցվածքում տեղի է ունեցել փոփոխություն: ԿԲ ներկայացման պահին Բանկի բաժնետոմսերի 100 տոկոսը պատկանում է «Ֆիսթոք» Էլ Թի Դի ընկերությանը

3.3.1.4 Թողարկողի գտնվելու վայրը, կապի միջոցները. Բանկի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Վարդանանց փողոց 13: Կապի միջոցներն են՝ հեռախոս՝ +37410 593333, էլ. փոստ՝ info@idbank.am, ինտերնետային կայք՝ www.idbank.am: 30.06.2023թ. դրությամբ Բանկն ունեցել է 13 մասնաճյուղ, որոնցից 4-ը տեղակայված են ՀՀ մարզերում, իսկ 9-ը՝ Երևան քաղաքում: Բանկի բոլոր մասնաճյուղերն իրականացնում են լիարժեք ֆինանսական գործառնություններ առանց որևէ սահմանափակման: Ստորև աղյուսակում ներկայացված է Բանկի մասնաճյուղերը և համապատասխան հասցեները.

N	Մասնաճյուղի անվանում	Հասցե
1	«Վարդանանց»	ք. Երևան, Վարդանանց 13.3
2	«Բաղրամյան»	ք. Երևան, Բաղրամյան 75
3	«Կենտրոն»	ք. Երևան, Հյուսիսային պողոտա 6 շ 10 տարածք
4	«Արաբկիր»	ք. Երևան, Կոմիտաս 56/162
5	«Նոր Նորք»	ք. Երևան, Գայի 17/1
6	«Էրեբունի»	ք. Երևան, Էրեբունի 7/60
7	Դավթաշենի	ք. Երևան, Դավթաշեն, 4-րդ թաղամաս, 11/91
8	«Մալաթիա»	ք. Երևան, Բաֆֆու 39/61
9	«Շենգավիթ» մասնաճյուղ	ք. Երևան, Բագրատունյաց 13
10	Աբովյանի	ք. Աբովյան, Տարտուի փ. 1/1
11	Գյումրիի	ք. Գյումրի, Անկախության հրապարակ 6
12	Էջմիածնի	ք. Էջմիածին, Մովսես Խորենացի 16
13	Վանաձորի	ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 73

Բանկը ՀՀ տարածքում և տարածքից դուրս գրանցված ներկայացուցչություններ չունի:

3.3.1.5 Նշանակալի դեպքեր. 30.06.2023թ. դրությամբ Բանկում տեղի չեն ունեցել այնպիսի իրադարձություններ, որոնք ողջամիտ ներդրողը կկարևորեր Թողարկողի իրացվելիության մասին գնահատական կազմելու տեսանկյունից: 06.07.2023 թվականին գրանցվել է «ԱյԴԻ Բանկ» ՓԲԸ սեփականության իրավունքը «Իդրամ» ՍՊԸ-ի բաժնեմասերի 24%-ի նկատմամբ:

3.4 Բիզնեսի նկարագիրը

3.4.1 Հիմնական գործունեությունը

3.4.1.1 Հիմնական գործունեության նկարագիրը

Բանկի համար առավել կարևոր և նպատակային գործունեությունը ֆինանսական միջոցների ներգրավումն է և տեղաբաշխումը: Սակայն Բանկն իրականացնում է նաև այնպիսի օժանդակ գործառնություններ, ինչպիսիք են վճարահաշվարկային համակարգերով ծառայությունների մատուցումը, հաշվարկադրամարկղային գործառնությունները:

Միջոցների ներգրավում. Բանկն իր միջոցների ներգրավման քաղաքականությունն իրականացնում է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ժամկետային և ցպահանջ ավանդների ներգրավման, պարտատոմսերի թողարկման, միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկային ռեսուրսների ներգրավման, ինչպես նաև վերաֆինանսավորվող վարկային ծրագրերի իրականացման միջոցով:

Միջոցների տեղաբաշխում. միջոցների տեղաբաշխման հիմնական ուղղություններն են վարկային գործիքները և արժեթղթերում կատարվող ներդրումները: Վարկային գործիքներ մշակելիս Բանկն առաջնորդվում է շուկայի խորը ուսումնասիրմամբ և հաճախորդների պահանջմունքների բացահայտմամբ: Բանկի գործունեության վերջին շրջանում առավել մեծ պահանջարկ են ունեցել ֆիզիկական անձանց տրամադրվող քարտային վարկերը և ՓՄՁ ոլորտի զարգացման ուղղվող ծրագրային և ունիվերսալ բիզնես վարկերը:

Վճարային քարտերով գործառնություններ. Բանկի կողմից թողարկվում են ArCA, Visa և MasterCard տեսակի վճարային քարտեր, որոնց նկատմամբ Բանկը հետևողականորեն սահմանում է բարձր մրցունակությամբ սպասարկման պայմաններ, ինչպես նաև շարունակաբար բարելավվող համակարգերի միջոցով մեծացնում է քարտերի կիրառության անվտանգությունը:

Դրամական փոխանցումների համակարգեր. դրամական փոխանցումները Բանկի ավանդական գործառնություններից է: Բանկը վերջին տարիներին ինտեգրել է մեծ քանակությամբ նոր փոխանցման համակարգեր, որոնք թույլ են տալիս իրականացնել առավել մեծ քանակությամբ հաճախորդների սպասարկում, ինչպես նաև ապահովել ծառայությունների զանազանություն: Բանկն անդամակցում է նաև միջազգային փոխանցումների SWIFT համակարգին, որի

միջոցով իրականացվում են ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց փոխանցումներ՝ բանկային հաշվի առկայության պարագայում:

Հաշվարկադրամարկղային սպասարկում. շնորհիվ ներդրված ծրագրային ապահովման համակարգերի՝ Բանկն ընդունում է հանրային ծառայությունների դիմաց կատարվող վճարներ, գույքահարկի գծով կատարվող վճարումներ, ինչպես նաև իրականացնում արտարժույթի փոխանակման գործառնություններ:

Պարտատոմսերի թողարկում. 2016 թվականի տարեվերջից Բանկը իրականացնում է պարտատոմսերի թողարկում: Վերջինս Բանկի գործունեության էական ուղղություններից է, և այս ճանապարհով Բանկը դիվերսիֆիկացնում է իր պարտավորությունների կառուցվածքը՝ հաճախորդներին առաջարկելով ներդրումների այլընտրանքային տարբերակներ՝ ի լրումն ավանդային պրոդուկտների:

3.4.1.2 Նոր ծառայությունների մատուցում

Բանկը մշտապես ուսումնասիրում է հայկական և միջազգային բանկային համակարգը՝ ինչպես նոր բանկային ծառայությունների մշակման, այնպես էլ գործող ծառայությունների պայմանները առավել մրցունակ դարձնելու նպատակով: Բանկում նոր բանկային ծառայությունների ներդնումը և վաճառքը կանոնակարգվում է գործող ներքին իրավական ակտերով, ինչը թույլ է տալիս ապահովել բանկային ծառայությունների մշակման գործարար գործընթացների անընդհատությունը: Թվային ուղիների զարգացմանը զուգընթաց՝ 2018 թվականից Բանկը ընդլայնում է նաև ինքնասպասարկման 24/7 շուրջօրյա սպասարկման համակարգերի ցանցը՝ առավել հարմարավետ և հասանելի դարձնելով բանկային ծառայություններից օգտվելը:

3.4.2 Հիմնական շուկաները

3.4.2.1 Թողարկողի ծառայությունների մատուցման հիմնական շուկաների նկարագիրը

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ն ունիվերսալ բանկ է, որն իր գործունեությունն իրականացնում է կորպորատիվ և մանրածախ բանկային ծառայությունների շուկայում: Ներկայումս Բանկը առաջարկում է բազմազան ավանդային և վարկային պրոդուկտներ, դրամական փոխանցումների համակարգերի զանազանություն, վճարային քարտերով գործառնությունների հարմարավետություն:

3.4.2.2 Թողարկողի մրցակցային դիրքի նկարագրությունը

Բանկի մրցակցային դիրքի հիմնական առավելություններն են.

- Ռեբրենդինգից հետո իրականացվող ակտիվ արշավները, ինչպես նաև շարունակական բնույթ կրող միջոցառումները հասարակության մոտ ձևավորում են նորարար և ժամանակակից Բանկի համբավ:

- Բանկի բաժնետերերը, ընտրելով Բանկի զարգացման թվայնացման ճանապարհը, իրականացնում են շարունակական ներդրումներ ինչպես հեռահար ուղիներով մատուցվող ծառայությունների ցանկի ընդլայնման և որակի բարելավման, այնպես էլ Բանկի ներքին գործընթացների ավտոմատացման ուղղությամբ,
- Բանկի գործարար գործընթացների շարունակական բարելավման ուղղությամբ կատարվող միջոցառումները:
- կորպորատիվ կառավարման համակարգի շարունակական բարելավումը, որի միջոցով հստակ տարանջատված են կառուցվածքային ստորաբաժանումների գործառույթները, ինչպես նաև հաղորդակցման ուղիները,
- Բանկի ռիսկերի կառավարման արդյունավետ համակարգը, որը թույլ է տալիս ժամանակին բացահայտել առաջացող ռիսկերը, դրանց հնարավոր ազդեցության մակարդակները և կիրառել համապատասխան կանխարգելիչ միջոցներ,
- Բանկի մասնաճյուղերի աշխարհագրական դիրքը և հասանելիությունը թիրախային շուկաներում,
- Բանկի աշխատակիցների պրոֆեսիոնալիզմի բավարար մակարդակը, ինչպես նաև մարդկային ռեսուրսների զարգացմանն ուղղված շարունակական վերապատրաստման ծրագրերը:
- BSI ընկերության կողմից Բանկին շնորհվել է ISO 9001:2015 որակի կառավարման հավաստագիր, որը վերահաստատվել է 2018 թվականին, ինչպես նաև տեղեկատվական անվտանգության ISO/IEC 27001:2013 հավաստագիր:
- Moody's հեղինակավոր միջազգային վարկանիշային գործակալությունը բարձրացրել է IDBank-ի «Երկարաժամկետ տեղական և արտարժույթով ավանդների» վարկանիշը՝ B3-ից B2. հեռանկարը՝ դրական:
- Գործակալությունը փոփոխել է նաև երկարաժամկետ գործընկերային ռիսկերի գնահատման (CRR) վարկանիշը՝ B2-ից բարձրացնելով B1-ի: Բանկի վարկարժանության հիմնական գնահատականը (BCA)՝ B2 է, իսկ երկարաժամկետ գործընկերային ռիսկերի գնահատականը՝ B1(cr):

3.5 Թողարկողի կառուցվածքը

Սույն ազդագրի ԿԲ ներկայացման պահին Բանկի բաժնետոմսերի 100 տոկոսը պատկանում է «Ֆիսթոք» Էլ Թի Դի ընկերությանը:

Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է Հավելված 1-ում:

3.6 Զարգացման վերջին միտումները

Բանկը, հավատարիմ մնալով իր առաջատար թվային բանկ դառնալու տեսլականին, սահմանել է գործունեության հետևյալ նպատակները.

- Հաճախորդների լավագույն փորձառության ապահովումը;
- Վճարումների համար լավագույն բանկ դառնալը;
- Դեպի նոր շուկաներ ընդլայնումը:

Առաջնորդվելով սահմանված նպատակներով, Բանկը.

- ✓ մշտապես զարգացնում է թվային հարթակի գործիքակազմը՝ հաճախորդներին առաջարկելով օնլայն ռեժիմում անհրաժեշտ բոլոր ծառայությունները;
- ✓ շարունակում է ընդլայնել ակտիվ հաճախորդների բազան՝ միաժամանակ ապահովելով նրանց գոհունակության բարձր մակարդակ և թվային հարթակի միջոցով բանկային ծառայություններից օգտվելու ակտիվության բարձրացում

3.7 Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը

3.7.2 Շահույթի կանխատեսման հիմնական սկզբունքները

Բանկի շահույթի ծրագրավորման համար հիմք են ծառայում Բանկի բաժնետերերի սպասումները և դրանց շրջանակում Բանկի ընդլայնման և/կամ կորուստների կրճատման հնարավորությունները՝ պայմանավորված մակրոտնտեսական միջավայրի փոփոխություններով, ինչպես նաև Բանկի՝ մրցունակության ապահովման ներուժով: Այս առումով նախորդող երկու տարիներին Բանկը կարողացել է ապահովել շահույթի ծրագրավորված մակարդակը:

Առաջիկա տարիների գործունեության և շահույթի կանխատեսումներում Բանկը հիմնվել է հետևյալ հիմնարար սկզբունքների վրա.

- կանխարգելել այն վտանգները, որոնք հանգեցրել են նախորդ տարիներին Բանկի ցածր շահութաբերությանը,
- Բանկի գործունեությունն ուղղորդել կայուն շահութաբերության ապահովման սկզբունքով՝ նպատակ ունենալով մեծացնել բիզնեսի շուկայական գինը,
- Բանկի ռեսուրսները տեղաբաշխել բարձր եկամտաբերություն ունեցող ակտիվներում՝ ընդունելի մակարդակի վրա պահելով Բանկի ռիսկերը, պահպանելով բանկային գործունեությունը կարգավորող ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվները,
- մշակել նոր եկամտաբեր բանկային ծառայություններ,
- ապահովել Բանկի հասանելիությունը իր հաճախորդներին թվային բանկային ծառայությունների զարգացման միջոցով,
- իրականացնել գործարար գործընթացների շարունակական բարելավում՝ հիմնվելով գործընթացների ավտոմատացման սկզբունքի վրա:

3.7.3 Շահութաբերության ցուցանիշների հիմնական ծրագրավորումները կատարվում են Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրի շրջանակում, և այդ առումով 2021-2022 թվականներին Բանկին հաջողվել է ապահովել շահութաբերության ծրագրավորված մակարդակը:

3.7.4 Այն գործոնները որոնց վրա բանկի կառավարման մարմինները ազդելու հնարավորություն ունեն:

Բանկի կառավարման մարմինները **հնարավորություն ունեն ազդել** Բանկի գործունեության և շահույթի վրա ազդող հիմնական գործոնների վրա հետևյալ միջոցներով.

- Բանկի ներգրավող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալների կառավարում,
- Բանկի ռիսկերի ընդունելի մակարդակի պահպանում և կառավարում,
- Բանկի տեխնիկատեխնոլոգիական և տեղեկատվական բազայի արդիականացմանն ուղղված ներդրումների իրականացում,
- Բանկի անձնակազմի վարձատրության, պատրաստման և վերապատրաստման ծախսերի կառավարում,
- Բանկի գործունեության ապահովման ծախսերի կառավարում,
- նոր բանկային գործիքների ներդրում:

Բանկի կառավարման մարմինները կարող են արձագանքել, սակայն **հնարավորություն չունեն ազդել** Բանկի գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

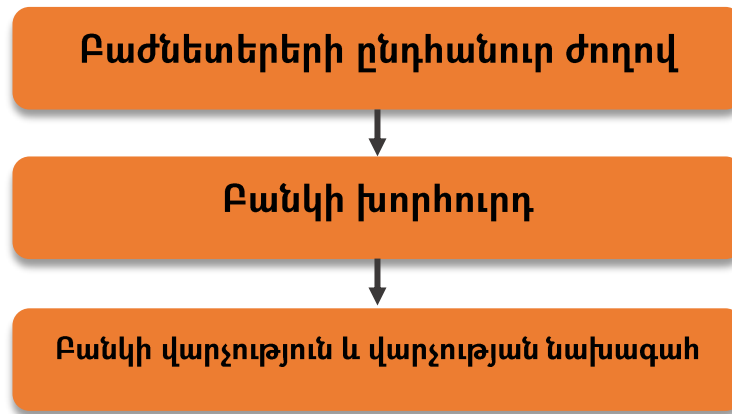
- բանկային ավանդների և վարկերի առաջարկի ու պահանջարկի և դրանից բխող տոկոսադրույքների փոփոխության վարքագիծ,
- արժեզրկման ու փոխարժեքի վարքագիծ,
- անհաղթահարելի ուժի ազդեցության գործոններ (արտակարգ դրության հայտարարելը, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքների դադարեցումը, բնական աղետները, պատերազմը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում Բանկի բնականոն գործունեությունը):

3.8 Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները

3.8.1 Բանկի կանոնադրության համաձայն Բանկի կառավարման մարմիններն են.

- Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը
- Բանկի խորհուրդը
- Բանկի վարչությունը և վարչության նախագահը:

Բացի վերը նշված կառավարման մարմիններից Բանկն ունի նաև գլխավոր հաշվապահ և ներքին աուդիտի ստորաբաժանում:

3.8.1.1 Բանկի Ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանն են պատկանում.

- Բանկի կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը,
- Բանկի վերակազմակերպումը,
- Բանկի լուծարումը,
- ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը,
- խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Խորհրդի քանակական կազմի հաստատման և դրա անդամների ընտրության հարցերը քննարկվում են բացառապես տարեկան ընդհանուր ժողովներում: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցն արտահերթ ընդհանուր ժողովում կարող է քննարկվել, եթե վերջինս որոշում է ընդունել խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին,
- հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը, ինչպես նաև կանոնադրական հիմնադրամի ավելացումը,
- խորհրդի ներկայացմամբ Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը,
- Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը: Տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը,
- ընդհանուր ժողովի վարման կարգի հաստատումը,
- բաժնետոմսերի համախմբումն ու բաժանումը,
- դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծումը,
- դուստր կամ կախյալ ընկերություններին մասնակցությունը,
- առևտրային կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը,
- առևտրային կազմակերպությունների միություններում մասնակցությունը,
- խորհրդի անդամների վարձատրության չափի սահմանումը,

- օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում շահագրգռվածության առկայությամբ գործարքների կնքումը,
- օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում՝ Բանկի գույքի օտարման և ձեռք բերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը /Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 50 %-ից ավելին/, ինչպես նաև Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-ից մինչև 50 տոկոսի դեպքերում, եթե խորհրդի կողմից չի ընդունվել միաձայն, և հարցը բարձրացվել է ընդհանուր ժողովի քննարկմանը, օրենքով նախատեսված դեպքերում բաժնետոմսերի ձեռք բերման նախապատվության իրավունքը չկիրառելու մասին որոշման ընդունումը:

3.8.1.2 Բանկի խորհրդի իրավասություններն են՝

- Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը, ներառյալ՝ բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրի հաստատումը,
- ընդհանուր ժողովի տարեկան և արտահերթ նիստերի գումարումը, օրակարգի հաստատումը, ինչպես նաև դրանց գումարման և անցկացման կազմակերպման հետ կապված՝ նախապատրաստական աշխատանքների իրականացման ապահովումը,
- Բանկի վարչության անդամների նշանակումը, նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը,
- Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտների սահմանումը, բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ձևավորումը, նրա տարեկան աշխատանքային ծրագրի հաստատումը, ներքին աուդիտի աշխատակիցների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը,
- Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի ու կատարողականի հաստատումը. և բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքի և աշխատատեղերի հաստատումը,
- Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի ավելացումը, եթե կանոնադրությամբ կամ ընդհանուր ժողովի որոշմամբ նրան տրված է այդպիսի լիազորություն,
- շահութաբաժինների վճարման վերաբերյալ ընդհանուր ժողովին առաջարկությունների ներկայացումը, այդ թվում՝ շահութաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման համար շահութաբաժիններ ստանալու իրավունք ունեցող բանկի մասնակիցների ցուցակի կազմումը, որում պետք է ընդգրկվեն բանկի այն մասնակիցները, որոնք ընդգրկվել են բանկի մասնակիցների ռեեստրում՝ բանկի տարեկան ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ,
- Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների նախնական հաստատումը և ներկայացումը ընդհանուր ժողովին,
- ընդհանուր ժողովի հաստատմանը Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի ներկայացումը և Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վճարման չափի սահմանումը,

- Բանկում իրականացված աուդիտորական կամ այլ ստուգումների արդյունքում բացահայտված թերությունների վերացմանն ուղղված միջոցառումների նախաձեռնումն ու դրանց իրականացման վերահսկումը,
- Բանկի կողմից օրենքով սահմանված ֆինանսական գործառնությունների իրականացման կարգը սահմանող ներքին իրավական ակտերի ընդունումը և բանկի տարածքային և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատումը, բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև գործառնության պարտականությունների բաշխումը,
- օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում՝ Բանկի գույքի օտարման և ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը /Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-ից 50 տոկոսը/, որը պետք է ընդունվի միաձայն, ինչպես նաև խորհրդի կողմից միաձայն չընդունվելու դեպքում խոշոր գործարքի հարցն ընդհանուր ժողովում քննարկելու մասին որոշման ընդունումը,
- օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում շահագրգռվածության առկայությամբ գործարքների կնքումը,
- գույքի շուկայական արժեքի որոշումը օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,
- օրենքով նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը,
- Բանկի վերակազմակերպումը, դուստր կամ կախյալ ընկերությունների առևտրային կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը, դրանցում մասնակցությունը, ինչպես նաև խորհրդի անդամների վարձատրության չափի սահմանման հարցերի ներկայացումն ընդհանուր ժողովի քննարկմանը,
- Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին որոշման ընդունումը, բանկի պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը,
- Բանկի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և հիմնարկների ստեղծումը.
- Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու նպատակով կիրառվող սկզբունքների, հիմունքների, եղանակների, կանոնների, ձևերի և կարգերի սահմանումը, ինչպես նաև օրենսդրությամբ նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը,
- առնվազն տարին մեկ անգամ Բանկի խորհուրդն իր նիստում պետք է քննարկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաշվետվությունը (նամակ ղեկավարությանը), ինչպես նաև քննարկի և անհրաժեշտության դեպքում վերանայի Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունները, ռազմավարությունը, կարգերն ու ներքին իրավական այլ ակտերը,
- առնվազն եռամսյակը մեկ անգամ բանկի խորհուրդը պետք է քննարկի Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման, վարչության նախագահի (վարչության) և գլխավոր հաշվապահի հաշվետվությունները՝ իր սահմանած կարգով և ձևով:

3.8.2.1 Բանկի վարչությունը.

- իրականացնում է Բանկի գործունեության ընթացիկ ղեկավարումը, ապահովում է մասնակիցների ընդհանուր ժողովի, խորհրդի և իր կողմից ընդունված որոշումների կատարումը,
- խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում խորհրդի իրավասությանը վերաբերող ներքին իրավական ակտերը, ստորաբաժանումների կանոնադրությունները և Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը,
- Բանկի խորհրդի կողմից ընդունված «Բանկի գործունեությունը կանոնակարգող ներքին ակտերի մասին» կարգի պահանջների համաձայն հաստատում է առանձին գործառնությունների իրականացման կամ ծառայության մատուցման գործընթացը նկարագրող ընթացակարգերը, ֆինանսական գործիքի/ծառայության պայմանները և սակագները,
- իր իրավասությունների շրջանակում սահմանում է վարկավորման, ավանդների ներգրավման պայմանները, Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները և դրույքաչափերը,
- ապահովում է Բանկի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական հաշվետվությունների արժանահավատությունը, դրանց ժամանակին ներկայացումը խորհրդին և այլ մարմիններին, ինչպես նաև սահմանում է վերահսկողություն ստորաբաժանումների գործունեության նկատմամբ,
- ապահովում է ռիսկերի արդյունավետ կառավարումը՝ պահպանելով Բանկի ռիսկերի կառավարման համակարգը նկարագրող ներքին իրավական ակտերով սահմանված պահանջների կատարումը,
- նախապես քննարկում է վարչության կողմից մասնակիցների ընդհանուր ժողովի և Բանկի խորհրդի քննարկմանը ներկայացվող հարցերը,
- քննարկում է ստուգումներին, վերստուգումներին վերաբերող նյութերը, զեկուցագրեր, առաջարկություններ, Բանկի ստորաբաժանումների ղեկավարների հաշվետվությունները,
- ապահովում է Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված ռազմավարական ծրագրի, բանկի տարեկան ծախսերի և եկամուտների (բյուջեի) և այլ ներքին իրավական ակտերի պահանջների կատարումը,
- ներքին հսկողության համակարգում կամ բանկի գործունեության միջավայրի էական փոփոխությունների դեպքում առաջարկություններ է ներկայացնում խորհրդին՝ վարչակազմակերպական կառուցվածքը փոխելու վերաբերյալ,
- վերահսկում է կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների գործունեությունը, պահանջում է ստորաբաժանումների ղեկավարներից ապահովել ընթացիկ հսկողություն իրենց աշխատակիցների աշխատանքային պարտականությունների կատարման գործընթացի նկատմամբ,
- ապահովում է Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված ներքին հսկողության ստանդարտներով սահմանված պահանջների կատարումը, պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման համակարգի արդյունավետ կիրառման, ինչպես նաև խորհրդի կողմից հաստատված

քաղաքականությունների, կարգերի և այլ ներքին իրավական ակտերի՝ Բանկում արդյունավետ շրջանառության ապահովման համար,

- անհրաժեշտության դեպքում Բանկի խորհրդին առաջարկություններ է ներկայացնում ներքին հսկողության համակարգի, դրա առանձին տարրերի փոփոխությունների վերաբերյալ, հաշվի առնելով բանկի գործունեության բնույթը, առկա ու հնարավոր ռիսկերը, օրենքների և այլ իրավական ակտերի պահանջները, բանկի գործունեության միջավայրը,
- իրականացնում է Բանկի կանոնադրությամբ, ինչպես նաև խորհրդի կողմից ընդունված իրավական ակտերով նախատեսված՝ բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարման հետ կապված այլ լիազորություններ:

Այն հարցերը, որոնք օրենքներով կամ Բանկի կանոնադրությամբ վերապահված չեն որպես ընդհանուր ժողովի, խորհրդի կամ ներքին աուդիտի ստորաբաժանման իրավասությանը, վերապահվում են բանկի վարչությանը:

Բանկի վարչության նախագահը, որպես իր բացառիկ իրավասություն, ներկայացնում է բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և օտարերկրյա պետություններում, բանկի անունից կնքում է գործարքներ, գործում է բանկի անունից առանց լիազորագրի, տալիս է լիազորագրեր:

Բանկի վարչությունը խորհրդի կողմից սահմանած կարգով խորհրդին պարբերաբար, բայց ոչ պակաս, քան եռամսյակը մեկ անգամ, ներկայացնում է իր գործունեության վերաբերյալ հաշվետվություն:

3.8.2.2 Բանկի վարչության նախագահը՝

- տնօրինում է Բանկի գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը,
- աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Բանկի մասնաճյուղերի կառավարիչներին, կառավարիչների տեղակալներին, գլխավոր հաշվապահներին, աշխատակիցներին, Գլխամասային Բանկի աշխատակիցներին, բացառությամբ այն աշխատակիցների, որոնց աշխատանքի ընդունելու և աշխատանքից ազատելու իրավասությունը պատկանում է ժողովին կամ Խորհրդին,
- Բանկի Խորհրդի հաստատած Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի շրջանակներում հաստատում է Բանկի աշխատատեղերը,
- Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ,
- խորհրդին պարբերաբար, բայց որ պակաս, քան եռամսյակը մեկ անգամ ներկայացնում է իր գործունեության վերաբերյալ հաշվետվություններ՝ խորհրդի կողմից սահմանված կարգով:

3.8.3 Տեղեկությունների Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ

Անուն, Ազգանուն	Պաշտոն	Բնակության վայր	Այլ գործունեություն
Վարտան Դիլանյան	Խորհրդի նախագահ	ք. Մոսկվա, ՌԴ	«Աքենիքս» ընկերության գլխավոր տնօրեն
Կարեն Մարգարյան	Խորհրդի անդամ	ք. Մոսկվա, ՌԴ	1. IQG Asset Management Բաժնետիրական ընկերության տնօրենների խորհրդի նախագահ (Մոսկվա), 2. Մոսկվայի ֆինանսա-իրավաբանական ինստիտուտի դասախոս (Մոսկվա), 3. Գլոբալ Էկոնոմիկայի ԳՀԻ տնօրեն:
Ավետ Միրաքյան	Խորհրդի անդամ	ք. Մոսկվա, ՌԴ	1. ՍՊԸ «Ինսայթ» ներդրումային խմբի գլխավոր տնօրեն: 2. ՍՊԸ «Դելտալիզինգ» Տնօրենների խորհրդի անդամ (Տնօրենների խորհրդի նախագահ սկսած 28/07/23-ից)
Արթուր Զավադյան	Խորհրդի անդամ	ք. Երևան, ՀՀ	1. Տնօրենների հայկական ինստիտուտի Խորհրդի նախագահ 2. «Միջազգային Էներգետիկ կորպորացիա» խորհրդի անդամ 3. «Տնտեսական Հեռանկարների Կենտրոն» հիմնադրամի հիմնադիր, խորհրդի նախագահ Հատուկ հանձնարարություններով ղեսպան
Ալեքսեյ Կոմար	Խորհրդի անդամ	ք. Նիկոսիա, Կիպրոս	1. ՓԲԸ «ԱյԴի գրուպ» տնօրեն
Մհեր Աբրահամյան	Վարչության նախագահ	ք. Երևան, ՀՀ	Առկա չէ
Արման Ասատրյան	Ֆինանսական տնօրեն, Վարչության	ք. Երևան, ՀՀ	Առկա չէ

	անդամ		
Անուշիկ Խաչատրյան	Գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ	ք. Երևան, ՀՀ	Առկա չէ
Ռաֆիկ Սուվարյան	Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն, Վարչության անդամ,	ք. Երևան, ՀՀ	Առկա չէ
Կարեն Նալբանդյան	Բիզնեսի զարգացման տնօրեն, Վարչության անդամ	ք. Երևան, ՀՀ	Առկա չէ
Սերգեյ Առաքելյան	Թվային բանկինգի տնօրեն, Վարչության անդամ	ք. Երևան, ՀՀ	Առկա չէ
Տիգրան Մխիթարյան	Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն Վարչության անդամ	ք. Երևան, ՀՀ	Առկա չէ
Լիլիթ Գրիգորյան	Գործառնական տնօրեն, Վարչության անդամ	ք. Երևան, ՀՀ	Առկա չէ

Բանկի կառավարման մարմինների իրավասությունները և պատասխանատվությունները սահմանվում են Բանկի կանոնադրությամբ:

3.8.4 Թողարկողի մասնաճյուղերի կառավարիչներ

Ազդագրի գրանցման ներկայացման պահին Բանկի ակտիվների 10 և ավելի տոկոսը որևիցե մասնաճյուղում կենտրոնացված չէ:

3.8.5 Շահերի բախումը

Բանկի և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև ազդագրի գրանցման ներկայացման պահի դրությամբ շահերի բախում առկա չէ :

Հսկող անձինք

Ազդագրի գրանցման ներկայացման պահին Բանկը գտնվել է «Ֆիսթոք» Էլ Թի Դի-ի ուղղակի հսկողության տակ, քանի որ նրա կողմից տնօրինվում է Բանկի բաժնետոմսերի 100.00 տոկոսը, ինչպես նաև Բանկը գտնվում է Վարտան Դիլանյաի անուղղակի հսկողության տակ՝ FISTOCO LTD-ի միջոցով:

3.9 Տեղեկատվություն Թողարկողի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

3.9.2 Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Բանկի 2020-2022թ.թ. տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները անկախ աուդիտորական եզրակացություններով, ներկայացված են սույն ազդագրում՝ Հավելված 7-ում: Հաշվետվությունները կարելի է նաև ներբեռնել Բանկի ինտերնետային էջից:

3.9.3 Միջանկյալ ֆինանսական տեղեկատվություն

Բանկի 2023 թվականի հաշվետվությունը հաստատված Բանկի կառավարման մարմնի կողմից, ներկայացված են սույն ազդագրում՝ Հավելված 7-ում: Հաշվետվությունները կարելի է նաև ներբեռնել Բանկի ինտերնետային էջից:

3.9.4 Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

30.06.2023թ. դրությամբ Թողարկողի ֆինանսական վիճակի վրա ազդող էական փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել:

06.07.2023 թվականին գրանցվել է «ԱյԴի Բանկ» ՓԲԸ սեփականության իրավունքը «Իդրամ» ՍՊԸ-ի բաժնեմասերի 24%-ի նկատմամբ:

3.9.5 Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկություն

Ընկերությունը ներգրավված չէ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական իրավական վարույթների մեջ, որոնք կարող են էական ազդել Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա և/կամ կարող են ունենալ կամ վերջերս ունեցել են էական ազդեցություն:

3.10 Էական պայմանագրերը

Բանկում առկա չեն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 1 տարվա ընթացքում Բանկի կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Բանկի վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5 տոկոսը:

3.11 Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

Բացի ֆինանսական աուդիտի ենթարկված և ազդագրում ներկայացված Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններից, ազդագրի որևէ մասում չի օգտագործվել հաշվապահի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ ցանկացած այլ փորձագետի մասնագիտական կարծիք:

3.12 Այլ տեղեկատվություն

Ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Բանկի կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, տարեկան անկախ աուդիտորական եզրակացությունները, ինչպես նաև որպես հաշվետու թողարկող, ներդրողների համար պատրաստվող տարեկան և միջանկյալ հաշվետվություն-վերլուծությունները մշտապես մատչելի են հանրությանը ինչպես էլեկտրոնային, այնպես էլ թղթային ձևով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են ինտերնետի Բանկի տնային էջում, իսկ թղթային տարբերակով ստանալու համար ներդրողները կարող են դիմել Բանկի գլխամասային գրասենյակ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

**ՆԵՐԴՐՈՂԸ, ԾԱՆՈԹԱՆԱԼՈՎ ՍՈՒՅՆ ԱԶԴԱԳՐԻՆ, ՊԵՏՔ Է ԻՆՔՆՈՒՐՈՒՅՆ
ԳՆԱՀԱՏԻ ՏՎՅԱԼ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՍԵՓԱԿԱՆ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ՌԻՍԿԸ՝ ՄԻՆՉԵՎ
ՁԵՌՔԲԵՐՄԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ**

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Հավելված 1:	«Այդի բանկ» ՓԲԸ կազմակերպական կառուցվածք
Հավելված 2:	Թողարկման վերջնական պայմաններ
Հավելված 3:	Հետգնման վերջնական պայմաններ
Հավելված 4:	«Այդի բանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (ֆիզիկական անձանց համար)
Հավելված 5:	«Այդի բանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (իրավաբանական անձանց համար)
Հավելված 6:	Թվային հարթակում «Այդի բանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (ֆիզիկական անձանց համար)
Հավելված 7:	«Այդի բանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի հետգնման հայտ-հանձնարարական
Հավելված 8:	Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր
Հավելված 9:	«Այդի բանկ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններ

	ըստ ստորադասության	Առաջարկվող պարտատոմսերի դեպքում սեփականատերերի պահանջները կբավարարվեն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների և ապահովագրական կազմակերպությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածի 2-րդ կետի ա) և բ) ենթակետերով սահմանված պահանջները բավարարելուց հետո: Կազմակերպության պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից պարտատոմսերից բխող պահանջները ենթակա չեն վերադասակարգման:
1.6	Թողարկման արժույթը	ԱՄՆ դոլար / ԵՎՐՈ / ՀՀ դրամ
1.7	Առաջարկի գինը	<p>Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝</p> $DP = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{t-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$ <p>որտեղ՝ $\tau = \frac{DSN}{DCC}$</p> <ul style="list-style-type: none"> • DP՝ պարտատոմսի գինն է, • DSN՝ գործարքի կատարման օրից (settlement/trade date) մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության

		<p>դեպքում,</p> <ul style="list-style-type: none"> • DCC՝ գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում, • F՝ արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (2՝ կիսամյակային վճարումների համար), • N՝ հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը, • C՝ տարեկան արժեկտրոնը 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, • Y՝ մինչև մարում եկամտաբերություն: <p>Տեղաբաշխման ընթացքում պարտատոմսի լրիվ գինը յուրաքանչյուր օրվա համար հրապարակվում է Թողարկողի կայքում:</p>
1.8	Անվանական արժեքը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կառավարման իրավասու մարմնի (Վարչության) կողմից:
1.9	Քանակը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կառավարման իրավասու մարմնի (Վարչության) կողմից:
1.10	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կառավարման իրավասու մարմնի (Վարչության) կողմից:
1.11	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կառավարման իրավասու մարմնի (Վարչության) կողմից:
1.12	Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր	
1.13	Թողարկման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և	«Այդի Բանկ» ՓԲԸ Խորհրդի 20 թ. _____ -ի թիվ __ որոշումը:

	որոշման ամսաթիվը (լրացվում է այն դեպքում, եթե տվյալ հրապարակային առաջարկի համար առանձին որոշում է ընդունվել, հակառակ դեպքում նշվում է «ոչ կիրառելի»)	«Այդի բանկ» ՓԲԸ Վարչության 20 թ. _____ թիվ ____ որոշումը:
2.	ԱՐԺԵԿՏՐՈՆԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
2.1	Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կառավարման իրավասու մարմնի (Վարչության) կողմից:
2.2	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը, եթե արժեկտրոնի տոկոսադրույքը լողացող է, ապա ներկայացնել տեղեկատվություն, թե ինչ ցուցանիշից (դրա փոփոխությունից) է կախված տոկոսադրույքի մեծությունը, և որտեղ կարելի է ստանալ այդ ցուցանիշի/դրա փոփոխության մասին տեղեկատվություն	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Թողարկողի կառավարման իրավասու մարմնի (Վարչության) կողմից:
2.3	Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կառավարման իրավասու մարմնի (Վարչության) կողմից:
2.4	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը (օրինակ 30/360, Act/Act, Act/360 և այլն)	Փաստացի օրեր արժեկտրոնի փուլի ընթացքում / Փաստացի օրեր տարվա ընթացքում (Actual/Actual)
2.5	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկի իրականացնողը	Չի նախատեսվում
2.6	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կառավարման իրավասու մարմնի (Վարչության) կողմից:
2.7	Զրոյական արժեկտրոնով (զեղչատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Չի նախատեսվում
3.	ՄԱՅՐ ԳՈՒՄԱՐԻ ՄԱՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
3.1	Մարման (մասնակի մարումների) ժամկետը	Չի նախատեսվում
3.2	Մարման (մասնակի մարումների) արժեքը, եթե հնարավոր չէ, ապա նշվում է հաշվարկման մեթոդաբանությունը	Չի նախատեսվում
3.3	Մարման արժեքի փոփոխությունը (լրացվում է այն բոլոր պայմանները, որոնց դեպքում հնարավոր է մարման արժեքի փոփոխություն)	Չի նախատեսվում
3.4	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն Թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կառավարման իրավասու մարմնի (Վարչության) կողմից:
3.4.1	Ժամկետ(ներ)ը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի

		կառավարման իրավասու մարմնի (Վարչության) կողմից:
3.4.2	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում)	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կառավարման իրավասու մարմնի (Վարչության) կողմից:
3.4.3	Մասնակի մարման հնարավորության դեպքում՝ նվազագույն և առավելագույն մարման արժեքը	Ենթակա է որոշման Թողարկողի կառավարման իրավասու մարմնի (Վարչության) կողմից:
3.4.4	Այլ տեղեկություններ	Չի նախատեսվում
3.5	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ/փուլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Չի նախատեսվում
3.5.1	Ժամկետ(ներ)ը	Չի նախատեսվում
3.5.2	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	Չի նախատեսվում
3.5.3	Այլ տեղեկություններ (տեղեկացման ժամանակաշրջանը)	Չի նախատեսվում
4.	ՏԵՂԱԲԱՇԽՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
4.1	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը	«ԱյԴի Բանկ» ՓԲԸ, ք. Երևան, 0010, Վարդանանց 13
4.2	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ (որոնք ներառված չեն ազդագրում)	Չի նախատեսվում
5.	ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
5.1	Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության առկայություն (նշվում է համապատասխան կարգավորվող շուկաների անվանումները, թույլտվության ամսաթիվը)	Արժեթղթերը դեռ չեն թույլատրված կարգավորվող շուկայում առևտր
5.2	Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկություններ այդ մասին (շուկայի անվանումը, նաև դրույթ, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է չբավարարվել, առևտրին թույլտվության սպասվող ամսաթիվը (հնարավորության դեպքում))	Համաձայն Ազդագրի 2.5.1 կետի Թողարկողը դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորող շուկայում ցուցակելու համար, և ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորող շուկայում: Կարգավորվող շուկա ասելով Թողարկողը նկատի ունի "Հայաստանի Ֆոդային Բորսա" ԲԲԸ-ն
5.3	Արժեթղթի վարկանիշը	Արժեթղթերը վարկանշված չեն:
5.4	Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը,	Թողարկողի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի ձեռքբերման

	բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը	համար իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձինք վճարումը կատարում են թողարկման նպատակով «Այդի բանկ» ՓԲԸ-ում բացված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին:
--	--	--

Թողարկողը պատասխանատու է սույն «Թողարկման վերջնական պայմաններում» ներառված տեղեկությունների համար: Թողարկողը հավաստիացնում է, որ սույն փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները համապատասխանում են այն տեղեկություններին (ներկայացված ընդհանուր մեթոդաբանությանը), որոնք ներառված են ծրագրային ազդագրում, դրա լրացումներում, ինչպես նաև ճշգրիտ են (այնքանով, որքանով հայտնի են), և որևէ փաստ բաց չի թողնվել կամ խեղաթյուրվել:

Մհեր Աբրահամյան «Այդի բանկ» ՓԲԸ Վարչության նախագահ	(ստորագրություն)		(ամսաթիվ)
Արման Ասատրյան «Այդի բանկ» ՓԲԸ ֆինանսական տնօրեն	(ստորագրություն)		(ամսաթիվ)
Ռաֆիկ Սուվարյան «Այդի բանկ» ՓԲԸ Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն, վարչության անդամ	(ստորագրություն)		(ամսաթիվ)
Անուշիկ Խաչատրյան «Այդի բանկ» ՓԲԸ գլխավոր հաշվապահ, վարչության անդամ	(ստորագրություն)		(ամսաթիվ)
Սերգեյ Առաքելյան «Այդի Բանկ» ՓԲԸ Թվային Բանկինգի տնօրեն, վարչության անդամ	(ստորագրություն)		(ամսաթիվ)
Կարեն Նալբանդյան «Այդի բանկ» ՓԲԸ Բիզնեսի զարգացման տնօրեն, վարչության անդամ	(ստորագրություն)		(ամսաթիվ)
Տգրան Մխիթարյան «Այդի բանկ» ՓԲԸ Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն	(ստորագրություն)		(ամսաթիվ)
Լիլիթ Գրիգորյան «Այդի Բանկ» ՓԲԸ Գործառնական տնօրեն, վարչության անդամ	(ստորագրություն)		(ամսաթիվ)

Ստորագրությունները վավերացնում են՝

Մհեր Աբրահամյան
«Այդի բանկ» ՓԲԸ
վարչության նախագահ

_____

(ստորագրություն)

Հավելված 3: «Այրի բանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (ֆիզիկական անձանց համար)

Հայրը Բանկ ներկայացնելու ամսաթիվը և ժամը

	ժամը	
--	------	--

Հայրը ներկայացնողի անունը

--

Անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ

(անձնագրի համար)	(տրման ամսաթիվ)	(ռեզիդենտությունը)

Գրանցման հասցեն

--

Սույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում ենք «Այրի բանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն ենք հայտնում ձեռք բերել թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը (հատ)

	(քանակը տառերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը

	(գինը տառերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը

	(գումարը տառերով)

Անձի բանկային վավերապայմանները

ԱՄՆ դոլարով հաշիվ

ՀՀ դրամով հաշիվ

--	--

Բանկի անվանումը

Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը

--

Արժեթղթերի հաշվի համարը

--

Հավաստում եմ, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության, ծանոթացել եմ վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրիին, ընդունում և համաձայն եմ դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում եմ այդ

պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Տեղյակ ենք, որ արժեթղթերում կատարվող ներդրումները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափերով երաշխավորված են ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով, ծանուցվել, ստացել և համաձայն են Ավանդների հատուցման երաշխավորման պայմաններին ու կարգին:

Հաստատում են, որ Ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Կողմերի միջև ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները լուծվում են Կողմերի փոխադարձ բանակցությունների միջոցով, իսկ համաձայնության չգալու դեպքում ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Տեղեկացված ենք, որ տասը միլիոն ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթով գումարը չգերազանցող գույքային պահանջի դեպքում ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները կարող են լուծվել ֆինանսական համակարգի հաշտարարի միջոցով*:

Սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու պահից, այն կհանդիսանա մեր Կողմերիս միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Լրացվում է Բանկի կողմից

Ձեռք բերվող պարտավորումների ԱՄՏԾ

Թողարկվող պարտավորումների ընդհանուր քանակը (հատ)

(քանակը տասերով)

Դրամական միջոցների փոխանցման/մուտքագրման ամսաթիվը

Անուն ազգանուն

(ստորագրություն)

Հիշեցում

Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները Բանկի համապատասխան բանկային հաշվին փոխանցվում են մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:45-ը, ապա դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե դրանք վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:45-ից հետո, ապա՝ ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

*ՀՀ օրենսդրության համաձայն, անհատ ձեռնարկատերերը չի օգտվում իր պահանջները Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին ներկայացնելու հնարավորությունից:

Հավելված 4: «Այդի բանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (իրավաբանական անձանց համար)

Հայրը Բանկ ներկայացնելու ամսաթիվը և ժամը

ժամը

Իրավաբանական անձի անվանումը

Պետական գրանցման վկայականի համար

Գրանցման ամսաթիվը

Գրանցման հասցեն

Գտնվելու վայրի հասցեն

ՀՎՀՀ

Ռեզիդենությունը

Սույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում ենք «Այդի բանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն ենք հայտնում ձեռք բերել թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը (հատ)

(քանակը տասներով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը

(գինը տասներով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը

(գումարը տասներով)

Անձի բանկային վավերապայմանները

ԱՄՆ դոլարով հաշիվ

ՀՀ դրամով հաշիվ

Բանկի անվանումը

Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը

Արժեթղթերի հաշվի համարը

Սույնով, հավաստում ենք, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության,

Ճանաչե՛ք ե՛նք վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ընդունում և համաձայն ե՛նք դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում ե՛նք այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Հաստատում ե՛նք, որ ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Հաստատում ե՛նք, որ սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու/ակցեպտավորվելու պահից, այն կհանդիսանա Կողմերիս միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Լրացվում է Բանկի կողմից

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ

Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը (հազ)

_____

_____

(քանակը տասերով)

Դրամական միջոցների փոխանցման/մուտքագրման ամսաթիվը

_____

Իրավաբանական անձի ներկայացուցչի կամ լիազորված անձի անուն ազգանունը

_____

_____

(ստորագրություն)

Կ.Տ.

Հիշեցում

Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները Բանկի համապատասխան բանկային հաշվին փոխանցվում են մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:45-ը, ապա դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե դրանք վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:45-ից հետո, ապա՝ ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Հավելված 5: Թվային հարթակում «Այդի բանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (ֆիզիկական անձանց համար)

Հայտը Բանկ ներկայացնելու ամսաթիվը և ժամը

	ժամը	
--	------	--

Հայտը ներկայացնողի անուն ազգանուն հայրանուն

--

Անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ

(անձնագրի համար)	(տրման ամսաթիվ)	(ռեզիդենտությունը)

Գրանցման հասցեն

--

Սույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում եմ «Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Բանկ) պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկը, որով և ցանկություն եմ հայտնում Բանկում բացված իմ դեպո հաշվին ձեռք բերել թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը (հատ)

	(քանակը տառերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը և արժույթը

	(գինը տառերով)

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը

	(գումարը տառերով)

Անձի բանկային վավերապայմանները հաշիվ

--	--

Բանկի անվանումը

Այդի Բանկ ՓԲԸ

Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անվանումը

Այդի Բանկ ՓԲԸ

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ

--

Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը (հատ)

Դրամական միջոցների փոխանցման/մուտքագրման ամսաթիվը

Հավաստում եմ, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ եուզյան, ծանոթացել եմ վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ընդունում և համաձայն եմ դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում եմ այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Տեղյակ եմ, որ արժեթղթերում կատարվող ներդրումները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափերով երաշխավորված են ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով, ծանոթացել և համաձայն եմ Ավանդների հատուցման երաշխավորման պայմաններին ու կարգին:

Հաստատում եմ, որ Ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Իմ և Բանկի միջև ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները լուծվում են մեր փոխադարձ բանակցությունների միջոցով, իսկ համաձայնության չգալու դեպքում ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Տեղեկացված եմ, որ տասը միլիոն ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթով գումարը չգերազանցող գույքային պահանջի դեպքում ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները կարող են լուծվել ֆինանսական համակարգի հաշտարարի միջոցով:

Գիտակցում եմ, որ իմ կողմից Բանկի առցանց համակարգում «Ստորագրել» կոճակը սեղմելը և Բանկի առցանց համակարգում գրանցված Հաճախորդի PIN կոդը մուտքագրելը հանդիսանում է իմ կողմից Բանկի թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման օֆերտայի ներկայացում, իսկ իմ հաշվին բավարար միջոցների առկայության դեպքում պարտատոմսերի ձեռքբերման համար վճարելուց հետո Բանկի կողմից պարտատոմսերը իմ դեպո հաշվին արտացոլելը հանդիսանում է Բանկի կողմից իմ ներկայացրած օֆերտայի ակցեպտավորում: Բանկի կողմից իմ օֆերտան ակցեպտավորելու դեպքում սույն հայտ-հանձնարարականը կհանդիսանա իմ և Բանկի միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Հավելված 6: «Այդի բանկ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի հետզնման հայտ-հանձնարարական

Հայրը Բանկ ներկայացնելու ամսաթիվը և ժամը

_____ ժամը _____

Հայրը ներկայացնողի տվյալները

_____

Անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ

_____ (անձնագրի համար) _____ (տրման ամսաթիվ) _____ (ռեզիդենտությունը)

Գրանցման հասցեն

_____

Սույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում ենք «Այդի բանկ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն ենք հայտնում մասնակցել բանկի կողմից թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի հետզնմանը հետևյալ պայմաններով՝

Վաճառվող պարտատոմսերի քանակը (հատ)

_____ (քանակը տառերով)

Վաճառվող պարտատոմսերի վաճառքի գինը

_____ (գինը տառերով)

Վաճառվող պարտատոմսերի վաճառքի դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը

_____ (գումարը տառերով)

Անձի բանկային վավերապայմանները

ԱՄՆ դոլարով հաշիվ

ՀՀ դրամով հաշիվ

_____

Բանկի անվանումը

Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը

_____

Արժեթղթերի հաշվի համարը

_____

Հավաստում եմ, որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության, ծանոթացել եմ վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հետզնման առաջարկին և

համաձայն են դրանում նշված պայմաններին:

Կողմերի միջև ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները լուծվում են Կողմերի փոխադարձ բանակցությունների միջոցով, իսկ համաձայնության չգալու դեպքում ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Տեղեկացված ենք, որ տասը միլիոն ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթով գումարը չգերազանցող գույքային պահանջի դեպքում ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները կարող են լուծվել ֆինանսական համակարգի հաշտարարի միջոցով*:

Սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու պահից, այն կհանդիսանա մեր Կողմերիս միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Լրացվում է Բանկի կողմից

Վաճառվող պարտատուների ԱՄՏԾ

Հեղձանվող պարտատուների ընդհանուր քանակը (հաղ)

(քանակը տասերով)

Անուն ազգանուն

(ստորագրություն)

Հավելված 7: Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) =

(Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն) x 100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) =

(Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն) x 100

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) =

Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) =

Գործառնական եկամուտ / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Սեփական կապիտալի մուտքայիկատոր (EM) =

Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) =

Զուտ տոկոսային եկամուտ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն =

Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր =

Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր

Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) =

Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սպրեդ =

(Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) - (Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր)

Հավելված 8: «ԱյԴի բանկ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններ

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2020թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն.....	9
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	10
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	11
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	12
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ.Սարգսյանի փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ի Բաժնետերերին և Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2020թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր Էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԻ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԻ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ.Սարգսյանի փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այս հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընդհանուր շրջանակում և վերջիններիս վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք արտահայտում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
<p>Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 25-ի (բ) կետում և Ծանոթագրություն 15-ում:</p>	
Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների ավելի քան 50%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը կանոնավոր հիմունքով գնահատվում է և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման ռեպրերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ռեպրում առաջացող կորստի գնահատում, - լրացուցիչ ճշգրտման գնահատում ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու հետ կապված; - ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին 	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կատարված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները. - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք պարտազանցման հավանականության և պարտազանցման ռեպրում կորստի գումարի հաշվարկի ելակետային տվյալների ճշգրտությունը: - 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց ռեպրում ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են

<p>տրված վարկերի համար:</p> <p>Բացի այդ, Բանկն ունի հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների պորտֆել, որոնց պայմանները փոխվել են պայմանավորված COVID-19 հետևանքներով, ինչը լրացուցիչ բարդություն է ստեղծում պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի բացահայտման հետ կապված:</p> <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և անկալվող պարտքային կորուստների ժամկետների և գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ իրացվելի գրավի գծով մուտքերի գնահատումը և գրավի իրացման անկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերի վրա, որոնք ըստ հավանականության կարող են առավելագույնս նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար ստուգել ենք անկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մոդելների ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը, վարկերի գծով վճարումների ուշացումների և մարումների ժամանակին արտացոլումը համապատասխան համակարգերում և վարկերի բաշխումը փուլերի միջև: Բացի այդ, մենք գնահատել ենք Բանկի կողմից COVID-19 հետևանքով հաճախորդներին վարկային արձակուրդ տրամադրելու ողջամտությունը՝ պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի տեսանկյունից: Համեմատել ենք ելակետային տվյալները հիմնավորող փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված համար վարկերի համար, որոնց գծով անկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, մենք ստուգել ենք համապատասխան մոդելների ճշգրտությունը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային աղբյուրների տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - գնահատել ենք անկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2020թ. փաստացի արդյունքների հետ: - գնահատել ենք, թե արդյոք ֆինանսական
--	---

	<p>հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին: Բացի այդ, դիտարկել ենք, թե արդյոք հիմնական դատողությունների և ենթադրությունների բացահայտումները, այդ թվում՝ COVID-19-ի վերաբերյալ, բավականաչափ տեղեկատվական էին:</p>
--	--

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվությունում պարունակվող տեղեկատվությունը, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և վերջիններիս վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր եզրակացությունը չի անդրադառնում այլ տեղեկատվությանը, և մենք չենք արտահայտի որևէ հավաստիացում այդ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պատասխանատվությունն է ծանոթանալ այլ տեղեկատվությանը և այդ տեղեկատվությանը ծանոթանալիս դիտարկել, թե արդյոք այլ տեղեկատվությունն Եականորեն չի համապատասխանում ֆինանսական հաշվետվություններին կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերված տեղեկատվությանը կամ կարող է այլ կերպ Եականորեն խեղաթյուրված լինել:

Եթե, հիմք ընդունելով մեր կողմից իրականացված աշխատանքը, մենք եզրահանգում ենք, որ այլ տեղեկատվությունն Եականորեն խեղաթյուրված է, մենք պարտավոր ենք տեղեկացնել այդ փաստի մասին: Մենք չենք բացահայտել որևէ փաստ, որի մասին պետք է տեղեկացնենք այս կապակցությամբ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Բանկը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Եական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ

կհայտնաբերվի Եական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են Եական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է Եական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Եական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տեղեկացված հարցերից մենք ընտրում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք ներկայացնում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող նորմերով արգելվում է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ հազվագյուտ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացնել աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ըստ ողջամիտ ակնկալիքների կարող են գերակշռել ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Իրինա Գևորգյան
Գործընկեր

Տիգրան Գասպարյան
Տնօրեն

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	4	13,491,380	12,325,560
Տոկոսային ծախս	4	(5,265,928)	(4,691,954)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		8,225,452	7,633,606
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	5	1,577,052	891,540
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	5	(1,681,729)	(797,076)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ (ծախս)/եկամուտ		(104,677)	94,464
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	6	935,793	1,226,290
Չուտ վնաս իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական գործիքների գծով		(344,236)	(550,515)
Չուտ իրացված օգուտ ներդրումային արժեթղթերի գծով		1,299,081	1,324
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ	7	406,284	671,419
Գործառնական եկամուտ		10,417,697	9,076,588
Չուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով	8	(2,176,258)	(136,539)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(3,627,125)	(3,326,719)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	9	(2,917,238)	(2,469,057)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		1,697,076	3,144,273
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(525,614)	(588,765)
Շահույթ տարվա համար		1,171,462	2,555,508
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	10	607,361	737,063
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	10	(1,065,246)	(1,059)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>(457,885)</i>	<i>736,004</i>
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(457,885)	736,004
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		713,577	3,291,512

9-ից 99-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են դեկլարության կողմից 2021թ. ապրիլի 29-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Մհեր Աբրահամյան
Վարչության նախագահ

Անուշիկ Խաչատրյան
Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.

	Ծնթգ.	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ԱՆՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11	17,217,615	14,337,037
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12		
- Բանկի կողմից պահվող		6,040,756	6,502,509
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		2,443,334	2,260,311
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12		
- Բանկի կողմից պահվող		6,606,680	11,270,882
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		14,059,182	11,829,493
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		-	4,312
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13	17,819,238	10,305,167
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14	6,039,207	4,767,263
Հանախորդներին տրված վարկեր	15	94,522,560	77,379,245
Ընթացիկ հարկային ակտիվ		-	99,786
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	6,722,661	5,810,745
Օգտագործման իրավունքի ձևի ակտիվ	17	1,493,835	1,606,304
Առգրավված ակտիվներ	15	2,484,925	1,476,007
Այլ ակտիվներ	18	1,480,526	2,407,470
Ընդամենը ակտիվներ		176,930,519	150,056,531
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		19,040	-
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	19	26,812,253	20,129,742
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	20	20,785,812	16,292,695
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	21	13,416,535	6,700,803
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	22	66,773,517	58,819,120
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	10	1,011,619	1,389,630
Վարձակալության գծով պարտավորություն	17	1,542,646	1,638,420
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		661,306	-
Այլ պարտավորություններ	23	1,638,580	1,530,487
Ընդամենը պարտավորություններ		132,661,308	106,500,897
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	24	33,971,850	33,971,850
Էմիսիոն եկամուտ		5,014,099	5,014,099
Շենքերի վերագնահատումից աճ		105,601	110,808
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		385,096	842,981
Չբաշխված շահույթ		4,792,565	3,615,896
Ընդամենը սեփական կապիտալ		44,269,211	43,555,634
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		176,930,519	150,056,531

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Ստացված տոկոսներ	13,423,198	11,807,607
Վճարված տոկոսներ	(5,483,882)	(4,300,316)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	1,577,052	891,540
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(1,681,729)	(797,076)
Չուտ վճարումներ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	(320,641)	(556,359)
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	368,566	848,241
Այլ ստացված եկամուտ	411,491	526,668
Աշխատակազմի գծով ծախսերի և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(5,613,721)	(4,957,374)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(1,269,114)	(1,337,205)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(6,197,277)	2,735,830
Հանախորդներին տրված վարկեր	(16,056,000)	(15,669,226)
Այլ ակտիվներ	779,927	(695,093)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	6,180,007	13,645,608
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,685,688	9,545,547
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,955,856	2,913,084
Այլ պարտավորություններ	149,034	215,094
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված)/ գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	(5,091,545)	14,816,570
Վճարված շահութահարկ	(18,000)	-
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված)/ գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(5,109,545)	14,816,570
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԿՐՈՒՄԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(2,508,324)	(8,368,271)
Մուտքեր ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	6,141,496	2,737,112
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,710,632)	(1,980,597)
Ստացված շահաբաժիններ	-	144,751
Ներդրումային գործունեությունից ստացված/ներդրումային գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր	1,922,540	(7,467,005)
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Մուտքեր պարտքային արժեթղթերի թողարկումից	21	4,252,464
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	21	(8,207,150)
Վարձակալության գծով պարտավորության մարում	17	(282,238)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված/ֆինանսավորման գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր	5,417,553	(4,236,924)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	2,230,548	3,112,641
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	654,234	(37,750)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(4,204)	1,390
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	14,337,037	11,260,756
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	11	14,337,037

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Շենքերի վերագնահատումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	33,971,850	5,014,099	110,808	106,977	1,060,388	40,264,122
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ						
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	2,555,508	2,555,508
Այլ համապարփակ եկամուտ						
Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	737,063	-	737,063
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(1,059)	-	(1,059)
Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	-	736,004	-	736,004
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	736,004	-	736,004
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	-	736,004	2,555,508	3,291,512
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	33,971,850	5,014,099	110,808	842,981	3,615,896	43,555,634
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	33,971,850	5,014,099	110,808	842,981	3,615,896	43,555,634
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ						
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	1,171,462	1,171,462
Այլ համապարփակ վնաս						
Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	607,361	-	607,361
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(1,065,246)	-	(1,065,246)
Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	-	(457,885)	-	(457,885)
Հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս						
Վերագնահատված հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	-	-	(5,207)	-	5,207	-
Ընդամենը հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	(5,207)	-	5,207	-
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	(5,207)	(457,885)	5,207	(457,885)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	(5,207)	(457,885)	1,176,669	713,577
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	33,971,850	5,014,099	105,601	385,096	4,792,565	44,269,211

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ն (Բանկ) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 1990թ-ին և վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության 2007թ-ին: Նախկինում Բանկն իր գործունեությունն իրականացրել է «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ անվանմամբ: 2018թ. հունիսին Բանկը վերանվանվել է «Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ի:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վարդանանց փ. 13:

Բանկն ունի 13 մասնաճյուղ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի բաժնետերերն են FISTOCO LTD (59.68%) և Creditbank SAL (40.32%): Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Վարդան Դիլանյանը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 29-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

COVID-19 համավարակը, Լեռնային Ղարաբաղում 2020թ. սեպտեմբերին վերսկսված զինված հակամարտության հետ մեկտեղ, հանգեցրեցին տնտեսության անկմանը: Այնուամենայնիվ, հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ և COVID-19 վիճակագրական տվյալների դրական միտումները թույլ տվեցին կառավարությանը վերաբացել տնտեսական գործունեությունը, շատ քիչ սահմանափակումներով տեղիք տալով դրական ակնկալիքների:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տևտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3 (ե) (i):
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 25 (բ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 25 (բ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 30,
- շենքերի վերագնահատում – Ծանոթագրություն 16,
- առգրավված ակտիվների արժեզրկման գնահատում – Ծանոթագրություն 15:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

2020թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են գործող ստանդարտների մի շարք փոփոխություններ, որոնք սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է Բանկի կողմից այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ դրամական միջոցները և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտաքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի փոխարինիչ հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերազնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկած տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 3 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական ակտիվներ

i. Դասակարգում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես

իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- Նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի փոխանցումների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկեր

Որոշ դեպքերում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերը, որոնք ապահովված են փոխառուի գրավով, սահմանափակում են Բանկի պահանջը հիմքում ընկած գրավից առաջացող դրամական հոսքերով (առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկեր): Բանկը կիրառում է դատողություն գնահատելու համար, թե արդյոք առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Այս դատողությունը կատարելիս Բանկը որպես կանոն դիտարկում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- արդյոք պայմանագիրը սահմանում է վարկի գծով դրամական վճարումների հստակ գումարները և ժամկետները,
- գրավի իրական արժեքն ի համեմատություն գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գումարի,
- պայմանագրով նախատեսված վճարումները կատարելու փոխառուի կարողությունը և ցանկությունը, չնայած գրավի արժեքի նվազմանը,
- արդյոք փոխառուն հանդիսանում է ֆիզիկական անձ կամ գործառնական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձ կամ հատուկ նշանակության կազմակերպություն,
- ակտիվի գծով վնաս կրելու Բանկի ռիսկն ի համեմատություն ամբողջությամբ վերադարձելի վարկի,
- որքանով է գրավը ներկայացնում փոխառուի բոլոր ակտիվները կամ դրանց գերակշռող մասը, արդյոք Բանկն օգուտ կստանա հիմքում ընկած ակտիվների արժեքի աճից:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր քիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է

ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ Նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ Նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 3 (ե) (i) կետում: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ

Ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Հետգնման և հակադարձ վաճառքի պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեյո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեյո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում՝ «փոխառություններ և բանկերի այլ մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեյո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեյո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «բանկերին տրված վարկեր» հոդվածում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեյո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Բանկը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Բանկը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Բանկի ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական

ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես՝ ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10

տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

vi. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 25 (բ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ասմաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես` Ծանոթագրություն 25 (բ)):

Բանկը չի կիրառում ցածր պարտքային ռիսկի հետ կապված ազատումը որևէ ֆինանսական գործիքի համար:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով

հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժակետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ կշռվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 25 (բ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապահանջմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես՝ Ծանոթագրություն 25 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապահանջման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապահանջման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում ենք որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհաղիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,

- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելաճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հանախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հանախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հանախորդներին տրված վարկերը (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(ե) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)),
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր փ բաներից փ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը: Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi)) ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(Ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Ծենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատվող շենքերի իրական արժեքի փոփոխություններից: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Այնուամենայնիվ, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որով նախապես նվազումը ճանաչվել էր շահույթում կամ վնասում: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին

վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր	50 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում	10 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	4-10 տարի
- փոխադրամիջոցներ	10 տարի
- տնտեսական գույք	10 տարի

(հ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կան վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 3-ից 10 տարի:

(լ) Առգրավված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է առգրավված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի իրացման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Առգրավված ակտիվները չափվում են հետևյալ երկու մեծությունների նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման պահին առգրավված ակտիվները չափվում են այն վարկի հաշվեկշռային արժեքով, որի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցություն՝ ներառյալ գրավի առգրավման ընթացքում կրած ծախսումները: Իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները, իրենից ներկայացնում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած հարակից վաճառքի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո առգրավված ակտիվները վերանայվում են վաճառքի համար պահվող դասակարգման չափանիշներին համապատասխանելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Առգրավված ակտիվների օտարումից օգուտը և կորուստը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(խ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(կ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(հ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ Էուբայան ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտագործվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ձ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(դ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը գնահատում է արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Բանկն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղջված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված չէ, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Բանկը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(6) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2020թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները: Ստորև ներկայացված փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանություններն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցությունն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ա. Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները հստակեցնում են, թե որ ծախսումներն է Բանկը ներառում պայմանագրի անբարենպաստ լինելը գնահատելու համար պայմանագրի կատարման ծախսումները որոշելիս: Փոփոխությունները գործում են 2022թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառելու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար:

Բ. Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում. Փուլ 2 (ՀՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՀՀՄՍ 7, ՀՀՄՍ 4 և ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Փոփոխություններն անդրադառնում են այն հարցերին, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում, ներառյալ փոփոխությունների ազդեցությունը պայմանագրային դրամական հոսքերի կամ հեջավորման հարաբերությունների վրա՝ ուղենիշային տոկոսադրույքն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով փոխարինելու դեպքում: Փոփոխությունները նախատեսում են ազատում ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 որոշակի պահանջներից, որոնք վերաբերում են.

- ֆինանսական ակտիվների, ֆինանսական պարտավորությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություններին և
- հեջի հաշվառմանը:

(i) Դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն

Փոփոխությունները Բանկից կպահանջեն հաշվառել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գծով պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունը, որը պահանջվում է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխմամբ՝ թարմացնելով ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը:

(ii) Հեջի հաշվառում

Փոփոխությունները նախատեսում են բացառություններ հեջի հաշվառման պահանջների հետ կապված հետևյալ ոլորտներում.

- Թույլ տալ փոփոխություն հեջավորման հարաբերության նախորդման հետ կապված բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար:
- Բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար դրամական հոսքերի հեջում հեջավորված հոդվածի գծով փոփոխություն կատարելիս՝ դրամական հոսքերի հեջի պահուստում կուտակված գումարը կդիտարկվի որպես հիմնված այն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի վրա, որով որոշվում են հեջավորված ապագա դրամական հոսքերը:
- Երբ հոդվածների խումբը նախորդվում է որպես հեջավորված հոդված, և խմբի հոդվածի հետ կապված կատարվում է փոփոխություն բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար, հեջավորված հոդվածները բաշխվում են ենթախմբերի հեջավորվող ուղենիշային տոկոսադրույքների հիման վրա:
- Եթե Բանկը ողջամտորեն ակնկալում է, որ այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքն առանձին նույնականացվող է 24 ամսվա ընթացքում, ապա չի արգելվում տոկոսադրույքը նախորդել որպես պայմանագրորեն չհատկորոշված ռիսկային բաղադրիչ, եթե այն առանձին նույնականացվող չէ նախորդման ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Բացահայտում

Փոփոխությունները Բանկից կպահանջեն բացահայտել լրացուցիչ տեղեկատվություն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում առաջացող ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության և ռիսկերի կառավարման համար իրականացվող համապատասխան գործունեության վերաբերյալ:

Գ. Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՄ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՄ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ

4 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	9,788,219	8,974,794
Ներդրումային արժեթղթեր	2,894,599	2,751,228
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	298,884	326,423
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	502,763	267,456
Այլ	6,915	5,659
	13,491,380	12,325,560
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	2,901,795	2,546,602
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	632,627	713,458
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	878,357	566,820
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	488,757	470,604
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	80,357	93,781
Այլ փոխառություններ	65,181	57,326
Այլ	218,854	243,363
	5,265,928	4,691,954
Չուտ տոկոսային եկամուտ	8,225,452	7,633,606

5 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով (ծախս)/եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	1,066,878	524,020
Դրամային փոխանցումներ	227,304	201,443
Դրամական միջոցների կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում	110,616	121,792
Այլ	172,254	44,285
	1,577,052	891,540
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Գործարքներ քարտերով	1,058,237	521,686
Վճարային համակարգերի սպասարկում	491,682	85,859
Այլ	131,810	189,531
	1,681,729	797,076
Չուտ միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով (ծախս)/եկամուտ	(104,677)	94,464

6 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	368,566	848,241
Օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	567,227	378,049
	935,793	1,226,290

7 Չուտ այլ գործառնական եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	240,247	471,943
Ստացված շահաբաժիններ	-	144,751
Օգուտ/(վնաս) առգրավված ակտիվների վաճառքից	7,336	(235)
Այլ	158,701	54,960
	406,284	671,419

8 Չուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվության հանձնառություններ	1,688,869	150,133
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	114,726	(1,421)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	371,499	(8,860)
Տրված ֆինանսական երաշխավորություններ	1,164	(3,313)
	2,176,258	136,539

Ստորև ներկայացված է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածի համադրումը 2020թ. և 2019թ. համար:

2020թ. հազ. դրամ	Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	Վերականգնում/ (Գուրսգրում)	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,243	(6,447)	-	(4,204)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,419	(21,478)	-	(11,059)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,300	(6,261)	-	(3,961)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք	(1,291,652)	(84,209)	-	(1,375,861)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք	(351,099)	(177,309)	215,400	(313,008)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(191,689)	(120,668)	(39,918)	(352,275)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(114,726)	-	-	(114,726)
Տրված ֆինանսական երաշխավորություններ	716	(1,880)	-	(1,164)
Ընդամենը	(1,933,488)	(418,252)	175,482	(2,176,258)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2019թ.	Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ			
	Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականգնում	Ընդամենը	
հազ. դրամ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,633	(2,243)	-	1,390
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	22,967	(12,673)	-	10,294
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,017	(2,300)	-	(283)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք	(814,672)	(73,308)	216,561	(671,419)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք*	(410,459)	(214,389)	1,146,134	521,286
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	196	(2,737)	-	(2,541)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(21,181)	22,602	-	1,421
Տրված ֆինանսական երաշխավորություններ	3,745	(432)	-	3,313
Ընդամենը	(1,213,754)	(285,480)	1,362,695	(136,539)

* ՀՀ կառավարության 2018թ. հունիսի 11-ի որոշման համաձայն՝ տուգանքները, որոնք սահմանվել են ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար, որոնց գծով տեղի է ունեցել պարտազնացում, ներվել են: Արդյունքում, 2019թ-ին մեծ թվով հաճախորդներ դուրսգրված մայր գումարը և հաշվեգրված տոկոսները մարել են 2013-2017թթ. ընթացքում:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2020թ. համար:

հազ. դրամ	2020թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
Դրամական միջոցներ 7 դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(2,243)	-	-	(2,243)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	2,243	-	-	2,243
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(6,447)	-	-	(6,447)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(6,447)	-	-	(6,447)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(31,240)	-	-	(31,240)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	10,419	-	-	10,419
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(21,478)	-	-	(21,478)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(42,299)	-	-	(42,299)

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(2,300)	-	-	(2,300)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	2,300	-	-	2,300
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(6,261)	-	-	(6,261)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(6,261)	-	-	(6,261)

հազ. դրամ	2020թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(147,480)	(4,056)	(9,826,711)	(9,978,247)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	276	(11,454)	11,178	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	246	681	(927)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	46,131	2,384	(1,340,167)	(1,291,652)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(84,209)	-	-	(84,209)
Դուրսգրումներ	-	-	681,475	681,475

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	2020թ.*			
	1-ին փուլ (185,036)	2-րդ փուլ (12,445)	3-րդ փուլ (10,475,152)	Ընդամենը (10,672,633)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի				

Տարվա ընթացքում ամենաէական տեղափոխումն իրենից ներկայացնում է իրավաբանական անձանց տրված 502,978 հազար դրամ համախառն մնացորդով վարկերի տեղափոխումը 1-ին փուլից 2-րդ փուլ COVID-19 համավարակից հետո: Այս տեղափոխումը նշանակալի ազդեցություն չի ունեցել ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա այդ վարկերի խոշոր գրավով ապահովված լինելու պատճառով:

հազ. դրամ	2020թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(262,949)	(30,084)	(614,640)	(907,673)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	(35,205)	3,800	31,405	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	7,111	(18,025)	10,914	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	5,473	2,185	(7,658)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	13,965	(165,248)	(199,816)	(351,099)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(177,309)	-	-	(177,309)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(448,914)	(207,372)	(779,795)	(1,436,081)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Տարվա ընթացքում տեղի ունեցած ամենանշանակալի տեղափոխումները ներրառում են հետևյալը.

- ֆիզիկական անձանց տրված 797,613 հազար դրամ համախառն մնացորդով վարկերի տեղափոխումը 1-ին փուլից 2-րդ փուլ COVID-19 համավարակից հետո, ինչը հանգեցրեց ակնկալվող պարտքային կորուստների համապատասխան աճի:
- ֆիզիկական անձանց տրված 724,533 հազար դրամ համախառն մնացորդով վարկերի տեղափոխումը 1-ին փուլից 3-րդ փուլ COVID-19 համավարակից հետո, ինչը հանգեցրեց ակնկալվող պարտքային կորուստների համապատասխան աճի:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(3,201)	-	-	(3,201)
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	1,499	-	(1,499)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(4,973)	-	(186,716)	(191,689)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(6,186)	-	(114,482)	(120,668)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(12,861)	-	(302,697)	(315,558)

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(35,323)	-	-	(35,323)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(114,726)	-	-	(114,726)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(150,049)	-	-	(150,049)

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Տրված ֆինանսական երաշխավորություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(1,288)	-	-	(1,288)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	716	-	-	716
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(1,880)	-	-	(1,880)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(2,452)	-	-	(2,452)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2019թ. համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(3,633)	-	-	(3,633)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	3,633	-	-	3,633
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(2,243)	-	-	(2,243)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(2,243)	-	-	(2,243)

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(41,534)	-	-	(41,534)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	22,967	-	-	22,967
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(12,673)	-	-	(12,673)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(31,240)	-	-	(31,240)

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(2,017)	-	-	(2,017)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	2,017	-	-	2,017
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(2,300)	-	-	(2,300)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(2,300)	-	-	(2,300)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	2019*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(204,067)	(782)	(8,950,759)	(9,155,608)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	115	(33)	(82)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(75)	327	(252)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(85)	(212)	297	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	129,940	(11,908)	(932,704)	(814,672)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(73,308)	-	-	(73,308)
Դուրսգրումներ	-	8,552	56,789	65,341
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(147,480)	(4,056)	(9,826,711)	(9,978,247)

հազ. դրամ	2019*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(214,259)	(48,117)	(336,613)	(598,989)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	16,906	(2,643)	(14,263)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,349)	17,068	(14,719)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	87,965	59,377	(147,342)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	63,177	(55,769)	(417,867)	(410,459)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(214,389)	-	-	(214,389)
Դուրսգրումներ	-	-	316,164	316,164
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(262,949)	(30,084)	(614,640)	(907,673)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(660)	-	-	(660)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	196	-	-	196
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(2,737)	-	-	(2,737)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(3,201)	-	-	(3,201)

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(36,744)	-	-	(36,744)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(21,181)	-	-	(21,181)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	22,602	-	-	22,602
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(35,323)	-	-	(35,323)

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Տրված ֆինանսական երաշխավորություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(4,601)	-	-	(4,601)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	3,745	-	-	3,745
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(432)	-	-	(432)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(1,288)	-	-	(1,288)

9 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	962,669	773,732
Գովազդ և շուկայավարում	482,535	276,217
Ոչ փոխհատուցելի հարկեր և տուրքեր	342,064	321,904
Մասնագիտական ծառայություններ	283,229	187,005
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	183,722	148,251

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	168,732	209,679
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	146,291	81,236
Վարձակալության ծախսեր	36,951	43,907
Անվտանգության ծառայություն	87,762	83,141
Ապահովագրություն	78,956	71,947
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	58,720	150,037
Այլ	85,607	122,001
	2,917,238	2,469,057

* 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության և ամորտիզացիայի գումարումներում 226,929 հազար դրամը վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիային՝ ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» պահանջերի համաձայն (տես Ծանոթագրություն 17):

10 Շահութահարկի գծով ծախս

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	803,114	460
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	(277,500)	588,305
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	525,614	588,765

2020թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2019թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2020թ. հազ. դրամ	%	2019թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան հարկումը	1,697,076		3,144,273	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	305,474	18.0	628,855	20.0
Չնվազեցվող ծախսեր	220,140	13.0	113,211	3.6
Օրենսդրության փոփոխություն*	-	-	(153,761)	(4.9)
Նախորդ տարիներում պակաս հաշվարկված	-	-	460	0.0
	525,614	31	588,765	18.7

* 2019թ. հունիսի 25-ի հարկերի մասին որոշման համաձայն՝ 2020թ. հունվարի 1-ից գործում է նոր հարկային օրենսգիրք, ըստ որի շահութահարկի դրույքաչափը 20%-ից նվազել է 18%: Հաշվի առնելով, որ օրենսդրության փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 2019թ. ընթացքում, հետաձգված հարկային ակտիվները վերահաշվարկվել են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ օգտագործելով հարկի նոր դրույքը, որն ըստ ակնկալիքների պետք է գործեր հակադարձման պահին:

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ ֆ պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոսփոխությունները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	404	756	-	1,160
Ներդրումային արժեթղթեր	(166,586)	(39,715)	100,511	(105,790)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(16,989)	6,906	-	(10,083)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,386,039)	399,644	-	(986,395)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(15,324)	1,265	-	(14,059)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(289,135)	21,182	-	(267,953)
Այլ ակտիվներ	(22,977)	25,416	-	2,439
Վարձակալության գծով պարտավորություն	294,916	(17,240)	-	277,676
Այլ պարտավորություններ	111,381	(19,995)	-	91,386
Հաջորդ տարի փոխանցված հարկային վնաս	100,719	(100,719)	-	-
	(1,389,630)	277,500	100,511	(1,011,619)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	727	(323)	-	404
Ներդրումային արժեթղթեր	(36,231)	53,646	(184,001)	(166,586)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(26,468)	9,479	-	(16,989)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(911,661)	(474,378)	-	(1,386,039)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(15,905)	581	-	(15,324)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	(289,135)	-	(289,135)
Այլ ակտիվներ	(35,681)	12,704	-	(22,977)
Վարձակալության գծով պարտավորություն	-	294,916	-	294,916
Այլ պարտավորություններ	140,913	(29,532)	-	111,381
Հաջորդ տարի փոխանցված հարկային վնաս	266,982	(166,263)	-	100,719
	(617,324)	(588,305)	(184,001)	(1,389,630)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.
-----------	-------------------------------	---------------------------------	--	----------------------------------

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահույթահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2020թ.			2019թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Չարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Չարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի	740,685	(133,324)	607,361	921,329	(184,266)	737,063
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(1,299,081)	233,835	(1,065,246)	(1,324)	265	(1,059)
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ	(583,396)	100,511	(457,885)	920,005	(184,001)	736,004

11 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	6,789,095	6,580,587
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	9,742,840	7,118,931
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- A- -ից A+ վարկանիշով	14,490	118,695
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	22,013	6,823
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	415,653	312,396
- B- -ից B+ վարկանիշով	43,568	90,240
- առանց վարկանիշի	196,403	111,608
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	692,127	639,762
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17,224,062	14,339,280
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,447)	(2,243)
Ընդամենը գուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17,217,615	14,337,037

2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
---------------------	---------------------

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող Նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 13) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Վարկանիշները հիմնված են «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի տվյալների վրա:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2019թ-ին՝ ոչ մի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

12 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	4,048,272	2,350,550
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	-	25,718
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	4,048,272	2,376,268
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B -ից B+ վարկանիշով	254,183	232,995
- առանց վարկանիշի	1,444,975	1,339,794
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,699,158	1,572,789
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	293,326	2,553,452
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	6,040,756	6,502,509
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	2,443,334	2,260,311
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	2,443,334	2,260,311
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով	8,484,090	8,762,820

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից
ծանոթագրություններ

	<u>2020թ.</u> <u>հազ. դրամ</u>	<u>2019թ.</u> <u>հազ. դրամ</u>
իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	3,838,371	7,803,216
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	-	600,653
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	3,838,371	8,403,869
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B -ից B+ վարկանիշով	1,815,460	2,005,660
- առանց վարկանիշի	1,000,818	896,676
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	2,816,278	2,902,336
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	6,654,649	11,306,205
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	11,380,632	7,384,332
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	2,780,630	4,445,161
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	14,161,262	11,829,493
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	14,161,262	11,829,493
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	20,815,911	23,135,698
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(150,049)	(35,323)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	20,665,862	23,100,375

(գ) Ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2020թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	6,491,605	-	-	6,491,605
- B- -ից B+ վարկանիշով	254,183	-	-	254,183
- առանց վարկանիշի*	1,444,975	-	-	1,444,975
Հաշվեկշռային արժեք	8,190,763	-	-	8,190,763

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2020թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				

* Ղեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

	31 դեկտեմբերի 2020թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Անդրտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	17,999,633	-	-	17,999,633
- B- -ից B+ վարկանիշով	1,815,460			1,815,460
- առանց վարկանիշի*	1,000,818	-	-	1,000,818
	20,815,911	-	-	20,815,911
Կորստի պահուստ	(150,049)	-	-	(150,049)
Հաշվեկշռային արժեք	20,665,862	-	-	20,665,862

* Ղեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2019թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	4,636,579	-	-	4,636,579
- B- -ից B+ վարկանիշով	232,995	-	-	232,995
- առանց վարկանիշի*	1,339,794	-	-	1,339,794
Հաշվեկշռային արժեք	6,209,368	-	-	6,209,368

* Ղեկավարության գնահատմամբ 1,339,794 հազար դրամ գումարով առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2020թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Անորոշագրված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- B- -ից BB+ վարկանիշով	22,239,022	-	-	22,239,022
- առանց վարկանիշի*	896,676	-	-	896,676
	23,135,698	-	-	23,135,698
Կորստի պահուստ	(35,323)	-	-	(35,323)
Հաշվեկշռային արժեք	23,100,375	-	-	23,100,375

* Դեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշներից:

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետգնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտազանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապաճանաչել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներում (Ծանոթագրություն 20):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխառվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

13 Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	733,500	527,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	2,876,594	2,749,312
Ընդամենը ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ	3,610,094	3,276,812
Վարկեր և ավանդներ		
Եվրասիական տնտեսական միության բանկեր		
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	127	-
- B- -ից B+ վարկանիշով	1,442,239	1,934,283
- առանց վարկանիշի	5,887,035	584,061
Հայկական բանկեր		
- B- -ից B+ վարկանիշով	235,526	-
- առանց վարկանիշի	1,282,814	1,106,259
Այլ ոչ ռեզիդենտ բանկեր		
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	575,617	169,111
- A- -ից A+ վարկանիշով	-	13,432
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	96,167	80,589
Միջին չափի հայկական վարկային կազմակերպություններ	2,642,628	2,009,833
Վճարային համակարգեր	2,089,290	1,162,027
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	14,251,443	7,059,595
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	17,861,537	10,336,407
Պարտքային կորստի պահուստ	(42,299)	(31,240)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	17,819,238	10,305,167

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 2% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 12%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 6%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով: ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ:

ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 11), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում: Պարտադիր օրական նվազագույն պահուստ ապահովելու պահանջն ուժի մեջ է մտել 2019թ-ին: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող ավանդներում ներառված է 2,876,594 հազար դրամ գումարով պարտադիր պահուստն արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար (2019թ-ին՝ 2,749,312 հազար դրամ):

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող մեկ բանկ (2019թ-ին՝ նման բանկ չկար), որի գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 5,868,225 հազար դրամ:

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ

Ղեկավարության գնահատմամբ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 11,901,767 հազար դրամ գումարով առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B- -ից B+ վարկանիշին (2019թ-ին 4,862,180 հազար դրամ գումարով առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում էր «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B- -ից B+ վարկանիշին):

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվություններն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշներից:

14 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	6,045,468	4,769,563
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	6,045,468	4,769,563
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,261)	(2,300)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	6,039,207	4,767,263

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ, որի հետ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Ղեկավարության գնահատմամբ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք 6,045,468 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 4,769,563 հազար դրամ) առանց վարկանիշի գումարի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B- -ից B+ վարկանիշին:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (<< կառավարության արժեթղթեր) իրական արժեքը կազմում է 7,026,359 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 5,281,943 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

15 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր		
Վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	38,203,088	36,488,694
Վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	2,342,435	2,060,225
Վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	3,073,598	1,492,256
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	3,032,742	384,165
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	7,199,895	5,244,474
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	53,851,758	45,669,814
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	17,758,361	15,626,296
Հիփոթեքային վարկեր	16,070,099	11,030,994
Ոսկու գրավով վարկեր	7,537,300	6,682,090
Էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	5,613,371	3,171,605
Վարկային գծեր	2,378,629	2,182,738
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	877,225	303,553
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր	515,978	536,695
Էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	159,504	369,759
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,869,049	2,691,621
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	52,779,516	42,595,351
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	106,631,274	88,265,165
Պարտքային կորստի պահուստ	(12,108,714)	(10,885,920)

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Անորոշացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	94,522,560	77,379,245

(a) (ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2020թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր կազմակերպություններին**				
- ոչ ժամկետանց	27,458,829	-	-	27,458,829
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	10,744,259	10,744,259
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	27,458,829	-	10,744,259	38,203,088
Պարտքային կորստի պահուստ	(136,651)	-	(8,321,114)	(8,457,765)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	27,322,178	-	2,423,145	29,745,323
Վարկեր առևտրային կազմակերպություններին				
- ոչ ժամկետանց	1,890,815	47,538	101,160	2,039,513
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	72,294	72,294
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	230,628	230,628
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	1,890,815	47,538	404,082	2,342,435
Պարտքային կորստի պահուստ	(10,188)	(309)	(215,449)	(225,946)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	1,880,627	47,229	188,633	2,116,489
Վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին				
- ոչ ժամկետանց	2,812,353	-	9,464	2,821,817
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	21,718	21,718
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	230,063	230,063
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	2,812,353	-	261,245	3,073,598
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,848)	-	(87,249)	(92,097)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	2,807,505	-	173,996	2,981,501
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	3,032,742	-	-	3,032,742
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	3,032,742	-	-	3,032,742

31 դեկտեմբերի 2020թ.*

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	4,117,726	381,496	805,463	5,304,685
- մինչև 30 օր ժամկետանց	14,694	20,695	-	35,389
- 31-90 օր ժամկետանց	-	28,002	-	28,002
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	988,009	988,009
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	26,018	26,018
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	817,792	817,792
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	4,132,420	430,193	2,637,282	7,199,895
Պարտքային կորստի պահուստ	(33,349)	(12,136)	(1,851,340)	(1,896,825)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	4,099,071	418,057	785,942	5,303,070
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	39,327,159	477,731	14,046,868	53,851,758
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կարուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար	(185,036)	(12,445)	(10,475,152)	(10,672,633)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	39,142,123	465,286	3,571,716	43,179,125
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	14,926,681	46,508	127,522	15,100,711
- մինչև 30 օր ժամկետանց	439,806	-	-	439,806
- 31-90 օր ժամկետանց	-	672,849	-	672,849
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	706,424	706,424
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	139,340	139,340
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	699,231	699,231
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	15,366,487	719,357	1,672,517	17,758,361
Պարտքային կորստի պահուստ	(131,801)	(55,156)	(492,536)	(679,493)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	15,234,686	664,201	1,179,981	17,078,868
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	15,628,631	-	21,476	15,650,107
- մինչև 30 օր ժամկետանց	80,187	-	-	80,187
- 31-90 օր ժամկետանց	-	126,869	-	126,869
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	123,167	123,167
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	89,769	89,769
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	15,708,818	126,869	234,412	16,070,099
Պարտքային կորստի պահուստ	(48,786)	(14,352)	(64,043)	(127,181)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	15,660,032	112,517	170,369	15,942,918

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31 դեկտեմբերի 2020թ.*

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	7,048,818	1,453	2,651	7,052,922
- մինչև 30 օր ժամկետանց	246,618	-	-	246,618
- 31-90 օր ժամկետանց	-	187,509	-	187,509
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	49,717	49,717
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	534	534
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	7,295,436	188,962	52,902	7,537,300
Պարտքային կորստի պահուստ	(32,305)	(29,679)	(24,791)	(86,775)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	7,263,131	159,283	28,111	7,450,525
Էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության				
- ոչ ժամկետանց	5,264,898	9,075	2,335	5,276,308
- մինչև 30 օր ժամկետանց	127,436	-	9,185	136,621
- 31-90 օր ժամկետանց	2,172	192,249	6,021	200,442
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	5,394,506	201,324	17,541	5,613,371
Պարտքային կորստի պահուստ	(180,939)	(68,679)	(11,020)	(260,638)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	5,213,567	132,645	6,521	5,352,733
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	877,225	-	-	877,225
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	877,225	-	-	877,225
Պարտքային կորստի պահուստ	(95)	-	-	(95)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	877,130	-	-	877,130
Էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ				
- ոչ ժամկետանց	99,537	2,552	1,215	103,304
- մինչև 30 օր ժամկետանց	3,540	-	-	3,540
- 31-90 օր ժամկետանց	-	15,956	-	15,956
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	36,704	36,704
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	103,077	18,508	37,919	159,504
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,378)	(3,805)	(13,837)	(21,020)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	99,699	14,703	24,082	138,484
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	496,581	493	-	497,074
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,189	-	-	5,189
- 31-90 օր ժամկետանց	-	5,652	-	5,652
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	8,046	8,046
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	17	17
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	501,770	6,145	8,063	515,978
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,321)	(1,312)	(3,899)	(8,532)

Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով զուտ վարկեր	498,449	4,833	4,164	507,446
	31 դեկտեմբերի 2020թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը վարկեր
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Վարկային գծոր				
- ոչ ժամկետանց	2,194,233	92	-	2,194,325
- մինչև 30 օր ժամկետանց	27,885	-	-	27,885
- 31-90 օր ժամկետանց	-	58,990	-	58,990
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	94,225	94,225
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	3,204	3,204
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	2,222,118	59,082	97,429	2,378,629
Պարտքային կորստի պահուստ	(32,203)	(29,956)	(67,460)	(129,619)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	2,189,915	29,126	29,969	2,249,010
Այլ վարկերի ֆիզիկական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	1,574,547	8,558	86,140	1,669,245
- մինչև 30 օր ժամկետանց	7,013	-	-	7,013
- 31-90 օր ժամկետանց	-	14,240	-	14,240
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	101,596	101,596
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	3,997	3,997
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	72,958	72,958
Ընդամենը համախառն այլ վարկերի ֆիզիկական անձանց	1,581,560	22,798	264,691	1,869,049
Պարտքային կորստի պահուստ	(16,086)	(4,433)	(102,207)	(122,726)
Ընդամենը զուտ այլ վարկերի ֆիզիկական անձանց	1,565,474	18,365	162,484	1,746,323
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	49,050,997	1,343,045	2,385,474	52,779,516
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կարուստներ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար	(448,914)	(207,372)	(779,795)	(1,436,081)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	48,602,083	1,135,673	1,605,679	51,343,435

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

** Դեկավարության գնահատմամբ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խոշոր կազմակերպություններին տրված առանց վարկանիշի համախառն վարկերի կազմում 15,916,719 հազար դրամ գումարով վարկերի (2019թ-ին՝ 10,263,491 հազար դրամ) վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին և 11,542,109 հազար դրամ գումարով վարկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է B վարկանիշին (2019թ-ին՝ 7,057,009 հազար դրամ):

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային դրակի վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2019թ.*			Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր կազմակերպություններին				
- ոչ ժամկետանց	22,174,895	-	-	22,174,895
- ոչ ժամկետանց, պարտքային առումով արժեզրկված	-	-	14,313,799	14,313,799
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	22,174,895	-	14,313,799	36,488,694
Պարտքային կորստի պահուստ	(92,800)	-	(8,343,811)	(8,436,611)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր կազմակերպություններին	22,082,095	-	5,969,988	28,052,083
Վարկեր առևտրային կազմակերպություններին				
- ոչ ժամկետանց	1,329,178	-	172,804	1,501,982
- 31-90 օր ժամկետանց	-	1,016	-	1,016
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	138,552	138,552
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	418,675	418,675
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	1,329,178	1,016	730,031	2,060,225
Պարտքային կորստի պահուստ	(18,250)	(898)	(295,924)	(315,072)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային կազմակերպություններին	1,310,928	118	434,107	1,745,153
Վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին				
- ոչ ժամկետանց	1,303,184	-	-	1,303,184
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	17,424	17,424
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	2,324	2,324
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	169,324	169,324
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	1,303,184	-	189,072	1,492,256
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,155)	-	(32,124)	(33,279)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական կազմակերպություններին	1,302,029	-	156,948	1,458,977
Գրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	384,165	-	-	384,165
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	384,165	-	-	384,165

31 դեկտեմբերի 2019թ.*

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	3,124,330	53,533	30,813	3,208,676
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,272	8,742	1,617	15,631
- 31-90 օր ժամկետանց	-	18,004	24,508	42,512
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	99,084	99,084
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	751,103	751,103
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	1,127,468	1,127,468
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	3,129,602	80,279	2,034,593	5,244,474
Պարտքային կորստի պահուստ	(35,275)	(3,158)	(1,154,852)	(1,193,285)
Ընդամենը գուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	3,094,327	77,121	879,741	4,051,189
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	28,321,024	81,295	17,267,495	45,669,814
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կարուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար	(147,480)	(4,056)	(9,826,711)	(9,978,247)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված գուտ վարկեր	28,173,544	77,239	7,440,784	35,691,567
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	13,392,523	17,547	343,115	13,753,185
- մինչև 30 օր ժամկետանց	357,315	5,360	55,570	418,245
- 31-90 օր ժամկետանց	-	91,069	94,221	185,290
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	146,680	146,680
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	34,461	34,461
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	1,088,435	1,088,435
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	13,749,838	113,976	1,762,482	15,626,296
Պարտքային կորստի պահուստ	(60,097)	(6,535)	(452,296)	(518,928)
Ընդամենը գուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	13,689,741	107,441	1,310,186	15,107,368
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	10,857,309	-	83,253	10,940,562
- մինչև 30 օր ժամկետանց	18,384	-	67,941	86,325
- 31-90 օր ժամկետանց	-	4,107	-	4,107
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	10,875,693	4,107	151,194	11,030,994
Պարտքային կորստի պահուստ	(24,754)	(245)	(26,722)	(51,721)
Ընդամենը գուտ հիփոթեքային վարկեր	10,850,939	3,862	124,472	10,979,273

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31 դեկտեմբերի 2019թ.*

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը վարկեր
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	6,532,127	830	4,646	6,537,603
- մինչև 30 օր ժամկետանց	128,264	2,890	865	132,019
- 31-90 օր ժամկետանց	-	8,534	1,174	9,708
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	1,585	1,585
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	1,175	1,175
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	6,660,391	12,254	9,445	6,682,090
Պարտքային կորստի պահուստ	(16,088)	(1,329)	(3,755)	(21,172)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	6,644,303	10,925	5,690	6,660,918
Էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության				
- ոչ ժամկետանց	3,014,374	30,699	33,978	3,079,051
- մինչև 30 օր ժամկետանց	33,753	1,616	22,797	58,166
- 31-90 օր ժամկետանց	-	19,732	14,656	34,388
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	3,048,127	52,047	71,431	3,171,605
Պարտքային կորստի պահուստ	(108,344)	(10,509)	(46,685)	(165,538)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր առանց երաշխավորության	2,939,783	41,538	24,746	3,006,067
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	301,519	-	-	301,519
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,034	-	-	2,034
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	303,553	-	-	303,553
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	303,553	-	-	303,553
Էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ				
- ոչ ժամկետանց	324,729	7,037	11,160	342,926
- մինչև 30 օր ժամկետանց	3,601	395	2,229	6,225
- 31-90 օր ժամկետանց	-	4,573	278	4,851
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	9,592	9,592
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	6,165	6,165
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	328,330	12,005	29,424	369,759
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,905)	(1,655)	(14,411)	(20,971)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր երաշխավորությամբ	323,425	10,350	15,013	348,788

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31 դեկտեմբերի 2019թ.*

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը վարկեր
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	516,945	1,589	1,281	519,815
- մինչև 30 օր ժամկետանց	3,964	90	28	4,082
- 31-90 օր ժամկետանց	-	4,155	566	4,721
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	5,400	5,400
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	2,677	2,677
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	520,909	5,834	9,952	536,695
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,702)	(1,331)	(5,020)	(11,053)
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով զուտ վարկեր	516,207	4,503	4,932	525,642
Վարկային գծոր				
- ոչ ժամկետանց	2,130,376	-	5,780	2,136,156
- մինչև 30 օր ժամկետանց	16,584	169	-	16,753
- 31-90 օր ժամկետանց	-	11,314	-	11,314
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	16,247	16,247
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	2,268	2,268
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	2,146,960	11,483	24,295	2,182,738
Պարտքային կորստի պահուստ	(15,039)	(4,719)	(12,040)	(31,798)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	2,131,921	6,764	12,255	2,150,940
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	2,536,969	4,787	32,025	2,573,781
- մինչև 30 օր ժամկետանց	3,548	1,265	4,574	9,387
- 31-90 օր ժամկետանց	-	11,399	3,260	14,659
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	15,939	15,939
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	10,742	10,742
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	67,113	67,113
Ընդամենը համախառն այլ վարկերի ֆիզիկական անձանց	2,540,517	17,451	133,653	2,691,621
Պարտքային կորստի պահուստ	(29,020)	(3,761)	(53,711)	(86,492)
Ընդամենը զուտ այլ վարկերի ֆիզիկական անձանց	2,511,497	13,690	79,942	2,605,129
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	40,174,318	229,157	2,191,876	42,595,351
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կարուստներ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար	(262,949)	(30,084)	(614,640)	(907,673)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	39,911,369	199,073	1,577,236	41,687,678

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 25 (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են վարկունակության գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի առավել տեղին ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերաբերյալ (առանց արժեզրկման)՝ ըստ գրավի տեսակների:

31 դեկտեմբերի 2020թ.

հազ. դրամ	Հաճախորդների տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	11,686,248	-	11,686,248
Կորպորատիվ երաշխավորություններ*	17,531,201	-	17,531,201
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	4,243,923	-	4,243,923
Բարձր իրացվելի ակտիվներ**	4,101,474	4,101,474	-
Այլ գրավ	1,002,609	-	1,002,609
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	1,041,954	-	1,041,954
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	39,607,409	4,101,474	35,505,935
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք***	3,294,865	3,294,865	-
Այլ գրավ	268,856	-	268,856
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	7,995	-	7,995

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	3,571,716	3,294,865	276,851
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	43,179,125	7,396,339	35,782,786

31 դեկտեմբերի 2019թ.

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	8,565,356	-	8,565,356
Կորպորատիվ երաշխավորություններ*	9,404,397	-	9,404,397
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	4,901,139	-	4,901,139
Բարձր իրացվելի ակտիվներ**	429,039	429,039	-
Այլ գրավ	1,150,375	-	1,150,375
Առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	3,800,477	-	3,800,477
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	28,250,783	429,039	27,821,744
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք***	5,234,164	5,234,164	-
Բարձր իրացվելի ակտիվներ**	2,206,620	2,206,620	-
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	7,440,784	7,440,784	-
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	35,691,567	7,869,823	27,821,744

* Կորպորատիվ երաշխավորությունները տրամադրել են կայուն ֆինանսական արդյունքներ ունեցող ընկերություններ, և ըստ ղեկավարության ակնկալիքների, եթե համապատասխան վարկերի գծով տեղի ունենա պարտազանցում, երաշխավորողները կկարողանան ամբողջությամբ մարել վարկը:

** Բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են 3,032,742 հազար դրամ գումարով բանկերի և հաճախորդների ավանդները (2019թ-ին՝ 2,635,659 հազար դրամ) և 1,068,732 հազար դրամ գումարով կորպորատիվ պարտատոմսերը (2019թ-ին նման պարտատոմսեր չկային):

*** Անշարժ գույքի գումարում ներառված 922,271 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 2,839,641 հազար դրամ) գումարն ուղղակիորեն գրավադրված չէ Բանկում: Այնուամենայնիվ, այն ծառայում է

որպես ապահովություն երկու վարկառուներին տրամադրված վարկերի դիմաց Բանկում գրավադրված իրավունքի համար:

Վերը ներկայացված աղյուսակը բացառում է լրացուցիչ գրավի անհրաժեշտությունը:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե երբ է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցների գրավով վարկերի մնացորդը, որի գծով արժեզրկման գծով պահուստ չէր ձևավորվել գրավի առկայության պատճառով, կազմում էր 3,909,967 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 813,551 հազար դրամ):

(ii) **Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր**

Սպառողական վարկերի համար ապահովություն է ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ սպառողական վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 40% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Երաշխավորությամբ և առանց երաշխավորության էքսպրես վարկերը հիմնականում գրավով ապահովված չեն:

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 100% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Դրամական միջոցների գրավով վարկերի և վարկային գծերի մի մասի դիմաց գրավադրված են բարձր իրացվելի ակտիվները, որոնք ներառում են ավանդները, Բանկի կողմից թողարկված ձեռք բերված պարտքային արժեթղթերը և ընթացիկ հաշիվները:

Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկերի և վարկային գծերի մի մասը գրավով ապահովված չէ:

(iii) **Առգրավված գրավ**

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 1,126,820 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 471,817 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է հիմնականում անշարժ գույքը:

	2020թ.	2019թ.
	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,476,007	1,087,443
Ավելացումներ	1,126,820	471,817
Վաճառք	(117,902)	(83,253)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,484,925	1,476,007

Առգրավված ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չնարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Ազդավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Շուկայական մեթոդը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքների հայտարարված գների վրա, կիրառելով 10%-ից 40% գեղչ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

	2020թ.	2019թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Առևտուր և ֆինանսներ	29,733,721	30,154,107
Հանքարդյունաբերություն	5,706,623	5,792,620
Ծինարարություն	5,378,669	3,755,289
Էներգետիկայի ոլորտ	5,331,535	730,739
Արդյունաբերություն	3,968,121	1,706,478
Հանգստի կազմակերպման ոլորտ	1,020,819	895,071
Սպասարկման ոլորտ	574,393	937,298
Տրանսպորտ և կապ	447,709	620,887
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	31,145	38,486
Այլ	1,659,023	1,038,839
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	52,779,516	42,595,351
	106,631,274	88,265,165
Պարտքային կորստի պահուստ	(12,108,714)	(10,885,920)
	94,522,560	77,379,245

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

**2020թ.
հազ. դրամ**

**2019թ.
հազ. դրամ**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 99,496,065 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2019թ-ին՝ 83,410,769 հազար դրամ) տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

(ե) Գրավադրված ակտիվներ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,690,467 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2019թ-ին՝ 2,417,771 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերի և ՀՀ կառավարությունից ստացված փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 19):

(զ) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2019թ-ին՝ հինգ), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 22,095,098 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 29,861,852 հազար դրամ):

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 25-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի՝ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

16 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Ճենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	4,323,235	477,360	1,698,307	1,271,887	122,383	1,052,058	8,945,230
Ավելացումներ	5,483	375,539	371,060	237,204	15,550	705,796	1,710,632
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(72,606)	(4,638)	(6,140)	(26,924)	(5,534)	(16,911)	(132,753)
Վերադասակարգում	-	-	3,954	(3,954)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	4,256,112	848,261	2,067,181	1,478,213	132,399	1,740,943	10,523,109
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	906,124	47,560	1,157,735	578,600	34,458	410,008	3,134,485
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	83,686	38,334	222,188	180,470	14,826	196,236	735,740
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(22,059)	(4,638)	(6,140)	(18,011)	(2,018)	(16,911)	(69,777)
Վերադասակարգում	-	-	51	(51)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	967,751	81,256	1,373,834	741,008	47,266	589,333	3,800,448
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	3,288,361	767,005	693,347	737,205	85,133	1,151,610	6,722,661
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	4,278,337	266,517	1,499,699	1,051,131	81,871	658,310	7,835,865
Ավելացումներ	44,898	236,158	206,782	265,290	40,512	525,873	1,319,513
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(25,315)	(8,174)	(44,534)	-	(132,125)	(210,148)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	4,323,235	477,360	1,698,307	1,271,887	122,383	1,052,058	8,945,230
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	822,383	56,579	993,015	484,359	22,445	395,240	2,774,021
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	83,741	16,129	171,746	130,162	12,013	139,369	553,160
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(25,148)	(7,026)	(35,921)	-	(124,601)	(192,696)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	906,124	47,560	1,157,735	578,600	34,458	410,008	3,134,485
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	3,417,111	429,800	540,572	693,287	87,925	642,050	5,810,745

(ա) Վերագնահատված ակտիվներ

2021թ. ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելու համար ղեկավարությունը պայմանագիր է կնքել անկախ գնահատողի հետ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի իրական արժեքը գնահատելու համար: Անկախ գնահատողի կողմից գնահատված շենքերի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանել է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Գնահատման համար որպես հիմք օգտագործվել է շուկայական և եկամտի կապիտալացման մեթոդների համակցությունը:

Շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, քանի որ կիրառվող գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների գծով կատարվել են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ (գործակիցներ):

Եթե շենքերի վերագնահատում չիրականացվեր, ապա 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 3,172,202 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 3,281,252 հազար դրամ):

17 Վարձակալության գծով պարտավորություն/ Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, հաճախորդների սպասարկման կենտրոնի տարածքներ սովորաբար 5-10 տարի ժամկետով: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,606,304	859,117
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	114,460	967,759
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(226,929)	(220,572)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,493,835	1,606,304

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություն

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	286,048	299,993
Մեկից երկու տարի ժամկետով	286,468	265,049
Երկուսից հինգ տարի ժամկետով	853,246	736,171
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	808,728	872,190
Ընդամենը չգեղջված վարձակալության գծով վճարվելիք գումար	2,234,490	2,173,403
Զվաստակած ֆինանսական ծախսեր	(691,844)	(534,983)
Վարձակալության գծով պարտավորություն	1,542,646	1,638,420

(գ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2020թ.	2019թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածություն	226,929	220,572
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	80,357	93,781
Կարճաժամկետ վարձակալություններին վերաբերող ծախսեր	36,951	43,907

(դ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2020թ.	2019թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալությունների գծով		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով վճարումներ	290,591	282,238

18 Այլ ակտիվներ

	2020թ.	2019թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Այլ ստացվելիք գումարներ	758,076	848,824
Պարտքային կորստի պահուստ	(315,558)	(3,201)
Ընդամենը գուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	442,518	845,623
Կանխավճարներ	934,320	1,418,083
Նյութեր և պաշարներ	80,479	88,026
Այլ	23,209	55,738
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,038,008	1,561,847
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,480,526	2,407,470

314,059 հազար դրամ պահուստն իրենից ներկայացնում է 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվների պահուստ:

19 Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ

	2020թ.	2019թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ժամկետային ավանդներ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	11,367,033	9,240,996
Գրավով չապահովված վարկեր բանկերից	5,488,339	4,672,177
Գրավով ապահովված վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	2,690,750	2,418,041
Լորո հաշիվներ	7,266,131	3,798,528
	26,812,253	20,129,742

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 2,690,467 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2019թ-ին՝ 2,417,771 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված գրավով ապահովված վարկերի համար (Ծանոթագրություն 15):

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ երեք բանկի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների (2019թ-ին՝ մեկ բանկի և ֆինանսական կազմակերպության) Բանկում տեղաբաշխված միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 13,595,038 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 5,452,875 հազար դրամ):

20 Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ ՀՀ ԲԿ-ին	16,504,941	4,001,223
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ տեղական բանկերին	3,319,049	11,535,658
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին	961,822	755,814
	20,785,812	16,292,695

Հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված են այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող 2,443,334 հազար դրամ գումարով և ամորտիզացված արժեքով չափվող 19,624,563 հազար դրամ գումարով Բանկի սեփական արժեթղթերը (2019թ-ին՝ այլ համապատասխան արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող 2,260,311 հազար դրամ և ամորտիզացված արժեքով չափվող 13,053,180 հազար դրամ գումարով ներդրումային արժեթղթերը):

21 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	13,416,535	6,700,803

2020թ. ընթացքում Բանկը թողարկել է 10,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսեր (2019թ-ին՝ 10,000,000 ԱՄՆ դոլար և 250,000 հազար դրամ անվանական արժեքով պարտատոմսեր): 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում Բանկի կողմից տեղաբաշխված արժեթղթերի անվանական արժեքը կազմում է 25,000,000 ԱՄՆ դոլար և 25,000,000 հազար դրամ:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	6,700,803	10,823,040
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	5,708,144	4,252,464
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	-	(8,207,150)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	-	-

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
հազ. դրամ		
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	5,708,144	(3,954,686)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	906,469	(14,659)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	488,757	470,604
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(387,638)	(623,496)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	13,416,535	6,700,803

22 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	14,602,631	9,656,926
- Իրավաբանական անձիք	11,538,331	5,474,322
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	37,929,956	41,881,392
- Իրավաբանական անձիք	2,702,599	1,806,480
	66,773,517	58,819,120

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների 3,675,054 հազար դրամ գումարով մնացորդները (2019թ-ին՝ 4,477,966 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ հաճախորդներին տրված վարկերի և Բանկի կողմից տրամադրված երաշխավորությունների համար:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն չունի այնպիսի հաճախորդ (2019թ-ին նման հաճախորդ չկար), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

23 Այլ պարտավորություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	487,162	390,006
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	487,162	390,006
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	581,895	672,480
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	433,470	329,554
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահույթահարկի	136,053	138,447
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,151,418	1,140,481
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,638,580	1,530,487

24 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և Էմիսիոն եկամուտ

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 679,437 սովորական բաժնետոմսից (2019թ-ին՝ 679,437): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 50,000 դրամ (2019թ-ին՝ 50,000 դրամ):

2020թ. ընթացքում սովորական բաժնետոմսեր չեն թողարկվել (2019թ-ին նույնպես չէին թողարկվել): Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ծենքերի վերագնահատումից աճ

Ծենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2020թ-ին և 2019թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել:

25 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Ֆինանսական ռիսկը, շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, գործառնական և իրավական ռիսկերը և համբավը վտանգող ռիսկն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի մասին հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման վարչության ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Իսրիրդին: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը չի ենթարկվում և հաշվետու չէ համապատասխան ռիսկերն ընդունող բաժիններին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան որոշումների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման վարչությունը և ներքին աուդիտի ծառայությունը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարման անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) [Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն](#)

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- փոխառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին,

շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Կորպորատիվ վարկավորման վարչություն, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ վարկավորման վարչության և Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հաշվապահական հաշվառման և հարկային բաժինների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատների վարկավորման վարչության կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման վարչության հետ համատեղ մշակված գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Բացի առանձին վարկերի վերլուծությունից, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վարկային պորտֆելը գնահատում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացվածության և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկ. Ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղի է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է բանական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- պարտազանցման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտազանցման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով պարտազանցման հավանականության փոփոխությունները,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Բանկի վարկառուների ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին կանոնավոր կերպով հսկվում է, որի արդյունքում կարող է ի հայտ գալ պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի հայտանիշ: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձանց տրված վարկեր)

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր)

- Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթի մարժաները, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշները, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները:
- Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը:
- Պարտատոմսերի գնանշված գները և պարտքի պարտազանցման սկիզբի գները վարկառուի համար՝ առկայության դեպքում:
- Վակառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները:

- Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը:
- Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը,
- Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը:
- Առևտրային, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները:

Պարտազանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ իրավաբանական անձանց համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտազանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս: Բանկը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտազանցման վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը վերլուծվում է ըստ արտադրանքի/ծառայության և փոխառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակի: Որոշ պորտֆելների համար օգտագործվում է նաև արտաքին վարկանիշային գործակալություններից ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Բանկը սահմանում է պարտազանցման հավանականության առավելագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի պարտազանցման հավանականության վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում վարկառուն:

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ անհատների համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտազանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են նախորդ 12 ամիսների տվյալների հիման վրա: COVID-19 համավարակի պատճառով Բանկը վարկային արձակուրդ էր տրամադրել իր ֆիզիկական անձ հանդիսացող հաճախորդներին 2020թ. որոշ ամիսների համար: Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը պակաս գնահատելուց խուսափելու համար Բանկը պարտազանցման տեղի ունենալու տարեկան միջին հավանականության հաշվարկից բացառել է համապատասխան ամիսների մատրիցները:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաբանչուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրվող փոխատվությունների համար:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Բանկի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Բանկը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը հաճախորդներին տրված վարկերի համար և 1 օր ժամկետանցությունը՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում

Ե հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Բանկի քանակական մոդելների հիման վրա որոշվում է, որ ֆինանսական գործիքի մնացած ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունն աճել է ավելի քան 64%-ով:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտազանցման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Բանկը սահմանում է փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Պարտազանցության սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Բանկի նկատմամբ փոխառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է հաճախորդներին տրված վարկերի համար և ավելի քան 30 օր՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:

Փոխառուի հետ կապված պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Բանկի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Բանկը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը նույնականացրել և փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների առանցքային գործոնները՝ ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար և, օգտագործելով անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականի, պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների միջև փոխհարաբերությունները: Առանցքային գործոններ է ՀՆԱ-ն: Առանցքային գործոնների և ֆինանսական ակտիվների տարբեր պորտֆելների գծով պարտազանցման և կորստի դրույքների կանխատեսվող փոխհարաբերությունները մշակվել են վերջին 6 տարիների տվյալների հիման վրա: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, չնայած ապագա կանխատեսումների վրա հիմնված տեղեկատվության դրական գնահատված ազդեցության բազային մակրո սցենարի շրջանակում, ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն ճշգրտվել ապագա կանխատեսումների վրա հիմնված տեղեկատվության մասով մակրո սցենարների միջև մեծ տարբերությունների պատճառով՝ պայմանավորված COVID-19 համավարակի հետ կապված իրավիճակով, Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությամբ և այլ հանգամանքներով:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (v) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման բաղաբանության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտազանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտազանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտազանցման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառուն ներկա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտազանցման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառուն ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ անհատներին և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակում փոփոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտազանցման հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Բանկը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիատրկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտաճանաչ վճարման վարքագիծ որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտազանցում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտազանցման հավանականությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտազանցման հավանականությունը,
- կորուստը պարտազանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտազանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Պարտազանցման հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտազանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Բանկը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը, առաջնահերթությունը, պայմանագրային կողմի գործունեության ոլորտը, ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսումները: Անշարժ գույքով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը որոշելու համար: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատականները ճշգրտվում են տարբեր տնտեսական սցենարների տեսանկյունից և անշարժ գույքով ապահովված վարկերի հետ կապված՝ անշարժ գույքի գների հնարավոր փոփոխություններն արտացոլելու համար: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիմունքով՝ որպես զեղչման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտազանցման դեպքում: Բանկը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մշակվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտազանցման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտազանցման հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Բանկը ակնկալվող

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտազանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ փոխառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- ժարտքային ռիսկի վարկանիշները,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
		Պարտազանցման հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,190,764	«S&P» գործակալության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	20,815,911	«S&P» գործակալության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	18,251,332	«S&P» գործակալության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
		Պարտազանցման հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,190,764	«S&P» գործակալության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	20,815,911	«S&P» գործակալության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	9,231,744	«S&P» գործակալության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,861,537	«S&P» գործակալության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody» գործակալության պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն Էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,428,520	7,756,450
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,484,090	8,762,820
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	20,665,862	23,100,375
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	4,312
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,819,238	10,305,167
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,039,207	4,767,263
Հանախորդներին տրված վարկեր	94,522,560	77,379,245
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	442,518	845,623
Պարտքային ռիսկին ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածություն	158,401,995	132,921,255

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հանախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 15-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քիչինքի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության և փոխատվության պայմանագրերը:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ դրամական միջոցների և շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. Պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար		Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գումար	Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,039,207	-	6,039,207	(6,039,207)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	6,039,207	-	6,039,207	(6,039,207)	-	-
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	(2,690,750)	-	(2,690,750)	2,690,467	-	(283)
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(20,785,812)	-	(20,785,812)	16,604,596	-	(4,181,216)
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(23,476,562)	-	(23,476,562)	19,295,063	-	(4,181,499)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. Պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար		Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	
		Ֆին. գործիքներ	Որպես ստացված դրամական միջոցներ	Ֆին. գործիքներ	Որպես ստացված դրամական միջոցներ	Ֆին. գործիքներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,767,263	-	4,767,263	(4,767,263)	-	-	
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	4,767,263	-	4,767,263	(4,767,263)	-	-	
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	(2,418,041)	-	(2,418,041)	2,417,771	-	(270)	
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(16,292,695)	-	(16,292,695)	14,089,904	-	(2,202,791)	
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(18,710,736)	-	(18,710,736)	16,507,675	-	(2,203,061)	

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱԴԿԿ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱԴԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(i) *Տոկոսադրույքի ռիսկ*

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2020թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	99,787	750,715	262,297	5,530,560	1,547,405	293,326	8,484,090
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	91,472	1,696,663	1,014,150	11,292,554	6,571,023	-	20,665,862
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,766,609	5,385,653	1,569,520	1,230,349	-	6,867,107	17,819,238
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,039,207	-	-	-	-	-	6,039,207
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14,662,888	8,129,308	8,218,628	47,404,717	15,725,772	381,247	94,522,560
	23,659,963	15,962,339	11,064,595	65,458,180	23,844,200	7,541,680	147,530,957
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	6,624,212	5,674,649	5,217,074	1,456,493	573,694	7,266,131	26,812,253
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,639,733	-	2,628,864	8,147,938	-	-	13,416,535
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	20,785,812	-	-	-	-	-	20,785,812
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	35,163,603	9,854,810	17,133,587	4,009,380	612,137	-	66,773,517
	65,213,360	15,529,459	24,979,525	13,613,811	1,185,831	7,266,131	127,788,117
	(41,553,397)	432,880	(13,914,930)	51,844,369	22,658,369	275,549	19,742,840

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Բացասական կարճաժամկետ տոկոսադրույքի ճեղքվածքի դիրքը կառավարելու համար Բանկն օգտագործում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետզնման պայմանագրերի դիմաց, և առաջնորդվում է այն ենթադրությամբ, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2020թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	103,767	219,843	209,884	2,386,388	3,289,485	2,553,453	8,762,820
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	72,837	24,047	2,633,269	4,997,342	15,372,880	-	23,100,375
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,182,194	1,127,723	1,943,532	197,062	-	5,854,656	10,305,167
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,767,263	-	-	-	-	-	4,767,263
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,505,481	19,675,582	24,816,664	14,590,621	1,790,897	-	77,379,245
	22,631,542	21,047,195	29,603,349	22,171,413	20,453,262	8,408,109	124,314,870
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	3,325,711	6,323,917	4,070,298	2,161,072	450,217	3,798,527	20,129,742
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	54,803	-	-	6,646,000	-	-	6,700,803
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	16,292,695	-	-	-	-	-	16,292,695
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	24,982,574	11,416,436	16,799,490	4,803,012	817,608	-	58,819,120
	44,655,783	17,740,353	20,869,788	13,610,084	1,267,825	3,798,527	101,942,360
	(22,024,241)	(3,306,842)	8,733,561	8,561,329	19,185,437	4,609,582	22,372,510

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների միջև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2020թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			2019թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13.2%	7.0%	-	10.5%	7.0%	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.4%	7.2%	4.0%	12.4%	6.5%	4.0%
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	11.0%	4.2%	6.5%	10.7%	5.4%	4.5%
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6.4%	1.0%	1.3%	6.1%	-	1.4%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12.1%	11.5%	6.6%	12.3%	11.5%	7.4%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	7.2%	5.0%	2.5%	7.0%	4.1%	-
- Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	7.9%	3.0%	-	8.2%	4.0%	1.6%
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	8.6%	4.5%	1.6%	8.8%	4.5%	2.1%
- Ընթացիկ հաշիվներ	0.0%-5%	0.0%-1.5%	0.0%-0.25%	0.0%-5%	0.0%-1.5%	0.0%-0.25%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.5%	5.1%	-	9.5%	5.2%	-
Վարձակալության գծով պարտավորություն	11.9%	10.4%	-	11.9%	10.4%	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5.5%	3.0%	1.0%	5.6%	-	-

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Մտորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է համապատասխանաբար տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	156,464	127,587
100 բկ զուգահեռ աճ	(156,464)	(127,587)

Մտորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունը, պայմանավորված տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններով, որն իրականացվել է 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2020թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2019թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	329,999	263,025
100 բկ զուգահեռ աճ	(329,999)	(263,025)

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,385,450	6,726,705	1,129,026	1,976,434	17,217,615
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	4,341,597	4,142,493	-	-	8,484,090
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	16,173,111	2,760,586	1,732,165	-	20,665,862
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,593,754	7,853,508	6,195,846	176,130	17,819,238
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,974,250	23,676	41,281	-	6,039,207
Հանախորդներին տրված վարկեր	56,805,530	24,715,314	11,327,176	1,674,540	94,522,560
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	133,506	303,392	726	4,894	442,518
Ընդամենը ակտիվներ	94,407,198	46,525,674	20,426,220	3,831,998	165,191,090
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	15,447,837	6,940,907	3,646,361	777,148	26,812,253
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	33,089,397	30,606,680	2,229,051	848,389	66,773,517
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	253,572	13,162,963	-	-	13,416,535
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	16,504,941	2,613,635	1,667,236	-	20,785,812
Վարձակալության գծով պարտավորություն	1,162,389	380,257	-	-	1,542,646
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	393,017	92,269	781	1,095	487,162
Ընդամենը պարտավորություններ	66,851,153	53,796,711	7,543,429	1,626,632	129,817,925
Արժույթային սվոփ պայմանագրեր	-	15,093,498	(12,913,790)	(2,198,748)	(19,040)
Զուտ դիրքը	27,556,045	7,822,461	(30,999)	6,618	35,354,125

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,991,075	1,877,796	944,097	3,524,069	14,337,037
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,644,898	3,858,817	-	2,259,105	8,762,820
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	16,224,096	5,308,512	1,567,767	-	23,100,375
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,462,989	5,727,012	1,469,375	645,791	10,305,167
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,723,190	-	44,073	-	4,767,263
Հաճախորդներին տրված վարկեր	46,680,368	20,966,541	7,553,438	2,178,898	77,379,245
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	461,301	376,738	1,018	6,566	845,623
Ընդամենը ակտիվներ	81,187,917	38,115,416	11,579,768	8,614,429	139,497,530
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	12,305,088	2,949,750	3,385,660	1,489,244	20,129,742
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	24,835,917	32,001,003	1,645,951	336,249	58,819,120
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	253,538	6,447,265	-	-	6,700,803
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	10,918,439	-	5,374,256	-	16,292,695
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	309,857	60,503	5,893	13,753	390,006
Ընդամենը պարտավորություններ	48,622,839	41,458,521	10,411,760	1,839,246	102,332,366
Արժույթային սվոփ պայմանագրեր	-	6,698,934	(1,049,362)	(5,645,260)	4,312
Զուտ դիրքը	32,565,078	3,355,829	118,646	1,129,923	37,169,476

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի են առնվել նախքան հարկումը գումարները և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում էր որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի ան 10%-ով	782,246	335,583
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի ան 10%-ով	(3,040)	11,865

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի անը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով:

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեստեր» շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շարքայական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱԳԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև				Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
	1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս			
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	12,787,053	1,156,928	5,904,400	5,468,440	2,507,275	27,824,096	26,812,253
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	28,567,537	6,838,851	10,125,984	17,859,742	5,836,671	69,228,785	66,773,517
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,706,310	105,916	133,443	2,868,652	8,438,228	14,252,549	13,416,535
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	19,764,901	1,048,101	-	-	-	20,813,002	20,785,812
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	68,120	62,397	85,962	270,683	-	487,162	487,162
Վարձակալության գծով պարտավորություն	23,837	47,674	71,512	143,025	1,948,442	2,234,490	1,542,646
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	63,917,758	9,259,867	16,321,301	26,610,542	18,730,616	134,840,084	129,817,925
Փոխատվության հանձնառություններ	7,335,498	-	-	-	-	7,335,498	-

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	5,271,911	1,869,006	6,508,140	4,258,630	3,262,679	21,170,366	20,129,742
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19,998,474	5,226,346	11,777,771	17,590,718	7,054,741	61,648,050	58,819,120
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	50,771	111,327	80,524	134,277	6,882,592	7,259,491	6,700,803
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,619,189	2,689,797	-	-	-	16,308,986	16,292,695
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	70,659	63,869	255,478	-	-	390,006	390,006
Վարձակալության գծով պարտավորություն	24,999	49,998	74,997	149,999	1,873,410	2,173,403	1,638,420
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	39,036,003	10,010,343	18,696,910	22,133,624	19,073,422	108,950,302	103,970,786
Փոխատվության հանձնառություններ	4,370,145	-	-	-	-	4,370,145	-

ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	2,349,133	4,431,096
1-ից 3 ամիս ժամկետով	6,635,397	4,918,600
3-ից 6 ամիս ժամկետով	8,696,817	11,001,153
6-ից 12 ամիս ժամկետով	16,066,818	16,746,920
1-ից 5 տարի ժամկետով	3,569,692	4,010,004
Ավելի քան 5 տարի ժամկետով	612,099	773,619
	37,929,956	41,881,392

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Որոշ իրավաբանական անձանց հետ կնքված ժամկետային ավանդների պայմանագրերի համաձայն՝ հաճախորդները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	2,826	379,644
1-ից 3 ամիս ժամկետով	35,285	122,031
3-ից 6 ամիս ժամկետով	1,159,091	415,283
6-ից 12 ամիս ժամկետով	1,065,813	52,695
1-ից 5 տարի ժամկետով	439,584	792,838
Ավելի քան 5 տարի ժամկետով	-	43,989
	2,702,599	1,806,480

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում նախապես գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱՎՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17,217,615	-	-	-	-	-	-	17,217,615
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	99,787	1,013,013	5,530,560	1,547,404	293,326	-	8,484,090
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	91,472	2,710,813	11,292,554	6,571,023	-	-	20,665,862
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	9,633,715	-	6,955,175	1,230,348	-	-	-	17,819,238
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,039,207	-	-	-	-	-	-	6,039,207
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,525,564	10,813,553	16,350,644	47,552,434	15,955,875	-	324,490	94,522,560
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	6,722,661	-	6,722,661
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,493,835	-	1,493,835
Այլ ակտիվներ	80,479	795,961	580,877	-	-	2,508,134	-	3,965,451
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆ ակտիվներ	36,496,580	11,800,773	27,610,522	65,605,896	24,074,302	11,017,956	324,490	176,930,519
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	19,040	-	-	-	-	-	-	19,040
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	12,778,502	1,125,462	10,891,601	1,450,600	566,088	-	-	26,812,253
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	28,492,921	6,670,682	26,988,397	4,009,380	612,137	-	-	66,773,517
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,639,733	-	2,628,864	8,147,938	-	-	-	13,416,535
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	19,740,461	1,045,351	-	-	-	-	-	20,785,812
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	1,011,619	-	1,011,619
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	661,305	-	-	-	-	-	661,305
Վարձակալության գծով պարտավորություն	10,767	22,888	105,296	718,811	684,884	-	-	1,542,646
Այլ պարտավորություններ	508,016	469,140	390,741	270,683	-	-	-	1,638,580
ԸՆԴԱՄԵՆՆՆ պարտավորություններ	64,189,440	9,994,828	41,004,899	14,597,412	1,863,109	1,011,619	-	132,661,307
Չուտ դիրքը	(27,692,860)	1,805,945	(13,394,377)	51,008,484	22,211,193	10,006,337	324,490	44,269,212

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,337,037	-	-	-	-	-	-	14,337,037
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	-	103,767	429,728	2,386,388	3,289,485	2,553,452	-	8,762,820
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	48,407	24,430	2,657,316	4,997,342	15,372,880	-	-	23,100,375
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	5,838,748	672,774	3,071,255	197,062	525,328	-	-	10,305,167
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	4,767,263	-	-	-	-	-	-	4,767,263
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,299,614	7,593,112	29,557,074	24,867,694	12,663,639	-	1,398,112	77,379,245
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	-	99,786	-	-	-	-	-	99,786
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	5,810,745	-	5,810,745
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,606,304	-	1,606,304
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	4,312	-	-	-	-	-	-	4,312
Այլ ակտիվներ	986,867	961,083	311,800	11,477	-	1,612,250	-	3,883,477
Ընդամենը ակտիվներ	27,282,248	9,454,952	36,027,173	32,459,963	31,851,332	11,582,751	1,398,112	150,056,531
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	5,262,110	1,856,068	10,394,240	2,167,155	450,169	-	-	20,129,742
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19,941,943	5,040,631	28,215,926	4,803,012	817,608	-	-	58,819,120
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	24,000	30,803	-	6,646,000	-	-	-	6,700,803
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,604,923	2,687,772	-	-	-	-	-	16,292,695
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	1,389,630	-	1,389,630
Վարձակալության գծով պարտավորություն	16,409	39,975	177,129	748,839	656,068	-	-	1,638,420
Այլ պարտավորություններ	421,433	123,563	725,020	240,713	19,758	-	-	1,530,487
Ընդամենը պարտավորություններ	39,270,818	9,778,812	39,512,315	14,605,719	1,943,603	1,389,630	-	106,500,897
Չուտ դիրքը	(11,988,570)	323,860	(3,485,142)	17,854,244	29,907,729	10,193,121	1,398,112	43,555,634

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

26 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում են վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 12% (2019թ-ին՝ 12%): 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2020թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2019թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Ջիմնական կապիտալ		
Ջիմնական կապիտալ	39,110,639	35,967,146
Նվազեցումներ	(3,599,948)	(2,853,618)
Ընդամենը իմնական կապիտալ	35,510,691	33,113,528
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	551,352	1,014,444
Նվազեցումներ	-	-
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	551,352	1,014,444
Ընդամենը կապիտալ	36,062,043	34,127,972
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	130,111,234	115,307,418
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	27.72%	29.60%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

27 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառություններն ըստ դասակարգերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ այդ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կհանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	3,648,645	2,689,456
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	3,291,856	1,454,282
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	394,997	226,407
	7,335,498	4,370,145

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում Բանկի ոչ պայմանական փոխատվության հանձնառություն:

Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններն հիմնականում դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունները պարտքային առումով ժամկետանց չեն կամ արժեզրկված չեն:

28 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրության ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գույքն ապահովագրված է, և Բանկն ունի «Բանկերս Բլանկետ Բոնդ» (Banker’s Blanket Bond (BBB)) ապահովագրության պայմանագիր մինչև 3,000 հազար ԱՄՆ դոլար գումարով:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Դեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի

արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

2017թ. հոկտեմբերի 4-ին Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան հայց է ներկայացվել, որով Բանկից պահանջվում է 22,301 հազար ԱՄՆ դոլար Բանկի կողմից իր հաճախորդներից մեկի հետ կնքված պայմանագիրը խախտելու համար: Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանում հայցի կրկնակի քննումից հետո և Հայաստանի Հանրապետության Վերաքննիչ դատարան Բանկի կողմից հայցը բողոքարկելուց հետո 2020թ. ապրիլի 13-ին հաճախորդը դիմել էր ՀՀ վճռաբեկ դատարան: 2020թ. սեպտեմբերի 22-ին ՀՀ վճռաբեկ դատարանը մերժել էր հաճախորդի բողոքարկումը և վճիռը կայացրել էր հոգուտ Բանկի:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները` Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են Էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

29 **Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ**

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է FISTOCO LTD: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Վարդան Դիլանյանը:

Բանկի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունները:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի Դ Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկի Խորհրդի անդամներ	28,021	34,083
Վարչության անդամներ	654,956	757,489
	682,977	791,572

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2020թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2019թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	430,319	11.17%	270,541	9.79%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(3,216)	-	(1,255)	-
Այլ ակտիվներ	2,808	-	-	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ստացված ավանդներ	97,537	7.15%	123,738	5.93%
Ընթացիկ հաշիվներ	84,099	-	73,826	1.26%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	81,854	5.06%	14,962	5.25%
Փոխատվության հանձնառություններ	73,819	-	51,581	-

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	<u>2020թ. հազ. դրամ</u>	<u>2019թ. հազ. դրամ</u>
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	34,933	21,562
Տոկոսային ծախս	(11,215)	(9,159)
Չուտ արժեզրկումից կորուստ	(1,961)	(431)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	907	1,060
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	(74)	(120)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44,191	-	-	-	-	-	44,191
Հանախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	23,814	12.26%	23,814
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- Լորո հաշիվներ	65,332	-	-	-	-	-	65,332
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ	35,704	2.10%	-	-	31,258	0.25%	66,961
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	53,833	8.15%	53,833
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-	165,186	5.02%	325,946
Շահույթ (վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	-	-	-	-	2,721	-	2,721
Տոկոսային ծախս	-	-	-	-	(12,938)	-	(12,938)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	-	473	-	-	171	-	644
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	(24)	-	-	(18)	-	(42)

Ստորև ներկայացված են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,092	-	-	-	-	-	1,092
Հանախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	24,946	11.20%	24,946
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- Լորո հաշիվներ	103,378	-	-	-	-	-	103,378
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ	35,704	2.1%	-	-	4,777	0.3%	40,481
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	6,809	8.61%	6,809
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-	159,882	5.24%	159,882
Շահույթ (վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	-	-	7,761	-	220	-	7,981
Տոկոսային ծախս	-	-	-	-	(8,314)	-	(8,314)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	-	-	-	-	162	-	162
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	-	-	(17)	-	(17)

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Խորհրդի և Վարչության Նշանակալից ազդեցության ներքո գտնվող կազմակերպությունները և Խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների անդամներին:

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդների մեծ մասի մարման ժամկետը կազմում է մեկ տարի, բացառությամբ պարտքային արժեթղթերի, որոնց մարման ժամկետը կազմում է երկու տարի: Այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացվող գործարքները գրավով ապահովված չեն:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 20,665,862 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 26,513,104 հազար դրամ(2019: 23,100,375 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 25,344,689 հազար դրամ): Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի չափումը դասակարգվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Աժանցյալ պարտավորություններ	-	19,040	19,040
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	8,190,764	8,190,764
- Բաժնային գործիքներ	293,326	-	293,326

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Բնդամենը
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	4,312	4,312
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	6,209,368	6,209,368
- Բաժնային գործիքներ	2,553,452	-	2,553,452

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար՝ չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և գեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

«ԱԴԻ Բանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2021թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն.....	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	9
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Այդի Բանկ ՓԲԸ-ի Բաժնետերերին եվ Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2021թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՄԽ կանոնագրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՄԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այս հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընդհանուր շրջանակում և վերջիններիս վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք արտահայտում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 25-ի (բ) կետում 7 Ծանոթագրություն 15-ում:	
<i>Աուդիտի առանցքային հարց</i>	<i>Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր</i>
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների ավելի քան 60%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը գնահատվում է կանոնավոր հիմունքով և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման ռեպերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ռեպերում առաջացող կորստի գնահատում, - լրացուցիչ ճշգրտման գնահատում՝ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու հետ կապված; - ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների ժամկետների և գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը հսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կատարված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, ստուգել ենք պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ռեպերում կորստի գումարի հաշվարկի ելակետային տվյալների ճշգրտությունը: - 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական

	<p>հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ իրացվելի գրավի գծով մուտքերի գնահատումը և գրավի իրացման ակնկալվող պայմանները՝</p> <p>հիմք ընդունելով մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերի վրա, որոնք ըստ հավանականության կարող են առավելագույնս նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մոդելների ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը հսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը, վարկերի գծով վճարումների ուշացումների և մարումների ժամանակին արտացոլումը համապատասխան համակարգերում և վարկերի բաշխումը փուլերի միջև: - իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված համար վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, ստուգել ենք համապատասխան մոդելների ճշգրտությունը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային աղբյուրների տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2021թ. փաստացի արդյունքների հետ: - գնահատել ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	--

1.1.1.1.1

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվությունում պարունակվող տեղեկատվությունը, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և վերջիններիս վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր եզրակացությունը չի անդրադառնում այլ տեղեկատվությանը, և մենք չենք արտահայտի որևէ հավաստիացում այդ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պատասխանատվությունն է ծանոթանալ այլ տեղեկատվությանը և այդ տեղեկատվությանը ծանոթանալիս դիտարկել, թե արդյոք այլ տեղեկատվությունն էականորեն չի համապատասխանում ֆինանսական հաշվետվություններին կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերված տեղեկատվությանը կամ կարող է այլ կերպ էականորեն խեղաթուրված լինել:

Եթե, հիմք ընդունելով մեր կողմից իրականացված աշխատանքը, մենք եզրահանգում ենք, որ այլ տեղեկատվությունն էականորեն խեղաթուրված է, մենք պարտավոր ենք տեղեկացնել այդ փաստի մասին: Մենք չենք բացահայտել որևէ փաստ, որի մասին պետք է տեղեկացնենք այս կապակցությամբ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթուրումներից գերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Բանկը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, գերծ են էական խեղաթուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին

համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

– հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:

– պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգերնախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալկարծիք արտահայտելու համար:

–գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանտեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառմանգնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

–եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառմանանընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա էէական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարողեն նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողությանվերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն,մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրությունհրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխանբացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մերկարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորականեզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա:Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնելԲանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացմանդադարեցմանը:

–գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը,կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և գնահատումենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքումընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ էտալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերություններին մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տեղեկացված հարցերից մենք ընտրում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք ներկայացնում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող նորմերով արգելվում է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ հազվադեպ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացնել աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ըստ ողջամիտ ակնկալիքների կարող են գերակշռել ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն
Էջ 6

Տիգրան Գասպարյան
Ղեկավար գործընկեր, «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
27 ապրիլի 2022թ.

	Ծնթգ.	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	4	16,029,030	13,491,380
Տոկոսային ծախս	4	(6,458,414)	(5,098,556)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		9,570,616	8,392,824
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	5	3,270,797	1,577,052
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	5	(3,641,172)	(1,681,729)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ ծախս		(370,375)	(104,677)
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	6	586,709	935,793
Չուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական գործիքների գծով		881,317	(344,236)
Չուտ իրացված օգուտ ներդրումային արժեթղթերի գծով		21,480	1,299,081
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ	7	86,672	238,912
Գործառնական եկամուտ		10,776,419	10,417,697
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ	8	(1,056,890)	(2,176,258)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(4,473,086)	(3,627,125)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	9	(3,203,554)	(2,917,238)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		2,042,889	1,697,076
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(500,866)	(525,614)
Շահույթ տարվա համար		1,542,023	1,171,462
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	10	(112,454)	607,361
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար	10	(17,614)	(1,065,246)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>(130,068)</i>	<i>(457,885)</i>
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(130,068)	(457,885)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		1,411,955	713,577

8-ից 94-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2022թ. ապրիլի 27-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Միեր Աբրահամյան
Վարչության նախագահ

Անուշիկ Խաչատրյան
Գլխավոր հաշվապահ

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.

	Ծնթգ.	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11	19,706,584	17,217,615
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		403,975	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12		
- Բանկի կողմից պահվող		8,427,360	6,040,756
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		-	2,443,334
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12		
- Բանկի կողմից պահվող		8,157,426	6,606,680
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		10,589,557	14,059,182
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13	12,446,803	17,819,238
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14	6,076,072	6,039,207
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	117,101,711	94,522,560
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	7,254,785	6,722,661
Օգտագործման իրավունքի ձևի ակտիվներ	17	1,369,777	1,493,835
Առգրավված ակտիվներ	15	3,130,926	2,484,925
Այլ ակտիվներ	18	1,869,406	1,480,526
		196,534,382	176,930,519
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		8,469	19,040
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	19	27,172,892	26,812,253
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	20	13,008,429	20,785,812
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	21	13,337,577	13,416,535
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	22	92,163,976	66,773,517
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	10	824,479	1,011,619
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	17	1,507,701	1,542,646
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		173,644	661,306
Այլ պարտավորություններ	23	2,656,049	1,638,580
		150,853,216	132,661,308
ՍԵՓՎԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	24	33,971,850	33,971,850
Էմիսիոն եկամուտ		5,014,099	5,014,099
Ծեփերի վերագնահատումից ան		105,601	105,601
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		255,028	385,096
Զբաղիված շահույթ		6,334,588	4,792,565
		45,681,166	44,269,211
Ընդամենը սեփական կապիտալ		45,681,166	44,269,211
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		196,534,382	176,930,519

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն
2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Ստացված տոկոսներ	15,838,658	13,423,198
Վճարված տոկոսներ	(6,203,925)	(5,483,882)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	3,270,797	1,577,052
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(3,641,172)	(1,681,729)
Չուտ վճարումներ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	878,135	(320,641)
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	1,409,061	368,566
Այլ ստացված եկամուտ	86,672	411,491
Անձնակազմի գծով ծախսերի և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(6,019,813)	(5,613,721)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(494,383)	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(37,985)	(1,269,114)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	4,409,927	(6,197,277)
Հանախորդներին տրված վարկեր	(28,032,134)	(16,056,000)
Այլ ակտիվներ	(281,753)	779,927
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,045,345	6,180,007
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(7,562,708)	3,685,688
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	28,764,233	4,955,856
Այլ պարտավորություններ	511,312	149,034
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) գուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	3,940,267	(5,091,545)
Վճարված շահութահարկ	(1,147,116)	(18,000)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր	2,793,151	(5,109,545)
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԳՐՈՒՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(1,020,177)	(2,508,324)
Մուտքեր ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	2,283,194	6,141,496
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(1,461,818)	(1,710,632)
Ներդրումային գործունեության համար (օգտագործված)/ ներդրումային գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(198,801)	1,922,540
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Մուտքեր պարտքային արժեթղթերի թողարկումից	21	6,038,359
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	21	(5,042,750)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	17	(265,235)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	730,374	5,417,553
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ	3,324,724	2,230,548
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(838,733)	654,234
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	2,978	(4,204)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեկապի դրությամբ	17,217,615	14,337,037
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեկապի դրությամբ	11	19,706,584
	19,706,584	17,217,615

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ծննդերի վերազնահատումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	33,971,850	5,014,099	110,808	842,981	3,615,896	43,555,634
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ						
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	1,171,462	1,171,462
Այլ համապարփակ վնաս						
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	607,361	-	607,361
- Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(1,065,246)	-	(1,065,246)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	(457,885)	-	(457,885)
<i>Հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>						
Վերազնահատված հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	-	-	(5,207)	-	5,207	-
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	(5,207)	-	5,207	-
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	(5,207)	(457,885)	5,207	(457,885)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	(5,207)	(457,885)	1,176,669	713,577
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	33,971,850	5,014,099	105,601	385,096	4,792,565	44,269,211
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	33,971,850	5,014,099	105,601	385,096	4,792,565	44,269,211
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ						
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	1,542,023	1,542,023
Այլ համապարփակ վնաս						
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(112,454)	-	(112,454)
- Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(17,614)	-	(17,614)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Շենքերի վերագնահատումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
<i>Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	(130,068)	-	(130,068)
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	(130,068)	-	(130,068)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	-	(130,068)	1,542,023	1,411,955
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	33,971,850	5,014,099	105,601	255,028	6,334,588	45,681,166

30 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ն (Բանկ) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 1990թ-ին և վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության 2007թ-ին: Նախկինում Բանկն իր գործունեությունն իրականացրել է «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ անվանմամբ: 2018թ. հունիսին Բանկը վերանվանվել է «Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ի:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վնարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վարդանանց փ. 13: Բանկն ունի 13 մասնաճյուղ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի բաժնետերերն են FISTOCO LTD (59.68%) և Creditbank SAL (40.32%): Բանկի վերջնական հսկող անձն է պրն. Վարդան Դիլանյանը: Հաշվետու ամսաթվից հետո բաժնետերերի կազմում տեղի են ունեցել փոփոխություններ (Ծանոթագրություն 31):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 29-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: COVID-19 համավարակն ավելի մեծացրեց Հայաստանում գործունեություն իրականացնելու պայմանների հետ կապված անորոշությունը:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

31 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը: Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

– ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում

պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3 (ե) (i):

- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 25 (բ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 25 (բ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 30,
- շենքերի վերագնահատում – Ծանոթագրություն 16,
- առգրավված ակտիվների արժեզրկման գնահատում – Ծանոթագրություն 15:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

2021թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են գործող ստանդարտների մի շարք փոփոխություններ, որոնք սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

32 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է Բանկի կողմից այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների, արժեզրկման և վճարումների մասով մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ

վնասում, բացառությամբ բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, որոնց համար որոշում է կայացվում իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն արտացոլել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Նման ներդրումների համար վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ դրամական միջոցները և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոտորո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի Դ ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկած տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 3 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

vii. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները:

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի 3 տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկեր

Որոշ դեպքերում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերը, որոնք ապահովված են վարկառուի գրավով, սահմանափակում են Բանկի պահանջը հիմքում ընկած գրավից առաջացող դրամական հոսքերով (առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկեր): Բանկը կիրառում է դատողություն գնահատելու համար, թե արդյոք առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Այս դատողությունը կատարելիս Բանկը որպես կանոն դիտարկում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- արդյոք պայմանագիրը սահմանում է վարկի գծով դրամական վճարումների հստակ գումարները և ժամկետները,
- գրավի իրական արժեքն ի համեմատություն գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գումարի,
- պայմանագրով նախատեսված վճարումները կատարելու վարկառուի կարողությունը և ցանկությունը, չնայած գրավի արժեքի նվազմանը,
- արդյոք վարկառուն հանդիսանում է ֆիզիկական անձ կամ գործառնական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձ կամ հատուկ նշանակության կազմակերպություն,
- ակտիվի գծով վնաս կրելու Բանկի ռիսկն ի համեմատություն ամբողջությամբ վերադարձելի վարկի,
- որքանով է գրավը ներկայացնում վարկառուի բոլոր ակտիվները կամ դրանց գերակշռող մասը, արդյոք Բանկն օգուտ կստանա հիմքում ընկած ակտիվների արժեքի աճից:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

viii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 3 (ե) (i) կետում: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

ix. Հետզնման և հակադարձ վաճառքի պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում՝ «փոխառություններ և բանկերի այլ մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետզնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «բանկերին տրված վարկեր» հոդվածում: Զեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

x. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Բանկը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Բանկը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Բանկի ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

xi. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է Նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են Նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է վարկառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում վարկառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության

մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

xii. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 25 (բ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ասմաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):

Բանկը չի կիրառում ցածր պարտքային ռիսկի հետ կապված ազատումը որևէ ֆինանսական գործիքի համար:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ասմաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ: 2-րդ փուլ դասվում են այն ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոնք սակայն պարտքային առումով արժեզրկված չեն: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ և որոնք

պարտքային առումով արժեզրկված են, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 25 (բ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկում ենք որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- վարկառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ վարկառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են վարկառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ` որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,*
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր` սովորաբար որպես պահուստ,*
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին` Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և*
- *իրական արժեքով` այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ` ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:*

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ վարկառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է վարկառուի մայր կազմակերպության կամ վարկառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելաճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով կիրառելով

(Է) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)),
- շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)),
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր ֆ բաներից ֆ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ ֆ փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը: Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Ծենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատվող շենքերի իրական արժեքի փոփոխություններից: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Այնուամենայնիվ, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որով նախապես նվազումը ճանաչվել էր շահույթում կամ վնասում: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքների գծով մաշվածությունն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր 50 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում 20 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ 4-10 տարի
- փոխադրամիջոցներ 10 տարի
- տնտեսական գույք 10 տարի

(ի) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 3-ից 10 տարի:

(լ) Առգրավված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է առգրավված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի իրացման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Առգրավված ակտիվները չափվում են հետևյալ երկու մեծությունների նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման պահին առգրավված ակտիվները չափվում են այն վարկի հաշվեկշռային արժեքով, որի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցություն՝ ներառյալ գրավի առգրավման ընթացքում կրած ծախսումները: Իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները, իրենից ներկայացնում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած հարակից վաճառքի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո առգրավված ակտիվները վերանայվում են վաճառքի համար պահվող դասակարգման չափանիշներին համապատասխանելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Առգրավված ակտիվների օտարումից օգուտը և կորուստը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(խ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեքկուտ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեքրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեքկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեքկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեքկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեքկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(կ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(h) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ձ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեությունում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի

այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(դ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը գնահատում է արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Բանկն օգտագործում է ՖՅՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները:

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխումն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված չէ, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Բանկը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(6) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2021թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Ամբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)
- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)
- COVID-19 հետ կապված զիջումներ վարձակալության գծով 2021թ. հունիսի 30-ից հետո ընկած ժամանակաշրջանների համար (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ տարեկան կատարելագործումներ, 2018-2020թթ.
- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ)

33 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,208,973	9,788,219
Ներդրումային արժեթղթեր	2,853,149	2,894,599
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	487,483	298,884
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	475,342	502,763
Այլ	4,083	6,915
	16,029,030	13,491,380
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	3,383,479	2,901,795
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	1,022,786	632,627
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,226,670	943,538
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	636,838	488,757
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	154,293	80,357
Այլ	34,348	51,482
	6,458,414	5,098,556
Չուտ տոկոսային եկամուտ	9,570,616	8,392,824

34 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ ծախս

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	2,406,527	1,066,878
Դրամային փոխանցումներ	375,447	227,304
Դրամական միջոցների կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում	223,503	110,616
Այլ	265,310	172,254
	3,270,797	1,577,052
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Գործարքներ քարտերով	2,320,976	1,058,237
Վճարային համակարգերի սպասարկում	1,291,992	491,682
Այլ	28,204	131,810
	3,641,172	1,681,729
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ ծախս	(370,375)	(104,677)

35 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	1,409,062	368,566
(Վնաս)/օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(822,353)	567,227
	586,709	935,793

36 Չուտ այլ գործառնական եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	343,174	240,247
(Վնաս)/օգուտ առգրավված ակտիվների վանառքից	(18,821)	7,336
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	(165,367)	(167,372)
Այլ	(72,314)	158,701
	86,672	238,912

37 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,978	-	-	2,978
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխատվություններ	(54,464)	-	-	(54,464)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	45	-	-	45
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	(65,986)	6,667	(794,287)	(853,606)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	(108,439)	116,436	(313,984)	(305,987)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(21,407)	-	115,629	94,222
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(26,546)	-	-	(26,546)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	92,045	-	-	92,045
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(5,577)	-	-	(5,577)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ Ընդամենը	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	(187,351)	123,103	(992,642)	(1,056,890)

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(4,204)	-	-	(4,204)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխատվություններ	(11,059)	-	-	(11,059)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(3,961)	-	-	(3,961)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	(38,078)	2,384	(1,340,167)	(1,375,861)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	(163,344)	(165,248)	15,584	(313,008)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(11,159)	-	(341,116)	(352,275)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(114,726)	-	-	(114,726)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(1,164)	-	-	(1,164)
Ընդամենը	(347,695)	(162,864)	(1,665,699)	(2,176,258)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. համար:

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(185,036)	(12,445)	(10,475,152)	(10,672,633)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	293	(293)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(50)	7,136	(7,086)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(21)	(1,979)	2,000	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	53,567	6,667	(794,287)	(734,053)
Չեղչի ծախսագրում	-	-	(67,611)	(67,611)

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված ևոր ֆինանսական ակտիվներ	(119,553)	-	-	(119,553)
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	20,907	28	267,138	288,073
Դուրսգրումներ	-	-	3,209,587	3,209,587
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(229,893)	(886)	(7,908,894)	(8,139,673)

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(448,914)	(207,372)	(779,795)	(1,436,081)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	207,084	(48,921)	(158,163)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(4,729)	43,344	(38,615)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,362)	(12,534)	22,896	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	105,037	170,440	(288,382)	(12,905)
Չեղչի ծախսագրում	-	-	(261,533)	(261,533)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված ևոր ֆինանսական ակտիվներ	(213,476)	(54,004)	(25,602)	(293,082)
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	5,940	1,918	18,563	26,421
Դուրսգրումներ	-	-	934,155	934,155
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(359,420)	(107,129)	(576,476)	(1,043,025)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց պորտֆելների համախառն հաշվեկշռային արժեքի էական փոփոխությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների, ներկայացված են Ծանոթագրություն 15-ի (ա) կետում:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(12,861)	-	(302,697)	(315,558)
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	12,861	-	115,629	128,490
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված ևոր ֆինանսական ակտիվներ	(34,268)	-	-	(34,268)

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դուրսգրումներ	-	-	163,636	163,636
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(34,268)	-	(23,432)	(57,700)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2020թ. համար:

հազ. դրամ	2020թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(147,480)	(4,056)	(9,826,711)	(9,978,247)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	276	(11,454)	11,178	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	246	681	(927)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	46,131	2,384	(1,340,167)	(1,291,652)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(84,209)	-	-	(84,209)
Դուրսգրումներ	-	-	681,475	681,475
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(185,036)	(12,445)	(10,475,152)	(10,672,633)

Տարվա ընթացքում ամենանշանակալի տեղափոխումն իրենից ներկայացնում էր իրավաբանական անձանց տրված 502,978 հազար դրամ համախառն մնացորդով վարկերի տեղափոխումը 1-ին փուլից 2-րդ փուլ COVID-19 համավարակից հետո: Այս տեղափոխումն էական ազդեցություն չի ունեցել ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա այդ վարկերի խոշոր գրավով ապահովված լինելու պատճառով:

հազ. դրամ	2020թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(262,949)	(30,084)	(614,640)	(907,673)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	(35,205)	3,800	31,405	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	7,111	(18,025)	10,914	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	5,473	2,185	(7,658)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	13,965	(165,248)	(199,816)	(351,099)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(177,309)	-	-	(177,309)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(448,914)	(207,372)	(779,795)	(1,436,081)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխառվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Տարվա ընթացքում տեղի ունեցած ամենանշանակալի տեղափոխումները ներրառում են հետևյալը.

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- Ֆիզիկական անձանց տրված 797,613 հազար դրամ համախառն մնացորդով վարկերի տեղափոխումը 1-ին փուլից 2-րդ փուլ COVID-19 համավարակից հետո, ինչը հանգեցրեց սկնկավժող պարտքային կորուստների համապատասխան աճի:
- Ֆիզիկական անձանց տրված 724,533 հազար դրամ համախառն մնացորդով վարկերի տեղափոխումը 1-ին փուլից 3-րդ փուլ COVID-19 համավարակից հետո, ինչը հանգեցրեց սկնկավժող պարտքային կորուստների համապատասխան աճի:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	2020թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(3,201)	-	-	(3,201)
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	1,499	-	(1,499)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(4,973)	-	(186,716)	(191,689)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(6,186)	-	(114,482)	(120,668)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(12,861)	-	(302,697)	(315,558)

38 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	1,141,196	962,669
Ոչ փոխհատուցելի հարկեր և տուրքեր	416,251	342,064
Գովազդ և շուկայավարում	260,368	482,535
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	253,330	146,291
Մասնագիտական ծառայություններ	240,198	283,229
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	190,164	183,722
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	161,637	168,732
Վարձակալության ծախսեր	139,513	36,951
Ապահովագրություն	115,898	78,956
Անվտանգության ծառայություն	96,610	87,762
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	96,212	58,720
Այլ	92,177	85,607
	3,203,554	2,917,238

* 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության և ամորտիզացիայի կազմում ներառված 231,755 հազար դրամ գումարը (2020թ-ին՝ 226,929 հազար դրամ) վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիային՝ ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» պահանջների համաձայն (տես Ծանոթագրություն 17):

39 Շահույթահարկի գծով ծախս

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	659,455	803,114
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(158,589)	(277,500)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	500,866	525,614

2021թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2020թ-ին՝ 18%):

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2021թ. հազ. դրամ	%	2021թ. հազ. դրամ	%
Ծահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	2,042,889		1,697,076	
Ծահույթահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	367,720	18.0	305,474	18.0
Չնվազեցվող ծախսեր	133,146	7.0	220,140	13.0
	500,866	25	525,614	31.0

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,160		-	1,160
Ներդրումային արժեթղթեր	(105,790)	(6,653)	28,551	(83,892)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(10,083)	12,060	-	1,977
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(986,395)	117,831	-	(868,564)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(14,059)	444	-	(13,615)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(267,953)	3,058	-	(264,895)
Այլ ակտիվներ	2,439	(36,336)	-	(33,897)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	277,676	4,811	-	282,487
Այլ պարտավորություններ	91,386	63,374	-	154,760
	(1,011,619)	158,589	28,551	(824,479)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	404	756	-	1,160
Ներդրումային արժեթղթեր	(166,586)	(39,715)	100,511	(105,790)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(16,989)	6,906	-	(10,083)
Հանախորդներին տրված վարկեր	(1,386,039)	399,644	-	(986,395)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(15,324)	1,265	-	(14,059)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(289,135)	21,182	-	(267,953)
Այլ ակտիվներ	(22,977)	25,416	-	2,439
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	294,916	(17,240)	-	277,676
Այլ պարտավորություններ	111,381	(19,995)	-	91,386
	(1,389,630)	277,500	100,511	(1,011,619)

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			2020թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային շահույթ կամ վնաս	(137,139)	24,685	(112,454)	740,685	(133,324)	607,361
տեղափոխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(21,480)	3,866	(17,614)	(1,299,081)	233,835	(1,065,246)
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ	(158,619)	28,551	(130,068)	(558,396)	100,511	(457,885)

40 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցները դրամարկղում	6,086,245	6,789,095
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	11,636,238	9,742,840
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- A- -ից A+ վարկանիշով	2,720	14,490
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	1,086,325	22,013
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	400,832	415,653
- B- -ից B+ վարկանիշով	478,204	43,568
- առանց վարկանիշի	19,489	196,403
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	1,987,570	692,127
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,710,053	17,224,062
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,469)	(6,447)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,706,584	17,217,615

Վարկանիշերը հիմնված են «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի տվյալների վրա: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2020թ-ին՝ ոչ մի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

41 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	3,615,947	4,048,272
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	2,179,576	-
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	5,795,523	4,048,272
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	348,731	-
- B- -ից B+ վարկանիշով	748,182	254,183
- առանց վարկանիշի	1,167,180	1,444,975
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,264,093	1,699,158
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	367,744	293,326
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	8,427,360	6,040,756
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	-	2,443,334
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	-	2,443,334
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,427,360	8,484,090

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	4,642,522	3,838,371
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	2,531,506	-
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	7,174,028	3,838,371
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B -ից B+ վարկանիշով	-	1,815,460
- առանց վարկանիշի	1,021,887	1,000,818
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,021,887	2,816,278
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	8,195,915	6,654,649
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	10,609,072	11,380,632
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	-	2,780,630
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	10,609,072	14,161,262
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	10,609,072	14,161,262
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	18,804,987	20,815,911
Պարտքային կորստի պահուստ	(58,004)	(150,049)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընդամենը գուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	18,746,983	20,665,862

(զ) Ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	6,144,254	-	-	6,144,254
- B- -ից B+ վարկանիշով	748,182	-	-	748,182
- առանց վարկանիշի*	1,167,180	-	-	1,167,180
Հաշվեկշռային արժեք	8,059,616	-	-	8,059,616

* Ղեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	17,783,100	-	-	17,783,100
- B- -ից B+ վարկանիշով	-	-	-	-
- առանց վարկանիշի*	1,021,887	-	-	1,021,887

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
Հաշվեկշռային արժեք	(58,004)	-	-	(58,004)

* Ղեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

	31 դեկտեմբերի 2020թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	6,491,605	-	-	6,491,605
- B- -ից B+ վարկանիշով	254,183	-	-	254,183
- առանց վարկանիշի*	1,444,975	-	-	1,444,975
Հաշվեկշռային արժեք	8,190,763	-	-	8,190,763

* Ղեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2020թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
	12-ամսյա ականյալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ականյալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ականյալվող պարտքային կորուստներ	
Անորոշացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	17,999,633	-	-	17,999,633
- B- -ից B+ վարկանիշով	1,815,460	-	-	1,815,460
- առանց վարկանիշի*	1,000,818	-	-	1,000,818
	20,815,911	-	-	20,815,911
Կորստի պահուստ	(150,049)	-	-	(150,049)
Հաշվեկշռային արժեք	20,665,862	-	-	20,665,862

* Ղեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշերից:

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետգնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետզման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտազանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապաճանաչել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է հետզման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներում (Ծանոթագրություն 20):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

42 Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոզիտային միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	1,376,500	733,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	3,214,780	2,876,594
Ընդամենը ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ	4,591,280	3,610,094
Վարկեր և ավանդներ		
Եվրասիական տնտեսական միության բանկեր և այլ ֆինանսական կազմակերպություններ		
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	-	127
- B- -ից B+ վարկանիշով	-	1,442,239
- առանց վարկանիշի	3,131,536	5,887,035
Հայկական բանկեր		
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	195,209	-
- B- -ից B+ վարկանիշով	246,679	235,526
- առանց վարկանիշի	-	1,282,814
Այլ ոչ ռեզիդենտ բանկեր		
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	529,125	575,617
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	-	96,167
- առանց վարկանիշի	81,392	-
Միջին չափի հայկական վարկային կազմակերպություններ	2,150,694	2,642,628
Վճարային համակարգեր	1,617,651	2,089,290
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	7,952,286	14,251,443
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	12,543,566	17,861,537
Պարտքային կորստի պահուստ	(96,763)	(42,299)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	12,446,803	17,819,238

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտային միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2020թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 8%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 10%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2020թ-ին՝ 10% պահվում էր ՀՀ դրամով, իսկ 8%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 11), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջում: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ (2020թ-ին՝ մեկ բանկ), որի գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 5,868,225 հազար դրամ:

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ

Ղեկավարության գնահատմամբ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3,783,649 հազար դրամ գումարով առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B- -ից B+ վարկանիշին, իսկ 2,879,326 հազար դրամ գումարով առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը՝ CCC- -ից CCC+ վարկանիշին (2020թ-ին 11,901,767 հազար դրամ գումարով առանց վարկանիշի գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում էր «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B- -ից B+ վարկանիշին):

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվություններն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշերից:

43 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	6,082,288	6,045,468
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	6,082,288	6,045,468
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,216)	(6,261)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	6,076,072	6,039,207

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ, որի հետ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ղեկավարության գնահատմամբ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք 6,082,288 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 6,045,468 հազար դրամ) առանց վարկանիշի գումարի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B- -ից B+ վարկանիշին:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (ՀՀ կառավարության արժեթղթերի) իրական արժեքը կազմում է 6,646,597 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 7,026,359 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

44 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	38,074,876	38,203,088
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	7,175,059	3,032,742
Վարկեր առևտրային ընկերություններին	4,163,823	2,342,435
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,502,562	3,073,598
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	7,667,409	7,199,895
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	59,583,729	53,851,758
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	26,041,148	16,070,099
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	18,624,225	17,758,361
Էքսպրես վարկեր	8,524,673	5,772,875
Ոսկու գրավով վարկեր	7,908,548	7,537,300
Վարկային գծեր	2,057,737	515,978
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր	1,232,592	877,225
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	632,122	2,378,629
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,679,635	1,869,049
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	66,700,680	52,779,516
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	126,284,409	106,631,274
Պարտքային կորստի պահուստ	(9,182,698)	(12,108,714)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող գուտ վարկեր	117,101,711	94,522,560

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին**				
- ոչ ժամկետանց	29,937,206	-	-	29,937,206
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	8,137,670	8,137,670
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	29,937,206	-	8,137,670	38,074,876
Պարտքային կորստի պահուստ	(103,502)	-	(6,794,306)	(6,897,808)
Ընդամենը գուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	29,833,704	-	1,343,364	31,177,068
Գրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	7,175,059	-	-	7,175,059
Ընդամենը համախառն գրամական միջոցների գրավով վարկեր	7,175,059	-	-	7,175,059
Պարտքային կորստի պահուստ	(7,557)	-	-	(7,557)
Ընդամենը գուտ գրամական միջոցների գրավով վարկեր	7,167,502	-	-	7,167,502
Վարկեր առևտրային ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	3,977,000	-	47,695	4,024,695
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	139,128	139,128
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային ընկերություններին	3,977,000	-	186,823	4,163,823
Պարտքային կորստի պահուստ	(18,653)	-	(102,909)	(121,562)
Ընդամենը գուտ վարկեր առևտրային ընկերություններին	3,958,347	-	83,914	4,042,261
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	2,380,833	-	1,928	2,382,761
- 181-360 օր ժամկետանց	5,883	-	-	5,883
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	113,918	113,918
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,386,716	-	115,846	2,502,562
Պարտքային կորստի պահուստ	(10,795)	-	(45,799)	(56,594)
Ընդամենը գուտ վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,375,921	-	70,047	2,445,968

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31 դեկտեմբերի 2021թ.*

1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
------------------------	------------------------	------------------------	-----------------------

31 դեկտեմբերի 2021թ.*

1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
------------------------	------------------------	------------------------	-----------------------

Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց

- ոչ ժամկետանց	5,856,044	37,974	819,505	6,713,523
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- 31-90 օր ժամկետանց	9,765	5,575	103,005	118,345
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	19,800	19,800
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	815,741	815,741

Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց

5,865,809	43,549	1,758,051	7,667,409
------------------	---------------	------------------	------------------

Պարտքային կորստի պահուստ

(89,386)	(886)	(965,880)	(1,056,152)
-----------------	--------------	------------------	--------------------

Ընդամենը գուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց

5,776,423	42,663	792,171	6,611,257
------------------	---------------	----------------	------------------

Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր

49,341,790	43,549	10,198,390	59,583,729
-------------------	---------------	-------------------	-------------------

Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով

(229,893)	(886)	(7,908,894)	(8,139,673)
------------------	--------------	--------------------	--------------------

Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված գուտ վարկեր

49,111,897	42,663	2,289,496	51,444,056
-------------------	---------------	------------------	-------------------

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկեր

- ոչ ժամկետանց	25,790,584	88,340	11,982	25,890,906
- մինչև 30 օր ժամկետանց	19,309	-	-	19,309
- 31-90 օր ժամկետանց	3,094	15,568	-	18,662
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	31,021	31,021
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	48,133	48,133
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	33,117	33,117

Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր

25,812,987	103,908	124,253	26,041,148
-------------------	----------------	----------------	-------------------

Պարտքային կորստի պահուստ

(55,214)	(2,489)	(28,310)	(86,013)
-----------------	----------------	-----------------	-----------------

Ընդամենը գուտ հիփոթեքային վարկեր

25,757,773	101,419	95,943	25,955,135
-------------------	----------------	---------------	-------------------

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2021թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	16,863,442	159,273	133,128	17,155,843
- մինչև 30 օր ժամկետանց	180,961	46,442	39,116	266,519
- 31-90 օր ժամկետանց	-	268,980	91,322	360,302
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	192,877	192,877
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	152,242	152,242
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	496,442	496,442
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	17,044,403	474,695	1,105,127	18,624,225
Պարտքային կորստի պահուստ	(83,392)	(24,513)	(319,491)	(427,396)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	16,961,011	450,182	785,636	18,196,829

	31 դեկտեմբերի 2021թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Էքսպրես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	8,177,562	30,358	7,854	8,215,774
- մինչև 30 օր ժամկետանց	151,948	16,699	2,214	170,861
- 31-90 օր ժամկետանց	2,138	129,441	3,464	135,043
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	1,167	1,167
- 181-365 օր ժամկետանց	-	-	1,828	1,828
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր	8,331,648	176,498	16,527	8,524,673
Պարտքային կորստի պահուստ	(148,777)	(47,777)	(8,500)	(205,054)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր	8,182,871	128,721	8,027	8,319,619

Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	7,506,985	12,190	8,836	7,528,011
- մինչև 30 օր ժամկետանց	231,708	4,820	-	236,528
- 31-90 օր ժամկետանց	5,432	100,077	2,631	108,140
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	23,547	23,547
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	12,322	12,322
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	7,744,125	117,087	47,336	7,908,548
Պարտքային կորստի պահուստ	(25,285)	(14,700)	(21,241)	(61,226)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	7,718,840	102,387	26,095	7,847,322

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր

- ոչ ժամկետանց	1,208,516	70	4,179	1,212,765
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,695	102	-	2,797
- 31-90 օր ժամկետանց	-	6,880	-	6,880
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	6,096	6,096
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	4,054	4,054

Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր

1,211,211 7,052 14,329 1,232,592

Պարտքային կորստի պահուստ

(7,752) (1,725) (7,114) (16,591)

Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով զուտ վարկեր

1,203,459 5,327 7,215 1,216,001

Դրամական միջոցների գրավով վարկեր

- ոչ ժամկետանց	630,512	-	-	630,512
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,610	-	-	1,610

Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր

632,122 - - 632,122

Պարտքային կորստի պահուստ

(69) - - (69)

Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր

632,053 - - 632,053

Վարկային գծեր

- ոչ ժամկետանց	1,924,340	10,635	1,785	1,936,760
- մինչև 30 օր ժամկետանց	21,393	996	4,578	26,967
- 31-90 օր ժամկետանց	-	25,119	259	25,378
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	31,837	31,837
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	36,795	36,795

Ընդամենը համախառն վարկային գծեր

1,945,733 36,750 75,254 2,057,737

Պարտքային կորստի պահուստ

(22,434) (12,966) (50,592) (85,992)

Ընդամենը զուտ վարկային գծեր

1,923,299 23,784 24,662 1,971,745

31 դեկտեմբերի 2021թ.*

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	1,297,460	9,485	14,350	1,321,295
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,977	1,821	1,185	8,983
- 31-90 օր ժամկետանց	-	9,457	-	9,457
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	31,216	31,216
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	7,854	7,854
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	300,830	300,830
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,303,437	20,763	355,435	1,679,635
Պարտքային կորստի պահուստ	(16,497)	(2,959)	(141,228)	(160,684)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,286,940	17,804	214,207	1,518,951
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	64,025,666	936,753	1,738,261	66,700,680

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով	(359,420)	(107,129)	(576,476)	(1,043,025)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	63,666,246	829,624	1,161,785	65,657,655

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդոկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

** Ղեկավարության գնահատմամբ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խոշոր ընկերություններին տրված առանց վարկանիշի համախառն վարկերի կազմում ներառված 29,937,206 հազար դրամ գումարով վարկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B վարկանիշին:

Ստորև ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	39,327,159	477,731	14,046,868	53,851,758
Տեղափոխում 1-ին փուլ	56,305	(56,305)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,309)	20,759	(18,450)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(997)	(27,494)	28,491	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	23,453,607	-	-	23,453,607
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(11,433,295)	(366,484)	(279,753)	(12,079,532)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(2,058,680)	(4,658)	(626,958)	(2,690,296)
Դուրսգրումներ	-	-	(2,951,808)	(2,951,808)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	49,341,790	43,549	10,198,390	59,583,729

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	49,050,997	1,343,045	2,385,474	52,779,516
Տեղափոխում 1-ին փուլ	689,735	(443,777)	(245,958)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(286,037)	355,671	(69,634)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(457,850)	(120,340)	578,190	-

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	36,462,997	258,846	60,141	36,781,985
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(20,463,541)	(577,541)	(676,898)	(21,717,979)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(970,635)	120,849	896,348	46,560
Դուրսգրումներ	-	-	(1,189,402)	(1,189,402)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	64,025,666	936,753	1,738,261	66,700,680

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2020թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին**				
- ոչ ժամկետանց	27,458,829	-	-	27,458,829
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	10,744,259	10,744,259
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	27,458,829	-	10,744,259	38,203,088
Պարտքային կորստի պահուստ	(136,651)	-	(8,321,114)	(8,457,765)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	27,322,178	-	2,423,145	29,745,323
Գրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	3,032,742	-	-	3,032,742
Պարտքային կորստի պահուստ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ գրամական միջոցների գրավով վարկեր	3,032,742	-	-	3,032,742
Վարկեր առևտրային ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	1,890,815	47,538	101,160	2,039,513
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	72,294	72,294
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	230,628	230,628
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային ընկերություններին	1,890,815	47,538	404,082	2,342,435
Պարտքային կորստի պահուստ	(10,188)	(309)	(215,449)	(225,946)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային ընկերություններին	1,880,627	47,229	188,633	2,116,489

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2020թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	2,812,353	-	9,464	2,821,817
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	21,718	21,718
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	230,063	230,063
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,812,353	-	261,245	3,073,598
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,848)	-	(87,249)	(92,097)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,807,505	-	173,996	2,981,501
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	4,117,726	381,496	805,463	5,304,685
- մինչև 30 օր ժամկետանց	14,694	20,695	-	35,389
- 31-90 օր ժամկետանց	-	28,002	-	28,002
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	988,009	988,009
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	26,018	26,018
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	817,792	817,792
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	4,132,420	430,193	2,637,282	7,199,895
Պարտքային կորստի պահուստ	(33,349)	(12,136)	(1,851,340)	(1,896,825)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	4,099,071	418,057	785,942	5,303,070
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	39,327,159	477,731	14,046,868	53,851,758
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով	(185,036)	(12,445)	(10,475,152)	(10,672,633)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	39,142,123	465,286	3,571,716	43,179,125
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	15,628,631	-	21,476	15,650,107
- մինչև 30 օր ժամկետանց	80,187	-	-	80,187
- 31-90 օր ժամկետանց	-	126,869	-	126,869
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	123,167	123,167
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	89,769	89,769
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	15,708,818	126,869	234,412	16,070,099
Պարտքային կորստի պահուստ	(48,786)	(14,352)	(64,043)	(127,181)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	15,660,032	112,517	170,369	15,942,918
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	14,926,681	46,508	127,522	15,100,711
- մինչև 30 օր ժամկետանց	439,806	-	-	439,806
- 31-90 օր ժամկետանց	-	672,849	-	672,849
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	706,424	706,424
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	139,340	139,340
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	699,231	699,231
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	15,366,487	719,357	1,672,517	17,758,361

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2020թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Պարտքային կորստի պահուստ	(131,801)	(55,156)	(492,536)	(679,493)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	15,234,686	664,201	1,179,981	17,078,868

	31 դեկտեմբերի 2020թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Էքսպրես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	5,364,435	11,627	3,550	5,379,612
- 31-90 օր ժամկետանց	130,976	-	9,185	140,161
- 91-180 օր ժամկետանց	2,172	208,205	6,021	216,398
- 181-365 օր ժամկետանց	-	-	36,704	36,704
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր	5,497,583	219,832	55,460	5,772,875
Պարտքային կորստի պահուստ	(184,317)	(72,484)	(24,857)	(281,658)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր	5,313,266	147,348	30,603	5,491,217

	31 դեկտեմբերի 2020թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	7,048,818	1,453	2,651	7,052,922
- մինչև 30 օր ժամկետանց	246,618	-	-	246,618
- 31-90 օր ժամկետանց	-	187,509	-	187,509
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	49,717	49,717
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	534	534
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	7,295,436	188,962	52,902	7,537,300
Պարտքային կորստի պահուստ	(32,305)	(29,679)	(24,791)	(86,775)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	7,263,131	159,283	28,111	7,450,525

	31 դեկտեմբերի 2020թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	496,581	493	-	497,074
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,189	-	-	5,189
- 31-90 օր ժամկետանց	-	5,652	-	5,652
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	8,046	8,046
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	17	17
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	501,770	6,145	8,063	515,978
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,321)	(1,312)	(3,899)	(8,532)
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով զուտ վարկեր	498,449	4,833	4,164	507,446

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	877,225	-	-	877,225
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	877,225	-	-	877,225
Պարտքային կորստի պահուստ	(95)	-	-	(95)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	877,130	-	-	877,130
Վարկային գծեր				
- ոչ ժամկետանց	2,194,233	92	-	2,194,325
- մինչև 30 օր ժամկետանց	27,885	-	-	27,885
- 31-90 օր ժամկետանց	-	58,990	-	58,990
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	94,225	94,225
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	3,204	3,204
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	2,222,118	59,082	97,429	2,378,629
Պարտքային կորստի պահուստ	(32,203)	(29,956)	(67,460)	(129,619)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	2,189,915	29,126	29,969	2,249,010

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2020թ.*			Ընդամենը հազ. դրամ
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	1,574,547	8,558	86,140	1,669,245
- մինչև 30 օր ժամկետանց	7,013	-	-	7,013
- 31-90 օր ժամկետանց	-	14,240	-	14,240
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	101,596	101,596
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	3,997	3,997
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	72,958	72,958
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,581,560	22,798	264,691	1,869,049
Պարտքային կորստի պահուստ	(16,086)	(4,433)	(102,207)	(122,726)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,565,474	18,365	162,484	1,746,323
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	49,050,997	1,343,045	2,385,474	52,779,516
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով	(448,914)	(207,372)	(779,795)	(1,436,081)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	48,602,083	1,135,673	1,605,679	51,343,435

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդոկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

** Ղեկավարության գնահատմամբ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խոշոր ընկերություններին տրված առանց վարկանիշի համախառն վարկերի կազմում ներառված 15,916,719 հազար դրամ գումարով վարկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին, իսկ 11,542,109 հազար դրամ գումարով վարկերի վարկանիշը՝ B+ վարկանիշին:

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 25-ի (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են վարկունակության գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հանախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի առավել տեղին ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերաբերյալ (առանց արժեզրկման)՝ ըստ գրավի տեսակների:

31 դեկտեմբերի 2021թ.

հազ. դրամ	Չաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	17,801,433	-	17,801,433
Կորպորատիվ երաշխավորություններ*	11,210,275	-	11,210,275
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	4,243,132	-	4,243,132
Բարձր իրացվելի ակտիվներ**	12,945,018	12,945,018	-
Այլ գրավ	1,835,915	-	1,835,915
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	1,118,787	-	1,118,787
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	49,154,560	12,945,018	36,209,542
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք***	2,104,120	2,104,120	-
Կորպորատիվ երաշխավորություններ*	-	-	-
Այլ գրավ	185,376	-	185,376
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	-	-	-
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	2,289,496	2,104,120	185,376
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	51,444,056	15,049,138	36,394,918

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31 դեկտեմբերի 2020թ.

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	11,686,248	-	11,686,248
Կորպորատիվ երաշխավորություններ*	17,531,201	-	17,531,201
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	4,243,923	-	4,243,923
Բարձր իրացվելի ակտիվներ**	4,101,474	4,101,474	-
Այլ գրավ	1,002,609	-	1,002,609
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	1,041,954	-	1,041,954
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	39,607,409	4,101,474	35,505,935
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք***	3,294,865	3,294,865	-
Այլ գրավ	268,856	-	268,856
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	7,995	-	7,995
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	3,571,716	3,294,865	276,851
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	43,179,125	7,396,339	35,782,786

* Կորպորատիվ երաշխավորությունները տրամադրել են կայուն ֆինանսական արդյունքներ ունեցող ընկերությունները, և ըստ ղեկավարության ակնկալիքների, եթե համապատասխան վարկերի գծով տեղի ունենա պարտազանցում, երաշխավորողները կկարողանան ամբողջությամբ մարել վարկերը:

** Բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են 11,789,370 հազար դրամ գումարով բանկերի և հաճախորդների ավանդները (2020թ-ին՝ 3,032,742 հազար դրամ) և 1,155,648 հազար դրամ գումարով կորպորատիվ պարտատոմսերը (2020թ-ին՝ 1,068,732 հազար դրամ):

*** Անշարժ գույքի գումարում ներառված 66,700 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 922,271 հազար դրամ) գումարն ուղղակիորեն գրավադրված չէ Բանկում: Այնուամենայնիվ, այն ծառայում է որպես ապահովություն երկու վարկառուներին տրամադրված վարկերի դիմաց Բանկում գրավադրված իրավունքի համար:

Վերը ներկայացված աղյուսակը բացառում է լրացուցիչ գրավի անհրաժեշտությունը:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե երբ է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցների գրավով վարկերի մնացորդը, որի գծով արժեզրկման գծով պահուստ չէր ձևավորվել գրավի առկայության պատճառով, կազմում էր 7,799,555 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 3,909,967 հազար դրամ):

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Սպառողական վարկերի և ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկերի համար ապահովություն է ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այս վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 40% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Երաշխավորությամբ և առանց երաշխավորության էքսպրես վարկերը հիմնականում գրավով ապահովված չեն:

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 100% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Դրամական միջոցների գրավով վարկերի և վարկային գծերի մի մասի դիմաց գրավադրված են բարձր իրացվելի ակտիվները, որոնք ներառում են ավանդները, Բանկի կողմից թողարկված ձեռք բերված պարտքային արժեթղթերը և ընթացիկ հաշիվները:

Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկերը և վարկային գծերի մի մասը գրավով ապահովված չեն:

(iii) Առգրավված գրավ

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է հիմնականում անշարժ գույքը:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2021թ.	2020թ.
	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,484,925	1,476,007
Ավելացումներ	1,064,661	1,126,820
Վաճառք	(418,660)	(117,902)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,130,926	2,484,925

Առգրավման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է պարտագանցումով վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Առգրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Շուկայական մեթոդը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքների հայտարարված գների վրա, կիրառելով 10%-ից 40% գեղչ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետում:

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Առևտուր և ֆինանսներ	27,054,887	29,733,721
Արդյունաբերություն	6,512,723	3,968,121
Շինարարություն	5,266,969	5,378,669
Էներգետիկայի ոլորտ	4,278,515	5,331,535
Հանքարդյունաբերություն	3,233,427	5,706,623
Հանգստի կազմակերպման ոլորտ	2,300,394	1,020,819
Սպասարկման ոլորտ	1,964,185	574,393
Տրանսպորտ և կապ	428,745	447,709
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	25,983	31,145
Այլ	8,517,901	1,659,023
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	66,700,680	52,779,516
	126,284,409	106,631,274
Պարտքային կորստի պահուստ	(9,182,698)	(12,108,714)
	117,101,711	94,522,560

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 119,443,561 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2020թ-ին՝ 99,496,065 հազար դրամ) տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

(ե) Գրավադրված ակտիվներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 9,543,732 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2020թ-ին՝ 2,690,467 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերի և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 19):

(զ) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2020թ-ին՝ երեք), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 16,509,834 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 22,095,098 հազար դրամ):

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 25-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի՝ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից
ծանոթագրություններ

45 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	4,256,112	848,261	2,067,181	1,478,213	132,399	1,740,943	10,523,109
Ավելացումներ	9,009	20,900	364,787	123,465	700	942,957	1,461,818
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(103,838)	(45,184)	-	(10,922)	(159,944)
Վերադասակարգում	-	-	1,620	(1,620)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	4,265,121	869,161	2,329,750	1,554,874	133,099	2,672,978	11,824,983
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	967,751	81,256	1,373,834	741,008	47,266	589,333	3,800,448
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	83,252	42,497	288,164	179,840	15,200	300,488	909,441
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(91,939)	(36,830)	-	(10,922)	(139,691)
Վերադասակարգում	-	-	1,620	(1,620)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	1,051,003	123,753	1,571,679	882,398	62,466	878,899	4,570,198
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	3,214,118	745,408	758,071	672,476	70,633	1,794,079	7,254,785
Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	4,323,235	477,360	1,698,307	1,271,887	122,383	1,052,058	8,945,230
Ավելացումներ	5,483	375,539	371,060	237,204	15,550	705,796	1,710,632
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(72,606)	(4,638)	(6,140)	(26,924)	(5,534)	(16,911)	(132,753)
Վերադասակարգում	-	-	3,954	(3,954)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	4,256,112	848,261	2,067,181	1,478,213	132,399	1,740,943	10,523,109
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	906,124	47,560	1,157,735	578,600	34,458	410,008	3,134,485
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	83,686	38,334	222,188	180,470	14,826	196,236	735,740
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(22,059)	(4,638)	(6,140)	(18,011)	(2,018)	(16,911)	(69,777)
Վերադասակարգում	-	-	51	(51)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	967,751	81,256	1,373,834	741,008	47,266	589,333	3,800,448
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	3,288,361	767,005	693,347	737,205	85,133	1,151,610	6,722,661

(ա) Վերագնահատված ակտիվներ

Շենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ գնահատվել է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնախ գնահատողի կողմից: Անկախ գնահատողի կողմից գնահատված շենքերի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում էր վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին:

Ղեկավարության գնահատմամբ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին:

Գնահատման համար որպես հիմք օգտագործվել է շուկայական և եկամտի կապիտալացման մեթոդների համակցությունը:

Շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, քանի որ կիրառվող գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների գծով կատարվել են նշանակալի ոչ դիտելի նշգրտումներ (գործակիցներ):

Եթե շենքերի վերագնահատում չիրականացվեր, ապա 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 3,097,959 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 3,172,202 հազար դրամ):

**46 Վարձակալության գծով պարտավորություններ/
 Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ**

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, օրինակ՝ հաճախորդների սպասարկման կենտրոնի տարածքներ, սովորաբար 5-10 տարի ժամկետով: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,493,835	1,606,304
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	107,697	114,460
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(231,755)	(226,929)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,369,777	1,493,835

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	311,772	286,048
Մեկից երկու տարի ժամկետով	313,857	286,468
Երկուսից հինգ տարի ժամկետով	910,413	853,246
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	550,509	808,728
Ընդամենը չզեղված վարձակալության գծով վճարվելիք գումար	2,086,551	2,234,490
Զվաստակած ֆինանսական ծախսեր	(578,850)	(691,844)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,507,701	1,542,646

(գ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	231,755	226,929
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	154,293	80,357
Կարճաժամկետ վարձակալություններին վերաբերող ծախսեր	139,513	36,951

(դ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով վճարումներ	347,131	290,591

47 Այլ ակտիվներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Այլ ստացվելիք գումարներ	671,377	758,076
Պարտքային կորստի պահուստ	(57,700)	(315,558)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	613,677	442,518
Կանխավճարներ	1,047,374	934,320
Նյութեր	145,448	80,479
Այլ	62,907	23,209
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,255,729	1,038,008
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,869,406	1,480,526

48 Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ժամկետային ավանդներ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	9,764,067	11,367,033
Գրավով չապահովված վարկեր բանկերից	-	4,596,251
Գրավով ապահովված վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	5,773,650	892,088
Գրավով ապահովված վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	4,065,120	2,690,750
Ընթացիկ հաշիվներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	7,451,183	7,168,074
Լորո հաշիվներ	70,307	67,255
Այլ պարտավորություններ	48,565	30,802
	27,172,892	26,812,253

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 9,543,732 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հանախորդներին տրված վարկերը (2020թ-ին՝ 2,690,467 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված գրավով ապահովված վարկերի և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված փոխառությունների համար (Ծանոթագրություն 15):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ երեք բանկի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների (2020թ-ին՝ երեք բանկի և ֆինանսական կազմակերպության) Բանկում տեղաբաշխված միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 16,635,717 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 13,595,038 հազար դրամ):

49 Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԲԿ-ի հետ հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,008,429	16,504,941
Տեղական բանկերի հետ հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	3,319,049
Տեղական ֆինանսական կազմակերպությունների հետ հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	961,822
	13,008,429	20,785,812

Հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված են ամորտիզացված արժեքով չափվող 10,609,072 հազար դրամ գումարով Բանկի սեփական արժեթղթերը (2020թ-ին՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող 2,443,334 հազար դրամ և ամորտիզացված արժեքով չափվող 19,624,563 հազար դրամ գումարով ներդրումային արժեթղթերը):

50 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	13,337,577	13,416,535

2021թ. ընթացքում Բանկը թողարկել է 12,069,400 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեթղթով պարտատոմսեր (2020թ-ին՝ 10,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեթղթով):

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	13,416,535	6,700,803
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	6,038,359	5,708,144
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(5,042,750)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	995,609	5,708,144
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(1,069,890)	906,469
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	636,838	488,757
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(641,515)	(387,638)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	13,337,577	13,416,535

51 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	18,422,845	14,602,631
- Իրավաբանական անձինք	21,971,967	11,538,331
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	39,644,335	37,929,956
- Իրավաբանական անձինք	12,124,829	2,702,599
	92,163,976	66,773,517

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների 13,922,607 հազար դրամ գումարով մնացորդները (2020թ-ին՝ 3,675,054 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ հաճախորդներին տրված վարկերի և Բանկի կողմից տրամադրված երաշխավորությունների համար:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ հաճախորդ (2020թ-ին նման հաճախորդ չկար), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը և կազմում են 5,641,353 հազար դրամ:

52 Այլ պարտավորություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	949,484	581,895
Վճարային համակարգերին վճարվելիք գումարներ	277,863	100,701
Չհաշվանցված գործարքներ	281,187	15,986
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	595,683	494,566
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,104,217	1,193,148
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	417,532	309,379
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	134,300	136,053
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	551,832	454,432
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	2,656,049	1,638,580

53 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 679,437 սովորական բաժնետոմսից (2020թ-ին՝ 679,437): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 50,000 դրամ (2020թ-ին՝ 50,000 դրամ):

2021թ. ընթացքում սովորական բաժնետոմսեր չեն թողարկվել (2020թ-ին նույնպես չէին թողարկվել): Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ճենքերի վերագնահատումից աճ

Ճենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2021թ-ին և 2020թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել:

54 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Ֆինանսական ռիսկը, շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, գործառնական և իրավական ռիսկերը և համբավը վտանգող ռիսկն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի մասին հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման վարչության ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը չի ենթարկվում և հաշվետու չէ համապատասխան ռիսկերն ընդունող բաժիններին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման վարչությունը և ներքին աուդիտի ծառայությունը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և սպահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Կորպորատիվ վարկավորման վարչություն, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից
Ծանոթագրություններ

քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ վարկավորման վարչության և Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հաշվապահական հաշվառման և հարկային բաժինների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառու կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատների վարկավորման վարչության կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման վարչության հետ համատեղ մշակված գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Բացի առանձին վարկերի վերլուծությունից, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վարկային պորտֆելը գնահատում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացվածության և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկ. Ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- բանական թեստ` հիմք ընդունելով պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության փոփոխությունները,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Բանկի վարկառուների ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին կանոնավոր կերպով հսկվում է, որի արդյունքում կարող է ի հայտ գալ պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի հայտանիշ: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձանց տրված վարկեր)

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր)

- Հանախորդի փաստաթղթերի, օրինակ` աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են` համախառն շահույթի մարժաները, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշները, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները:

- Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը:

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձանց տրված վարկեր)

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր)

- Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշերի փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը:
- Պարտատոմսերի գնանշված գները և պարտքի պարտազանցման սկզբների գները վարկառուի համար` առկայության դեպքում:
- Վակառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները:

- Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը,
- Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը:
- Առևտրային, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ իրավաբանական անձանց համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս: Բանկը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր

Ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտազանցման վերաբերյալ տեղեկատվություն, որը վերլուծվում է ըստ արտադրանքի/ծառայության և վարկառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակի: Որոշ պորտֆելների համար օգտագործվում է նաև արտաքին վարկանիշային գործակալություններից ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Բանկը սահմանում է պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության առավելագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում վարկառուն:

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ անհատների համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս միգրացիայի մատրիցների մարկովի մոդելում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են Նախորդ 36 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և վարկառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրվող փոխատվությունների համար:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Բանկի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Բանկը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը հաճախորդներին տրված վարկերի համար և 1 օր ժամկետանցությունը՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել վարկառուին:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Բանկի քանակական մոդելների հիման վրա որոշվում է, որ ֆինանսական գործիքի մնացած ժամկետի համար պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունն աճել է ավելի քան 64%-ով:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտազանցման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Բանկը սահմանում է փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Պարտազանցության սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ վարկառու ամբողջությամբ կկատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Բանկի նկատմամբ վարկառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է հաճախորդներին տրված վարկերի համար և ավելի քան 30 օր՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն վարկառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու վարկառուի անկարողության պատճառով:

Վարկառուի հետ կապված պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Բանկի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից
Ծանոթագրություններ

Բանկը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը նունականացրել և փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների առանցքային գործոնները ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար և, օգտագործելով անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականի, պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների միջև փոխհարաբերությունները: Առանցքային գործոններ է ՀՆԱ-ն: Առանցքային գործոնների և ֆինանսական ակտիվների տարբեր պորտֆելների գծով պարտազանցման և կորստի դրույքների կանխատեսվող փոխհարաբերությունները մշակվել են վերջին 6 տարիների տվյալների հիման վրա: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, չնայած ապագայամետ տեղեկատվության դրական գնահատված ազդեցության բազային մակրո սցենարի շրջանակում, ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն ճշգրտվել ապագայամետ տեղեկատվության մասով մակրո սցենարների միջև մեծ տարբերությունների պատճառով՝ պայմանավորված COVID-19 համավարակի հետ կապված իրավիճակով, Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությամբ և այլ հանգամանքներով:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 3 (ե) (v) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել

պարտազանցման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե վարկառուն ներկա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտազանցման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ վարկառուն ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ անհատներին և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակում փոփոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Բանկը գնահատում է վարկառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտաճանաչ վճարման վարքագիծ որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտազանցում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը,
- կորուստը պարտազանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտազանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման տեղի ունենալու

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Բանկը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը, առաջնահերթությունը, պայմանագրային կողմի գործունեության ոլորտը, ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսումները: Անշարժ գույքով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը որոշելու համար: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստի գնահատականները ճշգրտվում են տարբեր տնտեսական սցենարների տեսանկյունից և անշարժ գույքով ապահովված վարկերի հետ կապված՝ անշարժ գույքի գների հնարավոր փոփոխություններն արտացոլելու համար: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիմունքով՝ որպես զեղչման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտազանցման դեպքում: Բանկը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտազանցման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտազանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ վարկառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- գործիքի տեսակը,
- պարտքային ռիսկի վարկանիշերը,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

	2021թ. հազ. դրամ ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	2020թ. հազ. դրամ ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
			Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,059,615	8,190,764	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	18,804,988	20,815,911	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	11,897,919	18,251,332	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	18,039,287	9,231,744	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	12,543,566	17,861,537	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն Էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13,620,339	10,428,520
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	403,975	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,427,360	8,484,090
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	18,746,983	20,665,862
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	12,446,803	17,819,238
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,076,072	6,039,207
Հաճախորդներին տրված վարկեր	117,101,711	94,522,560
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	613,677	442,518
Պարտքային ռիսկին ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածություն	177,436,920	158,401,995

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գործառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 15-ում:

Զճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ դրամական միջոցների և շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար		Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	
		Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Ֆին. գործիքներ	Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,082,288	-	6,082,288	(6,082,288)	-	-	
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	6,082,288	-	6,082,288	(6,082,288)	-	-	
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,008,429	-	13,008,429	(13,008,429)	-	-	
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	17,073,549	-	17,073,549	(17,073,549)	-	-	

«ԱԴԻ Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
		Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար		
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,045,468	-	6,045,468	(6,045,468)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	6,045,468	-	6,045,468	(6,045,468)	-	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(20,785,812)	-	(20,785,812)	16,604,596	-	(4,181,216)
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(23,476,562)	-	(23,476,562)	19,295,063	-	(4,181,499)

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱԴԿ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱԴԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(ii) Տոկոսադրույքի ռիսկ

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2021թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	82,564	-	-	-	-	19,624,020	19,706,584
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	403,975	403,975
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղորումային արժեթղթեր	93,709	845,666	282,021	5,429,911	1,408,308	367,745	8,427,360
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղորումային արժեթղթեր	84,147	967,557	991,487	10,084,526	6,619,266	-	18,746,983
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	992,856	2,615,380	1,899,334	976,395	-	5,962,838	12,446,803
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,076,072	-	-	-	-	-	6,076,072
Հանախորդներին տրված վարկեր	16,882,506	7,555,387	18,005,962	48,981,026	25,335,296	341,534	117,101,711
	24,211,854	11,983,990	21,178,804	65,471,858	33,362,870	26,700,112	182,909,488
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	3,013,503	3,086,936	3,456,583	7,228,801	2,817,013	7,570,056	27,172,892
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,008,429	-	-	-	-	-	13,008,429
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,741,176	-	4,801,400	5,795,001	-	-	13,337,577
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	40,227,763	9,102,988	20,376,014	11,214,463	561,548	10,681,200	92,163,976
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	42,074	42,075	84,144	846,188	493,220	-	1,507,701
	59,032,945	12,231,999	28,718,141	25,084,453	3,871,781	18,251,256	145,682,874
	(34,821,091)	(248,009)	(7,539,337)	40,387,405	29,491,089	8,448,856	37,226,614

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Բացասական կարճաժամկետ տոկոսադրույքի ճեղքվածքի դիրքը կառավարելու համար Բանկն օգտագործում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի դիմաց, և հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2020թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	99,787	750,715	262,297	5,530,560	1,547,405	293,326	8,484,090
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	91,472	1,696,663	1,014,150	11,292,554	6,571,023	-	20,665,862
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,766,609	5,385,653	1,569,520	1,230,349	-	6,867,107	17,819,238
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,039,207	-	-	-	-	-	6,039,207
Հանախորդներին տրված վարկեր	14,662,888	8,129,308	8,218,628	47,404,717	15,725,772	381,247	94,522,560
	23,659,963	15,962,339	11,064,595	65,458,180	23,844,200	7,541,680	147,530,957
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	6,624,212	5,674,649	5,217,074	1,456,493	573,694	7,266,131	26,812,253
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	20,785,812	-	-	-	-	-	20,785,812
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,639,733	-	2,628,864	8,147,938	-	-	13,416,535
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	35,163,603	9,854,810	17,133,587	4,009,380	612,137	-	66,773,517
	65,213,360	15,529,459	24,979,525	13,613,811	1,185,831	7,266,131	127,788,117
	(41,553,397)	432,880	(13,914,930)	51,844,369	22,658,369	275,549	19,742,840

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների միջև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2021թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			2020թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	0.5%-8.0%	-	-	0.5%-8.0%
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	13.3%	6.5%	-	13.2%	7.0%	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	8.5%	7.2%	4.0%	8.4%	7.2%	4.0%
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10.9%	7.6%	-	11.0%	4.2%	6.5%
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	9.0%	-	-	6.4%	1.0%	1.3%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.6%	10.7%	6.5%	12.1%	11.5%	6.6%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	8.2%	4.8%	2.3%	7.2%	5.0%	2.5%
- Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	7.5%	-	-	7.9%	3.0%	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	8.7%	4.1%	1.5%	8.6%	4.5%	1.6%
- Ընթացիկ հաշիվներ	0.0%-5%	0.0%-1.5%	0.0%-0.25%	0.0%-5%	0.0%-1.5%	0.0%-0.25%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.5%	4.6%	-	9.5%	5.1%	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	12.0%	10.4%	-	11.9%	10.4%	-

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2021թ.			2020թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	7.9%	-	-	5.5%	3.0%	1.0%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է համապատասխանաբար տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ նվազում	164,389	156,464
100 բկ գուգահեռ աճ	(164,389)	(156,464)

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունը, պայմանավորված տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններով, որն իրականացվել է 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2021թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2020թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ նվազում	267,861	329,999
100 բկ գուգահեռ աճ	(267,861)	(329,999)

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՄ պահանջների համաձայն:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,722,920	8,500,554	1,248,647	2,234,463	19,706,584
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	403,975	403,975
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	4,249,105	4,178,255	-	-	8,427,360
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	15,558,433	2,644,045	544,505	-	18,746,983
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,137,183	8,693,349	304,915	311,356	12,446,803
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,076,072	-	-	-	6,076,072
Հանախորդներին տրված վարկեր	78,569,656	23,076,333	13,848,872	1,606,850	117,101,711
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	347,021	257,537	2,698	6,421	613,677
Ընդամենը ակտիվներ	115,660,390	47,350,073	15,949,637	4,563,065	183,523,165
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	21,497,477	2,168,887	3,314,400	192,128	27,172,892
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,008,429	-	-	-	13,008,429
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	253,611	13,083,966	-	-	13,337,577
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	53,156,632	34,459,133	2,653,256	1,894,955	92,163,976
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,151,140	356,561	-	-	1,507,701
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,951,019	145,299	813	7,086	2,104,217
Ընդամենը պարտավորություններ	91,018,308	50,213,846	5,968,469	2,094,169	149,294,792
Արժույթային սվոփի պայմանագրեր	2,392,231	9,775,041	(9,783,258)	(2,381,453)	2,561
Զուտ դիրքը	27,034,313	6,911,268	197,910	87,443	34,230,934

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,385,450	6,726,705	1,129,026	1,976,434	17,217,615
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չսափվող նեղրումային արժեթղթեր	4,341,597	4,142,493	-	-	8,484,090
Ամորտիզացված արժեքով չսափվող նեղրումային արժեթղթեր	16,173,111	2,760,586	1,732,165	-	20,665,862
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,593,754	7,853,508	6,195,846	176,130	17,819,238
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,974,250	23,676	41,281	-	6,039,207
Հաճախորդներին տրված վարկեր	56,805,530	24,715,314	11,327,176	1,674,540	94,522,560
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	133,506	303,392	726	4,894	442,518
Ընդամենը ակտիվներ	94,407,198	46,525,674	20,426,220	3,831,998	165,191,090
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	15,447,837	6,940,907	3,646,361	777,148	26,812,253
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	16,504,941	2,613,635	1,667,236	-	20,785,812
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	253,572	13,162,963	-	-	13,416,535
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	33,089,397	30,606,680	2,229,051	848,389	66,773,517
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,162,389	380,257	-	-	1,542,646
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,099,003	92,269	781	1,095	1,193,148
Ընդամենը պարտավորություններ	67,557,139	53,796,711	7,543,429	1,626,632	130,523,911
Արժույթային սվոփի պայմանագրեր	-	15,093,498	(12,913,790)	(2,198,748)	(19,040)
Չուտ դիրքը	26,850,059	7,822,461	(30,999)	6,618	34,648,139

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի են առնվել նախքան հարկումը գումարները և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում էր որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	691,127	782,246
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	19,791	(3,099)

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով:

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության դիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեստեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև				Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
	1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս			
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	8,595,928	2,009,519	3,383,500	3,843,507	13,003,874	30,836,328	27,172,892
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,022,478	-	-	-	-	13,022,478	13,008,429
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	60,193	2,752,030	120,279	5,047,226	6,033,045	14,012,773	13,337,577
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,980,997	8,239,073	9,381,629	21,598,154	13,405,866	95,605,719	92,163,976
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	25,981	51,962	77,943	155,886	1,774,779	2,086,551	1,507,701
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,171,157	108,448	574,872	249,740	-	2,104,217	2,104,217
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	65,856,734	13,161,032	13,538,223	30,894,513	34,217,564	157,668,066	149,294,792
Փոխատվության հանձնառություններ	8,799,510	-	-	-	-	8,799,510	-

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	12,787,053	1,156,928	5,904,400	5,468,440	2,507,275	27,824,096	26,812,253
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	19,764,901	1,048,101	-	-	-	20,813,002	20,785,812
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,706,310	105,916	133,443	2,868,652	8,438,228	14,252,549	13,416,535
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	28,567,537	6,838,851	10,125,984	17,859,742	5,836,671	69,228,785	66,773,517
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	23,837	47,674	71,512	143,025	1,948,442	2,234,490	1,542,646
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	774,106	62,397	85,962	270,683	-	1,193,148	487,162
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	64,623,744	9,259,867	16,321,301	26,610,542	18,730,616	135,546,070	130,523,911
Փոխատվության հանձնառություններ	7,335,498	-	-	-	-	7,335,498	-

ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ ֆիզիկական անձի կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Ստորև ներկայացված է այդ ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	2,502,479	2,349,133
1-ից 3 ամիս ժամկետով	7,232,251	6,635,397
3-ից 6 ամիս ժամկետով	8,898,777	8,696,817
6-ից 12 ամիս ժամկետով	14,624,179	16,066,818
1-ից 5 տարի ժամկետով	5,825,138	3,569,692
Ավելի քան 5 տարի ժամկետով	561,511	612,099
	39,644,335	37,929,956

Որոշ իրավաբանական անձանց հետ կնքված ժամկետային ավանդների պայմանագրերի համաձայն՝ հաճախորդները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այդ ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և միջև 1 ամիս ժամկետով	23,860	2,826
1-ից 3 ամիս ժամկետով	755,561	35,285
3-ից 6 ամիս ժամկետով	554,229	1,159,091
6-ից 12 ամիս ժամկետով	5,316,190	1,065,813
1-ից 5 տարի ժամկետով	5,474,989	439,584
	12,124,829	2,702,599

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. Դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,706,584	-	-	-	-	-	-	19,706,584
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	403,975	-	403,975
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	93,709	1,127,687	5,429,911	1,408,308	367,745	-	8,427,360
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	84,147	1,959,043	10,084,487	6,619,306	-	-	18,746,983
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,765,713	-	4,514,714	976,396	-	3,189,980	-	12,446,803
Հակադարձ հետզևման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,076,072	-	-	-	-	-	-	6,076,072
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,954,905	12,674,283	25,573,804	49,102,087	25,466,545	-	2,330,087	117,101,711
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	7,254,785	-	7,254,785
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	11,030	-	-	-	-	-	-	11,030
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,369,777	-	1,369,777
Այլ ակտիվներ	1,661,057	-	-	-	-	3,339,275	-	5,000,332
Ընդամենը ակտիվներ	33,164,331	12,852,139	33,175,248	65,592,881	33,494,159	15,925,537	2,330,087	196,534,382
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	8,469	-	-	-	-	-	-	8,469
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	8,638,301	1,945,257	6,543,519	7,228,801	2,817,014	-	-	27,172,892
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,921,151	7,987,812	29,479,002	11,214,463	561,548	-	-	92,163,976
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	45,443	2,695,733	4,801,400	5,795,001	-	-	-	13,337,577
Հետզևման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,008,429	-	-	-	-	-	-	13,008,429
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	824,479	-	824,479
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	173,644	-	-	-	-	-	173,644
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	14,025	28,049	126,219	846,188	493,220	-	-	1,507,701
Այլ պարտավորություններ	890,393	242,748	824,612	698,296	-	-	-	2,656,049
Ընդամենը պարտավորություններ	65,526,211	13,073,243	41,774,752	25,782,749	3,871,782	824,479	-	150,853,216
Չուտ դիրքը	(32,361,880)	(221,104)	(8,599,504)	39,810,132	29,622,377	15,101,058	2,330,087	45,681,166

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17,217,615	-	-	-	-	-	-	17,217,615
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղորումային արժեթղթեր	-	99,787	1,013,013	5,530,560	1,547,404	293,326	-	8,484,090
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղորումային արժեթղթեր	-	91,472	2,710,813	11,292,554	6,571,023	-	-	20,665,862
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	9,633,715	-	6,955,175	1,230,348	-	-	-	17,819,238
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,039,207	-	-	-	-	-	-	6,039,207
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,525,564	10,813,553	16,350,644	47,552,434	15,955,875	-	324,490	94,522,560
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	6,722,661	-	6,722,661
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,493,835	-	1,493,835
Այլ ակտիվներ	80,479	795,961	580,877	-	-	2,508,134	-	3,965,451
Ընդամենը ակտիվներ	36,496,580	11,800,773	27,610,522	65,605,896	24,074,302	11,017,956	324,490	176,930,519
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	19,040	-	-	-	-	-	-	19,040
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	12,778,502	1,125,462	10,891,601	1,450,600	566,088	-	-	26,812,253
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	28,492,921	6,670,682	26,988,397	4,009,380	612,137	-	-	66,773,517
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,639,733	-	2,628,864	8,147,938	-	-	-	13,416,535
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	19,740,461	1,045,351	-	-	-	-	-	20,785,812
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	1,011,619	-	1,011,619
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	661,305	-	-	-	-	-	661,305
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	10,767	22,888	105,296	718,811	684,884	-	-	1,542,646
Այլ պարտավորություններ	508,016	469,140	390,741	270,683	-	-	-	1,638,580
Ընդամենը պարտավորություններ	64,189,440	9,994,828	41,004,899	14,597,412	1,863,109	1,011,619	-	132,661,307
Չուտ դիրքը	(27,692,860)	1,805,945	(13,394,377)	51,008,484	22,211,193	10,006,337	324,490	44,269,212

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

55 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 12% (2020թ-ին՝ 12%): 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2020թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Յիմնական կապիտալ		
Յիմնական կապիտալ	41,267,803	39,110,639
Նվազեցումներ	(4,948,446)	(3,599,948)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	36,319,357	35,510,691
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	399,517	551,352
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	399,517	551,352
Ընդամենը կապիտալ	36,718,874	36,062,043
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	151,211,970	130,111,234
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	24.28%	27.72%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած զրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

56 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառություններն ըստ դասակարգերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ այդ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	4,027,791	3,648,645
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	3,458,582	3,291,856
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	1,313,137	394,997
	8,799,510	7,335,498

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում Բանկի ոչ պայմանական փոխատվության հանձնառություն:

Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններն հիմնականում դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունները պարտքային առումով ժամկետանց չեն կամ արժեզրկված չեն:

57 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրության ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գույքն ապահովագրված է, և Բանկն ունի «Բանկերս Բլանկետ Բոնդ» (Banker's Blanket Bond (BBB)) ապահովագրության պայմանագիր մինչև 3,000 հազար ԱՄՆ դոլար գումարով:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Դեկլարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

2017թ. հոկտեմբերի 4-ին Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան հայց էր ներկայացվել, որով Բանկից պահանջվում էր 22,301 հազար ԱՄՆ դոլար Բանկի կողմից իր հաճախորդներից մեկի հետ կնքված պայմանագիրը խախտելու համար: Առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանում հայցի կրկնակի քննումից հետո և Հայաստանի Հանրապետության Վերաքննիչ դատարան Բանկի կողմից հայցը բողոքարկելուց հետո 2020թ. ապրիլի 13-ին հաճախորդը դիմել էր ՀՀ վճռաբեկ դատարան: 2020թ. սեպտեմբերի 22-ին ՀՀ վճռաբեկ դատարանը մերժել էր հաճախորդի բողոքարկումը և վճիռը կայացրել էր հոգուտ Բանկի:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Դեկլարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

58 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է FISTOCO LTD: Բանկի վերջնական հսկող անձն է պրն. Վարդան Դիլանյանը:

Բանկի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի Դ Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Բանկի Խորհրդի անդամներ	28,200	28,021
Վարչության անդամներ	794,047	446,956
	822,247	474,977

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2020թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	502,514	11%	430,319	11.17%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(1,198)		(3,216)	-
Այլ ակտիվներ	997		2,808	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ստացված ավանդներ	332,143	8.24%	97,537	7.15%
Ընթացիկ հաշիվներ	120,783		84,099	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	75,169	4.61%	81,854	5.06%
Փոխատվության հանձնառություններ	81,851		73,819	-

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	47,353	34,933
Տոկոսային ծախս	(14,197)	(11,215)
Չուտ արժեզրկումից կորուստ	(1,722)	(1,961)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	937	907
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	(79)	(74)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույթները, ինչպես նաև 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	22,271	-	22,271
Հանախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	3,730	-	3,730
Այլ ակտիվներ	39	-	-	-	-	-	39
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- Լորո հաշիվներ	-	-	-	-	-	-	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ	3,775	-	-	-	273,604	-	277,378
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	86,562	8.71%	86,562
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-	71,895	4.80%	71,895
Շահույթ (վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	-	-	-	-	2,485	-	2,485
Տոկոսային ծախս	-	-	-	-	(9,940)	-	(9,940)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	1,015	-	-	-	79	-	1,094
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	-	-	(12)	-	(12)

Ստորև ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույթները, ինչպես նաև 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ	
		տոկոսադր., %		տոկոսադր., %		տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44,191	-	-	-	-	-	44,191
Հանախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	23,814	12.26%	23,814
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- Լորո հաշիվներ	65,332	-	-	-	-	-	65,332
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ	35,704	2.10%	-	-	31,258	0.25%	66,961
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	53,833	8.15%	53,833
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-	165,186	5.02%	325,946
Շահույթ (վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	-	-	-	-	2,721	-	2,721
Տոկոսային ծախս	-	-	-	-	(12,938)	-	(12,938)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	-	473	-	-	171	-	644
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	(24)	-	-	(18)	-	(42)

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են հորհրդի և Վարչության նշանակալից ազդեցության ներքո գտնվող կազմակերպությունները և հորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների մերձավոր անդամներին:

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդների մեծ մասի մարման ժամկետը կազմում է մեկ տարի, բացառությամբ պարտքային արժեթղթերի, որոնց մարման ժամկետը կազմում է երկու տարի: Այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացվող գործարքները գրավով ապահովված չեն:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 4,131,475 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեթով վարկերը (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,165,159 հազար դրամ) տրամադրվել են Բանկի բաժնետերերին սերտ գործընկերներին:

59 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 18,804,986 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 22,675,189 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 20,665,862 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 26,513,104 հազար դրամ): Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի չափումը դասակարգվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Աժանցյալ պարտավորություններ	-	8,469	8,469
- Աժանցյալ ակտիվներ	-	11,030	11,030
- Բաժնային գործիքներ	392,945	-	392,945
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	8,059,615	8,059,615
- Բաժնային գործիքներ	367,745	-	367,745

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
-----------	------------------	------------------	----------

Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Աճանցյալ պարտավորություններ	-	19,040	19,040
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	8,190,764	8,190,764
- Բաժնային գործիքներ	293,326	-	293,326

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար՝ չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

60 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2022թ-ին Creditbank SAL իր բաժնետոմսերը վաճառել է FISTOCO LTD: 2022թ. փետրվարի 7-ի դրությամբ Բանկի բաժնետոմսերի 100%-ը պատկանում է FISTOCO LTD: Գործարքի արդյունքում Բանկի վերջնական հսկող կողմը չի փոխվել:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2022թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	9
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ի Բաժնետերերին և Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Եթիկայի միջազգային կանոնադրի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Եթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Եթիկայի պահանջման մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնադրին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այդ հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում որպես մեկ ամբողջություն և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք տրամադրում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

DO NOT COPY

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	
Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 25-ի (բ) կետում և Ծանոթագրություն 15-ում:	
Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխատվությունները կազմում են ընդհանուր ակտիվների 39.3%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը, որը գնահատվում է կանոնավոր հիմունքով և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ, որոնք ներկայացված են ստորև:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման ղեպերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ղեպքում առաջացող կորստի գնահատում, - ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու նպատակով կատարված լրացուցիչ ճշգրտման գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների ժամկետների և գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով պարտքային ռիսկերի գծով մեր մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը հսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը: - հաճախորդներին տրված վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կատարված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - հաճախորդներին տրված 1-ին և 2-րդ փուլերի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, ստուգել ենք պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ղեպքում կորստի գումարի հաշվարկի ելակետային տվյալների ճշգրտությունը՝ համադրելով պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային աղբյուրների տվյալների հետ, համեմատելով գրավի արժեքներն արտաքին գնահատողների հաշվետվությունների տվյալների հետ և ստուգելով կիրառված զեղչերի տեղին

	<p>լինելը:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1-ին և 2-րդ փուլեր բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով անկնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ գրավի գծով մուտքերի գնահատումը և գրավի իրացման անկնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: - ներգրավելով տեղեկատվական ռիսկերի կառավարման գծով մեր մասնագետներին՝ ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը, որն օգտագործվում է որպես հիմք վարկերը փուլերի միջև բաշխելու համար: - գնահատել ենք անկնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2022թ. փաստացի արդյունքների հետ: - գնահատել ենք ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու նպատակով կատարված ճշգրտման համար կիրառված մակրոտնտեսական կանխատեսումների ճշգրտությունը և տեղին լինելը՝ կրկին իրականացնելով ռեգրեսիոն վերլուծություն և համեմատելով մակրոտնտեսական տվյալները հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվության հետ: - գնահատել ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	---

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվությունում պարունակվող տեղեկատվությունը, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և վերջիններիս վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Ակնկալվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը կտրամադրվի մեզ այս աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր եզրակացությունը չի անդադրառնում այլ տեղեկատվությանը, և մենք չենք արտահայտի որևէ հավաստիացում այդ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պատասխանատվությունն է ընթերցել վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն դառնա հասանելի, և այդ տեղեկատվությունն ընթերցելիս դիտարկել, թե արդյոք առկա են Եսկան անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերված տեղեկատվության միջև կամ այլ Եսկան խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով Եսկան խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Բանկը լուծարելու կամ Բանկի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Եսկան խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Եսկան խեղաթյուրումը, երբ առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են Եսկան, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների Եսկան խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և

իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:

- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար.
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամուտությունը.
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է էական անորոշություն ղեկավարի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեկավարը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և ղեկավարի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Իրինա Գևորգյան
Ղեկավար գործընկեր, «Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
18 ապրիլի 2023թ.

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	4	19,919,227	16,029,030
Տոկոսային ծախս	4	(6,885,962)	(6,458,414)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		13,033,265	9,570,616
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	5	6,180,054	3,270,797
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	5	(4,562,552)	(3,836,245)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ/(ծախս)		1,617,502	(565,448)
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	6	12,908,096	586,709
Չուտ օգուտ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		1,127,937	881,317
Չուտ իրացված (վնաս)/օգուտ ներդրումային արժեթղթերի գծով		(55,163)	21,480
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ	7	31,920	281,715
Գործառնական եկամուտ		28,663,557	10,776,419
Ֆինանսական գործիքների արժեգրկումից զուտ կորուստներ	8	(1,332,312)	(1,056,890)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(6,782,363)	(4,473,086)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	9	(3,825,080)	(3,203,554)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		16,723,802	2,042,889
Շահութահարկի գծով ծախս	10	(3,207,353)	(500,866)
Շահույթ տարվա համար		13,516,449	1,542,023
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	10	(570,786)	(112,454)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար	10	45,234	(17,614)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>(525,552)</i>	<i>(130,068)</i>
Այլ համապարփակ վնաս տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(525,552)	(130,068)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		12,990,897	1,411,955

8-ից 98-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2023թ. ապրիլի 17-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Մհեր Աբրահամյան
Վարչության նախագահ

Անուշիկ Խաչատրյան
Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11	36,273,430	19,706,584
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		351,121	403,975
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12		
- Բանկի կողմից պահվող		7,804,552	8,427,360
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12		
- Բանկի կողմից պահվող		69,479,481	8,157,426
- Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		-	10,589,557
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13	41,858,155	12,446,803
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14	15,725,509	6,076,072
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	121,327,795	117,101,711
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	7,480,638	7,254,785
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	17	2,071,018	1,369,777
Առգրավված ակտիվներ	15	3,098,462	3,130,926
Այլ ակտիվներ	18	3,535,599	1,869,406
Ընդամենը ակտիվներ		309,005,760	196,534,382
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		-	8,469
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	19	39,509,998	27,172,892
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	20	-	13,008,429
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	21	12,895,735	13,337,577
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	22	188,283,970	92,163,976
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	10	342,209	824,479
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	17	2,194,220	1,507,701
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		2,993,571	173,644
Այլ պարտավորություններ	23	4,113,994	2,656,049
Ընդամենը պարտավորություններ		250,333,697	150,853,216
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	24	33,971,850	33,971,850
Էմիսիոն եկամուտ		5,014,099	5,014,099
Ծենքերի վերագնահատումից աճ		96,917	105,601
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		(270,524)	255,028
Զբաղիված շահույթ		19,859,721	6,334,588
Ընդամենը սեփական կապիտալ		58,672,063	45,681,166
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		309,005,760	196,534,382

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2022թ. Ծնթյուն	2021թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		18,928,749	15,838,658
Վճարված տոկոսներ		(6,626,890)	(6,203,925)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		6,180,054	3,270,797
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		(4,562,552)	(3,641,172)
Չուտ վճարումներ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		1,127,937	878,135
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից		14,620,190	1,409,061
Այլ ստացված եկամուտ		109,725	86,672
Անձնակազմի գծով ծախսերի և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ		(8,149,279)	(6,019,813)
Գործառնական ակտիվների (ան)/նվազում			
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		(166,950)	(494,383)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		(9,674,887)	(37,985)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ		(32,395,706)	4,409,927
Հանախորդներին տրված վարկեր		(13,462,160)	(28,032,134)
Այլ ակտիվներ		(1,039,797)	(281,753)
Գործառնական պարտավորությունների ան/(նվազում)			
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ		7,998,218	(6,042,932)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		(13,011,495)	(7,562,708)
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		110,430,378	28,764,233
Այլ պարտավորություններ		520,878	511,312
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) գուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը		70,826,413	(3,148,010)
Վճարված շահութահարկ		(754,331)	(1,147,116)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր		70,072,082	(4,295,126)
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(1,757,047)	(921,223)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռք բերում		(52,545,477)	(98,954)
Մուտքեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից		982,664	2,283,194
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(1,470,706)	(1,461,818)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք		139,333	-
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր		(54,651,233)	(198,801)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Մուտքեր պարտքային արժեթղթերի թողարկումից	21(ա)	8,769,181	6,038,359
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	21(ա)	(6,646,600)	(5,042,750)
Մուտքեր ներգրավված միջոցներից	19(ա)	7,962,796	7,971,288
Ներգրավված միջոցների մարում	19(ա)	(1,966,894)	(883,011)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	17	(214,376)	(265,235)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր		7,904,107	7,818,651
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ ան		23,324,956	3,324,724
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(6,760,161)	(838,733)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		2,051	2,978
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեկան գրի դրությամբ		19,706,584	17,217,615
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեկան գրի դրությամբ	11	36,273,430	19,706,584

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Շենքերի վերագնահատումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Զբաղիչ շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	33,971,850	5,014,099	105,601	385,096	4,792,565	44,269,211
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	1,542,023	1,542,023
Այլ համապարփակ վնաս						
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(112,454)	-	(112,454)
- Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(17,614)	-	(17,614)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	(130,068)	-	(130,068)
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	(130,068)	-	(130,068)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	-	(130,068)	1,542,023	1,411,955
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	33,971,850	5,014,099	105,601	255,028	6,334,588	45,681,166
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	33,971,850	5,014,099	105,601	255,028	6,334,588	45,681,166
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	13,516,449	13,516,449
Այլ համապարփակ վնաս						
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(570,786)	-	(570,786)
- Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	45,234	-	45,234
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	(525,552)	-	(525,552)
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	(525,552)	-	(525,552)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	-	(525,552)	13,516,449	12,990,897
Տեղափոխում վերագնահատումից աճից չբաղիչ շահույթ	-	-	(8,684)	-	8,684	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	33,971,850	5,014,099	96,917	(270,524)	19,859,721	58,672,063

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

• Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ն (Բանկ) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 1990թ-ին և վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության 2007թ-ին: Նախկինում Բանկն իր գործունեությունն իրականացրել է «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ անվանմամբ: 2018թ. հունիսին Բանկը վերանվանվել է «Այրի Բանկ» ՓԲԸ-ի:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների և արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վարդանանց փ. 13: Բանկն ունի 13 մասնաճյուղ (2021թ-ին՝ 13 մասնաճյուղ): Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն էին FISTOCO LTD (59.68%) և Creditbank SAL (40.32%): 2022թ. ընթացքում Creditbank SAL վաճառեց իր բաժնետոմսերը, և FISTOCO LTD դարձավ Բանկի 100% բաժնետերը: Բանկի վերջնական հսկող անձն է Վարդան Դիլանյանը:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 29-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Համապատասխանաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում բռնկված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվել են սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրել է անորոշությունը բիզնես միջավայրում:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

• Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը: Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 393.57 դրամ և 480.14 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 420.06 դրամ և 542.61 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը կատարել է դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների, այդ թվում՝ ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3 (ե) (i):
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 25 (բ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել էլակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 25 (բ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 30:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

2022թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են գործող ստանդարտների մի շարք փոփոխություններ, որոնք սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

• Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է Բանկի կողմից այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների, արժեզրկման և վճարումների մասով մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, որոնց համար որոշում է կայացվում իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն արտացոլել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Նման ներդրումների համար վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ դրամական միջոցները և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող արտարժույթով պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական

միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև:

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման եկթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi) կետում:

Ներկայացում

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 3 (զ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՄ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՄ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՄ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՄ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

xiii. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,

- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկեր

Որոշ դեպքերում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերը, որոնք ապահովված են վարկառուի գրավով, սահմանափակում են Բանկի պահանջը հիմքում ընկած գրավից առաջացող դրամական հոսքերով (առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկեր): Բանկը կիրառում է դատողություն գնահատելու համար, թե արդյոք առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Այս դատողությունը կատարելիս Բանկը որպես կանոն դիտարկում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- արդյոք պայմանագիրը սահմանում է վարկի գծով դրամական վճարումների հստակ գումարները և ժամկետները,
- գրավի իրական արժեքն ի համեմատություն գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գումարի,
- պայմանագրով նախատեսված վճարումները կատարելու վարկառուի կարողությունը և ցանկությունը, չնայած գրավի արժեքի նվազմանը,
- արդյոք փոխառուն հանդիսանում է ֆիզիկական անձ կամ գործառնական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձ կամ հատուկ նշանակության կազմակերպություն,
- ակտիվի գծով վնաս կրելու Բանկի ռիսկն ի համեմատություն ամբողջությամբ վերադարձելի վարկի,
- որքանով է գրավը ներկայացնում փոխառուի բոլոր ակտիվները կամ դրանց գերակշռող մասը,
- արդյոք Բանկն օգուտ կստանա հիմքում ընկած ակտիվների արժեքի աճից:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր քիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

xiv. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 3 (ե) (i) կետում: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

xv. Հետգնման և հակադարձ վաճառքի պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեյտ») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեյտ գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետգնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեյտ») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հակադարձ հետգնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

xvi. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Բանկը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրազործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Բանկը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և

իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Բանկի ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

xvii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկվում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման

դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար վերափոխման նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Դա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող

տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

xviii. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 25 (բ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չհասնող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ասմայթի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ: 2-րդ փուլ դասվում են այն ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոնք սակայն պարտքային առումով արժեզրկված չեն: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ և որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),

- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխառության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 25 (բ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում ենք որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- վարկառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ վարկառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են վարկառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- պարտքի պայմանների վերանայման հավանակությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *անդրտիզագված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ վարկառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհադիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է վարկառուի մայր կազմակերպության կամ վարկառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելվածար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելվածարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելվածարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,

(ե) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)),
- շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)),
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած

գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերքտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը: Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi)) ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Ծենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատվող շենքերի իրական արժեքի փոփոխություններից: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Այնուամենայնիվ, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որով նախապես նվազումը ճանաչվել էր շահույթում կամ վնասում: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր	50 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում	20 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	4-10 տարի
- փոխադրամիջոցներ	10 տարի
- տնտեսական գույք	10 տարի

(բ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 3-ից 10 տարի:

(դ) Առգրավված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է առգրավված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի իրացման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Առգրավված ակտիվները չափվում են հետևյալ երկու մեծությունների նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման պահին առգրավված ակտիվները չափվում են այն վարկի հաշվեկշռային արժեքով, որի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցություն՝ ներառյալ գրավի առգրավման ընթացքում կրած ծախսումները: Իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները, իրենից ներկայացնում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած հարակից վաճառքի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո առգրավված ակտիվները վերանայվում են վաճառքի համար պահվող դասակարգման չափանիշներին համապատասխանելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Առգրավված ակտիվների օտարումից օգուտը և կորուստը ճանաչվում են գուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(իւ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է

այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեգրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեգրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեգրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեգրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույթով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(կ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ծահաբաժիններ

Ծահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(հ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով կիրառելով այն դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ձ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեությունում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(դ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը գնահատում է արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Բանկն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառորձի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղջված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորձի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորձի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Բանկը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրաթեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(6) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2022թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ):
- ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ. Բանկն իրականացրել է կատարողական երաշխիքների իր պորտֆելի վերլուծություն և եզրահանգել է, որ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա կատարողական երաշխիքները չեն հանդիսանում ապահովագրության պայմանագրեր ՖՀՄՍ 17-ի «Ապահովագրության պայմանագրեր» պահանջների համաձայն:
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ):
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ):

• **Չուտ տոկոսային եկամուտ**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14,673,724	12,208,973
Ներդրումային արժեթղթեր	3,575,907	2,853,149
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	952,312	487,483
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	526,537	475,342
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	190,747	4,083
	19,919,227	16,029,030
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,165,593	3,383,479
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,614,332	1,226,670
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	677,821	636,838
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	265,768	1,022,786
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	162,330	154,293
Այլ	118	34,348
	6,885,962	6,458,414
Չուտ տոկոսային եկամուտ	13,033,265	9,570,616

• **Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ ծախս**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	3,381,727	1,887,498
Դրամական միջոցների կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում	1,625,183	803,068
Միջնորդավճարներ վճարային համակարգերից	460,471	195,521
Դրամային փոխանցումներ	440,862	274,264
Կանխիկ/անկանխիկ արտարժույթի փոխադրում	175,198	62,329
Այլ	96,613	48,117
	6,180,054	3,270,797
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Գործարքներ քարտերով	2,843,755	2,404,225
Վճարային համակարգերի սպասարկում	1,270,705	1,291,992
Կանխիկ/անկանխիկ արտարժույթի փոխադրում	387,309	111,824
Այլ	60,783	28,204
	4,562,552	3,836,245
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ/(ծախս)	1,617,502	(565,448)

(ա) Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը չափվում է հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված հատուցման հիման վրա: Բանկը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ծառայության նկատմամբ հսկողությունը: Պայմանավորված ծառայությունների բնույթով՝ Բանկը չունի էական պայմանագրի գծով ակտիվներ և պարտավորություններ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչումը ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն
<p>– Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայություններ</p>	<p>Բանկը մատուցում է բանկային ծառայություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, այդ թվում՝ հաշիվների կառավարման, վարկային քարտերի և հաշիվների սպասարկման, փոխանցումների ծառայություններ:</p> <p>Հաշիվների ընթացիկ կառավարման ծառայության վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից ամսական կտրվածքով: Բանկը կանոնավոր կերպով սահմանում է դրույքաչափեր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայությունների համար առանձին հիմունքով:</p> <p>Սպասարկման վճարները գանձվում են ամսական կտրվածքով և հիմնված են կանոնավոր կերպով վերանայվող հաստատուն դրույքաչափերի վրա:</p> <p>Դրամական փոխանցումների գործարքի վրա հիմնված վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից՝ գործարքն իրականացնելիս:</p>	<p>– Հաշիվների սպասարկումից ստացվող հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում ծառայությունների մատուցմանը զուգընթաց:</p> <p>– Գործարքներից ստացվող հասույթը ճանաչվում է ժամանակի որոշակի պահին՝ գործարքն իրականացնելիս:</p> <p>–</p>

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից
ծանոթագրություններ

• **Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	14,682,012	1,409,062
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(1,773,916)	(822,353)
	12,908,096	586,709

• **Չուտ այլ գործառնական եկամուտ**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	282,087	343,174
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	(195,976)	(165,367)
Վնաս շենքերի վանառքից	(77,805)	-
Օգուտ/(վնաս) առգրավված ակտիվների վանառքից	14,991	(18,821)
Other	8,623	122,729
	31,920	281,715

• **Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ**

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,051	-	-	2,051
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(33,507)			(33,507)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(97,076)	-	-	(97,076)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխատվություններ	53,817	(723,343)	-	(669,526)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(9,543)	-	-	(9,543)
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	(339,625)	(89,081)	586,042	157,336
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	(419,178)	(112,523)	(44,284)	(575,985)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	9,288	-	(122,194)	(112,906)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	6,844	-	-	6,844
Ընդամենը	(826,929)	(924,947)	419,564	(1,332,312)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,978	-	-	2,978
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(26,546)	-	-	(26,546)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	92,045	-	-	92,045
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխատվություններ	(54,464)	-	-	(54,464)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	45	-	-	45
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	(65,986)	6,667	(794,287)	(853,606)
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	(108,439)	116,436	(313,984)	(305,987)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(21,407)	-	115,629	94,222
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(5,577)	-	-	(5,577)
Ընդամենը	(187,351)	123,103	(992,642)	(1,056,890)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2022թ. համար:

հազ. դրամ	2022թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(229,893)	(886)	(7,908,894)	(8,139,673)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	3,036	(3,036)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	22	711	(733)	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(126,221)	(80,546)	586,042	379,275
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(216,440)	(5,499)	-	(221,939)
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	51,790	89	334,360	386,239
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	-	-	(717,761)	(717,761)
Դուրսգրումներ	-	-	5,819,283	5,819,283
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(517,706)	(89,167)	(1,887,703)	(2,494,576)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	2022թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(359,420)	(107,129)	(576,476)	(1,043,025)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	(22,129)	13,098	9,031	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	10,437	(16,755)	6,318	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	18,402	53,845	(72,247)	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	92,213	(12,822)	12,701	92,092
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(511,391)	(99,701)	(56,985)	(668,077)
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	10,645	1,494	18,913	31,052
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	-	-	(743,828)	(743,828)
Դուրսգրումներ	-	-	404,262	404,262
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(761,243)	(167,970)	(998,311)	(1,927,524)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով սկսված պարտքային կորուստները:

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց պրոսֆեկտների համախառն հաշվեկշռային արժեքի էական փոփոխությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների, ներկայացված են Ծանոթագրություն 15-ի (ա) կետում:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2021թ. համար:

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(185,036)	(12,445)	(10,475,152)	(10,672,633)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	293	(293)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(50)	7,136	(7,086)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(21)	(1,979)	2,000	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	53,567	6,667	(794,287)	(734,053)
Չեղյի ծախսագրում	-	-	(67,611)	(67,611)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(119,553)	-	-	(119,553)
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	20,907	28	267,138	288,073
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	3,209,587	3,209,587
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(229,893)	(886)	(7,908,894)	(8,139,673)

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից
ծանոթագրություններ

հազ. դրամ

2021թ.*

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(448,914)	(207,372)	(779,795)	(1,436,081)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	207,084	(48,921)	(158,163)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(4,729)	43,344	(38,615)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,362)	(12,534)	22,896	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	105,037	170,440	(288,382)	(12,905)
Չեղչի ծախսագրում	-	-	(261,533)	(261,533)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(213,476)	(54,004)	(25,602)	(293,082)
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	5,940	1,918	18,563	26,421
Չուտ դուրսագրումներ	-	-	934,155	934,155
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(359,420)	(107,129)	(576,476)	(1,043,025)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխառվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց պորտֆելների համախառն հաշվեկշռային արժեքի էական փոփոխությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների, ներկայացված են Ծանոթագրություն 15-ի (ա) կետում:

• Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	1,286,267	1,141,196
Ոչ փոխհատուցելի հարկեր և տուրքեր	446,781	416,251
Մասնագիտական ծառայություններ	403,374	240,198
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	295,427	253,330
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	279,396	161,637
Գովազդ և շուկայավարում	231,026	260,368
Գրասենյակային և կոմունալ ծառայությունների ծախսեր	220,201	190,164
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	138,788	96,212
Ապահովագրություն	123,962	115,898
Անվտանգության ծառայություն	104,704	96,610
Վարձակալության ծախսեր	40,976	34,189
Այլ	254,178	197,501
	3,825,080	3,203,554

* 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության և ամորտիզացիայի կազմում ներառված 258,552 հազար դրամ գումարը (2021թ-ին՝ 231,755 հազար դրամ) վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիային՝ ՖՀՄՄ 16 «*Հարձակադրություններ*» պահանջների համաձայն (տես Ծանոթագրություն 17):

• **Շահութահարկի գծով ծախս**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	3,574,258	659,455
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	(366,905)	(158,589)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	3,207,353	500,866

2022թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2021թ-ին՝ 18%):

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2022թ. հազ. դրամ	%	2021թ. հազ. դրամ	%
Շահույթը մինչև շահութահարկով հարկումը	16,723,802		2,042,889	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(3,010,285)	(18)	(367,720)	(18)
Չնվազեցվող ծախսեր	(197,068)	(1)	(133,146)	(7)
	(3,207,353)	(19)	(500,866)	(25)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,160	(1,415)	-	(255)
Ներդրումային արժեթղթեր	(83,892)	41,494	115,365	72,967
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,977	25,542	-	27,519
Հանախորդներին տրված վարկեր	(868,564)	132,460	-	(736,104)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(13,615)	(17,076)	-	(30,691)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(264,895)	(107,888)	-	(372,783)
Այլ ակտիվներ	(33,897)	(20,440)	-	(54,337)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	282,487	124,135	-	406,622
Այլ պարտավորություններ	154,760	190,093	-	344,853
	(824,479)	366,905	115,365	(342,209)
	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,160	-	-	1,160
Ներդրումային արժեթղթեր	(105,790)	(6,653)	28,551	(83,892)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(10,083)	12,060	-	1,977
Հանախորդներին տրված վարկեր	(986,395)	117,831	-	(868,564)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(14,059)	444	-	(13,615)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(267,953)	3,058	-	(264,895)
Այլ ակտիվներ	2,439	(36,336)	-	(33,897)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	277,676	4,811	-	282,487
Այլ պարտավորություններ	91,386	63,374	-	154,760
	(1,011,619)	158,589	28,551	(824,479)

(ը) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահույթահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2022թ.			2021թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
հազ. դրամ						
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(696,080)	125,294	(570,786)	(137,139)	24,685	(112,454)
	55,163	(9,929)	45,234	(21,480)	3,866	(17,614)
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ	(640,917)	115,365	(525,552)	(158,619)	28,551	(130,068)

• **Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցները դրամարկղում	10,147,082	6,086,245
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	14,765,225	11,636,238
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- A- -ից A+ վարկանիշով	134,608	2,720
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	4,187,289	1,086,325
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	4,657,436	400,832
- B- -ից B+ վարկանիշով	66,586	478,204
- վարկանիշ չունեցող	2,316,622	19,489
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	11,362,541	1,987,570
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	36,274,848	19,710,053
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,418)	(3,469)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	36,273,430	19,706,584

Վարկանիշերը հիմնված են «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի տվյալների վրա: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Բանկի գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների համար պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B-ից BB վարկանիշին: Բանկի գնահատմամբ այդ մնացորդներից միջոցների ելքագրելու իրավունքը չի սահմանափակվում:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2021թ-ին նման բանկ չկար, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

• **Ներդրումային արժեթղթեր**

(ա) **Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	2,867,793	3,615,947
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	1,623,609	2,179,576
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	4,491,402	5,795,523
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	1,190,657	348,731
- B- -ից B+ վարկանիշով	601,260	748,182
- վարկանիշ չունեցող	1,153,488	1,167,180
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,945,405	2,264,093
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	367,745	367,744
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	7,804,552	8,427,360
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,804,552	8,427,360

(բ) **Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	18,669,607	4,642,522
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	12,253,476	2,531,506
- Այլ երկրների պետական արժեթղթեր	31,965,651	-
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	62,888,734	7,174,028
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- BB- -ից BB վարկանիշով	5,656,601	-
- B-ից B+ վարկանիշով	59,399	-
- վարկանիշ չունեցող	1,029,827	1,021,887
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	6,745,827	1,021,887
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	69,634,561	8,195,915
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	-	10,609,072
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	-	10,609,072
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	-	10,609,072
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	69,634,561	18,804,987
Պարտքային կորստի պահուստ	(155,080)	(58,004)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	69,479,481	18,746,983

2022թ.
հազ. դրամ

2021թ.
հազ. դրամ

(զ) Ներդրումային արժեղթերի պարտքային որակ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ներդրումային արժեղթերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
		Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեղթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	5,682,059	-	-	5,092,662
- B- -ից B+ վարկանիշով	601,260	-	-	,190,657
- վարկանիշ չունեցող*	1,153,488	-	-	1,153,488
Հաշվեկշռային արժեք	7,436,807	-	-	7,436,807

* Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B+ վարկանիշին:

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
		Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
<i>Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեղթեր</i>				
- AAA վարկանիշով	31,965,651	-	-	31,965,651
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	36,579,684	-	-	36,579,684
- B- -ից B+ վարկանիշով	59,399	-	-	59,399
- վարկանիշ չունեցող*	1,029,827	-	-	1,029,827
Կորստի պահուստ	(155,080)	-	-	(155,080)
Հաշվեկշռային արժեք	69,479,481	-	-	69,479,481

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	6,144,254	-	-	6,144,254
- B- -ից B+ վարկանիշով	748,182	-	-	748,182
- վարկանիշ չունեցող*	1,167,180	-	-	1,167,180
Հաշվեկշռային արժեք	8,059,616	-	-	8,059,616

* Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B+ վարկանիշին:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Անդրտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	17,783,100	-	-	17,783,100
- վարկանիշ չունեցող*	1,021,887	-	-	1,021,887
Կորստի պահուստ	(58,004)	-	-	(58,004)
Հաշվեկշռային արժեք	18,746,983	-	-	18,746,983

* Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B+ վարկանիշին:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշները:

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետգնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից

պարտագանգման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապահանջել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներում (Ծանոթագրություն 20): Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

• **Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոզիտային միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	3,130,000	1,376,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	17,723,016	3,214,780
Ընդամենը ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ	20,853,016	4,591,280
Վարկեր		
Եվրասիական տնտեսական միության բանկեր և այլ ֆինանսական կազմակերպություններ		
- վարկանիշ չունեցող	6,348,278	5,818,795
Հայկական բանկեր		
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	79,977	195,209
Ընդամենը վարկեր	6,428,255	6,014,004
Ավանդներ		
Ոչ ռեզիդենտ բանկեր		
- AAA վարկանիշով	10,521,057	-
Ընդամենը ավանդներ	10,521,057	-
Այլ փոխատվություններ		
Հայկական բանկեր		
- B- -ից B+ վարկանիշով	2,046	246,679
- վարկանիշ չունեցող	-	81,391
Ոչ ռեզիդենտ բանկեր		
- AA- -ից AAA վարկանիշով	1,437,924	529,125
- վարկանիշ չունեցող	-	243,458
Վճարային համակարգեր	2,615,043	837,629
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	767,103	-
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	42,624,444	12,543,566
Պարտքային կորստի պահուստ	(766,289)	(96,763)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	41,858,155	12,446,803

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտներով միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2021թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2021թ-ին՝ 8% պահվում էր ՀՀ դրամով, իսկ 10%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքները (տես Ծանոթագրություն 11), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխառվածությունների կենտրոնացում

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկն ունի մեկ պայմանագրային կողմ (2021թ-ին նման պայմանագրային կողմ չկար, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 10,520,983 հազար դրամ:

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխառվածությունների պարտքային որակ

	31 դեկտեմբերի 2022թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
		Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ				
- AA- ից AAA վարկանիշով	11,958,981	-	-	11,958,981
- BB- ից BB+ վարկանիշով	79,977	-	-	79,977
- B- ից B+ վարկանիշով	2,046	-	-	2,046
- վարկանիշ չունեցող*	27,648,843	2,934,597	-	30,583,440
Կորստի պահուստ	(42,946)	(723,343)	-	(766,289)
Հաշվեկշռային արժեք	39,646,901	2,211,254	-	41,858,155

* Վարկանիշ չունեցող գործիքների կազմում ներառված 20,853,016 հազար դրամ գումարն իրենից ներկայացնում է մնացորդները ՀՀ ԿԲ-ում: Ղեկավարության գնահատմամբ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող այլ գործիքներից 6,795,827 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B- ից B+ վարկանիշին, իսկ 2,934,597 հազար

դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը՝ «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի CCC+ վարկանիշին:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ</i>				
- AA- ից AAA վարկանիշով	529,125	-	-	529,125
- BB- ից BB+ վարկանիշով	195,209	-	-	195,209
- B- ից B+ վարկանիշով	246,679	-	-	246,679
- վարկանիշ չունեցող*	11,572,553	-	-	11,572,553
Կորստի պահուստ	(96,763)	-	-	(96,763)
Հաշվեկշռային արժեք	12,446,803	-	-	12,446,803

* Վարկանիշ չունեցող գործիքների կազմում ներառված 4,591,280 հազար դրամ գումարն իրենից ներկայացնում է մնացորդները ՀՀ ԿԲ-ում: Ղեկավարության գնահատմամբ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկանիշ չունեցող այլ գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B- ից B+ վարկանիշին:

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխառությունները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշերից:

• **Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		
- B+ վարկանիշով	9,137,132	-
- վարկանիշ չունեցող	6,604,136	6,082,288
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	15,741,268	6,082,288
Պարտքային կորստի պահուստ	(15,759)	(6,216)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	15,725,509	6,076,072

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2022 դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ (2021թ-ին նման պայմանագրային կողմ չկար), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 6,026,645 հազար դրամ:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2022 դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Ղեկավարության գնահատմամբ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք վարկանիշ չունեցող 6,604,136 հազար դրամ գումարի (2021թ-ին՝ 6,082,288 հազար դրամ) վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B- -ից B+ վարկանիշին:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթերի) իրական արժեքը կազմում է 16,414,371 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 6,646,597 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

• Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	27,092,486	38,074,876
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	4,715,509	7,175,059
Վարկեր առևտրային ընկերություններին	4,153,843	4,163,823
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,114,909	2,502,562
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	6,690,858	7,667,409
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	44,767,605	59,583,729
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	34,017,388	26,041,148
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	18,314,290	18,624,225
Էքսպրես վարկեր	12,584,925	8,524,673
Ոսկու գրավով վարկեր	7,698,585	7,908,548
Վարկային գծեր	2,195,846	2,057,737
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր	2,234,920	1,232,592
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	2,555,860	632,122
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,380,476	1,679,635
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	80,982,290	66,700,680
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	125,749,895	126,284,409

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,422,100)	(9,182,698)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող զուտ վարկեր	121,327,795	117,101,711

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2022թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին**				
- ոչ ժամկետանց	23,658,761	560,999	-	24,219,760
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	664,942	664,942
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	2,207,784	2,207,784
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	23,658,761	560,999	2,872,726	27,092,486
Պարտքային կորստի պահուստ	(332,752)	(83,451)	(1,736,350)	(2,152,553)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	23,326,009	477,548	1,136,376	24,939,933
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	4,715,509	-	-	4,715,509
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	4,715,509	-	-	4,715,509
Պարտքային կորստի պահուստ	(10,915)	-	-	(10,915)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	4,704,594	-	-	4,704,594
Վարկեր առևտրային ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	3,950,964	-	52,019	4,002,983
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	150,860	150,860
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային ընկերություններին	3,950,964	-	202,879	4,153,843
Պարտքային կորստի պահուստ	(46,032)	-	(122,419)	(168,451)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային ընկերություններին	3,904,932	-	80,460	3,985,392
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին				

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2022թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
- ոչ ժամկետանց	2,069,283	-	-	2,069,283
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	45,626	45,626
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,069,283	-	45,626	2,114,909
Պարտքային կորստի պահուստ	(33,820)	-	-	(33,820)
Ընդամենը գուտ վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,035,463	-	45,626	2,081,089

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2022թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	6,516,620	15,381	14,989	6,546,990
- մինչև 90 օր ժամկետանց	1,875	7,843	-	9,718
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	18,153	18,153
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	115,997	115,997
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	6,518,495	23,224	149,139	6,690,858
Պարտքային կորստի պահուստ	(94,187)	(5,716)	(28,934)	(128,837)
Ընդամենը գուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	6,424,308	17,508	120,205	6,562,021
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	40,913,012	584,223	3,270,370	44,767,605
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով	(517,706)	(89,167)	(1,887,703)	(2,494,576)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված գուտ վարկեր	40,395,306	495,056	1,382,667	42,273,029
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	33,710,091	135,613	30,500	33,876,204
- մինչև 30 օր ժամկետանց	41,632	12,399	26,016	80,047
- 31-90 օր ժամկետանց	-	19,006	21,900	40,906
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	20,231	20,231
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	33,751,723	167,018	98,647	34,017,388
Պարտքային կորստի պահուստ	(91,569)	(5,459)	(35,899)	(132,927)
Ընդամենը գուտ հիփոթեքային վարկեր	33,660,154	161,559	62,748	33,884,461
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	16,707,847	311,925	247,865	17,267,637
- մինչև 30 օր ժամկետանց	158,879	64,823	34,821	258,523
- 31-90 օր ժամկետանց	-	132,403	52,846	185,249
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	172,212	172,212
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	88,765	88,765
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	341,904	341,904
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	16,866,726	509,151	938,413	18,314,290
Պարտքային կորստի պահուստ	(161,068)	(30,693)	(297,479)	(489,240)
Ընդամենը գուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	16,705,658	478,458	640,934	17,825,050

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2022թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Էքսպրես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	11,666,716	49,883	51,945	11,768,544
- մինչև 30 օր ժամկետանց	143,616	18,471	6,693	168,780
- 31-90 օր ժամկետանց	-	165,139	10,110	175,249
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	256,663	256,663
- 181-365 օր ժամկետանց	-	-	215,689	215,689
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր	11,810,332	233,493	541,100	12,584,925
Պարտքային կորստի պահուստ	(405,344)	(80,709)	(520,677)	(1,006,730)
Ընդամենը գուտ էքսպրես վարկեր	11,404,988	152,784	20,423	11,578,195
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	7,019,915	33,630	20,703	7,074,248
- մինչև 30 օր ժամկետանց	341,331	16,444	691.00	358,466
- 31-90 օր ժամկետանց	-	189,283	3,973	193,256
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	68,148	68,148
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	4,467	4,467
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	7,361,246	239,357	97,982	7,698,585
Պարտքային կորստի պահուստ	(33,205)	(32,977)	(40,435)	(106,617)
Ընդամենը գուտ ոսկու գրավով վարկեր	7,328,041	206,380	57,547	7,591,968
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,177,790	2,459	2,028	2,182,277
- մինչև 30 օր ժամկետանց	10,920	697	91	11,708
- 31-90 օր ժամկետանց	-	8,866	-	8,866
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	15,049	15,049
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	17,020	17,020
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	2,188,710	12,022	34,188	2,234,920
Պարտքային կորստի պահուստ	(17,975)	(2,577)	(19,401)	(39,953)
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով գուտ վարկեր	2,170,735	9,445	14,787	2,194,967
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,554,962	898	-	2,555,860
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	2,554,962	898	-	2,555,860
Պարտքային կորստի պահուստ	(159)	-	-	(159)
Ընդամենը գուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	2,554,803	898	-	2,555,701

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2022թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկային գծեր				
- ոչ ժամկետանց	2,106,206	7,303	251	2,113,760
- մինչև 30 օր ժամկետանց	18,336	520	94	18,950
- 31-90 օր ժամկետանց	-	19,768	29	19,797
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	24,909	24,909
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	18,430	18,430
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	2,124,542	27,591	43,713	2,195,846
Պարտքային կորստի պահուստ	(31,634)	(10,018)	(28,632)	(70,284)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	2,092,908	17,573	15,081	2,125,562
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	1,230,512	16,645	42,016	1,289,173
- մինչև 30 օր ժամկետանց	19,517	887	1,300	21,704
- 31-90 օր ժամկետանց	-	11,606	1,042	12,648
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	5,353	5,353
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	5,882	5,882
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	45,716	45,716
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,250,029	29,138	101,309	1,380,476
Պարտքային կորստի պահուստ	(20,289)	(5,537)	(55,788)	(81,614)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,229,740	23,601	45,521	1,298,862
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	77,908,270	1,218,668	1,855,352	80,982,290
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով	(761,243)	(167,970)	(998,311)	(1,927,524)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	77,147,027	1,050,698	857,041	79,054,766

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

** Ղեկավարության գնահատմամբ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խոշոր ընկերություններին տրված վարկանիշ չունեցող համախառն վարկերի կազմում ներառված 23,658,761 հազար դրամ գումարով վարկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B վարկանիշին, 560,999 հազար դրամ գումարով վարկերի վարկանիշը՝ CCC+ վարկանիշին, իսկ 2,872,726 հազար դրամ գումարով վարկերը պարտագանգված են:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստրոն ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ

	2022թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	49,341,790	43,549	10,198,390	59,583,729
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(899,944)	899,944	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(4,359)	(8,941)	13,300	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	17,476,836	7,843	-	17,484,679
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(20,470,291)	(311,480)	(422,513)	(21,204,284)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(4,531,020)	(46,692)	(699,524)	(5,277,236)
Դուրսգրումներ	-	-	(5,819,283)	(5,819,283)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	40,913,012	584,223	3,270,370	44,767,605

հազ. դրամ

	2022թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	64,025,666	936,753	1,738,261	66,700,680
Տեղափոխում 1-ին փուլ	177,787	(137,266)	(40,521)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(960,738)	1,001,645	(40,907)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(841,534)	(261,336)	1,102,869	(1)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	40,243,883	456,508	121,064	40,821,455
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(22,460,615)	(748,486)	(473,479)	(23,682,580)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(2,276,179)	(29,150)	(147,673)	(2,453,002)
Դուրսգրումներ	-	-	(404,262)	(404,262)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	77,908,270	1,218,668	1,855,352	80,982,290

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին**				
- ոչ ժամկետանց	29,937,206	-	-	29,937,206
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	8,137,670	8,137,670
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	29,937,206	-	8,137,670	38,074,876
Պարտքային կորստի պահուստ	(103,502)	-	(6,794,306)	(6,897,808)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	29,833,704	-	1,343,364	31,177,068
Գրամական միջոցների գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	7,175,059	-	-	7,175,059
Ընդամենը համախառն գրամական միջոցների գրավով վարկեր	7,175,059	-	-	7,175,059
Պարտքային կորստի պահուստ	(7,557)	-	-	(7,557)
Ընդամենը զուտ գրամական միջոցների գրավով վարկեր	7,167,502	-	-	7,167,502
Վարկեր առևտրային ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	3,977,000	-	47,695	4,024,695
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	139,128	139,128
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային ընկերություններին	3,977,000	-	186,823	4,163,823
Պարտքային կորստի պահուստ	(18,653)	-	(102,909)	(121,562)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային ընկերություններին	3,958,347	-	83,914	4,042,261
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	2,380,833	-	1,928	2,382,761
- 181-360 օր ժամկետանց	5,883	-	-	5,883
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	113,918	113,918
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,386,716	-	115,846	2,502,562
Պարտքային կորստի պահուստ	(10,795)	-	(45,799)	(56,594)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,375,921	-	70,047	2,445,968

	31 դեկտեմբերի 2021թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	5,856,044	37,974	819,505	6,713,523
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- 31-90 օր ժամկետանց	9,765	5,575	103,005	118,345
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	19,800	19,800
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	815,741	815,741
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	5,865,809	43,549	1,758,051	7,667,409
Պարտքային կորստի պահուստ	(89,386)	(886)	(965,880)	(1,056,152)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	5,776,423	42,663	792,171	6,611,257
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	49,341,790	43,549	10,198,390	59,583,729
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով	(229,893)	(886)	(7,908,894)	(8,139,673)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	49,111,897	42,663	2,289,496	51,444,056
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	25,790,584	88,340	11,982	25,890,906
- մինչև 30 օր ժամկետանց	19,309	-	-	19,309
- 31-90 օր ժամկետանց	3,094	15,568	-	18,662
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	31,021	31,021
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	48,133	48,133
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	33,117	33,117
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	25,812,987	103,908	124,253	26,041,148
Պարտքային կորստի պահուստ	(55,214)	(2,489)	(28,310)	(86,013)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	25,757,773	101,419	95,943	25,955,135
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	16,863,442	159,273	133,128	17,155,843
- մինչև 30 օր ժամկետանց	180,961	46,442	39,116	266,519
- 31-90 օր ժամկետանց	-	268,980	91,322	360,302
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	192,877	192,877
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	152,242	152,242
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	496,442	496,442
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	17,044,403	474,695	1,105,127	18,624,225
Պարտքային կորստի պահուստ	(83,392)	(24,513)	(319,491)	(427,396)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	16,961,011	450,182	785,636	18,196,829

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	31 դեկտեմբերի 2021թ.*			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Էքսպրես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	8,177,562	30,358	7,854	8,215,774
- մինչև 30 օր ժամկետանց	151,948	16,699	2,214	170,861
- 31-90 օր ժամկետանց	2,138	129,441	3,464	135,043
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	1,167	1,167
- 181-365 օր ժամկետանց	-	-	1,828	1,828
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր	8,331,648	176,498	16,527	8,524,673
Պարտքային կորստի պահուստ	(148,777)	(47,777)	(8,500)	(205,054)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր	8,182,871	128,721	8,027	8,319,619
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	7,506,985	12,190	8,836	7,528,011
- մինչև 30 օր ժամկետանց	231,708	4,820	-	236,528
- 31-90 օր ժամկետանց	5,432	100,077	2,631	108,140
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	23,547	23,547
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	12,322	12,322
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	7,744,125	117,087	47,336	7,908,548
Պարտքային կորստի պահուստ	(25,285)	(14,700)	(21,241)	(61,226)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	7,718,840	102,387	26,095	7,847,322

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր

- ոչ ժամկետանց	1,208,516	70	4,179	1,212,765
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,695	102	-	2,797
- 31-90 օր ժամկետանց	-	6,880	-	6,880
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	6,096	6,096
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	4,054	4,054

Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր

1,211,211   **7,052**   **14,329**   **1,232,592**

Պարտքային կորստի պահուստ

(7,752)   **(1,725)**   **(7,114)**   **(16,591)**

Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով զուտ վարկեր

1,203,459   **5,327**   **7,215**   **1,216,001**

Դրամական միջոցների գրավով վարկեր

- ոչ ժամկետանց	630,512	-	-	630,512
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,610	-	-	1,610

Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր

632,122   **-**   **-**   **632,122**

Պարտքային կորստի պահուստ

(69)   **-**   **-**   **(69)**

Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր

632,053   **-**   **-**   **632,053**

Վարկային գծեր

- ոչ ժամկետանց	1,924,340	10,635	1,785	1,936,760
- մինչև 30 օր ժամկետանց	21,393	996	4,578	26,967
- 31-90 օր ժամկետանց	-	25,119	259	25,378
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	31,837	31,837
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	36,795	36,795

Ընդամենը համախառն վարկային գծեր

1,945,733   **36,750**   **75,254**   **2,057,737**

Պարտքային կորստի պահուստ

(22,434)   **(12,966)**   **(50,592)**   **(85,992)**

Ընդամենը զուտ վարկային գծեր

1,923,299   **23,784**   **24,662**   **1,971,745**

31 դեկտեմբերի 2021թ.*

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց				
- ոչ ժամկետանց	1,297,460	9,485	14,350	1,321,295
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,977	1,821	1,185	8,983
- 31-90 օր ժամկետանց	-	9,457	-	9,457
- 91-180 օր ժամկետանց	-	-	31,216	31,216
- 181-360 օր ժամկետանց	-	-	7,854	7,854
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	300,830	300,830
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,303,437	20,763	355,435	1,679,635
Պարտքային կորստի պահուստ	(16,497)	(2,959)	(141,228)	(160,684)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,286,940	17,804	214,207	1,518,951
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	64,025,666	936,753	1,738,261	66,700,680
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով	(359,420)	(107,129)	(576,476)	(1,043,025)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	63,666,246	829,624	1,161,785	65,657,655

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

** Ղեկավարության գնահատմամբ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խոշոր ընկերություններին տրված առանց վարկանիշի համախառն վարկերի կազմում ներառված 29,937,206 հազար դրամ գումարով վարկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B վարկանիշին:

Ստորև ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	39,327,159	477,731	14,046,868	53,851,758
Տեղափոխում 1-ին փուլ	56,305	(56,305)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,309)	20,759	(18,450)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(997)	(27,494)	28,491	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	23,453,607	-	-	23,453,607
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(11,433,295)	(366,484)	(279,753)	(12,079,532)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(2,058,680)	(4,658)	(626,958)	(2,690,296)
Դուրսգրումներ	-	-	(2,951,808)	(2,951,808)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	49,341,790	43,549	10,198,390	59,583,729

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	49,050,997	1,343,045	2,385,474	52,779,516
Տեղափոխում 1-ին փուլ	689,735	(443,777)	(245,958)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(286,037)	355,671	(69,634)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(457,850)	(120,340)	578,190	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	36,462,997	258,846	60,141	36,781,985
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(20,463,541)	(577,541)	(676,898)	(21,717,979)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(970,635)	120,849	896,348	46,560
Դուրսգրումներ	-	-	(1,189,402)	(1,189,402)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	64,025,666	936,753	1,738,261	66,700,680

հազ. դրամ

2021թ.*

1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
-----------	-----------	-----------	----------

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 25-ի (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են գնահատման վարկունակության տեսանկյունից և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի առավել տեղին ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերաբերյալ (առանց արժեզրկման)՝ ըստ գրավի տեսակների:

31 դեկտեմբերի 2022թ.

հազ. դրամ	Հանախորդների տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	20,723,116	-	20,723,116
Կորպորատիվ երաշխավորություններ*	6,636,648	-	6,636,648
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	1,664,137	-	1,664,137
Բարձր իրացվելի ակտիվներ**	6,583,940	6,583,940	-
Այլ գրավ	2,571,505	-	2,571,505
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	2,711,016	-	2,711,016
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	40,890,362	6,583,940	34,306,422
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	489,667	489,667	-
Այլ գրավ	893,000	893,000	-
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	1,382,667	1,382,667	-
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	42,273,029	7,966,607	34,306,422

31 դեկտեմբերի 2021թ.

հազ. դրամ	Հանախորդների տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	17,801,433	-	17,801,433
Կորպորատիվ երաշխավորություններ*	11,210,275	-	11,210,275
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	4,243,132	-	4,243,132
Բարձր իրացվելի ակտիվներ**	12,945,018	12,945,018	-
Այլ գրավ	1,835,915	-	1,835,915
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	1,118,787	-	1,118,787
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	49,154,560	12,945,018	36,209,542
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր			
Անշարժ գույք	2,104,120	2,104,120	-
Այլ գրավ	185,376	-	185,376
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	2,289,496	2,104,120	185,376

Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

51,444,056

15,049,138

36,394,918

- * Կորպորատիվ երաշխավորությունները տրամադրել են կայուն ֆինանսական արդյունքներ ունեցող ընկերությունները, և ըստ դեկավարության ակնկալիքների, եթե համապատասխան վարկերի գծով տեղի ունենա պարտագանցում, երաշխավորողները կկարողանան ամբողջությամբ մարել վարկերը:
- ** Բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են 6,345,091 հազար դրամ գումարով բանկերի և հաճախորդների ավանդները (2021թ-ին՝ 11,789,370 հազար դրամ) և 2,908,612 հազար դրամ գումարով կորպորատիվ պարտատոմսերը (2021թ-ին՝ 1,155,648 հազար դրամ):

Վերը ներկայացված աղյուսակը բացառում է լրացուցիչ գրավի անհրաժեշտությունը:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե երբ է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Սպառողական վարկերի և ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկերի համար ապահովություն է ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այս վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Էքսպրես վարկերը գրավով ապահովված չեն:

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 100% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Դրամական միջոցների գրավով վարկերի և վարկային գծերի մի մասի դիմաց գրավադրված են բարձր իրացվելի ակտիվները, որոնք ներառում են ավանդները, Բանկի կողմից թողարկված ձեռք բերված պարտքային արժեթղթերը և ընթացիկ հաշիվները:

Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկերը և վարկային գծերի մի մասը գրավով ապահովված չեն:

(iii) Առգրավված գրավ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է հիմնականում անշարժ գույքը:

	2022թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	2021թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,130,926	2,484,925
Ավելացումներ	928,222	1,064,661
Վաճառք	(960,686)	(418,660)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,098,462	3,130,926

Առգրավման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է պարտագանցումով վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Առգրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Շուկայական մեթոդը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքների հայտարարված գների վրա, կիրառելով 20%-ից 40% գեղչ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այդպիսի ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետում:

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Առևտուր և ֆինանսներ	21,109,417	27,054,887
Արդյունաբերություն	7,353,992	6,512,723
Ծինարարություն	2,183,561	5,266,969
Էներգետիկայի ոլորտ	1,717,622	4,278,515
Հանքարդյունաբերություն	2,387,728	3,233,427
Հանգստի կազմակերպման ոլորտ	6,206,643	2,300,394
Սպասարկման ոլորտ	2,475,784	1,964,185
Տրանսպորտ և կապ	537,840	428,745
Գյուղատնտեսություն, անտառտնտեսություն և փայտամշակում	125,046	25,983
Այլ	669,972	8,517,901
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	80,982,290	66,700,680
	125,749,895	126,284,409
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,422,100)	(9,182,698)
	121,327,795	117,101,711

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 121,731,984 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2021թ-ին՝ 119,443,561 հազար դրամ) տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

(ե) Գրավադրված ակտիվներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 11,307,813 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2021թ-ին՝ 9,543,732 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված վարկերի և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 19):

(զ) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի փոխառուներ կամ կապակցված փոխառուների խմբեր (2021թ-ին՝ երկու), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում էր 16,509,834 հազար դրամ:

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 25-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի՝ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

• Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	4,265,121	869,161	2,329,750	1,554,874	133,099	2,672,978	11,824,983
Ավելացումներ	-	138,749	682,681	105,399	176	543,701	1,470,706
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(309,002)	-	(23,563)	(29,142)	(8,487)	(30,475)	(400,669)
Վերադասակարգում	9,767	(9,767)	(3,451)	3,451	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	3,965,886	998,143	2,985,417	1,634,582	124,788	3,186,204	12,895,020
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	1,051,003	123,753	1,571,679	882,398	62,466	878,899	4,570,198
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	82,567	45,664	322,949	172,944	15,240	388,351	1,027,715
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(98,797)	-	(23,308)	(22,464)	(8,487)	(30,475)	(183,531)
Վերադասակարգում	-	-	393	(393)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	1,034,773	169,417	1,871,713	1,032,485	69,219	1,236,775	5,414,382
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	2,931,113	828,726	1,113,704	602,097	55,569	1,949,429	7,480,638
Սկզբնական արժեք/վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	4,256,112	848,261	2,067,181	1,478,213	132,399	1,740,943	10,523,109
Ավելացումներ	9,009	20,900	364,787	123,465	700	942,957	1,461,818
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(103,838)	(45,184)	-	(10,922)	(159,944)
Վերադասակարգում	-	-	1,620	(1,620)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	4,265,121	869,161	2,329,750	1,554,874	133,099	2,672,978	11,824,983
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	967,751	81,256	1,373,834	741,008	47,266	589,333	3,800,448
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	83,252	42,497	288,164	179,840	15,200	300,488	909,441
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(91,939)	(36,830)	-	(10,922)	(139,691)
Վերադասակարգում	-	-	1,620	(1,620)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	1,051,003	123,753	1,571,679	882,398	62,466	878,899	4,570,198
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	3,214,118	745,408	758,071	672,476	70,633	1,794,079	7,254,785

(ա) Վերագնահատված ակտիվներ

Շենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ գնահատվել է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնախ գնահատողի կողմից: Անկախ գնահատողի կողմից գնահատված շենքերի իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին:

Գնահատման համար որպես հիմք օգտագործվել է շուկայական և եկամտի կապիտալացման մեթոդների համակցությունը:

Շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, քանի որ կիրառվող գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների գծով կատարվել են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ (գործակիցներ):

Եթե շենքերի վերագնահատում չիրականացվեր, ապա 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 2,812,922 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 3,097,959 հազար դրամ):

• **Վարձակալության գծով պարտավորություններ/ Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ**

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, օրինակ՝ հաճախորդների սպասարկման կենտրոնի տարածքներ, սովորաբար 5-10 տարի ժամկետով: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,369,777	1,493,835
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	959,793	107,697
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(258,552)	(231,755)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,071,018	1,369,777

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություններ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	418,674	311,772
Մեկից երկու տարի ժամկետով	416,805	313,857
Երկուսից հինգ տարի ժամկետով	1,140,735	910,413
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	644,127	550,509
Ընդամենը չզեղված վարձակալության գծով վճարվելիք գումար	2,620,341	2,086,551
Չվաստակամ ֆինանսական ծախսեր	(426,121)	(578,850)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,194,220	1,507,701

(զ) Ճահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	258,552	231,755
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	162,330	154,293
Կարճաժամկետ վարձակալություններին վերաբերող ծախսեր	40,976	139,513

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,507,701	1,542,646
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Մարումներ	(214,376)	(265,235)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(214,376)	(265,235)
Այլ փոփոխություններ		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացումներ	959,793	230,290
Վճարված տոկոսներ	(162,330)	(154,293)
Տոկոսային ծախս	162,330	154,293
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(58,898)	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,194,220	1,507,701

• Այլ ակտիվներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Այլ ստացվելիք գումարներ	2,249,035	671,377
Պարտքային կորստի պահուստ*	(24,980)	(57,700)
Ընդամենը գուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,224,055	613,677
Կանխավճարներ	1,169,450	1,047,374
Նյութեր	138,399	145,448
Այլ	3,695	62,907
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,311,544	1,255,729
Ընդամենը այլ ակտիվներ	3,535,599	1,869,406

* Այս աղյուսակում ներկայացված պարտքային կորստի պահուստը ներառում է այլ ֆիզիկական անձանց այլ առևտրական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ: 2022թ. ընթացքում 145,626 հազար դրամ գումարով ակտիվները դուրս են գրվել:

• **Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ժամկետային ավանդներ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	8,858,874	9,764,067
Գրավով ապահովված վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	7,481,292	5,773,650
Գրավով ապահովված վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	8,429,712	4,065,120
Ընթացիկ հաշիվներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	14,575,746	7,451,183
Լորո հաշիվներ	69,662	70,307
Այլ պարտավորություններ	94,712	48,565
	39,509,998	27,172,892

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 11,307,813 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հանախորդներին տրված վարկերը (2021թ-ին՝ 9,543,732 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված գրավով ապահովված վարկերի և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված փոխառությունների համար (Ծանոթագրություն 15):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերում ներառված են 15,911,004 հազար դրամ գումարով վարկեր (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 9,838,770 հազար դրամ)՝ այդ միջոցներով համապատասխան պահանջները բավարարող վարկերի համար փոխառություններին ենթավարկավորելու պայմանավորվածություններով: Այս տեսակի ֆինանսավորման համար, որը տրամադրվում է տեղական և միջազգային ոչ պետական կազմակերպությունների կողմից տնտեսության որոշակի ոլորտներում փոքր և միջին բիզնեսին աջակցելու և հիփոթեքային շուկան զարգացնելու համար, փաստացի շուկա չի գործում: Այս վարկերն իրենցից ներկայացնում են շուկայի առանձին հատված և, համապատասխանաբար, սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը դրանք չի զեղչում:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկում միջոցներ ունի մեկ բանկ և այլ ֆինանսական կազմակերպություն (2021թ-ին՝ երեք բանկ և ֆինանսական կազմակերպության), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 8,990,207 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 10,620,067 հազար դրամ):

(ա) **Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում**

հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	9,838,770	2,690,750
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր ներգրավված միջոցներից	7,962,796	7,971,288
Ներգրավված միջոցների մարում	(1,966,894)	(883,011)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	5,995,902	7,088,277
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	964,475	353,407
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(888,143)	(293,664)

հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի	15,911,004	9,838,770

• **Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ի հետ հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	13,008,429

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված էին ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ 10,609,072 հազար դրամ գումարով Բանկի սեփական արժեթղթերը:

• **Թողարկված պարտքային արժեթղթեր**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	12,895,735	13,337,577

2022թ. ընթացքում Բանկը թողարկել է 15,584,700 ԱՄՆ դոլար և 1,928,880 հազար դրամ անվանական արժեքով պարտատոմսեր (2021թ-ին՝ 12,069,400 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով):

(ա) **Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում**

հազ. դրամ	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մնացորդ առ 1 հունվարի	13,337,577	13,416,535
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	8,769,181	6,038,359
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(6,646,600)	(5,042,750)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	2,122,581	995,609
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(2,566,308)	(1,069,890)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	677,821	636,838
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(675,936)	(641,515)
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի	12,895,735	13,337,577

• **Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	70,415,861	18,422,845
- Իրավաբանական անձինք	74,617,019	21,971,967
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	35,318,841	39,644,335
- Իրավաբանական անձինք	7,932,249	12,124,829
	188,283,970	92,163,976

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների 9,656,156 հազար դրամ գումարով մնացորդները (2021թ-ին՝ 13,922,607 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ հաճախորդներին տրված վարկերի և Բանկի կողմից տրամադրված երաշխավորությունների համար:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ հաճախորդ (2021թ-ին՝ մեկ հաճախորդ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը և կազմում են 28,167,765 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 5,641,353 հազար դրամ):

• **Այլ պարտավորություններ**

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	2,107,171	949,484
Վճարային համակարգերին վճարվելիք գումարներ	416,554	277,863
Չհաշվանցված գործարքներ	126,463	281,187
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	857,367	595,683
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,507,555	2,104,217
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	416,422	417,532
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	190,017	134,300
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	606,439	551,832
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	4,113,994	2,656,049

• **Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ**

(ա) **Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ**

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 679,437 սովորական բաժնետոմսից (2021թ-ին՝ 679,437): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 50,000 դրամ (2021թ-ին՝ 50,000 դրամ):

2022թ. ընթացքում սովորական բաժնետոմսեր չեն թողարկվել (2021թ-ին նույնպես չէին թողարկվել): Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ծենքերի վերագնահատումից աճ

Ծենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Ծահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2022թ-ին և 2021թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել:

• Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Ֆինանսական ռիսկը, շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, գործառնական և իրավական ռիսկերը և համբավը վտանգոյ ռիսկն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափերը և հսկողության մեխանիզմները, անընդհատ վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների և ծառայությունների փոփոխությունները և հայտնվող լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի մասին հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման վարչության ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը չի ենթարկվում և հաշվետու չէ համապատասխան ռիսկերն ընդունող բաժիններին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման վարչությունը և ներքին աուդիտի ծառայությունը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկի դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկի դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Կորպորատիվ վարկավորման վարչություն, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկի դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ վարկավորման

վարչության և Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հաշվապահական հաշվառման և հարկային բաժինների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառու կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատների վարկավորման վարչության կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման վարչության հետ համատեղ մշակված գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Բացի առանձին վարկերի վերլուծությունից, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վարկային պորտֆելը գնահատում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացվածության և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկ. Ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության փոփոխությունները,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Բանկի վարկառուների ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին կանոնավոր կերպով հսկվում է, որի արդյունքում կարող է ի հայտ գալ պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի հայտանիշ: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձանց տրված վարկեր)

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր)

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձանց տրված վարկեր)

- Հանախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթի մարժաները, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշները, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները:

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր)

- Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը:

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձանց տրված վարկեր)

- Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշերի փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը:
- Պարտատոմսերի գնանշված գները և պարտքի պարտագանցման ավիների գները վարկառուի համար՝ առկայության դեպքում:
- Վակառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները:

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր)

- Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը,
- Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը:
- Առևտրային, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Անհատական հիմունքով գնահատվող

Բանկն անհատական հիմունքով գնահատում է 500,000 հազար դրամը գերազանցող չմարված հաշվեկշռային և արտահաշվեկշռային մնացորդով վարկերը:

Բանկը դիտարկում է միջազգային վարկանիշային գործակալությունների տեղեկատվությունն անհատական հիմունքով գնահատվող վարկերի հետ կապված պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը գնահատելու համար: Բանկը սահմանում է պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության նվազագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն:

Խմբային հիմունքով գնահատվող

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ խմբային հիմունքով գնահատվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս անցումային մատրիցների Մարկովի մոդելում: Անցումային մատրիցները կառուցվում են նախորդ 24 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստ

«ԱԴԻ Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Անհատական հիմունքով գնահատվող գրավով ապահովված վարկերի պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Բանկը կիրառում է հետևյալ ենթադրությունները.

- անշարժ գույք հանդիսացող գրավի արժեքը նվազեցվում է 20%-40%-ով, իսկ շարժական գույքի արժեքը՝ 50%-80%-ով,
- գրավի իրացման ժամկետը գնահատվում է 12-36 ամիս՝ կախված գրավի տեսակից, աշխարհագրական տարածաշրջանից և այլն:

Խմբային հիմունքով գնահատվող գրավով չապահովված վարկերի համար պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է անցյալ ժամանակաշրջանների վերականգնման դրույքների (պարտագանցումից հետո ստացված դրամական հոսքեր) վինտաժային վերլուծության հիման վրա: Անցյալ ժամանակաշրջանների վերականգնման դրույքները գեղջվում են վերականգնման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը: Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է յոթ տարվա պատմական տվյալները:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Բանկը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը վերլուծել և որոշակիացրել է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելների պարտքային կորուստների հիմնական մակրոտնտեսական գործոնները: Օգտագործելով պատմական տվյալների վերլուծությունը, Բանկը գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականների և ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելների պարտագանցման դրույքների միջև փոխհարաբերությունները: Վերլուծության արդյունքում Բանկը ՀՆԱ-ի իրական աճի տեմպը կիրառում է որպես ապագայամետ տեղեկատվություն ներառման հիմնական գործոն: Մակրոտնտեսական տվյալների կանխատեսումները Բանկը ստանում է երրորդ կողմից:

Բանկը կիրառում է հավանականությամբ կշռված մոտեցում ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար՝ դիտարկելով հնարավոր արդյունքների երեք սցենար: Բանկի Պարտքային ռիսկի բաժնի փորձագետները գնահատում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի յուրաքանչյուր սցենարում օգտագործված հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշները/ենթադրությունները:

	ԱՊԿ սցենար	Որոշված հավանականություն, %	2023թ.
Հիմնական գործոն			
ՀՆԱ-ի իրական աճ			
	Լավատեսական	10%	4.5%
	Բազային	40%	3.5%
	Վատատեսական	50%	-29.0%

2021թ-ին Բանկը սցենարների համար կիրառել էր հետևյալ ցուցանիշները. բազային սցենարի 50% հավանականություն, լավատեսական սցենարի 10% հավանականություն և վատատեսական սցենարի 40% հավանականություն:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և վարկառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրվող փոխատվությունների համար:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Բանկի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Բանկը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը հաճախորդներին տրված վարկերի համար և 1 օր ժամկետանցությունը՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում

կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել վարկառուին:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Բանկի քանակական մոդելների հիման վրա որոշվում է, որ ֆինանսական գործիքի մնացած ժամկետի համար պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն աճել է ավելի քան 64%-ով:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտագանցման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Բանկը սահմանում է երեք ամիս ժամկետով փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Պարտագանցության սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ վարկառու ամբողջությամբ կկատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Բանկի նկատմամբ վարկառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է հաճախորդներին տրված վարկերի համար և ավելի քան 30 օր՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխստվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն վարկառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու վարկառուի անկարողության պատճառով:

Վարկառուի հետ կապված պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Բանկի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Վերատիոխախտված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են վերափոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները վերափոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով Ծանոթագրություն 3 (ե) (v) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, և վերափոխումը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե վերափոխումը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտագանգման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառուներ կապահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտագանգման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառու ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ ֆիզիկական և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակում վերափոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանգման հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, թե արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Բանկը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (iv)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտաճանաչ վճարման վարքագիծ վեց ամսվա ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտագանգում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը,
- կորուստը պարտագանգման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտագանգման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտազանցման դեպքում: Բանկը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտազանցման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտազանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ վարկառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2022թ. հազ. դրամ Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	2021թ. հազ. դրամ Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
			Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,436,807	8,059,615	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	69,634,561	18,804,988	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Խոշոր իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	11,833,219	11,897,919	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Խոշոր իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	15,258,306	18,039,287	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	-
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	42,624,444	12,543,566	«S&P» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չհանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	26,126,348	13,620,339
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործքիներ	351,121	403,975
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,804,552	8,427,360
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	69,479,481	18,746,983
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	41,858,155	12,446,803
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15,725,509	6,076,072
Հանախորդներին տրված վարկեր	121,327,795	117,101,711
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,224,055	613,677
Պարտքային ռիսկին ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածություն	284,897,016	177,436,920

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետզնման և արժեթղթերի փոխառության գործառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 15-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ դրամական միջոցների և շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գույտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
		ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Չուտ գումար	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15,741,268	-	15,741,268	(15,741,268)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	15,741,268	-	15,741,268	15,741,268	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գույտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
		ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. գործիքներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Չուտ գումար	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,082,288	-	6,082,288	(6,082,288)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	6,082,288	-	6,082,288	(6,082,288)	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,008,429	-	13,008,429	(13,008,429)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	13,008,429	-	13,008,429	(13,008,429)	-	-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գույտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(iii) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքային ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2022թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,408,164	-	-	-	-	31,865,266	36,273,430
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	351,121	351,121
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղումային արժեթղթեր	80,924	430,757	574,356	5,335,419	1,015,351	367,745	7,804,552
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղումային արժեթղթեր	26,373,662	9,663,132	5,916,110	20,940,662	6,585,915	-	69,479,481
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	9,626,571	792,833	2,651,655	2,161,081	-	26,626,015	41,858,155
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15,725,509	-	-	-	-	-	15,725,509
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12,138,883	6,714,693	12,927,356	55,274,456	34,087,406	185,001	121,327,795
	68,353,713	17,601,415	22,069,477	83,711,618	41,688,672	59,395,148	292,820,043
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,748,031	1,916,467	5,581,322	10,191,343	5,332,716	14,740,119	39,509,998
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	83,032	-	3,935,700	8,877,003	-	-	12,895,735
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	134,269,512	6,650,243	16,980,182	6,979,749	507,781	22,896,503	188,283,970
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	67,457	-	207,266	1,290,428	629,069	-	2,194,220
	136,168,032	8,566,710	26,704,470	27,338,523	6,469,566	37,636,622	242,883,923
	(67,814,319)	9,034,705	(4,634,993)	56,373,095	35,219,106	21,758,526	49,936,120

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2021թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	82,564	-	-	-	-	19,624,020	19,706,584
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործընթիներ	-	-	-	-	-	403,975	403,975
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	93,709	845,666	282,021	5,429,911	1,408,308	367,745	8,427,360
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	84,147	967,557	991,487	10,084,526	6,619,266	-	18,746,983
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	992,856	2,615,380	1,899,334	976,395	-	5,962,838	12,446,803
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,076,072	-	-	-	-	-	6,076,072
Հանախորդներին տրված վարկեր	16,882,506	7,555,387	18,005,962	48,981,026	25,335,296	341,534	117,101,711
	24,211,854	11,983,990	21,178,804	65,471,858	33,362,870	26,700,112	182,909,488
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	3,013,503	3,086,936	3,456,583	7,228,801	2,817,013	7,570,056	27,172,892
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,008,429	-	-	-	-	-	13,008,429
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,741,176	-	4,801,400	5,795,001	-	-	13,337,577
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	40,227,763	9,102,988	20,376,014	11,214,463	561,548	10,681,200	92,163,976
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	42,074	42,075	84,144	846,188	493,220	-	1,507,701
	59,032,945	12,231,999	28,718,141	25,084,453	3,871,781	18,251,256	145,682,874
	(34,821,091)	(248,009)	(7,539,337)	40,387,405	29,491,089	8,448,856	37,226,614

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2022թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			2021թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	0.5%-8.0%	-	-	0.5%-8.0%
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	13.0%	6.0%	-	13.3%	6.5%	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	9.0%	5.0%	4.0%	8.5%	7.2%	4.0%
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ						
- Ավանդներ	-	4.3%	1.5%	-	-	-
- Վարկեր	10.7%	8.8%	-	10.8%	7.6%	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	11.17%	4%	-	9.0%	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	14.6%	9.4%	7.7%	14.6%	10.7%	6.5%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	9.7%	3.7%	2.5%	8.2%	4.8%	2.3%
- Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	7.3%	-	-	7.5%	-	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	8.33%	3.52%	0.95%	8.7%	4.1%	1.5%
- Ընթացիկ հաշիվներ*	0.0%-7.5%	0.0%-1.5%	0.0%-2%	0.0%-7.5%	0.0%-1.5%	0.0%-0.25%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.31%	4.09%	-	9.5%	4.6%	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	11.5%	10.4%	-	12.0%	10.4%	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	-	7.9%	-	-

* Այս մնացորդներում ներառված են կառուցապատողի 13,477,059 հազար դրամի չափով հատուկ հաշիվները (2021թ-ին՝ 8,979,960 հազար դրամ), որոնց նկատմամբ կարելի է կիրառել մինչև 7.5% տոկոսադրույք (2021թ-ին՝ մինչև 7.5%): Այս հաշիվներն իրենց բնույթով ցպահանջ են՝ հաշվի առնելով

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

օգտագործման պայմանագրային սահմանափակումները, որոնք հաճախորդը համաձայնեցրել է երրորդ կողմի հետ:

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերազնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է համապատասխանաբար տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի հիման վրա:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	463,560	164,389
100 բկ զուգահեռ աճ	(463,560)	(164,389)

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունը, պայմանավորված տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններով, որն իրականացվել է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2022թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2021թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	198,357	267,861
100 բկ զուգահեռ աճ	(198,357)	(267,861)

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ*	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13,012,656	12,933,959	5,541,002	4,785,813	36,273,430
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործքիներ	-	-	-	181,610	181,610
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	3,931,419	3,873,133	-	-	7,804,552
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	18,628,043	50,429,547	421,891	-	69,479,481
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	8,045,453	26,741,815	7,024,731	46,156	41,858,155
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15,527,436	198,073	-	-	15,725,509
Հանախորդներին տրված վարկեր	90,490,996	22,489,085	5,173,860	3,173,854	121,327,795
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	300,669	1,864,771	56,216	2,399	2,224,055
Ընդամենը ակտիվներ	149,936,672	118,530,383	18,217,700	8,189,832	294,874,587
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	29,040,573	7,704,130	2,681,681	83,614	39,509,998
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,950,524	10,945,211	-	-	12,895,735
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	67,251,446	97,177,661	19,681,553	4,173,310	188,283,970
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,916,476	277,744	-	-	2,194,220
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	3,014,648	346,238	145,584	1,085	3,507,555
Ընդամենը պարտավորություններ	103,173,667	116,450,984	22,508,818	4,258,009	246,391,478
Արժույթային սվոփի պայմանագրեր	-	-	4,200,600	(4,031,089)	169,511
Արժույթային սփոթ գործարքներ	714,102	(714,102)	-	-	-
Զուտ դիրքը	47,477,107	1,365,297	(90,518)	(99,266)	48,652,620

* Այլ արտարժույթը հիմնականում ներառում է ռուբլով արտահայտված մնացորդները:

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,722,920	8,500,554	1,248,647	2,234,463	19,706,584
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	403,975	403,975
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	4,249,105	4,178,255	-	-	8,427,360
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	15,558,433	2,644,045	544,505	-	18,746,983
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,137,183	9,110,755	93,982	104,882	12,446,803
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,076,072	-	-	-	6,076,072
Հանախորդներին տրված վարկեր	78,569,656	23,076,333	13,848,872	1,606,850	117,101,711
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	347,021	257,537	2,698	6,421	613,677
Ընդամենը ակտիվներ	115,660,390	47,767,479	15,738,704	4,356,591	183,523,165
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	21,497,477	2,168,887	3,314,400	192,128	27,172,892
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,008,429	-	-	-	13,008,429
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	253,611	13,083,966	-	-	13,337,577
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	53,156,632	34,459,133	2,653,256	1,894,955	92,163,976
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,151,140	356,561	-	-	1,507,701
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,951,019	145,299	813	7,086	2,104,217
Ընդամենը պարտավորություններ	91,018,308	50,213,846	5,968,469	2,094,169	149,294,792
Արժույթային սվոփի պայմանագրեր	2,392,231	9,775,041	(9,783,258)	(2,381,453)	2,561
Չուտ դիրքը	27,034,313	7,328,674	(13,023)	(119,031)	34,230,934

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի են առնվել նախքան հարկումը գումարները և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում էր որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	136,530	732,286
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(9,052)	(1,302)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր սթրես-թեստեր՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չգեղջված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չգեղջված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ անանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	14,919,380	1,659,610	2,071,983	5,902,164	19,778,669	44,331,806	39,509,998
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	56,551	108,895	155,225	4,208,120	9,202,567	13,731,358	12,895,735
Հանձնարողների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	149,384,767	7,956,210	6,865,068	17,758,095	8,390,657	190,354,797	188,283,970
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	34,890	69,779	104,669	209,337	2,201,666	2,620,341	2,194,220
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,362,384	1,838,000	260,761	46,410	-	3,507,555	3,507,555
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	165,757,972	11,632,494	9,457,706	28,124,126	39,573,559	254,545,857	246,391,478
Փոխատվության հանձնառություններ	9,655,412	-	-	-	-	9,655,412	-

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև					Ներհոսքի (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
	1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի		
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	8,595,928	2,009,519	3,383,500	3,843,507	13,003,874	30,836,328	27,172,892
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,022,478	-	-	-	-	13,022,478	13,008,429
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	60,193	2,752,030	120,279	5,047,226	6,033,045	14,012,773	13,337,577
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,980,997	8,239,073	9,381,629	21,598,154	13,405,866	95,605,719	92,163,976
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	25,981	51,962	77,943	155,886	1,774,779	2,086,551	1,507,701
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,171,157	108,448	574,872	249,740	-	2,104,217	2,104,217
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	65,856,734	13,161,032	13,538,223	30,894,513	34,217,564	157,668,066	149,294,792
Փոխատվության հանձնառություններ	8,799,510	-	-	-	-	8,799,510	-

ՀՀ օրենսդրության համաձայն՝ ֆիզիկական անձիք կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Ստորև ներկայացված է այդ ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	2,708,629	2,502,479
1-ից 3 ամիս ժամկետով	6,757,507	7,232,251
3-ից 6 ամիս ժամկետով	6,261,605	8,898,777
6-ից 12 ամիս ժամկետով	13,513,761	14,624,179
1-ից 5 տարի ժամկետով	5,569,519	5,825,138
Ավելի քան 5 տարի ժամկետով	507,820	561,511
	35,318,841	39,644,335

Որոշ իրավաբանական անձանց հետ կնքված ժամկետային ավանդների պայմանագրերի համաձայն՝ հանախորդները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այդ ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	1,607,545	23,860
1-ից 3 ամիս ժամկետով	1,059,418	755,561
3-ից 6 ամիս ժամկետով	388,638	554,229
6-ից 12 ամիս ժամկետով	3,466,418	5,316,190
1-ից 5 տարի ժամկետով	1,410,230	5,474,989
	7,932,249	12,124,829

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱՎՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	36,273,430	-	-	-	-	-	-	36,273,430
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործքիներ	169,511	-	-	-	-	181,610	-	351,121
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	80,924	1,005,113	5,335,419	1,015,351	367,745	-	7,804,552
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	16,052,534	10,321,128	15,579,242	20,907,220	6,619,357	-	-	69,479,481
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	12,123,535	6,406,035	3,444,488	2,161,081	-	17,723,016	-	41,858,155
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15,725,509	-	-	-	-	-	-	15,725,509
Հանախորդներին տրված վարկեր	2,352,890	8,302,726	19,642,049	55,274,456	34,087,406	-	1,668,268	121,327,795
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	7,480,638	-	7,480,638
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,071,018	-	2,071,018
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,098,462	-	3,098,462
Այլ ակտիվներ	2,224,055	-	-	-	-	1,311,554	-	3,535,599
Ընդամենը ակտիվներ	84,921,464	25,110,813	39,670,892	83,678,176	41,722,114	32,234,033	1,668,268	309,005,760
ՊԵՐՏՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	14,906,216	1,581,934	7,497,789	10,191,343	5,332,716	-	-	39,509,998
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	42,387	40,645	3,935,700	8,877,003	-	-	-	12,895,735
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	149,349,090	7,816,925	23,630,425	6,979,749	507,781	-	-	188,283,970
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	342,209	-	342,209
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	2,993,571	-	-	-	-	-	2,993,571
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	23,624	43,833	207,266	1,290,428	629,069	-	-	2,194,220
Այլ պարտավորություններ	1,772,013	1,838,000	307,172	196,809	-	-	-	4,113,994
Ընդամենը պարտավորություններ	166,093,330	14,314,908	35,578,352	27,535,332	6,469,566	342,209	-	250,333,697
Չուս դիրքը	(81,171,866)	10,795,905	4,092,540	56,142,844	35,252,548	31,891,824	1,668,268	58,672,063

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱՎՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,706,584	-	-	-	-	-	-	19,706,584
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործքիններ	11,030	-	-	-	-	403,975	-	415,005
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	-	93,709	1,127,687	5,429,911	1,408,308	367,745	-	8,427,360
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	-	84,147	1,959,043	10,084,487	6,619,306	-	-	18,746,983
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,765,713	-	4,514,714	976,396	-	3,189,980	-	12,446,803
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,076,072	-	-	-	-	-	-	6,076,072
Հանախորդներին տրված վարկեր	1,954,905	12,674,283	25,573,804	49,102,087	25,466,545	-	2,330,087	117,101,711
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	7,254,785	-	7,254,785
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,369,777	-	1,369,777
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,130,926	-	3,130,926
Այլ ակտիվներ	1,661,057	-	-	-	-	208,349	-	1,869,406
Ընդամենը ակտիվներ	33,164,331	12,852,139	33,175,248	65,592,881	33,494,159	15,925,537	2,330,087	196,534,382
ՊԵՐՏՎՈՐՈՒՑՈՒՆՆԵՐ								
Աժանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	8,469	-	-	-	-	-	-	8,469
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	8,638,301	1,945,257	6,543,519	7,228,801	2,817,014	-	-	27,172,892
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	42,921,151	7,987,812	29,479,002	11,214,463	561,548	-	-	92,163,976
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	45,443	2,695,733	4,801,400	5,795,001	-	-	-	13,337,577
Հետզման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	13,008,429	-	-	-	-	-	-	13,008,429
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	824,479	-	824,479
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	173,644	-	-	-	-	-	173,644
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	14,025	28,049	126,219	846,188	493,220	-	-	1,507,701
Այլ պարտավորություններ	890,393	242,748	824,612	698,296	-	-	-	2,656,049
Ընդամենը պարտավորություններ	65,526,211	13,073,243	41,774,752	25,782,749	3,871,782	824,479	-	150,853,216
Չուտ դիրքը	(32,361,880)	(221,104)	(8,599,504)	39,810,132	29,622,377	15,101,058	2,330,087	45,681,166

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Իրացվելիության բացասական կարճաժամկետ դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմնվում է այն ֆինանսական արժեթղթերի վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի շրջանակում, և այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում.

	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2021թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Առ 31 դեկտեմբերի		
Դեկտեմբեր ամսվա միջին ցուցանիշ	83.6%	85.0%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

• Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 12% (2021թ-ին՝ 12%): 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2021թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Հիմնական կապիտալ		
Հիմնական կապիտալ	56,654,153	41,267,803
Նվազեցումներ	(5,116,539)	(4,948,446)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	51,537,614	36,319,357
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	(201,082)	399,517
Ընդամենը փոփոխություն կապիտալում	(201,082)	399,517
Ընդամենը կապիտալ	51,336,532	36,718,874
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	184,735,644	151,211,970
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	27.79%	24.28%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

• Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն հաստատուն ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառություններն ըստ դասակարգերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ այդ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	3,893,172	4,027,791
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	3,709,380	3,458,582
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	2,052,860	1,313,137
	9,655,412	8,799,510

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում Բանկի ոչ պայմանական փոխատվության հանձնառություն:

Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններն հիմնականում դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունները պարտքային առումով ժամկետանց չեն կամ արժեզրկված չեն:

Ղեկավարության գնահատմամբ 5,762,240 հազար դրամ գումարով (2021թ-ին՝ 4,771,719 հազար դրամ) վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է B- -ից B վարկանիշին:

• Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրության ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գույքն ապահովագրված է, և Բանկն ունի «Բանկերս Բլանկետ Բոնդ» (Banker's Blanket Bond (BBB)) ապահովագրության պայմանագիր մինչև 3,000 հազար ԱՄՆ դոլար գումարով:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ

մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

• **Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ**

(ա) **Հսկողություն**

Բանկի մայր կազմակերպությունն է FISTOCO LTD: Բանկի վերջնական հսկող անձն է Վարդան Դիլանյանը:

Բանկի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) **Գործարքներ Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ**

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Բանկի Խորհրդի անդամներ	61,970	28,200
Վարչության անդամներ	1,997,807	794,047
	2,059,777	822,247

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները, որոնք հաշվեգրված են համապատասխան ժամանակաշրջանների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2022թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2021թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	2,854,107	11.7%	502,514	11.0%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(2,540)	-	(1,198)	-
Այլ ակտիվներ	1,374	-	997	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ստացված ավանդներ	2,248,249	5.1%	332,143	8.2%
Ընթացիկ հաշիվներ	-	-	120,783	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	487,315	4.2%	75,169	4.6%
Փոխատվության հանձնառություններ	1,222,124	-	81,851	-

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	145,524	47,353

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Տոկոսային ծախս	(121,435)	(14,197)
Չուտ արժեզրկումից կորուստ	(1,342)	(1,722)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	1,276	937
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	(105)	(79)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն					
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	-	-	59,925	9.8%	59,925
Այլ ակտիվներ	-	-	19,046	-	19,046
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ					
- Լորո հաշիվներ	-	-	-	-	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	-	-	-
- Ընթացիկ հաշիվներ	80,011	-	28,808,470*	-	28,888,481
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	86,334	8.3%	86,334
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	47,064	4.7%	47,064
Շահույթ (վնաս)					
Տոկոսային եկամուտ	-	-	3,228	-	3,228
Տոկոսային ծախս	-	-	(8,624)	-	(8,624)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	4,344	-	23,924	-	28,268
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(20)	-	(20)

* Ընդհանուր մնացորդում 28,167,765 հազար դրամ գումարն իրենից ներկայացնում է վերջնական հսկող կողմի նշանակալի ազդեցության ներքո գտնվող կազմակերպության մնացորդը:

Ստորև ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն					
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	22,271	-	22,271
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	3,730	-	3,730
Այլ ակտիվներ	39	-	-	-	39
ՊԵՐՏԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ					
- Լորո հաշիվներ	-	-	-	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ					
- Ընթացիկ հաշիվներ	3,775	-	273,604	-	277,378
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	86,562	8.71%	86,562
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	71,895	4.80%	71,895
Շահույթ (վնաս)					
Տոկոսային եկամուտ	-	-	2,485	-	2,485
Տոկոսային ծախս	-	-	(9,940)	-	(9,940)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	1,015	-	79	-	1,094
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(12)	-	(12)

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Խորհրդի և Վարչության նշանակալից ազդեցության ներքո գտնվող կազմակերպությունները և Խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների մերձավոր անդամներին:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդների մեծ մասի մարման ժամկետը կազմում է մեկ տարի, բացառությամբ պարտքային արժեթղթերի, որոնց մարման ժամկետը կազմում է երկու տարի: Այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացվող գործարքները գրավով ապահովված չեն:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3,301,677 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով վարկերը (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,131,475 հազար դրամ) տրամադրվել են Բանկի բաժնետերերի սերտ գործընկերներին:

• Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 69,634,561 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 69,356,521 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 18,804,986 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 22,675,189 հազար դրամ): Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի չափումը դասակարգվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Աժանցյալ ակտիվներ	-	169,511	169,511
- Բաժնային գործիքներ	181,610	-	181,610
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	7,436,807	7,436,807
- Բաժնային գործիքներ	367,745	-	367,745

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում նախաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Աժանցյալ պարտավորություններ	-	8,469	8,469
- Աժանցյալ ակտիվներ	-	11,030	11,030
- Բաժնային գործիքներ	392,945	-	392,945
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և հաստատու եկամտով այլ գործիքներ	-	8,059,615	8,059,615
- Բաժնային գործիքներ	367,745	-	367,745

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գույտ ներկա արժեքի և գեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների հնդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

30 Հունիսի 2023թ.

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ և
կից ծանոթագրություններ

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական արդյունքների մասին
«30» Հունիսի 2023 թ.

«Այրի Բանկ» ՓԲԸ ՀՀ, ք. Երևան, Վարդանանց փող 13
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	01/04/2023 - 30/06/2023	01/01/2023 - 30/06/2023	01/04/2022 - 30/06/2022	01/01/2022 - 30/06/2022
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	6,282,518	12,101,701	4,663,994	9,085,644
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(1,657,719)	(3,297,846)	(1,763,391)	(3,614,559)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		4,624,799	8,803,855	2,900,603	5,471,085
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	2,467,817	4,701,405	1,381,598	2,457,102
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(1,647,322)	(3,081,194)	(750,818)	(1,281,092)
Ստացված զուտ միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		820,495	1,620,211	630,780	1,176,010
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	1,720,328	3,713,177	5,449,047	6,494,859
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	111,150	298,693	138,737	233,847
Գործառնական եկամուտներ		7,276,772	14,435,936	9,119,167	13,375,801
Կորուստներ արժեզրկումից	7	115,926	(65,691)	(586,730)	(509,280)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(2,216,217)	(4,635,227)	(2,101,015)	(4,001,008)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(191,279)	(389,305)	(537,532)	(1,122,791)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը		4,985,202	9,345,713	5,893,890	7,742,722
Շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում	10	(939,395)	(1,781,577)	(1,105,385)	(1,503,786)
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ		4,045,807	7,564,136	4,788,505	6,238,936
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		228,263	359,016	(35,229)	(462,459)
Ֆինանսական արդյունքներ փոխանցված զուտ օգուտ (վնաս)		103,740	104,083	59,012	58,006
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակած զուտ օգուտ (վնաս)		166,256	333,742	(114,456)	(635,294)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերվող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ		(41,733)	(78,809)	20,215	114,829
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		4,274,070	7,923,152	4,753,276	5,776,477
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	11	5.9	11.1	7.1	9.2
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նստացված շահույթ	11	5.9	11.1	7.1	9.2

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը

14/07/23

Վարչության նախագահի փոխարինող-
Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն

Ռաֆիկ Մուվարյան

Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ՝

Անուշ Հովհաննիսյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական վիճակի մասին

«30» Հունիսի 2023 թ.

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ ՀՀ, ք. Երևան, Վարդանանց փող 13
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	30/06/23	31/12/2022թ. (ստուգված)
Ակտիվներ			
Կանխիկ դրամական միջոցներ		12,158,334	10,150,777
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	12	32,355,443	35,455,888
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	13	27,806,410	24,362,809
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	14	448,223	351,121
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15	10,360,076	15,725,509
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	16	152,922,484	126,145,867
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17	9,833,978	7,804,552
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	18	47,701,092	69,479,481
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	19	9,821,560	9,551,656
Բոնազանձված ակտիվներ	20	2,729,565	3,098,462
Այլ ակտիվներ	21	12,499,951	6,879,638
Ընդամենը՝ ակտիվներ		318,637,116	309,005,760
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	22	13,137,059	10,749,481
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	209,017,677	209,639,478
Այլ փոխառություններ	24	10,243,130	8,460,435
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	25	13,719,260	12,895,735
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	26	745,237	342,208
Այլ պարտավորություններ	27	5,179,532	8,246,354
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		252,041,895	250,333,691
Կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	28	33,971,850	33,971,850
Էմիսիոն եկամուտ		5,014,099	5,014,099
Պահուստներ՝		293,171	(65,845)
Գլխավոր պահուստ		107,760	107,760
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ		96,918	96,918
Իրական արժեքով չափվող ֆին. ակտիվների վերագնահատ. պահուստ		88,493	(270,523)
Զբաղիված շահույթ (վնաս)		27,316,101	19,751,965
Ընդամենը՝ կապիտալ		66,595,221	58,672,069
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		318,637,116	309,005,760

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը

14/07/23

Վարչության նախագահի փոխարինող-
Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն

Ռաֆիկ Սուվարյան

Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ՝

Անուշ

Հովհաննիսյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
 «30» Հունիսի 2023 թ
 «Այրի Բանկ» ՓԲԸ ՀՀ, ք. Երևան, Վարդանանց փող 13
 (բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Կանոնադրական կապիտալ	Էմիսիոն եամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ	Իրական արժեքով՝ այլ համ ֆին արդ միջ չափվող ֆին ակտիվների վերագ պահուստ	Զբաղիված շահույթ (վնաս)	Ընդամենը կապիտալ
<i>Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)</i>							
Մնացորդը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (ստուգված)	33,971,850	5,014,099	107,760	105,601	255,029	6,226,827	45,681,166
Տարվա շահույթ (վնաս)	-	-	-	-	-	6,238,936	6,238,936
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	(462,459)	-	(462,459)
<i>Ֆինանսական արդյունքներ փոխանցված գուտ օգուտ (վնաս)</i>	-	-	-	-	58,006	-	58,006
<i>Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակած գուտ օգուտ (վնաս)</i>	-	-	-	-	(635,294)	-	(635,294)
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերվող բաղկացուցիչ մասի շահույթահարկ</i>	-	-	-	-	114,829	-	114,829
Մնացորդը 2022թ. հունիսի 30-ի դրությամբ (չստուգված)	33,971,850	5,014,099	107,760	105,601	(207,430)	12,465,763	51,457,643

<i>Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական)</i>							
Մնացորդը 2023թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (ստուգված)	33,971,850	5,014,099	107,760	96,918	(270,523)	19,751,965	58,672,069
Տարվա շահույթ (վնաս)	-	-	-	-	-	7,564,136	7,564,136
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	-	359,016	-	359,016
<i>Ֆինանսական արդյունքներ փոխանցված գուտ օգուտ (վնաս)</i>	-	-	-	-	104,083	-	104,083
<i>Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակած գուտ օգուտ (վնաս)</i>	-	-	-	-	333,742	-	333,742
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերվող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ</i>	-	-	-	-	(78,809)	-	(78,809)
Մնացորդը 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ (չստուգված)	33,971,850	5,014,099	107,760	96,918	88,493	27,316,101	66,595,221

Վարչության նախագահի փոխարինող-
Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն

Ռաֆիկ Սուվարյան

Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ՝

Անուշ Հովհաննիսյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Դրամական միջոցների հոսքերի մասին
 «30» Հունիսի 2023 թ.
 «Այդի Բանկ» ՓԲԸ ՀՀ, ք. Երևան, Վարդանանց փող. 13
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Նախորդ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
	01/01/22-ից 30/06/22թ.	01/01/23-ից 30/06/23թ.
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը	11,387,645	13,097,821
Ստացված տոկոսներ	9,521,534	12,864,454
Վճարված տոկոսներ	(3,285,918)	(2,042,169)
Ստացված կոմիսիոն գումարներ	2,457,102	4,701,405
Վճարված կոմիսիոն գումարներ	(1,281,092)	(3,081,194)
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից օգուտ/(վնաս)	6,905,576	3,965,177
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ	1,522,585	1,460,520
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	(2,680,967)	(3,357,189)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր	(1,771,175)	(1,413,183)
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից	6,050,562	(25,455,336)
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)	(25,753,868)	(27,596,914)
այդ թվում՝ վարկերի և փոխառությունների նվազում/ (ավելացում)	(16,647,265)	(29,892,155)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթերի նվազում (ավելացում)	(1,340,003)	(1,960,109)
այլ գործառնական ակտիվների նվազում/(ավելացում)	(7,766,600)	4,255,350
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)	31,804,430	2,141,578
այդ թվում՝ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների ավելացում/(նվազում)	45,949,665	4,817,796
այլ գործառնական պարտավորությունների ավելացում/(նվազում)	(14,145,235)	(2,676,218)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը	17,438,207	(12,357,515)
Վճարված շահութահարկ	(569,844)	(3,915,553)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	16,868,363	(16,273,068)
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	x	x
Այլ ֆինանսական ակտիվներում ներդրումների նվազում (ավելացում)	(2,880,444)	21,044,080
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)	-	285,787
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)	(8,645)	(7,521)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների (ձեռքբերում) օտարում	(577,165)	(957,448)
Զուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	(3,466,254)	20,364,898
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	x	x
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)	1,803,190	2,290,558
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)	2,677,735	889,535
Զուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	4,480,925	3,180,093
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(3,555,838)	(1,104,200)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)	14,327,196	6,167,723
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	22,987,734	51,477,786
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	37,314,930	57,645,509

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը

14/07/23

Վարչության նախագահի փոխարինող-
Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն

Ռաֆիկ Սուվարյան

Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ՝

Անուշ Հովհաննիսյան

ՄԻՋԱՆԳԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ
 «Սյրի Բանկ» ՓԲԸ ՀՀ, ք. Երևան, Վարդանանց 13
 (Բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

Ամսաթիվը _____ 01/04/23 թ.-ից 30/06/23 թ. _____

(Հազար դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	33,971,850	1,000,000	Խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	63,276,943	30,000,000	Խախտում առկա չէ
Ն11 Առաջին մակարդակի հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	25.1%	6.2%	Խախտում առկա չէ
Ն12 Առաջին մակարդակի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	25.1%	8.3%	Խախտում առկա չէ
Ն1 Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	26.2%	11.0%	Խախտում առկա չէ
Ն21 Բանկի բոլոր արժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և բոլոր արժույթներով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	37.6%	15.0%	Խախտում առկա չէ
Ն22 Բանկի բոլոր արժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և բոլոր արժույթներով արտահայտված ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	75.9%	60.0%	Խախտում առկա չէ
Ն23 Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և գուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (բոլոր արժույթներով)	211.5%	100.0%	Խախտում առկա չէ
Ն23 (FX) Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և գուտ դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	198.4%	100.0%	Խախտում առկա չէ
Ն24 Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (բոլոր արժույթներով)	136.0%	100.0%	Խախտում առկա չէ
Ն24(FX) Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	214.5%	100.0%	Խախտում առկա չէ
Ն211 Բանկի առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	53.8%	4.0%	Խախտում առկա չէ
Ն221 Բանկի առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	76.3%	10.0%	Խախտում առկա չէ
Ն31 Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	15.1%	20.0%	Խախտում առկա չէ

Ն32 Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	50.7%	500.0%	Խախտում առկա չէ
Ն41 Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	1.8%	5.0%	Խախտում առկա չէ
Ն42 Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	5.8%	20.0%	Խախտում առկա չէ
Ն51 Պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	0.0%	10.0%	Խախտում առկա չէ
Ն52 Պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը՝	0.0%	5.0%	Խախտում առկա չէ
ՀՀ դրամով	X	4.0%	Խախտում առկա չէ
արտարժույթով	X	18%, որից 12% արտարժույթով, 6% դրամով	Խախտում առկա չէ
Բոլոր արտարժույթների գծով դիրքի նորմատիվ՝ Յուրաքանչյուր արտարժույթի գծով դիրքի նորմատիվ՝	1.2%	10.0%	Խախտում առկա չէ
ԱՄՆ դոլարով	0.4%	7.0%	Խախտում առկա չէ
Եվրոյով	0.0%	7.0%	Խախտում առկա չէ
Ռուսական ռուբլիով	0.1%	7.0%	Խախտում առկա չէ
Այլ	X	7.0%	Խախտում առկա չէ

Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

Բանկը հիմնադրվել է 1990թ.-ին Հայաստանի Հանրապետությունում: Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունից վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության 2007թ. ապրիլին: Նախկինում Բանկն իր գործունեությունն իրականացրել է «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ անվանմամբ: 2018թ. հունիսի 4-ից վերանվանվել է «Այլի Բանկ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Բանկ):

Բանկի հիմնական գործունեությունն է հանդիսանում ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում, իսկ թվով 13 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում և տարբեր շրջաններում: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան 0010, Վարդանանց փ. 13:

Բանկի մասնաճյուղերը՝

«Վարդանանց» մասնաճյուղ, ք. Երևան, Վարդանանց փ. 13/3, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33

Գյումրիի մասնաճյուղ, ք. Գյումրի, Անկախության հր-կ 6, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33,

Աբովյանի մասնաճյուղ, ք. Աբովյան, Տարտուի փ 1/1, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33

«Արաբկիր» մասնաճյուղ, ք. Երևան, Կոմիտաս 56/162, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33

«Նոր Նորք» մասնաճյուղ, ք. Երևան, Գայի պողոտա 17/1 շենք, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33,

Էջմիածնի մասնաճյուղ, ք. Էջմիածին, Խորենացի 16, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33

Վանաձորի մասնաճյուղ, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 73, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33

Դավիթբեկի մասնաճյուղ, ք. Երևան, Դավթաշեն 4-րդ թաղ., 11/91, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33

«Բաղրամյան» մասնաճյուղ, ք. Երևան, Բաղրամյան 75, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33

«Մալաթիա» մասնաճյուղ, ք. Երևան, Բաժնեթու 39/61, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33,

«Կենտրոն» մասնաճյուղ, ք. Երևան, Հյուսիսային պողոտա շենք 6, տարածք 10, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33

«Էրեբունի» մասնաճյուղ, ք. Երևան, Էրեբունի 7/60, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33

«Շենգավիթ» մասնաճյուղ, ք. Երևան, Բագրատունյաց 13, Հեռ.՝ (37410) 59-33-33, (37460) 27-33-33

Բանկի աշխատողների միջին թվաքանակը 2023 թ-ի երկրորդ եռամսյակում կամել է 785 մարդ:

– Կորպորատիվ կառավարում

Կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներից ելնելով և ղեկավարվելով «Բանկերի և Բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներով, Բանկի արդյունավետ ղեկավարման համար գործում է Բանկի Վարչությունը: Բանկի Վարչությունն իրականացնում է Բանկի գործունեության ընթացիկ ղեկավարումը, կազմակերպում է Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովի, Բանկի Խորհրդի և իր կողմից ընդունված որոշումների կատարումը, ապահովում է բանկի խորհրդի կողմից հաստատված ռազմավարական ծրագրի և ներքին ակտերի կատարումը:

Բանկի Խորհուրդը, Վարչության աշխատանքների գնահատման համար, հիմք է ընդունում Վարչության նախագահի, Գլխավոր հաշվապահի, Ներքին վերահսկողության վարչության կողմից Խորհրդին ներկայացվող պարբերական հաշվետվությունները և տեղեկատվությունը, ՀՀ կենտրոնական բանկի ստուգման ակտերը, ինչպես նաև արտաքին աուդիտի եզրակացությունը:

Բանկի խորհրդի կազմը

Վարտան Դիլանյան՝	Խորհրդի նախագահ
Կարեն Մարգարյան՝	Խորհրդի անդամ
Ավետ Միրաքյան՝	Խորհրդի անդամ
Ալեքսեյ Կումար՝	Խորհրդի անդամ
Արթուր Ջավադյան՝	Խորհրդի անդամ

Բանկի վարչության կազմը

Մհեր Աբրահամյան՝	Վարչության նախագահ
Կարեն Նալբանդյան՝	Բիզնեսի զարգացման գծով տնօրեն, Վարչության անդամ
Արման Ասատրյան՝	Ֆինանսական տնօրեն, Վարչության անդամ
Ռաֆիկ Սուվարյան՝	Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն, Վարչության անդամ
Անուշիկ Խաչատրյան՝	Գլխավոր հաշվապահ-Հաշվապահական հաշվառման և հաշվետվությունների վարչության պետ, Վարչության անդամ
Սերգեյ Առաքելյան՝	Թվային Բանկինգի տնօրեն, Վարչության անդամ
Տիգրան Մխիթարյան՝	Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն, Վարչության անդամ
Լիլիթ Գրիգորյան՝	Գործառնական տնօրեն, Վարչության անդամ

Բանկի բաժնետերեր

Բաժնետեր	Մասնակության չափը (հազար դրամ)	%
ՖԻՍԹՈՔՈ Էլ Թի Դի	33,971,850	100%
Ընդամենը	33,971,850	100%

– Գործարար միջավայր

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

1. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

– Համապատասխանությունը

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

– Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով ու վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

– Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

– Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն

Ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, որոնց համար որոշում է կայացվում իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն արտացոլել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Նման ներդրումների համար վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

– Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ դրամական միջոցները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

– Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

– Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտաքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտաքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

– Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտաքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերազնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտաքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտաքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտաքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտաքային ռիսկը նվազում է:

– Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկած տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտաքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

– Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

Դասակարգում

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքագրելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման և թե՛ ֆինանսական ակտիվների վաճառքի միջոցով և

- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը և վնասը.

- տոկոսային եկամուտ՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- սպասվող պարտքային վնաս և հակադարձումներ և
- օգուտ և վնաս փոխարժեքային տարբերություններից:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակված շահույթը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անդառնալիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բաժնային գործիքներում այս ներդրումների գծով շահույթը և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակնհայտորեն իրենցից ներկայացնում են ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային շահույթը և վնասը փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է նախատեսել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջները, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

– Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեության կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունն ուղղված է պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, տոկոսադրույքների

որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների հոսքերի իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով:

- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ ակտիվներից հավաքագրվող պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերից:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- նախորդ ժամանակաշրջանների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, վաճառքների պատճառները և վաճառքների ապագա ծավալների ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների ծավալի վերաբերյալ տեղեկատվությունը առանձին չի դիտարկվում, այն դիտարկվում է իրականացնելիս մեկ ընդհանուր վերլուծություն առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական միջոցների հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

– Վերադասակարգում

– Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

–

– Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

– Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

Ապաճանաչում

– Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

– Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պայմաններով պարտավորության գծով դրամական միջոցների հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի կազմում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արտարժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ ապահովվածության այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմանների համաձայն դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները (առանց

ստացված վճարների) և գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական միջոցների հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղչելով փոփոխված դրամական միջոցների հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխությունից առաջացող շահույթը կամ վնասը հաշվարկելու համար կիրառված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է՝ արտացոլելու համար փոփոխության պահին գործող ընթացիկ շուկայական պայմանները: Ցանկացած կրած ծախսումները կամ վճարված վճարները ճանաչվում են որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում են փոփոխված ֆինանսական պարտավորության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում՝ գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

– Արժեզրկում

Բանկը ճանաչում է պահուստ սպասվող պարտքային վնասի գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը չափում է վնասի գծով պահուստը ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար գումարի չափով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, եթե որոշվել է, որ դրանք ունեն ցածր պարտքային ռիսկ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկն էականորեն չի աճել սկզբնական ճանաչման պահից

Բանկը չի կիրառում ցածր պարտքային ռիսկի համար գործող բացառություն որևէ ֆինանսական գործիքի նկատմամբ:

12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է սպասվող պարտքային վնասի այն մասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման այն դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ամբողջ ժամկետի

ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում է ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

– Ակնկալվող պարտքային վնասի չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ. որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ. որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ. որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր. որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

– Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերանայվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում:
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

– Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում ենք

որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ): Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկված լինելու վկայությունը ներառում է հետևյալ դիտարկելի տվյալները.

- վարկառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, այդ թվում՝ պարտականությունների չկատարումը կամ վճարման ուշացումը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- վարկառուի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորումը, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, անհատներին տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

– Ակնկալվող պարտքային վնասի գծով պահուստի ներկայացում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային վնասի գծով պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորուստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորուստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորուստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորուստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

– Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ

ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների վերադարձման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

– Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը չհաղիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, կամ արդյոք այն հանդիսանում է առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումը կատարելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ այն փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված ցանկացած վճարվելիք հավելաձար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի հետ կախված ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և սպասվող պարտքային վնասը չափելիս Բանկը հաշվի առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում է պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային վնասի դիմաց հատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե ֆինանսական ակտիվը, որի համար ձեռք է բերվել երաշխավորությունը, արժեզրկված չէ և դրա գծով չի գրանցվել պարտքային ռիսկի էական աճ երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը հատուցման իրավունքի գծով շահույթը կամ վնասը ներակայցնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

– Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը, որոնք սկզբնապես չափվում են

իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

– Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը
- այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախատեսված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող

– Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Հիմնական միջոցներ

– Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

– Վերագնահատում

Շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա շենքերի իրական արժեքների շարժից: Երբ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Երբ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

– Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

շենքեր	50 տարի
վարձակալված գույքի բարելավում	20 տարի
համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	4-10 տարի
փոխադրամիջոցներ	10 տարի
տնտեսական գույք	10 տարի

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 3-ից 10 տարի:

Առգրավված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է առգրավված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի մարման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Առգրավված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից նվազագույնով՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը: Սկզբնական ճանաչման պահին բռնագանձված ակտիվները չափվում են չաշխատող վարկի հաշվեկշռային արժեքով՝ ներառյալ գրավի բռնագանձման հետ կապված ծախսումները: Իրական արժեքի և վաճառքի կազմակերպման ծախսերի տարբերությունը հանդիսանում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած վաճառքի հարակից ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները վերանայվում են որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են այդ դասի չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Առգրավված ակտիվների օտարումից ստացվող օգուտը և վնասը ճանաչվում են գուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ

Ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից հանած վաճառքի ծախսերը և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեքը կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեքը կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեքը կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեքը կորուստ ճանաչված չլինի:

Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

Բաժնետիրական կապիտալ

– Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

– Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

– Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված

գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող եկամտի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման գծով ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասի, չօգտագործված հարկային արտոնությունների և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որին հաշվին դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթի գումարը որոշվում է հակադարձման ենթակա համապատասխան հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձման չափով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային հատուցումը կիրացվի: Այս նվազեցումները հակադարձվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթի առկայության հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Բանկը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալվում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեությունում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը գնահատում է արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Բանկն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառորձի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ

Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված չէ, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Բանկը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները այլ պարտավորությունների կազմում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

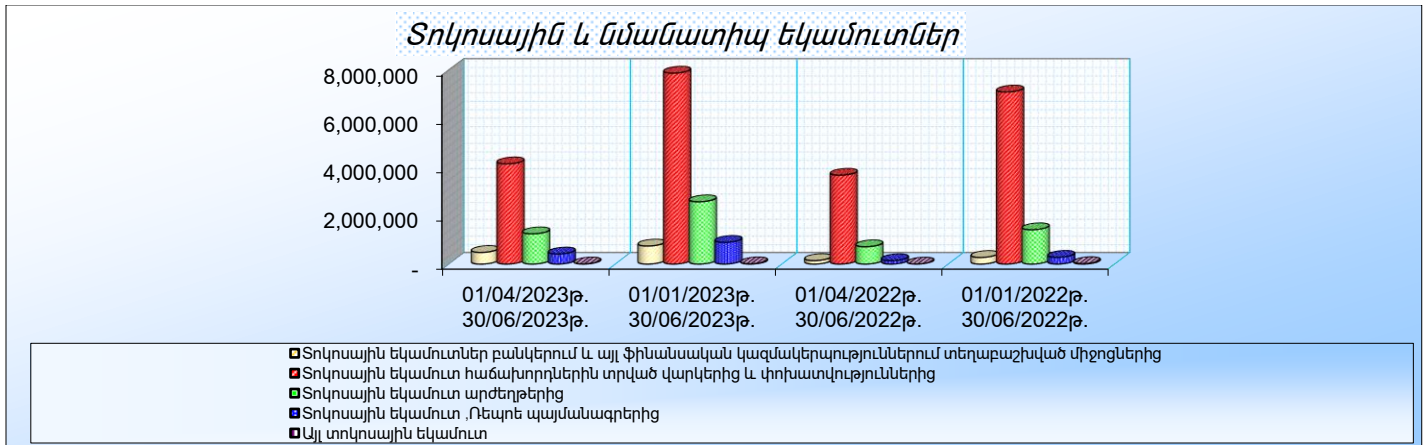
Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

3. Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

հազար ՀՀ դրամ

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Տոկոսային եկամուտներ բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված միջոցներից	478,984	744,245	143,031	271,855

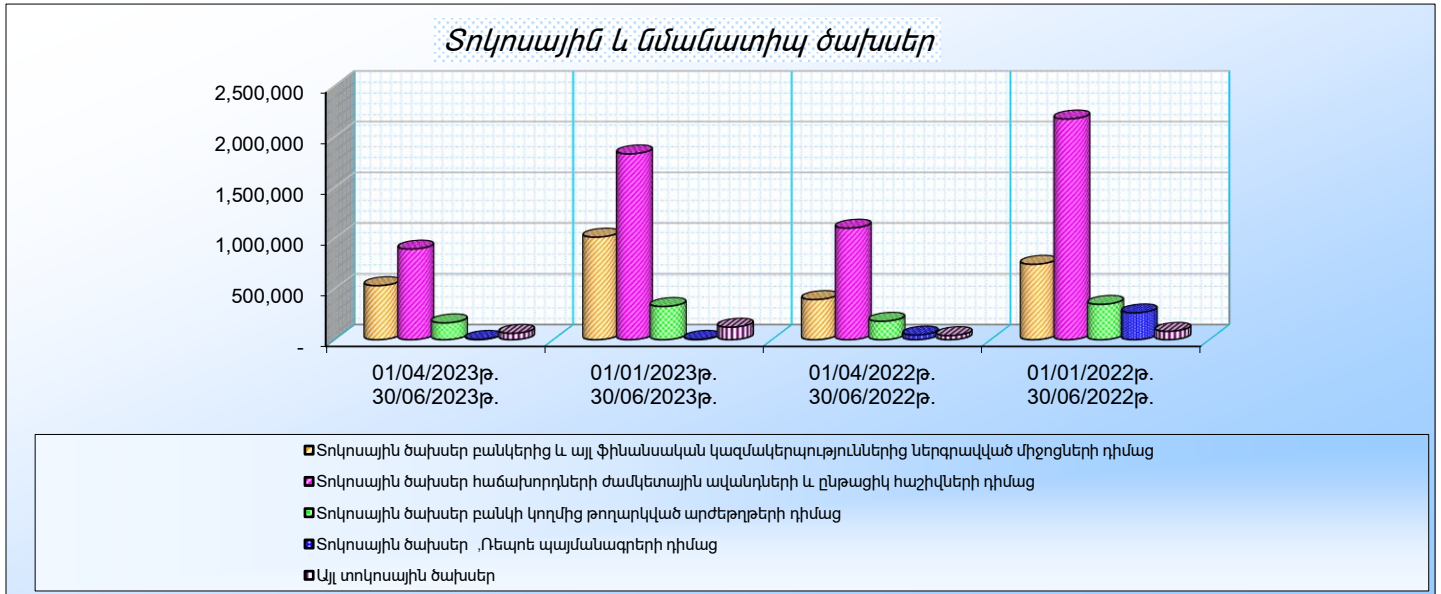
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	4,135,108	7,880,376	3,667,269	7,100,717
Տոկոսային եկամուտ արժեթղթերից	1,246,827	2,570,087	713,577	1,416,202
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից	415,352	895,531	138,717	277,781
Այլ տոկոսային եկամուտ	6,247	11,462	1,400	19,089
Ընդամենը	6,282,518	12,101,701	4,663,994	9,085,644

հազար ՀՀ դրամ

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Տոկոսային ծախսեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց	532,620	1,011,125	395,805	743,238
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	893,239	1,831,886	1,099,495	2,175,411
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	165,860	327,405	181,674	348,388
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	3,163	3,645	45,993	264,714
Այլ տոկոսային ծախսեր	62,837	123,785	40,424	82,808
Ընդամենը	1,657,719	3,297,846	1,763,391	3,614,559

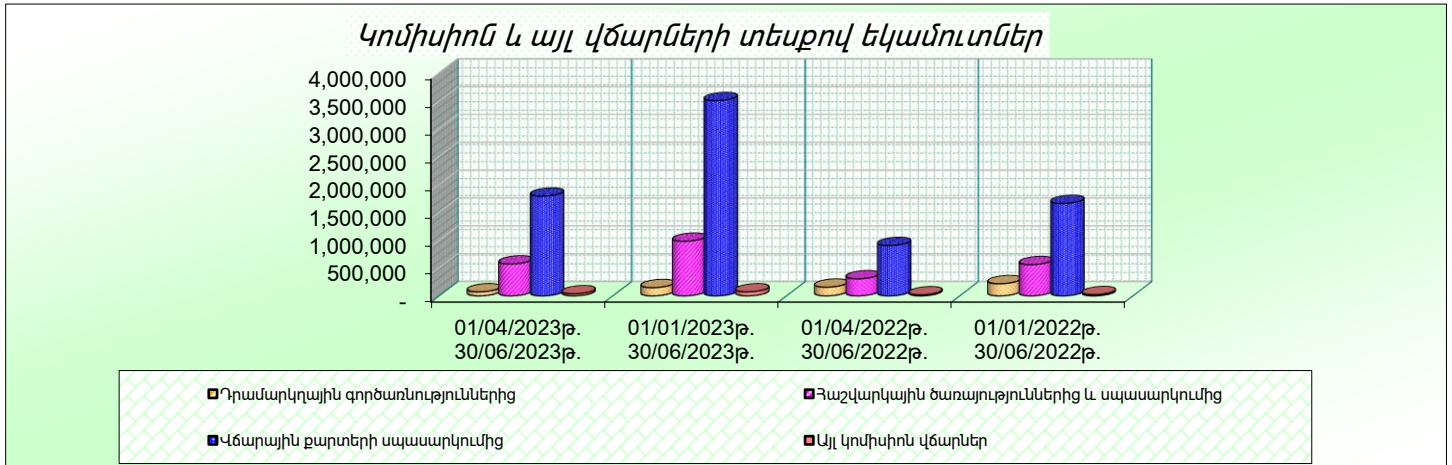

Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	4,624,799	8,803,855	2,900,603	5,471,085
--	------------------	------------------	------------------	------------------

4. Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

հազար ՀՀ դրամ

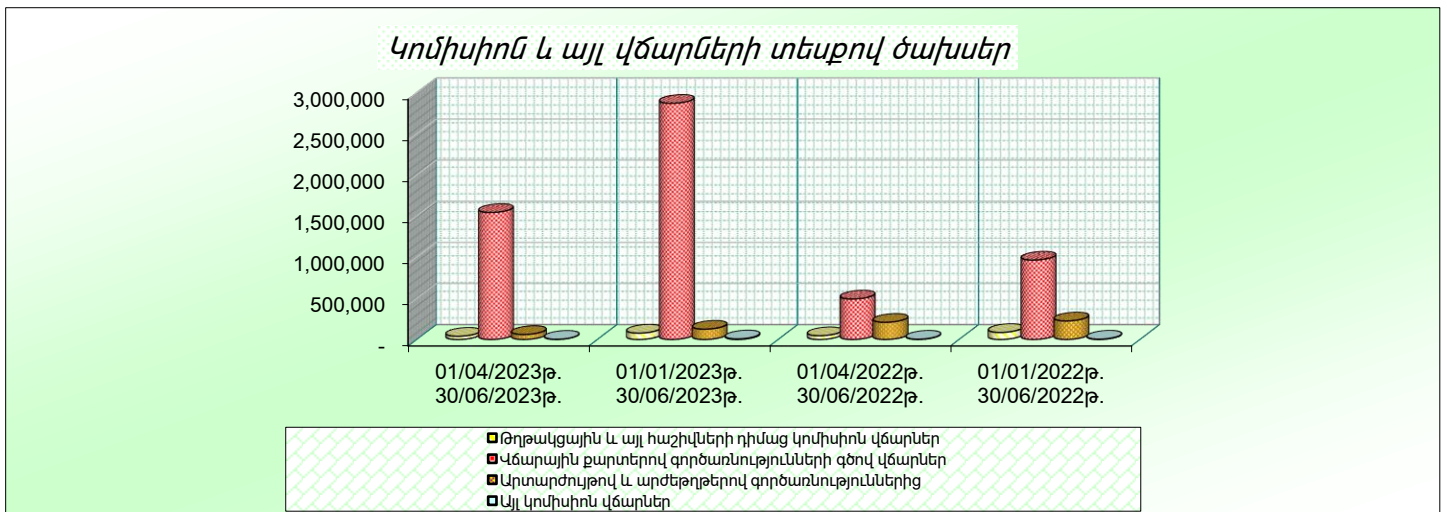
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Դրամարկղային գործառնություններից	71,472	146,833	154,946	217,522
Հաշվարկային ծառայություններից և սպասարկումից	570,925	979,563	305,683	559,618
Վճարային քարտերի սպասարկումից	1,788,876	3,503,770	903,137	1,658,102
Այլ կոմիսիոն վճարներ	36,544	71,239	17,832	21,860
Ընդամենը	2,467,817	4,701,405	1,381,598	2,457,102

հազար ՀՀ դրամ

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախսեր

	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կումիսիոն վճարներ	39,368	77,272	45,730	85,498
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	1,544,648	2,871,763	492,319	965,549
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	60,784	125,109	208,980	225,719
Այլ կումիսիոն վճարներ	2,522	7,050	3,789	4,326
Ընդամենը	1,647,322	3,081,194	750,818	1,281,092

Ստացված զուտ միջնորդավճարներ և այլ վճարներ

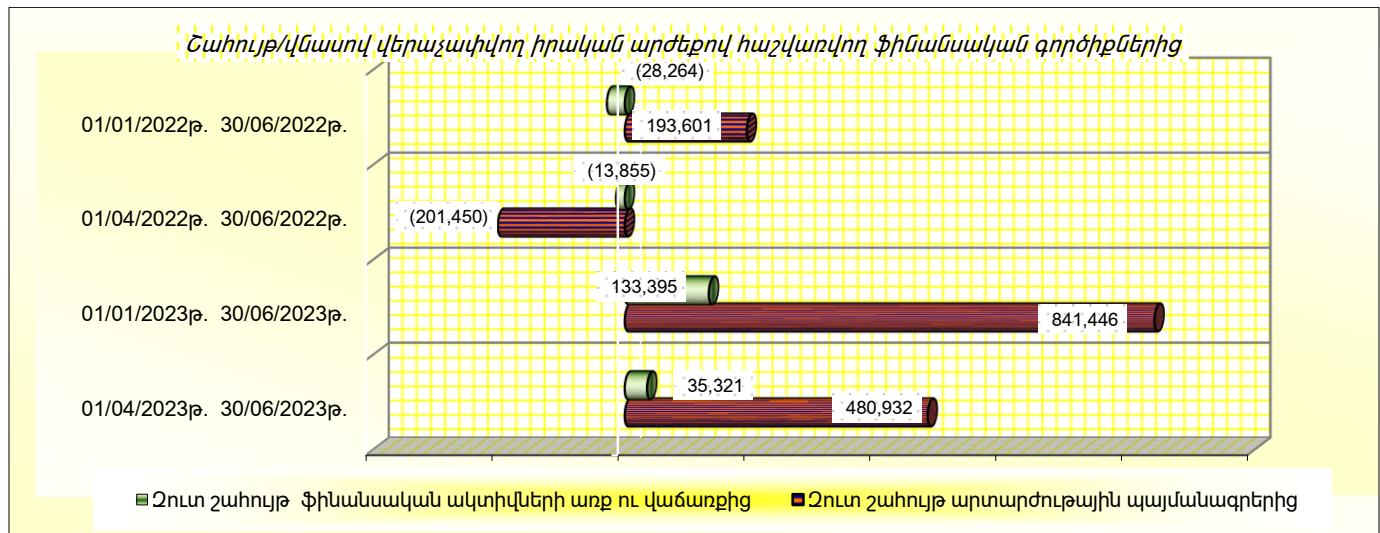
	820,495	1,620,211	630,780	1,176,010
--	----------------	------------------	----------------	------------------

5. Զուտ եկամուտ առևտրային գործունեությունից

հազար ՀՀ դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներից

	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Զուտ շահույթ արտարժույթային պայմանագրերից	480,932	841,446	(201,450)	193,601
Զուտ շահույթ ֆինանսական ակտիվների առք ու վաճառքից	35,321	133,395	(13,855)	(28,264)
Ընդամենը	516,253	974,841	(215,305)	165,337

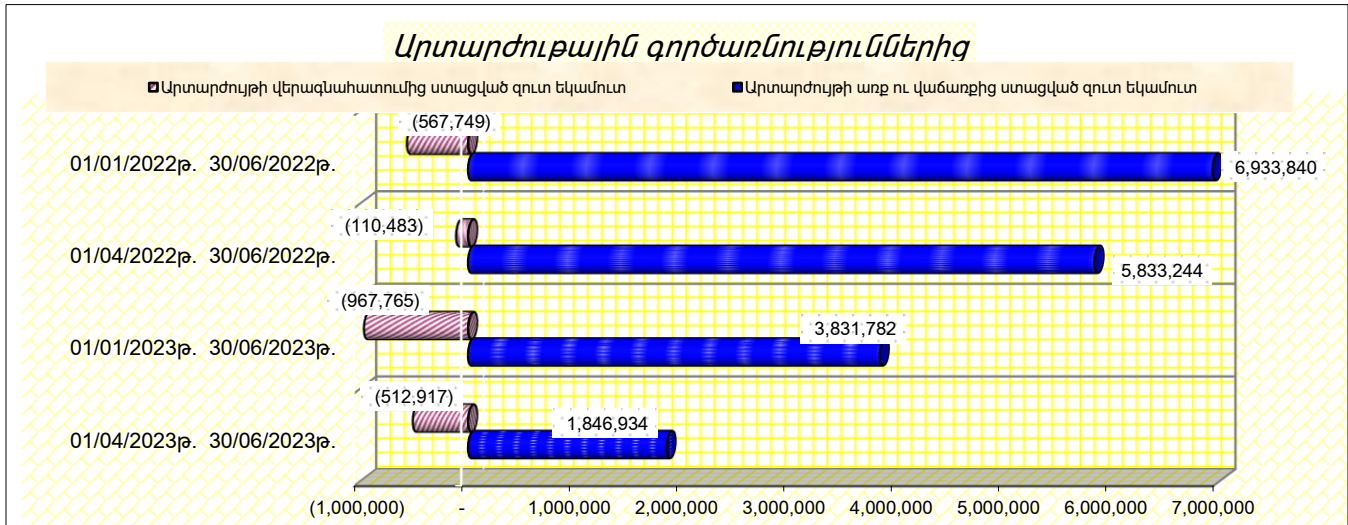
հազար ՀՀ դրամ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից

	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Զուտ շահույթ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	(102,032)	(98,793)	(60,408)	(59,836)
Ընդամենը	(102,032)	(98,793)	(60,408)	(59,836)

Արտարժույթային գործառնություններից

	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	1,846,934	3,831,782	5,833,244	6,933,840
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(512,917)	(967,765)	(110,483)	(567,749)
Ընդամենը	1,334,017	2,864,017	5,722,761	6,366,091

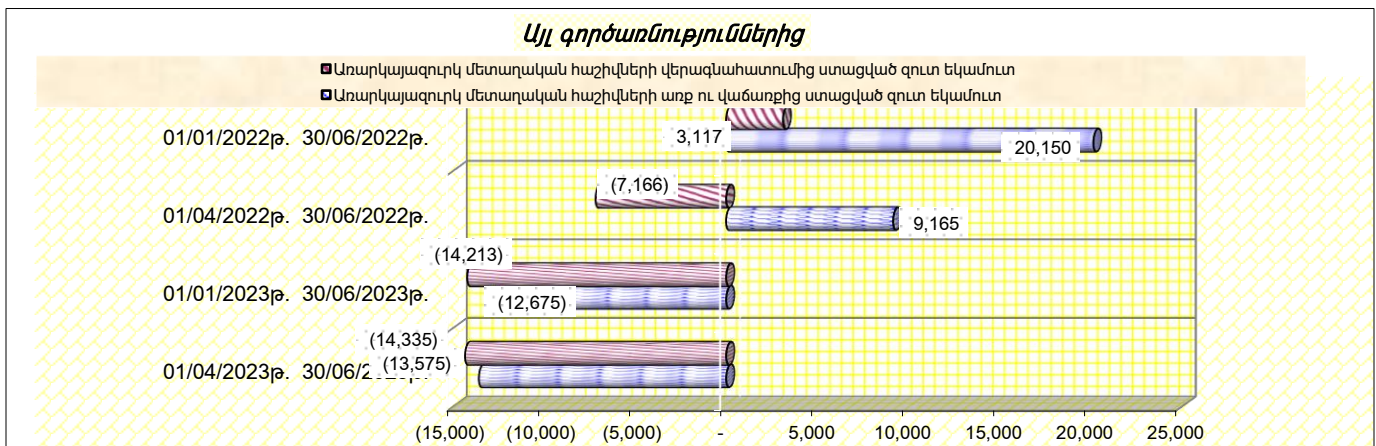

հազար ՀՀ դրամ

Այլ գործառնություններից

Առարկայագուրկ մետաղական հաշիվների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ
 Առարկայագուրկ մետաղական հաշիվների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ

	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Առարկայագուրկ մետաղական հաշիվների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	(13,575)	(12,675)	9,165	20,150
Առարկայագուրկ մետաղական հաշիվների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(14,335)	(14,213)	(7,166)	3,117
Ընդամենը	(27,910)	(26,888)	1,999	23,267

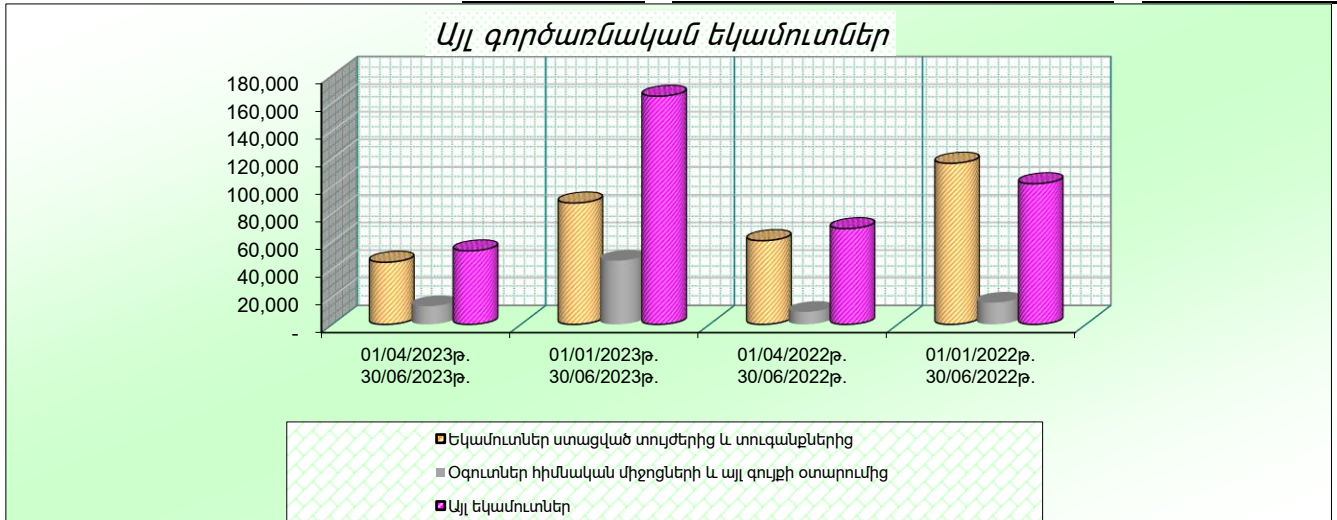
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից

	1,720,328	3,713,177	5,449,047	6,494,859
--	------------------	------------------	------------------	------------------

6. Այլ գործառնական եկամուտ

հազար ՀՀ դրամ

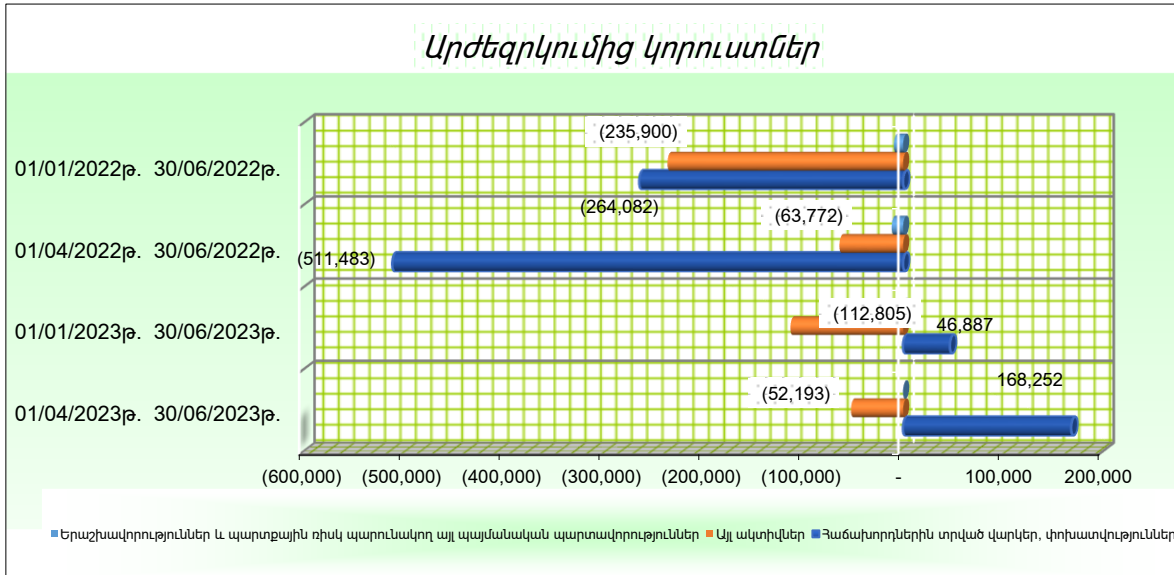
Այլ գործառնական եկամուտներ	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	44,916	87,733	60,513	116,444
Օգուտներ հիմնական միջոցների և այլ գույքի օտարումից	13,118	46,063	9,032	15,751
Այլ եկամուտներ	53,116	164,897	69,192	101,652
Ընդամենը	111,150	298,693	138,737	233,847

7. Արժեզրկման ծախս

հազար ՀՀ դրամ

	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Արժեզրկումից կորուստներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր, փոխատվություններ	168,252	46,887	(511,483)	(264,082)
Այլ ակտիվներ	(52,193)	(112,805)	(63,772)	(235,900)
Երաշխավորություններ և պարտքային ռիսկ պարունակող այլ պայմանական պարտավորություններ	(133)	227	(11,475)	(9,298)
Ընդամենը	115,926	(65,691)	(586,730)	(509,280)

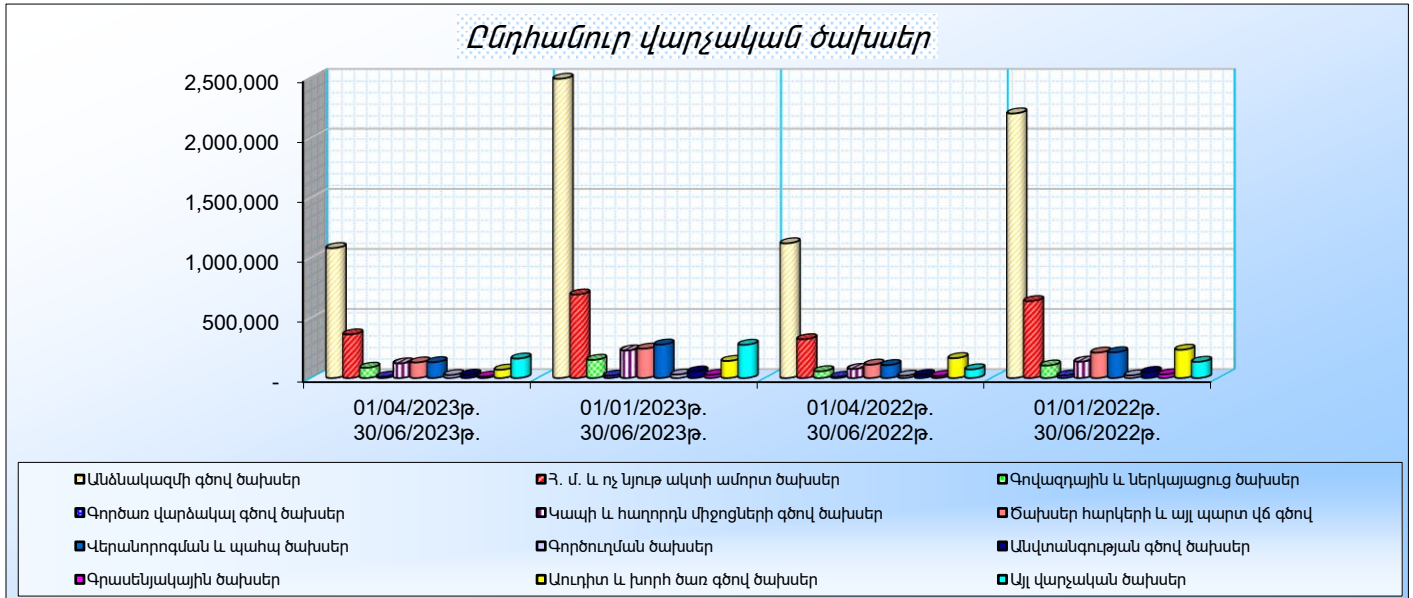

8. Ընդհանուր վարչական ծախսեր

հազար ՀՀ դրամ

Ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Անձնակազմի գծով ծախսեր	1,081,793	2,492,282	1,121,838	2,203,360
Հ. մ. և ոչ նյութ ակտիվ ամորտ ծախսեր	362,978	695,064	322,619	640,332
Գովազդային և ներկայացուց ծախսեր	85,096	151,138	55,854	103,807
Գործառ վարձակալ գծով ծախսեր	10,508	19,068	9,599	20,264
Կապի և հաղորդն միջոցների գծով ծախսեր	121,725	229,366	75,350	136,233
Ծախսեր հարկերի և այլ պարտ վճ գծով	129,710	244,561	110,917	211,675
Վերանորոգման և պահպ ծախսեր	131,603	278,126	107,409	214,070
Գործուղման ծախսեր	24,107	28,837	18,585	21,718
Անվտանգության գծով ծախսեր	26,747	53,518	25,293	49,918
Գրասենյակային ծախսեր	10,990	25,051	16,611	29,481
Աուդիտ և խորհ ծառ գծով ծախսեր	69,034	141,894	165,220	235,277
Այլ վարչական ծախսեր	161,926	276,322	71,720	134,873
Ընդամենը	2,216,217	4,635,227	2,101,015	4,001,008

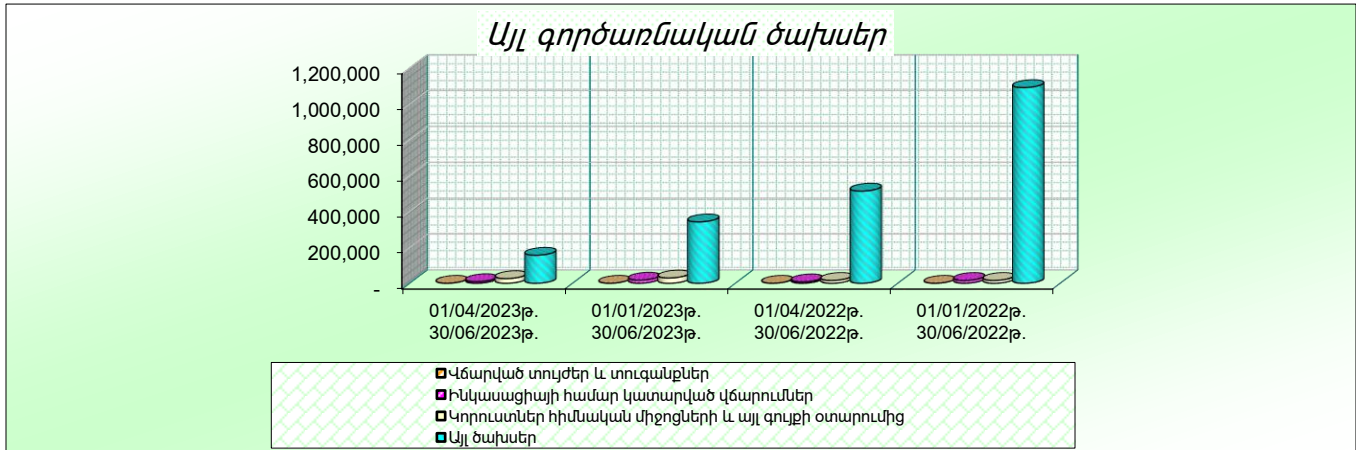
Բանկի աշխատակիցների միջին քանակը հաշվետու եռամսյակում կազմել է 785 (2022թ. 2-րդ եռամսյակում՝ 675):

9. Այլ գործառնական ծախսեր

հազար ՀՀ դրամ

Այլ գործառնական ծախսեր

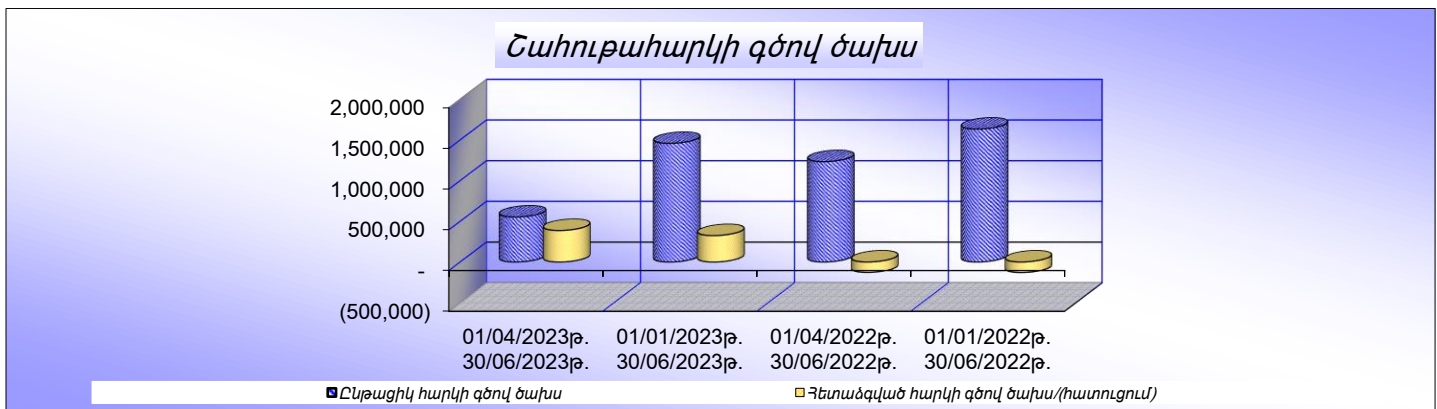
	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	36	36	-	-
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	9,000	17,667	8,000	16,000
Կորուստներ հիմնական միջոցների և այլ գույքի օտարումից	25,980	29,353	15,819	15,852
Այլ ծախսեր	156,263	342,249	513,713	1,090,939
այդ թվում՝ վճարային գործառնությունների գծով	59,246	100,292	343,616	710,521
Ընդամենը	191,279	389,305	537,532	1,122,791

10. Շահութահարկի գծով ծախսեր

հազար ՀՀ դրամ

Շահութահարկի գծով ծախս	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	552,595	1,457,357	1,232,900	1,632,645
Հետաձգված հարկի գծով ծախս/(հատուցում)	386,800	324,220	(127,515)	(128,859)
Ընդամենը	939,395	1,781,577	1,105,385	1,503,786

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2022թ.՝ 18%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

11. Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ

հազար ՀՀ դրամ

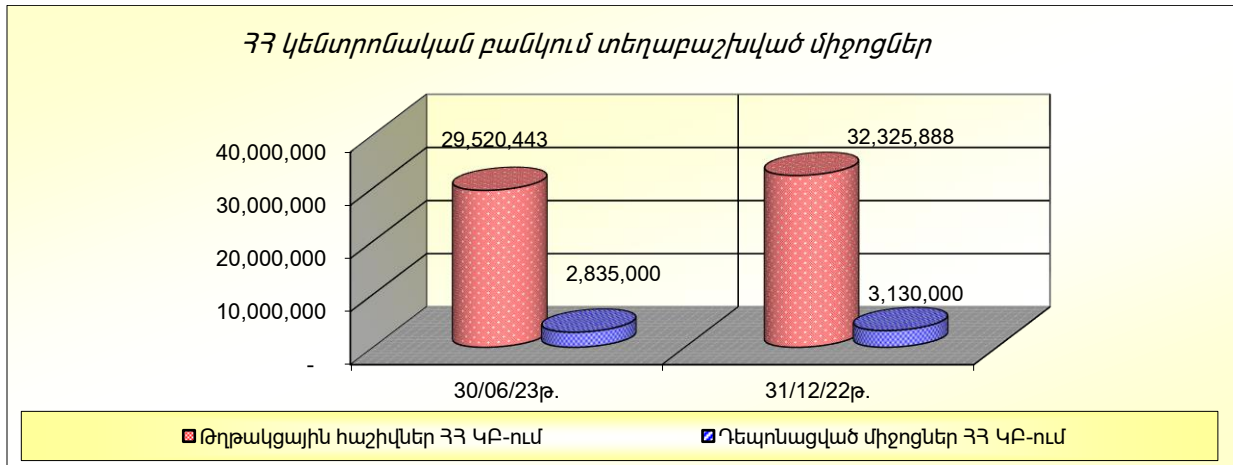
<u>Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ</u>	01/04/2023թ. 30/06/2023թ.	01/01/2023թ. 30/06/2023թ.	01/04/2022թ. 30/06/2022թ.	01/01/2022թ. 30/06/2022թ.
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ	4,045,807	7,564,136	4,788,505	6,238,936
Բաժնետոմսերի քանակը	679,437	679,437	679,437	679,437
<u>Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ</u>	5.9	11.1	7.1	9.2

ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ

ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ

	30/06/23թ.	31/12/22թ.
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	29,520,443	32,325,888
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,835,000	3,130,000
Ընդամենը ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված միջոցներ	32,355,443	35,455,888

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրաված դրամային որոշ միջոցների 4%-ի և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի չափով (12% արտարժույթով, 6 % դրամով):

12. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ

Թղթակցային / նոստրո / հաշիվներ

	<u>30/06/23թ.</u>	<u>31/12/22թ.</u>
Այլ բանկեր	15,966,732	9,001,121
Ընդամենը	15,966,732	9,001,121

Միջբանկային վարկեր և ավանդներ

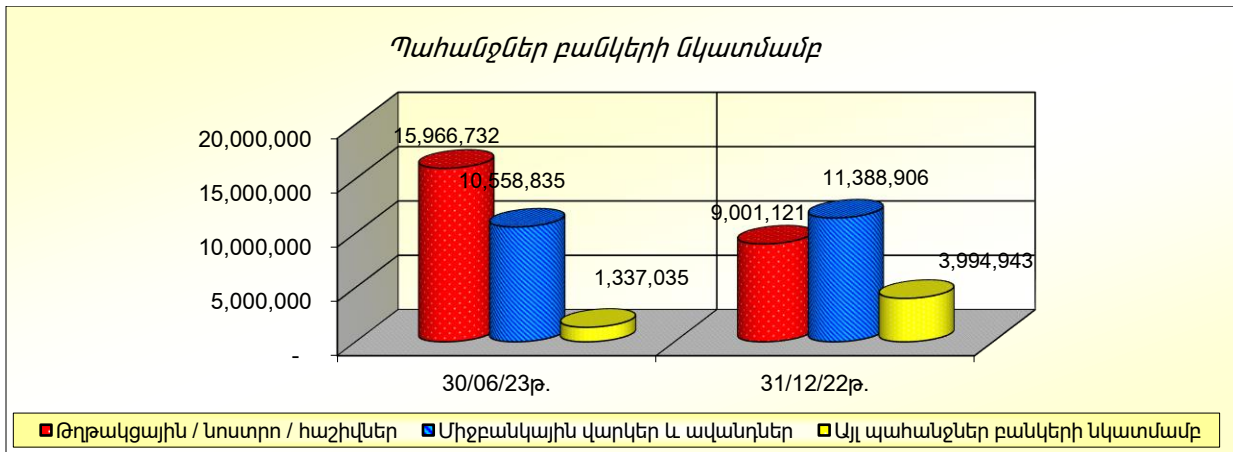
Այլ բանկեր	10,558,835	11,388,906
Ընդամենը	10,558,835	11,388,906

Այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Այլ բանկեր	1,337,035	3,994,943
Ընդամենը	1,337,035	3,994,943

**Սպասվող պարտքային կորուստ
Ընդամենը պահանջներ բանկերի նկատմամբ**

(56,192)	(22,161)
27,806,410	24,362,809

13. Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ

	<u>30/06/23թ.</u>	<u>31/12/22թ.</u>
	<u>հազ. դրամ</u>	<u>հազ. դրամ</u>
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	-	181,610
Արտարժույթի առք ու վաճառքի պայմանագրեր	448,223	169,511
	448,223	351,121
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Արտարժույթի առք ու վաճառքի պայմանագրեր	-	-

- -

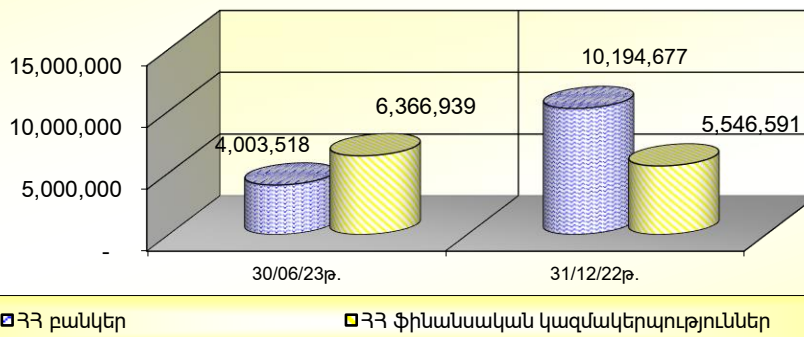
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներն ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

14. Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

Հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	<u>30/06/23թ.</u>	<u>31/12/22թ.</u>
ՀՀ բանկեր	4,003,518	10,194,677
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններ	6,366,939	5,546,591
Հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10,370,457	15,741,268
Սպասվող պարտքային կորուստ	(10,381)	(15,759)
Հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10,360,076	15,725,509

Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

15. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

	(հազ. դրամ)	
Հաճախորդներին տրված վարկեր	<u>30/06/2023թ.</u>	<u>31/12/2022թ.</u>
Առևտրային վարկեր		
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններին	11,947,401	5,560,205
Վարկեր իրավաբանական անձանց	53,539,779	42,320,190
Վարկեր անհատ ձեռնարկատերերին	2,585,360	2,447,415
Ընդամենը	68,072,540	50,327,810

Անհատներին տրված վարկեր

Սպառողական վարկեր	29,462,136	26,623,830
Էքսպրես վարկեր	14,744,845	12,584,924
Ոսկու գրավով վարկեր	7,362,559	7,698,585
Հիպոթեքային վարկեր	38,341,667	34,017,388
Գյուղատնտեսական վարկեր	38,484	57,563
Ընդամենը	89,949,691	80,982,290

Ընդամենը վարկեր

Արժեզրկման գծով պահուստ	158,022,231	131,310,100
	(5,099,747)	(5,164,233)
Ընդամենը զուտ վարկեր	152,922,484	126,145,867

Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշները

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2023 թվականի հունիսի 30-ի դրությամբ:

Առևտրային վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

	Չամբյուղ 1		Չամբյուղ 2		Չամբյուղ 3		Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ		
Վարկեր ա/ձ-ին և ընկերություններին								
Վարկեր, որոնց գծով արժեզրկման առանձին հայտանիշ չի հայտնաբերվել ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր	65,032,255	1,637,380	-	-	-	-	63,394,875	2.52%
· Ոչ ժամկետանց	49,872	698	7,131	119	565,941	446,345	175,782	71.78%
· Մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	4,657	548	-	-	4,109	11.77%
· 31-90 օր ժամկետանց	-	-	-	-	25,990	21,080	4,910	81.11%
· 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	-	11,593	6,485	5,108	55.94%
· 361 օր և ավել ժամկետանց	-	-	-	-	2,375,101	1,354,081	1,021,020	57.01%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	49,872	698	11,788	667	2,978,625	1,827,991	1,210,929	60.17%
Ընդամենը վարկեր ընկերություններին	65,082,127	1,638,078	11,788	667	2,978,625	1,827,991	64,605,804	5.09%

Անհատներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

	Չամբյուղ 1		Չամբյուղ 2		Չամբյուղ 3		Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ		
Սպառողական վարկեր		182,698						
· Ոչ ժամկետանց	27,657,218		240,670	2,402	336,534	65,247	27,984,075	0.89%
· Մինչև 30 օր ժամկետանց	341,852	20,496	72,378	4,094	90,853	12,661	467,832	7.38%
· 31-90 օր ժամկետանց	-	-	201,386	33,103	85,973	13,463	240,793	16.20%
· 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	-	207,993	57,003	150,990	27.41%
· 181-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-	82,419	40,503	41,916	49.14%
· 361 օր և ավել ժամկետանց	-	-	-	-	144,860	59,083	85,777	40.79%
Ընդամենը սպառողական վարկեր	27,999,070	203,194	514,434	39,599	948,632	247,960	28,971,383	1.67%
Էքսպրես վարկեր								
· Ոչ ժամկետանց	13,862,498	436,446	45,767	1,450	50,233	27,470	13,493,132	3.33%
· Մինչև 30 օր ժամկետանց	185,986	21,787	16,405	959	5,766	3,264	182,147	12.50%
· 31-90 օր ժամկետանց	-	-	188,990	88,548	9,813	4,546	105,709	46.83%
· 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	-	200,794	199,653	1,141	99.43%
· 181-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-	178,593	176,920	1,673	99.06%
Ընդամենը էքսպրես վարկեր	14,048,484	458,233	251,162	90,957	445,199	411,853	13,783,802	6.52%
Ոսկու գրավով վարկեր								
· Ոչ ժամկետանց	6,890,519	18,371	24,469	29	11,854	4,036	6,904,406	0.32%
· Մինչև 30 օր ժամկետանց	263,667	11,092	22,225	855	5,288	1,801	277,432	4.72%

· 31-90 օր ժամկետանց	-	-	92,664	13,737	4,892	1,665	82,154	15.79%
· 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	-	30,934	11,471	19,463	37.08%
· 181-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-	16,047	11,762	4,285	73.30%
Ընդամենը Ոսկու գրավով վարկեր	7,154,186	29,463	139,358	14,621	69,015	30,735	7,287,740	1.02%
Հիփոթեքային վարկեր								
· Ոչ ժամկետանց	37,993,015	54,791	155,653	445	17,521	3,611	38,107,342	0.15%
· Մինչև 30 օր ժամկետանց	22,775	1,208	349	27	46,367	32,375	35,881	48.37%
· 31-90 օր ժամկետանց	-	-	66,137	8,274	3,317	-	61,180	11.91%
· 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	-	15,102	3,661	11,441	24.24%
· 361 օր և ավել ժամկետանց	-	-	-	-	21,431	-	21,431	0.00%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	38,015,790	55,999	222,139	8,746	103,738	39,647	38,237,275	0.27%
Գյուղատնտեսական վարկեր								
· Ոչ ժամկետանց	31,151	238	-	-	7,333	1,765	36,481	5.20%
Ընդամենը գյուղատնտեսական վարկեր	31,151	238	-	-	7,333	1,765	36,481	5.20%
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	87,248,681	747,127	1,127,093	153,923	1,573,917	731,960	88,316,681	1.82%

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2022 թվականի դետեմբերի 31-ի դրությամբ

Առևտրային վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

	Ջամբյուղ 1		Ջամբյուղ 2		Ջամբյուղ 3		Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ		
Վարկեր ա/ձ-ին և ընկերություններին								
Վարկեր, որոնց գծով արժեզրկման առանձին հայտանիշ չի հայտնաբերվել	47,021,077	1,343,029	-	-	-	-	45,678,048	2.86%
<i>Ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկեր</i>								
· Ոչ ժամկետանց	11,265	93	15,381	217	67,008	53,479	39,865	57.43%
· Մինչև 30 օր ժամկետանց	1,875	169	-	-	-	-	1,706	9.01%
· 31-90 օր ժամկետանց	-	-	7,843	5,499	-	-	2,344	70.11%
· 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	-	680,500	427,323	253,177	62.80%
· 181-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-	2,595	401	2,194	15.45%
· 361 օր և ավել ժամկետանց	-	-	-	-	2,520,265	1,406,501	1,113,764	55.81%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	13,140	262	23,224	5,716	3,270,368	1,887,704	1,413,050	57.27%
Ընդամենը վարկեր ընկերություններին	47,034,217	1,343,291	23,224	5,716	3,270,368	1,887,704	47,091,098	6.43%

Անհատներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

	Ջամբյուղ 1		Ջամբյուղ 2		Ջամբյուղ 3		Ընդամենը վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկում հազ. դրամ		
Սպառողական վարկեր								
· Ոչ ժամկետանց	24,740,347	211,575	338,861	4,437	282,491	141,571	25,004,116	1.41%
· Մինչև 30 օր ժամկետանց	196,728	17,050	66,985	5,199	40,230	19,140	262,554	13.62%
· 31-90 օր ժամկետանց	-	-	172,585	39,189	49,995	34,908	148,483	33.29%
· 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	-	217,892	59,511	158,381	27.31%
· 181-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-	130,097	63,458	66,639	48.78%
· 361 օր և ավել ժամկետանց	-	-	-	-	387,617	79,918	307,699	20.62%
Ընդամենը սպառողական վարկեր	24,937,075	228,625	578,431	48,825	1,108,322	398,506	25,947,872	2.54%
Էքսպրես վարկեր								
· Ոչ ժամկետանց	11,666,716	385,030	49,883	1,590	51,945	36,173	11,345,752	3.59%
· Մինչև 30 օր ժամկետանց	143,616	20,314	20,564	1,952	6,746	5,117	143,543	16.02%
· 31-90 օր ժամկետանց	-	-	163,046	77,167	10,056	7,211	88,724	48.74%
· 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	-	267,294	267,118	176	99.93%
· 181-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-	205,058	205,058	-	100.00%
Ընդամենը Էքսպրես վարկեր	11,810,332	405,344	233,493	80,709	541,099	520,677	11,578,195	8.00%
Ոսկու գրավով վարկեր								

· Ոչ ժամկետանց	7,019,915	17,894	33,630	53	20,702	8,109	7,048,191	0.37%
· Մինչև 30 օր ժամկետանց	341,331	15,311	17,943	878	691	225	343,551	4.56%
· 31-90 օր ժամկետանց	-	-	187,784	32,046	3,973	2,225	157,486	17.87%
· 91-180 օր ժամկետանց	-	-	-	-	68,148	26,825	41,323	39.36%
· 181-360 օր ժամկետանց	-	-	-	-	4,468	3,050	1,418	68.26%
Ընդամենը Ոսկու գրավով վարկեր	7,361,246	33,205	239,357	32,977	97,982	40,434	7,591,969	1.38%
Հիփոթեքային վարկեր								
· Ոչ ժամկետանց	33,710,091	87,737	135,613	546	30,501	14,303	33,773,619	0.30%
· Մինչև 30 օր ժամկետանց	41,632	3,831	12,399	1,153	26,015	4,258	70,804	11.55%
· 31-90 օր ժամկետանց	-	-	19,006	3,760	21,900	17,339	19,807	51.58%
· 361 օր և ավել ժամկետանց	-	-	-	-	20,231	-	20,231	0.00%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	33,751,723	91,568	167,018	5,459	98,647	35,900	33,884,461	0.39%
Գյուղատնտեսական վարկեր								
· Ոչ ժամկետանց	36,970	387	-	-	9,669	2,796	43,456	6.83%
· Մինչև 30 օր ժամկետանց	10,924	2,113	-	-	-	-	8,811	19.34%
Ընդամենը գյուղատնտեսական վարկեր	47,894	2,500	-	-	9,669	2,796	52,267	9.20%
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	77,908,270	761,242	1,218,299	167,969	1,855,719	998,313	79,054,764	2.38%

Հաճախորդներին տրված վարկերի վերլուծությունը ըստ տնտեսության ճյուղերի

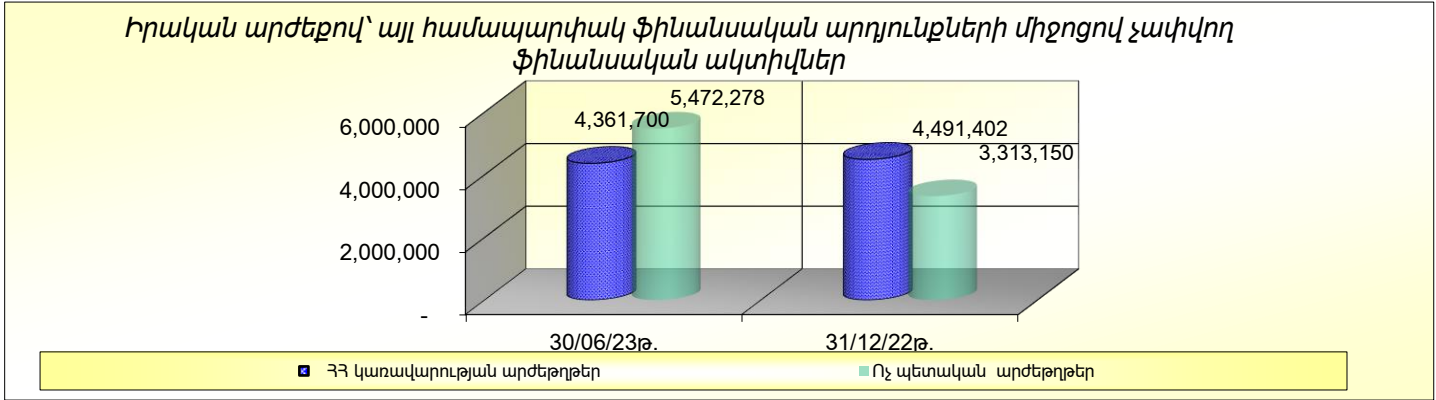
	30/06/2023թ.	31/12/2022թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Առևտուր և ֆինանսներ	28,250,035	27,089,945
Արդյունաբերություն	8,266,747	7,353,992
Հանգստի կազմակերպման ոլորտ	11,469,077	6,206,643
Էներգետիկայի ոլորտ	4,320,285	1,717,622
Շինարարություն	2,099,178	2,183,561
Տրանսպորտ և կապ	1,601,158	537,840
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն	10,980	125,046
Սպասարկման ոլորտ	2,360,482	2,475,785
Այլ	9,694,598	2,637,376
Անհատներին տրված վարկեր	<u>89,949,691</u>	<u>80,982,290</u>
	158,022,231	131,310,100
Արժեզրկման գծով պահուստ	(5,099,747)	(5,164,233)
	152,922,484	126,145,867

Վարկերի գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հսկյալն է՝

	30/06/23թ.	30/06/22թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
<i>Սկզբնական Մնացորդ /01 հունվարի /</i>	5,164,233	7,814,610
<i>Տարվա ծախս(հակադարձում)</i>	46,887	(264,082)
<i>Հետհաշվեկշիռ (դուրս գրում)/վերադարձ</i>	(111,373)	(4,849,134)
Վերջնական մնացորդ Մնացորդ	5,099,747	2,701,394

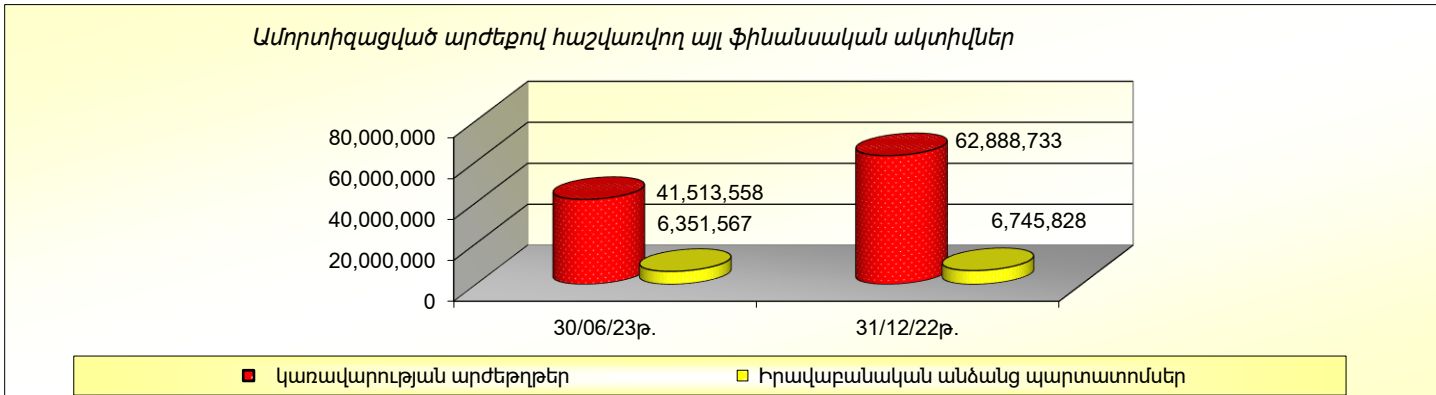
16. Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

	30/06/23թ.	31/12/22թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
- Կառավարության պարտատուներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	4,361,700	4,491,402
Ոչ պետական արժեթղթեր	5,472,278	3,313,150
Ընդամենը	9,833,978	7,804,552
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	<u>9,833,978</u>	<u>7,804,552</u>

17. Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ

	30/06/23թ. հազ. դրամ	31/12/22թ. հազ. դրամ
<i>Բանկի կողմից պահվող</i>		
- Կառավարության պարտատոմսեր		
Կառավարության արժեթղթեր	41,513,558	62,888,733
Ընդամենը կառավարության պարտատոմսեր	<u>41,513,558</u>	<u>62,888,733</u>
- Իրավաբանական անձանց պարտատոմսեր		
Իրավաբանական անձանց պարտատոմսեր	6,351,567	6,745,828
Ընդամենը իրավաբանական անձանց պարտատոմսեր	<u>6,351,567</u>	<u>6,745,828</u>
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	47,865,125	69,634,561
Սպասվող պարտքային կորուստ	(164,033)	(155,080)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	<u>47,701,092</u>	<u>69,479,481</u>

18. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունք	Ընդամենը
–								
–								
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք								
Մնացորդը 31 Մարտի 2023թ.	3,965,886	1,004,260	3,004,216	1,648,141	124,786	3,321,727	3,195,629	16,264,645
Ավելացումներ	766	1,404	149,748	128,361	14,084	220,738	66,485	581,586
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(1,295)	(2,781)	-	(25,573)	(27,099)	(56,748)
Մնացորդը 30 Հունիսի 2023թ.	3,966,652	1,005,664	3,152,669	1,773,721	138,870	3,516,892	3,235,015	16,789,483
Մաշվածություն ամորտիզացիա	և							
Մնացորդը 31 Մարտի 2023թ.	1,053,356	181,843	1,942,582	1,084,174	72,872	1,311,192	1,006,641	6,652,660
Ավելացումներ	18,803	12,603	73,957	44,223	4,050	125,615	84,907	364,158
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(1,047)	(1,348)	-	(19,401)	(27,099)	(48,895)
Մնացորդը 30 Հունիսի 2023թ. Հաշվեկշռային արժեք	1,072,159	194,446	2,015,492	1,127,049	76,922	1,417,406	1,064,449	6,967,923
Մնացորդը 30 Հունիսի 2023թ.	2,894,493	811,218	1,137,177	646,672	61,948	2,099,486	2,170,566	9,821,560
Մնացորդը 31 Մարտի 2023թ.	2,912,530	822,417	1,061,634	563,967	51,914	2,010,535	2,188,988	9,611,985

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունք	Ընդամենը
Մկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք								
Մնացորդը 31 Մարտի 2022թ.	4,247,122	875,480	2,411,947	1,562,189	124,610	2,810,387	2,035,688	14,067,423
Ավելացումներ	-	2,326	289,585	10,435	-	62,799	281	365,426
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(20,381)	(25,827)	-	-	-	(46,208)
Վերադասակարգումներ	-	-	2,923	(2,923)	-	-	-	-
Մնացորդը 30 Հունիսի 2022թ.	4,247,122	877,806	2,684,074	1,543,874	124,610	2,873,186	2,035,969	14,386,641
Մաշվածություն և ամորտիզացիա								
Մնացորդը 31 Մարտի 2022թ.	1,069,592	134,458	1,653,659	928,442	57,737	960,363	729,479	5,533,730
Ավելացումներ	20,694	10,839	86,041	43,020	3,799	95,356	62,870	322,619
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(20,126)	(19,621)	-	-	-	(39,747)
Վերադասակարգումներ	-	-	13	(13)	-	-	-	-
Մնացորդը 30 Հունիսի 2022թ.	1,090,286	145,297	1,719,587	951,828	61,536	1,055,719	792,349	5,816,602
Հաշվեկշռային արժեք								
Մնացորդը 30 Հունիսի 2022թ.	3,156,836	732,509	964,487	592,046	63,074	1,817,467	1,243,620	8,570,039
Մնացորդը 31 Մարտի 2022թ.	3,177,530	741,022	758,288	633,747	66,873	1,850,024	1,306,209	8,533,693

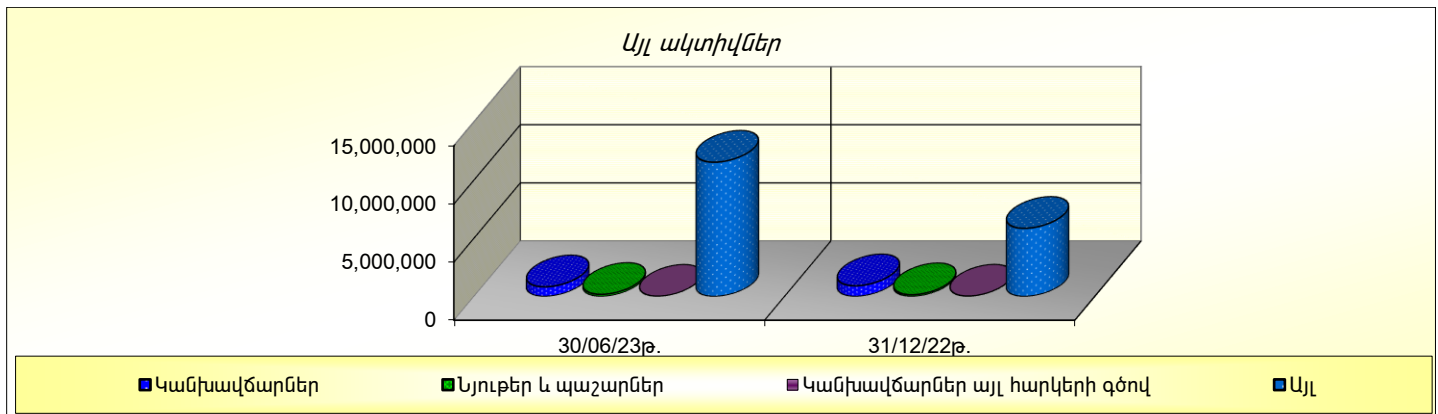
19. Բռնագանձված ակտիվներ

<u>Գրավի տնօրինման արդյունքում առաջացած հիմնական միջոցներ</u>	30/06/23թ. հազ. դրամ	31/12/22թ. հազ. դրամ
Այլ	10,474	10,474
Անշարժ գույք	2,719,091	3,087,988
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	2,729,565	3,098,462

Բռնագանձված ակտիվները ներառում են գրավի տնօրինման արդյունքում սեփականացված ակտիվներ:

20. Այլ ակտիվներ

	30/06/23թ. հազ. դրամ	31/12/22թ. հազ. դրամ
Կանխավճարներ	814,545	904,221
Նյութեր և պաշարներ	168,260	138,399
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	7,425	16,484
Այլ	11,537,806	5,848,926
Ընդամենը	12,528,036	6,908,030
Այլ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ	(28,085)	(28,392)
Ընդամենը այլ ակտիվներ	12,499,951	6,879,638

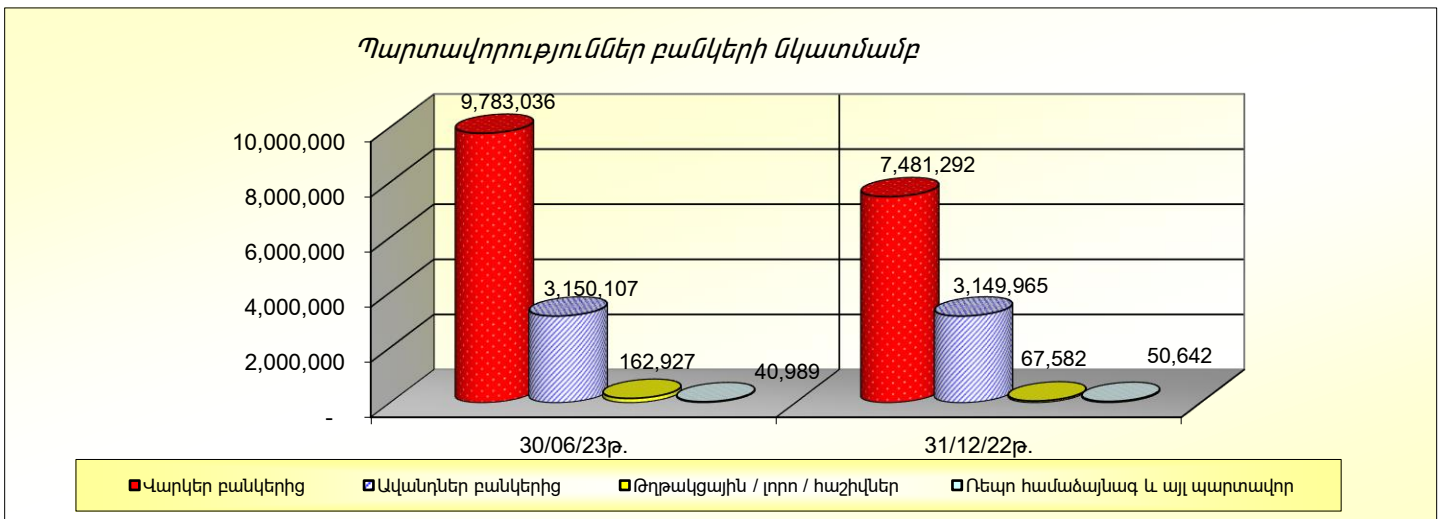

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

	30/06/23թ. հազ. դրամ	30/06/22թ. հազ. դրամ
<i>Սկզբնական Մնացորդ /01 հունվարի /</i>	28,392	61,082
<i>Տարվա ծախս(հակադարձում)</i>	31,711	(14,955)
<i>Հետհաշվեկշիռ (դուրս գրում)/վերադարձ</i>	(32,018)	(14,063)
Վերջնական մնացորդ Մնացորդ	28,085	32,064

21. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

	30/06/23թ. հազ. դրամ	31/12/22թ. հազ. դրամ
Վարկեր բանկերից	9,783,036	7,481,292
Ավանդներ բանկերից	3,150,107	3,149,965
Թղթակցային / լորո / հաշիվներ	162,927	67,582
Ռեպո համաձայնագրի և այլ պարտավոր	40,989	50,642
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	13,137,059	10,749,481

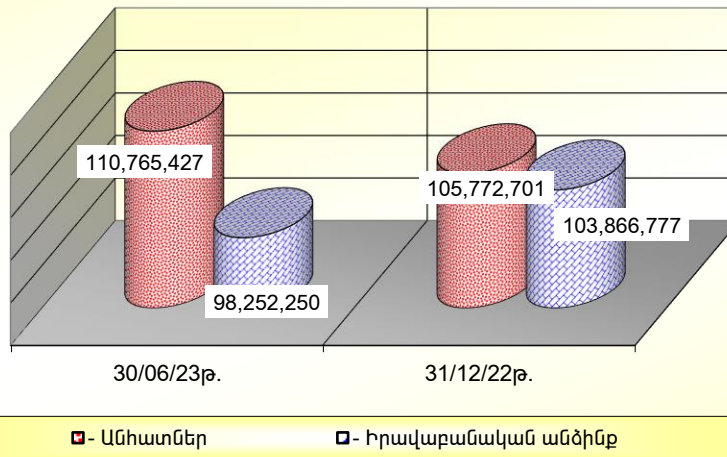

22. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

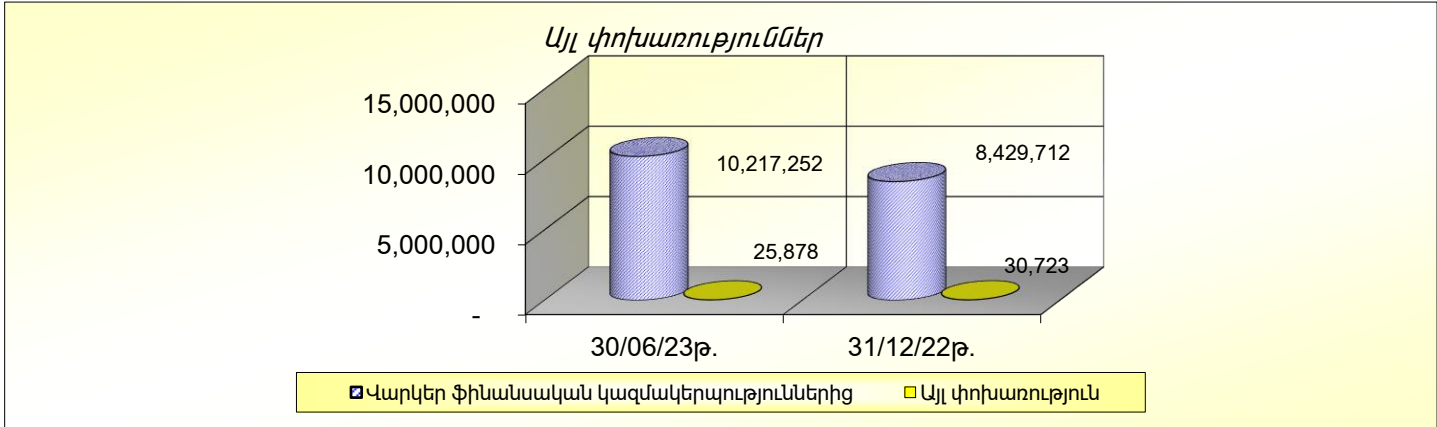
	30/06/23թ. հազ. դրամ	31/12/22թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	74,431,693	70,453,860
- Իրավաբանական անձինք	85,800,186	90,256,342
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	36,333,734	35,318,841
- Իրավաբանական անձինք	12,452,064	13,610,435
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	209,017,677	209,639,478

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

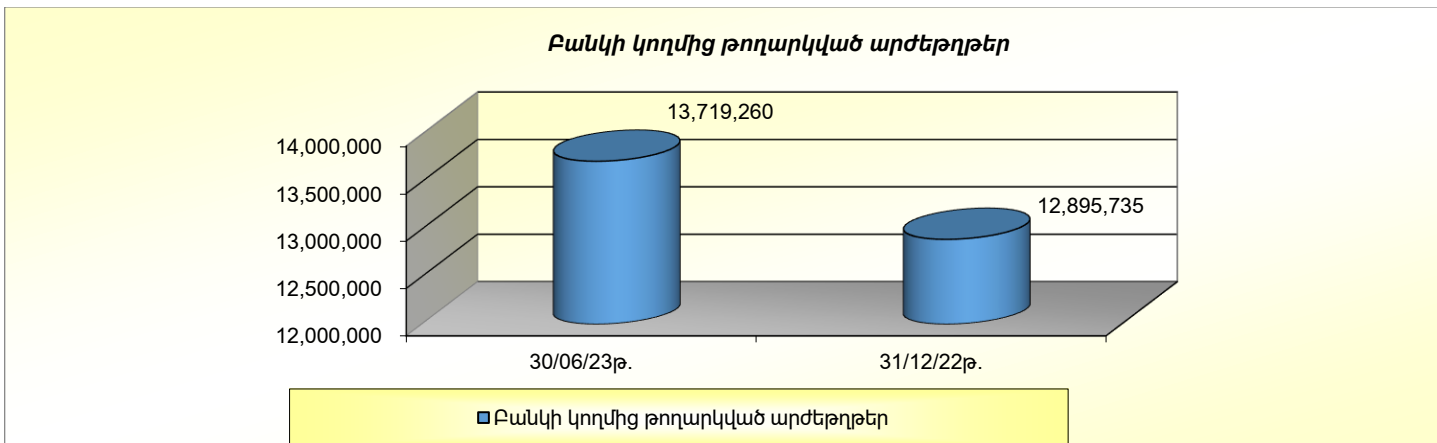
23. Այլ փոխառություններ

	30/06/23թ. հազ. դրամ	31/12/22թ. հազ. դրամ
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	10,217,252	8,429,712
Այլ փոխառություն	25,878	30,723
Ընդամենը այլ փոխառություններ	10,243,130	8,460,435

24. Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր

	30/06/23թ. հազ. դրամ	31/12/22թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	13,719,260	12,895,735
Ընդամենը Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	13,719,260	12,895,735

25. Հետաձգված հարկային պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները:

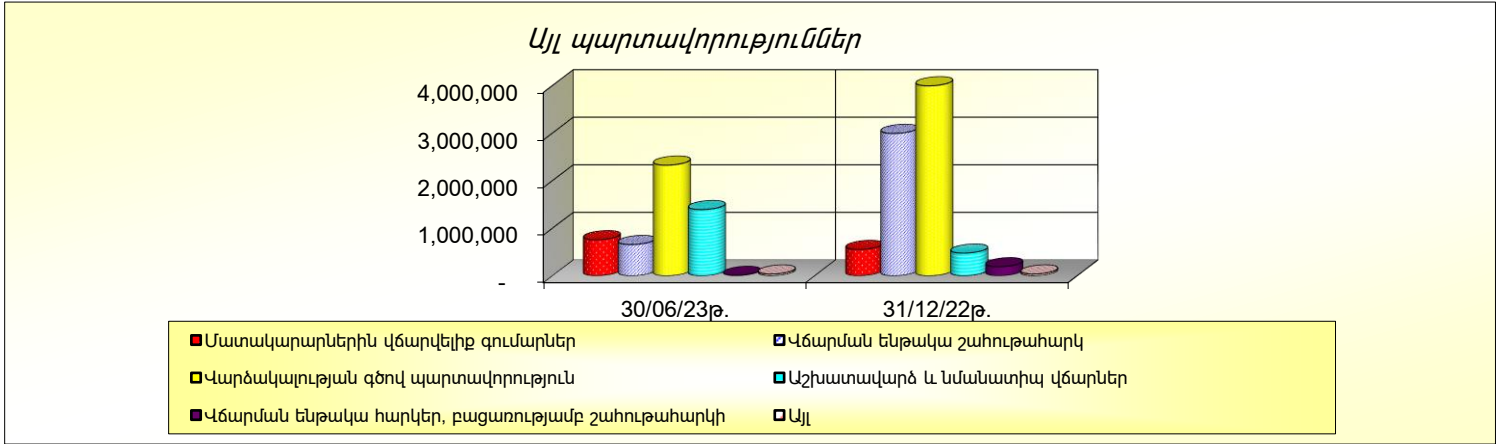
Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 18% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

հազ. դրամ	Մնացորդ առ 31 Դեկտեմբերի 2022թ.	Նախորդ տարիներին վերաբերվող հարկի ազդեցություն	Շահութում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդ առ 30 Հունիսի 2023թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(255)	-	-	-	(255)
Արժեթղթեր	72,967	-	7,703	(78,809)	1,861
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	27,519	-	-	-	27,519
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(736,103)	-	27,745	-	(708,358)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(30,691)	-	640	-	(30,051)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(372,783)	-	-	-	(372,783)
Այլ ակտիվներ	(54,337)	-	(67,690)	-	(122,027)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	406,622	-	-	-	406,622
Այլ պարտավորություններ	344,853	-	(292,618)	-	52,235
	(342,208)	-	(324,220)	(78,809)	(745,237)

26. Այլ պարտավորություններ

	30/06/23թ. հազ. դրամ	31/12/22թ. հազ. դրամ
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	757,952	552,936
Վճարման ենթակա շահութահարկ	657,685	2,993,571
Վարձակալության գծով պարտավորություն	2,326,387	3,994,220
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ Վճարման ենթակա հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	1,391,708	476,973
	8,273	190,017
Այլ	36,570	37,452
Ընդամենը	5,178,575	8,245,169
Այլ պահուստներ	957	1,185
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	5,179,532	8,246,354

27. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 33,971,850 հազար դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 679,437 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 50,000 դրամ անվանական արժեքով:

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերն է

	Մասնակության չափը (հազար դրամ)	%
ՖԻՍԹՈՔՈ Էլ ԹԻ ԴԻ	33,971,850	100%
Ընդամենը	33,971,850	100%

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

28. Պահուստների բնույթը և նպատակը

Շենքերի վերագնահատումից աճ

Շենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

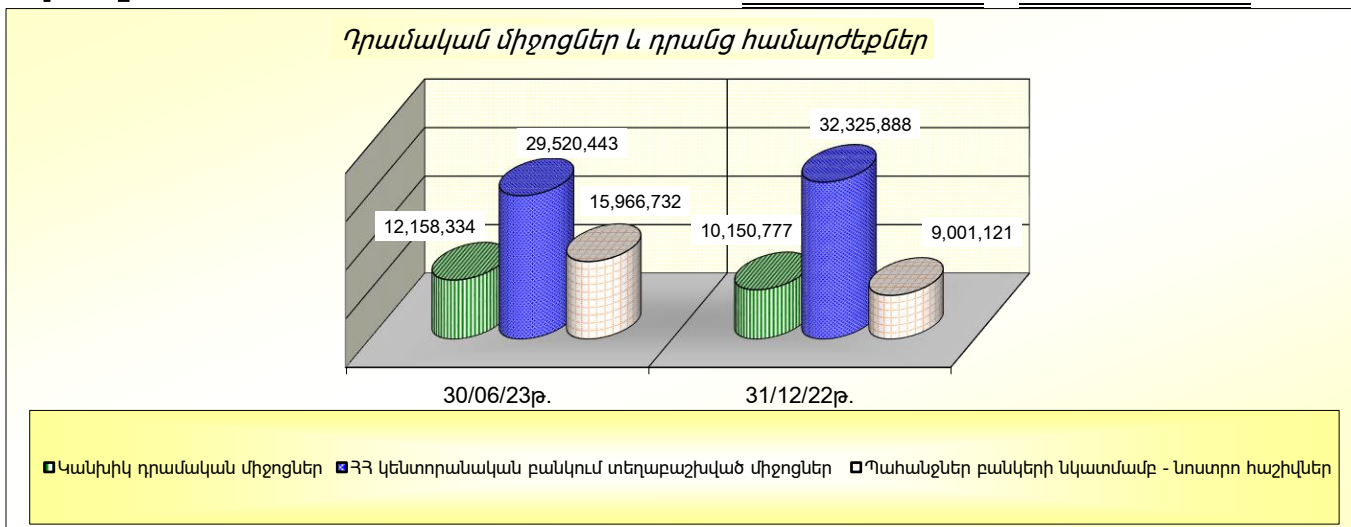
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

29. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	30/06/23թ.	31/12/22թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	12,158,334	10,150,777
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	29,520,443	32,325,888
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ - նոստրո հաշիվներ	15,966,732	9,001,121
Ընդամենը	57,645,509	51,477,786

30. Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների գծով պարտավորվածություններ:

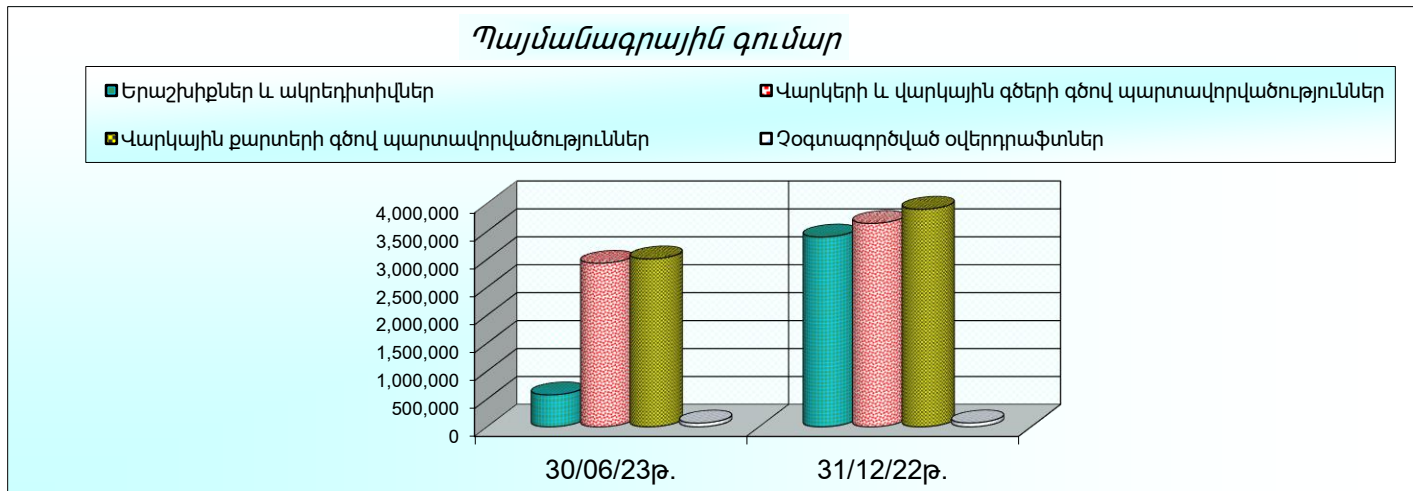
Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումն երրորդ անձանց հանդեպ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են վարկային պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրային պարտականությունները:

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ և 2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

	30/06/23թ.	31/12/22թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	572,116	3,396,563
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	2,926,313	3,639,580
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	3,004,776	3,893,171
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	67,102	69,800
Ընդամենը	6,570,307	10,999,114

31. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Խորհրդի և Վարչության նշանակալից ազդեցության ներքո գտնվող կազմակերպությունները և Խորհրդի ու Վարչության անդամների ընտանիքների անդամներին:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլ գործարքներ:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

2023 թ. Հունիսի 30-ի դրությամբ

2022 թ. Հունիսի 30-ի դրությամբ

 Բաժնետերեր և
կապակցված
կողմեր

 Ղեկավար
անձնակազմ և
կապակցված
կողմեր

 Բաժնետերեր և
կապակցված
կողմեր

 Ղեկավար
անձնակազմ և
կապակցված
կողմեր

**Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ
հաշվետվությունում**
Ակտիվներ
Հաճախորդներին տրված վարկեր

Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	-	2,644,032	-	524,785
Ժամանակաշրջանի ընթացքում տրամադրված	-	2,044,626	-	284,898
Ժամանակաշրջանի ընթացքում մարված	-	(2,921,919)	-	(177,361)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	1,766,739	-	632,322
Արժեզրկման պահուստ	-	(22,786)	-	(1,856)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	1,743,953	-	630,466

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	39	-
Մուտքեր	-	-	-	-
Ելքեր	-	-	(39)	-
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-	-	-

Պարտավորություններ
**Պարտավորություններ ֆինանսական
կազմակերպությունների նկատմամբ**

Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	65,446	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացված ավանդներ	-	-	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում մարված ավանդներ	-	-	(65,446)	-
Ավանդներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-	-	-

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	80,011	31,610,281	274,661	279,242
Ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացված ավանդներ	7,399	23,473,365	3,450,942	8,139,874
Ժամանակաշրջանի ընթացքում մարված ավանդներ	(12,776)	(26,080,283)	(3,569,530)	(6,238,332)
Ավանդներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	74,634	29,003,363	156,073	2,180,784

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Արժեթղթեր հունվարի 1-ի դրությամբ	-	534,379	-	122,814
Ժամանակաշրջանի ընթացքում իրացված(մարված) արժեթղթեր	-	(10,186)	-	461,089
Արժեթղթեր ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	524,193	-	583,903

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

	01/01/2023թ. – 30/06/2023թ.	Հազար ՀՀ դրամ 01/01/2022թ. – 30/06/2022թ.
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	270,872	222,506
Ընդամենը Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	270,872	222,506

32. Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է հիմնական ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների:

30/06/23

	Մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5-տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Ակտիվներ								
Կանխիկ դրամական միջոցներ	12,158,334	-	-	-	-	-	-	12,158,334
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	29,970,443	-	-	-	-	2,385,000	-	32,355,443
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	25,845,695	1,156,951	803,764	-	-	-	-	27,806,410
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	448,223	-	-	-	-	-	-	448,223
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10,360,076	-	-	-	-	-	-	10,360,076
Հաճախորդներին տրված վարկեր Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	7,394,005	10,005,356	21,143,104	58,795,715	54,449,604	-	1,134,700	152,922,484
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	1,611,024	5,968,908	1,886,301	367,745	-	9,833,978
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	4,164,626	1,250,515	7,944,693	21,519,930	12,821,328	-	-	47,701,092
Բոնազանձված ակտիվներ	-	-	-	-	-	9,821,560	-	9,821,560
Բոնազանձված ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,729,565	-	2,729,565
Այլ ակտիվներ	12,268,798	-	684	187,201	32,386	-	10,882	12,499,951
Ընդամենը ակտիվներ	102,610,200	12,412,822	31,503,269	86,471,754	69,189,619	15,303,870	1,145,582	318,637,116

	Մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5-տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Պարտավորություններ								
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	206,217	3,966	1,688,088	10,033,238	1,205,550	-	-	13,137,059
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	164,845,532	9,806,798	25,198,752	8,661,272	505,323	-	-	209,017,677
Այլ փոխառություններ	89,239	178,163	610,346	3,392,935	5,972,447	-	-	10,243,130
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	1,972,957	42,857	7,105,805	4,597,641	-	-	-	13,719,260
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	745,237	-	-	-	-	745,237
Այլ պարտավորություններ	3,506,804	16,223	171,065	944,174	541,266	-	-	5,179,532
Ընդամենը Պարտավորություններ	<u>170,620,749</u>	<u>10,048,007</u>	<u>35,519,293</u>	<u>27,629,260</u>	<u>8,224,586</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>252,041,895</u>
Զուտ դիրք	<u>(68,010,549)</u>	<u>2,364,815</u>	<u>(4,016,024)</u>	<u>58,842,494</u>	<u>60,965,033</u>	<u>15,303,870</u>	<u>1,145,582</u>	<u>66,595,221</u>

Ռիսկի կառավարում

– Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Ֆինանսական ռիսկը, շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, գործառնական և իրավական ռիսկերը և համբավը վտանգող ռիսկն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի մասին հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման վարչության ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը չի ենթարկվում և հաշվետու չէ համապատասխան ռիսկերն ընդունող բաժիններին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության

որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման վարչությունը և ներքին աուդիտի ծառայությունը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարման անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

– Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր պարտքային ռիսկը (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար) կառավարելու համար, ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանափակմանը վերաբերող ցուցումները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Կորպորատիվ վարկավորման վարչություն, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ վարկավորման վարչության և Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն

ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հաշվապահական հաշվառման և հարկային բաժինների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատական վարկավորման ծառայությունների բաժնի կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման բաժնի հետ համատեղ մշակված գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Բացի առանձին վարկերի վերլուծությունից, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վարկային պորտֆելը գնահատում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացվածության և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

– **Շուկայական ռիսկ**

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

– Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

– Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին, այս գործունեությունը չի որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուսական ռուբլի	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ակտիվներ						
Կանխիկ դրամական միջոցներ	5,608,889	3,903,238	1,257,026	1,106,406	282,775	12,158,334
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	11,235,720	17,862,795	3,256,928	-	-	32,355,443
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	124,578	15,683,323	10,283,124	933,817	781,568	27,806,410
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	443,214	5,009	-	-	-	448,223
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	10,027,409	332,667	-	-	-	10,360,076
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	103,352,022	30,788,013	8,537,251	10,245,198	-	152,922,484
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆին արդ չափ ակտիվներ	4,258,397	5,365,341	210,240	-	-	9,833,978
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆին ակտիվներ	22,882,063	24,819,029	-	-	-	47,701,092
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	9,821,560	-	-	-	-	9,821,560

Բռնագանձված ակտիվներ	2,729,565	-	-	-	-	2,729,565
Այլ ակտիվներ	<u>10,989,928</u>	<u>1,414,162</u>	<u>17,095</u>	<u>78,766</u>	<u>-</u>	12,499,951
Ընդամենը՝ ակտիվներ	<u>181,473,345</u>	<u>100,173,577</u>	<u>23,561,664</u>	<u>12,364,187</u>	<u>1,064,343</u>	318,637,116

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

Պարտավորություններ

Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	9,851,347	610,564	2,543,468	131,680	-	13,137,059
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	90,410,783	87,247,420	21,178,125	9,630,044	551,305	209,017,677
Այլ փոխառություններ Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ	10,243,130	-	-	-	-	10,243,130
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	2,023,016	11,696,244	-	-	-	13,719,260
Այլ պարտավորություններ	<u>745,237</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	745,237
Այլ պարտավորություններ	<u>4,469,296</u>	<u>674,966</u>	<u>34,749</u>	<u>521</u>	<u>-</u>	5,179,532
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	117,742,809	100,229,194	23,756,342	9,762,245	551,305	252,041,895
Զուտ հաշվեկշռային դիրք առ 30 Հունիսի 2023թ.	<u>63,730,536</u>	<u>(55,617)</u>	<u>(194,678)</u>	<u>2,601,942</u>	<u>513,038</u>	66,595,221
Արժույթային պայմանագրեր	2,679,619	593,026	-	(2,615,416)	(209,007)	448,222
Զուտ դիրք առ 30 Հունիսի 2023թ.	<u>66,410,155</u>	<u>537,409</u>	<u>(194,678)</u>	<u>(13,474)</u>	<u>304,031</u>	67,043,443

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Պարտավորություններ

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Ռուսական ռուբլի հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ						
Կանխիկ դրամական միջոցներ	4,587,187	2,697,565	1,241,834	1,593,497	30,694	<i>10,150,777</i>
ՀՀ կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներ	11,480,881	19,077,278	4,897,729	-	-	<i>35,455,888</i>
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	231,125	14,536,728	6,404,052	2,420,191	770,713	<i>24,362,809</i>
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	169,511	-	-	181,610	-	<i>351,121</i>
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	15,511,891	213,618	-	-	-	<i>15,725,509</i>
Հաճախորդներին տրված անորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	92,554,790	25,243,364	5,173,861	3,173,852	-	<i>126,145,867</i>
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆին արդ չափ ակտիվներ	3,931,419	3,873,133	-	-	-	<i>7,804,552</i>
Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆին ակտիվներ	18,621,270	50,442,983	415,228	-	-	<i>69,479,481</i>
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	9,551,656	-	-	-	-	<i>9,551,656</i>
Բռնագանձված ակտիվներ	3,098,462	-	-	-	-	<i>3,098,462</i>
Այլ ակտիվներ	4,329,368	2,448,680	74,685	26,905	-	<i>6,879,638</i>
Ընդամենը ակտիվներ	164,067,560	118,533,349	18,207,389	7,396,055	801,407	<i>309,005,760</i>

Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	7,556,781	604,869	2,546,363	41,468	-	10,749,481
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	81,167,109	104,326,644	19,929,789	3,738,244	477,692	209,639,478
Այլ փոխառություններ Բանկի կողմից	8,460,435	-	-	-	-	8,460,435
թողարկված արժեթղթեր	1,950,526	10,945,209	-	-	-	12,895,735
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	342,208	-	-	-	-	342,208
Այլ պարտավորություններ	7,533,288	638,735	55,923	18,408	-	8,246,354
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	107,010,347	116,515,457	22,532,075	3,798,120	477,692	250,333,691
Զուտ հաշվեկշռային դիրք առ 31 Դեկտեմբերի 2022թ.	57,057,213	2,017,892	(4,324,686)	3,597,935	323,715	58,672,069

– Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է թողարկվող պարտքային արժեթղթերը, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդները, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու արդյունավետ բավարարելու նպատակով: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքերի ֆինանսավորման ծրագրերի ապահովում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեստեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Մովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխառության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխառության հանձնառությունների գծով:

– Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները:

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշի («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») նվազագույն մակարդակը կազմում էր 11%

(2022թ-ին՝ 12%): 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը:

	Հունիս 2023թ.	Դեկտեմբեր 2022թ.
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	26.24%	27.48%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

- Պայմանական դեպքեր
- Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրության ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գույքն ապահովագրված է և Բանկն ունի «Բանկերս Բլանկետ Բոնդ» (Bankers Blanket Bond (BBB)) ապահովագրության պայմանագիր:

- Հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի: Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների,

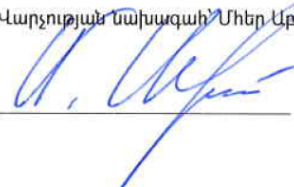
պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են եական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

Բանկի փայտերերի ժողովում
«09» հուլիսի 1990թ.
թիվ 01 արձանագրության թիվ 2 որոշմամբ

ՓՈՓՈԽՎԱԾ Է

Բանկի բաժնետիրոջ 22/05/2023թ.-ի թիվ 01/05 որոշմամբ

Վարչության նախագահ՝ Մհեր Աբրահամյան

Digitally signed by Mher Abrahamyan
Date: 2023.06.13 09:52:31 +04'00'

ԳՐԱՆՑՎԱԾ Է

ՀՀ Կենտրոնական բանկում

«01» օգոստոսի 1990 թ.
գրանցման համարը N335

վերագրանցվել է ՀՀ Կենտրոնական բանկում
«28» դեկտեմբերի 1993 թ.
գրանցման համարը N9

ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախագահ՝

Digitally signed by Martin Galstyan
Date: 2023.06.19 14:21:01 AMT
Reason: Գրանցած է 14.06.2023թ.

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

(փոփոխություն)

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ

Երևան, 2023

Փոփոխված է

Բանկի փայտերերի ժողովում 15/10/1993 թիվ 02 արձ.

Բանկի փայտերերի ժողովում 31/03/1994 թիվ 02 արձ.

Բանկի փայտերերի ժողովում 17/04/1996 թիվ 12 արձ.

Բանկի փայտերերի ժողովում 17/12/1996 թիվ 15 արձ.

Բանկի փայտերերի ժողովում 07/05/1997 թիվ 18 արձ.

Բանկի փայտերերի ժողովում 20/06/1997 թիվ 21 արձ.

Բանկի փայտերերի ժողովում 12/06/1998 թիվ 27 արձ.

Բանկի փայտերերի ժողովում 14/09/1998 թիվ 29 արձ.

Բանկի փայտերերի ժողովում 25/09/1998 թիվ 30 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 14/12/1999 թիվ 38 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 20/01/2000 թիվ 01 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 22/04/2000 թիվ 03 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 10/05/2000 թիվ 04 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 10/12/2003 թիվ 07 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 31/05/2004 թիվ 01 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 04/11/2004 թիվ 02 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 23/01/2006 թիվ 01 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 15/04/2006 թիվ 02 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 15/10/2006 թիվ 03 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 13/12/2006 թիվ 04 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 07/04/2007 թիվ 01 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 19/04/2008 թիվ 01 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 21/02/2009 թիվ 01 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 11/03/2009 թիվ 02 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 04/07/2009 թիվ 04 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 12/11/2009 թիվ 05 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 14/04/2011 թիվ 01 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 24/11/2011 թիվ 02 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 20/09/2012 թիվ 03 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 30/04/2013 թիվ 02 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 18/12/2013 թիվ 05 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 29/04/2014 թիվ 01 արձ.

Բանկի մասնակիցների ժողովում 28/03/2015 թիվ 01 արձ.

Բանկի բաժնետերերի ժողովում 28/07/2016 թիվ 2 արձ.

Բանկի բաժնետերերի ժողովում 22/12/2017 թիվ 3 արձ.

Բանկի բաժնետիրոջ 22/05/2023թ.-ի թիվ 01/05 որոշմամբ

Փոփոխությունը գրանցված է

10/02/1994

11/05/1994

23/05/1996

24/02/1997

30/05/1997

14/07/1997

17/07/1998

09/10/1998

16/10/1998

04/01/2000

17/02/2000

12/05/2000

22/06/2000

15/01/2004

02/07/2004

09/12/2004

21/03/2006

30/06/2006

28/11/2006

30/12/2006

09/07/2007 թիվ 1/871 Ա որոշմամբ

08/05/2008

24/06/2009 թիվ 1/820 Ա որոշմամբ

10/04/2009 թիվ 1/435 Ա որոշմամբ

24/07/2009 թիվ 1/945 Ա որոշմամբ

26/12/2009 թիվ 1/1587 Ա որոշմամբ

24/05/2011 թիվ 1/522 Ա որոշմամբ

15/12/2011 թիվ 1/1413 Ա որոշմամբ

31/10/2012 թիվ 1/1110 Ա որոշմամբ

17/06/2013 թիվ 1/499 Ա որոշմամբ

29 /01 / 2014 թիվ 1/58 Ա որոշմամբ

1. Ընդհանուր դրույթներ

1.1. «ԱյԴի Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Բանկ) հանդիսանում է «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ-ի լիիրավ իրավահաջորդը (Բանկի բաժնետերերի 2017թ. դեկտեմբերի 22-ի արտահերթ ընդհանուր ժողովի որոշմամբ (արձանագրություն թիվ 3) «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ-ն վերանվանվել է «ԱյԴի Բանկ» ՓԲԸ): «ԱՆԵԼԻՔ ԲԱՆԿ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերությունը, ստեղծվել է «Անելիք բանկ» ՍՊԸ վերակազմավորման արդյունքում՝ համաձայն Բանկի բաժնետերերի 2007թ.-ի ապրիլի 7-ի ժողովի որոշման (արձանագրություն թիվ 1) և հանդիսանում է «Անելիք բանկ» ՍՊԸ-ի իրավահաջորդը, որը ստեղծվել է Բանկի հիմնադիրների 1990թ. հուլիսի 9-ին կայացած ընդհանուր ժողովի որոշմամբ (արձանագրություն թիվ 1)՝ համաձայն 1990թ. օգոստոսի 1-ին կնքված հիմնադիր պայմանագրի:

1.2. Բանկի հիմնադիր փաստաթուղթը սույն կանոնադրությունն է, որի պահանջները պարտադիր են Բանկի բաժնետերերի և կառավարման մարմինների համար:

1.3. Բանկն իր գործունեության ընթացքում ղեկավարվում է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) քաղաքացիական օրենսգրքով, «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով, այլ օրենքներով, ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից ընդունված և այլ իրավական ակտերով, սույն կանոնադրությամբ և Բանկի ներքին իրավական այլ ակտերով:

1.4. Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԱյԴի Բանկ» Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն
անգլերեն՝ “ID Bank” Closed Joint Stock Company
ռուսերեն՝ Закрытое Акционерное Общество «АйДи Банк»

1.5. Բանկի կրճատ անվանումն է՝

հայերեն՝ «ԱյԴի Բանկ» ՓԲԸ
անգլերեն՝ “ID Bank” CJSC
ռուսերեն՝ ЗАО «АйДи Банк»

1.6. Բանկի իրավաբանական, գտնվելու և փոստային հասցեն է՝
Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք.Երևան, Վարդանանց փող. 13:

2. Բանկի իրավական կարգավիճակը

2.1. Բանկը շահույթ ստանալու նպատակ հետապնդող առևտրային կազմակերպություն է:

2.2. Բանկը համարվում է ստեղծված և ձեռք է բերում իրավաբանական անձի կարգավիճակ ՀՀ Կենտրոնական բանկում գրանցվելու պահից և իրավունք ունի իրականացնել բանկային գործունեություն և օրենքով սահմանված ֆինանսական գործառնություններ՝ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից բանկային գործունեության լիցենզիա ստանալու պահից:

2.3. Բանկն ունի բաժնետերերի գույքից առանձնացված և սեփականության իրավունքով

իրեն պատկանող գույք, ինքնուրույն հաշվեկշիռ, իր անվամբ և խորհրդանիշով կլոր կնիք, անկյունային դրոշմակնիք, ձևաթղթեր, համարային կնիքներ Բանկի գլխամասի և տարածքային ստորաբաժանումների համար:

2.4. Բանկն իրավունք ունի իր անունից կնքել պայմանագրեր, ձեռք բերել գույքային և անձնական ոչ գույքային իրավունքներ, կրել պարտականություններ, դատարաններում հանդես գալ որպես հայցվոր և պատասխանող:

2.5. Բանկն իր պարտավորությունների համար պատասխանատվություն է կրում սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող ամբողջ գույքով, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

2.6. Բանկը պատասխանատու չէ իր բաժնետերերի պարտավորությունների համար:

Բանկի բաժնետերերը պատասխանատու չեն Բանկի պարտավորությունների համար և իրենց պատկանող բաժնետոմսերի արժեքի սահմաններում կրում են Բանկի գործունեության հետ կապված վնասների ռիսկը:

Բանկի բաժնետերերը, ղեկավարները և այլ անձինք օրենքով նախատեսված դեպքերում Բանկի առջև կարող են կրել պատասխանատվություն իրենց գործողությունների կամ անգործության համար:

2.7. Բանկն ունի է ՀՀ օրենսդրությամբ Բանկին վերապահված իրավունքներ և կրում է պարտականություններ, անկախ դրանք սույն կանոնադրությամբ նախատեսված լինելու փաստից:

2.8. Բանկը ինքնուրույն է իրականացնում իր հիմնական միջոցների տիրապետումը, օգտագործումը և տնօրինումը, այդ թվում՝ գույքի վերագնահատումը:

2.9. Բանկը երաշխավորում է իր հաճախորդների բանկային գաղտնիք հանդիսացող տեղեկությունների պահպանումը «Բանկային գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով:

3. Բանկի կողմից իրականացվող ֆինանսական գործառնությունները և այլ գործարքները

3.1. Բանկը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կարող է իրականացնել հետևյալ ֆինանսական գործառնությունները.

ա) ընդունել ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ,

բ) տրամադրել առևտրային և սպառողական վարկեր, այդ թվում՝ հիփոթեքային վարկեր, իրականացնել, պարտքի կամ առևտրային գործարքների ֆինանսավորում, ֆակտորինգ,

գ) տրամադրել բանկային երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ (վարկային նամակներ),

դ) բացել և վարել հաշիվներ, այդ թվում՝ այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ,

ե) մատուցել այլ վճարահաշվարկային ծառայություններ և (կամ) այլ կերպ սպասարկել հաճախորդների հաշիվները,

- զ) թողարկել, գնել (զեղչել), վաճառել և սպասարկել արժեթղթեր, կատարել նման այլ գործառնություններ,
- է) իրականացնել (ինվեստիցիոն) ներդրումային և բաժանորդագրական գործունեություն,
  - է.1) իրականացնել ներդրումային ֆոնդի (ներառյալ կենսաթոշակային ֆոնդի) պահառության գործունեությունը,
- ը) մատուցել ֆինանսական գործակալի (ներկայացուցչի) ծառայություններ, կառավարել այլ անձանց արժեթղթերն ու ներդրումները (հավատարմագրային (լիազորագրային) կառավարում),
- թ) գնել, վաճառել և կառավարել բանկային ոսկի և ստանդարտացված ծուլակտորներ և հուշադրամ,
- ժ) գնել և վաճառել (փոխանակել) արտարժույթ, այդ թվում՝ կնքել դրամի և արտարժույթի ֆյուչերսներ, օպցիոններ և նման այլ գործարքներ,
- ժա) իրականացնել ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ),
- ժբ) ի պահ ընդունել թանկարժեք մետաղներ, քարեր, ոսկերչական իրեր, արժեթղթեր, փաստաթղթեր և այլ արժեքներ,
- ժգ) մատուցել ֆինանսական և ինվեստիցիոն խորհրդատվություն,
- ժդ) ստեղծել և սպասարկել հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական համակարգ, իրականացնել պարտքերի ետ ստացման գործունեություն,
- ժե) իրացնել ապահովագրական վկայագրեր և (կամ) պայմանագրեր, օրենքով սահմանված կարգով իրականացնել ապահովագրական գործակալի գործառնություններ,
- ժզ) իրականացնել «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված հաշվի օպերատորի գործառնություններ:

3.2. Բանկը կարող է ՀՀ ԿԲ թույլտվությամբ Բանկին իրականացնելու «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով ուղղակիորեն չնախատեսված այլ գործունեություն կամ գործառնություններ, եթե դրանք բխում են կամ սերտորեն կապված են բանկային գործունեության կամ սույն կանոնադրության 3.1. կետով նախատեսված գործառնությունների հետ:

3.3. Բանկը «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով, այլ օրենքներով և ՀՀ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերով նախատեսված դեպքերում և կարգով իրավունք ունի իրականացնել արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված գործունեություն (բրոքերային, դիլերային, հավատարմագրային կառավարման, պահառուական և այլն): Բանկն իրականացնում է մասնագիտացված գործունեություն պետական արժեթղթերի շուկայում՝ մասնակցելով պետական պարտատոմսերի տեղաբաշխման գործընթացում (դիլերային, գործակալական, պահառուական գործունեություն):

3.4. Բանկը կարող է կնքել քաղաքացիաիրավական ցանկացած գործարք, որն անհրաժեշտ կամ նպատակահարմար է իրեն օրենքով թույլատրված գործունեությունն իրականացնելու համար:

3.5. Բանկը սույն կանոնադրությամբ նշված ֆինանսական գործառնությունները

կատարում է ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

3.6. Բանկն ինքն է որոշում ներգրավվող ավանդների, տրամադրվող վարկերի, իր կողմից թողարկված արժեթղթերի տոկոսադրույքները և իր կողմից մատուցվող այլ ծառայությունների դիմաց գանձվող միջնորդավճարների չափը:

3.7. Բանկի և հաճախորդի միջև հարաբերությունները կրում են պայմանագրային բնույթ: Բանկը սահմանում է իր գործունեության այնպիսի կանոններ, որպեսզի բացառվի շահերի բախումը, մասնավորապես՝

ա) մեկ հաճախորդի նկատմամբ Բանկի ստանձնած պարտավորությունները չհակասեն մեկ այլ հաճախորդի նկատմամբ նրա ստանձնած պարտավորություններին:

բ) Բանկի ղեկավարների և աշխատակիցների շահերը չհակասեն Բանկի հաճախորդի նկատմամբ Բանկի ստանձնած պարտավորություններին:

3.8. Բանկն այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում մասնակցություն կարող է ձեռք բերել՝ պահպանելով ՀՀ օրենսդրության պահանջները, իսկ անհրաժեշտության դեպքում ստանալով համապատասխան թույլտվություն:

3.9. Բանկն իրավունք ունի թղթակցային հաշիվներ բացել այլ բանկերում, այդ թվում՝ օտարերկրյա:

3.10. Բանկն օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում կարող է իրականացնել պետական բյուջեի դրամարկղային սպասարկման գործառնությունները:

4. Բանկի մասնաճյուղերը, ներկայացուցչությունները և հիմնարկները

4.1. Բանկը ՀՀ տարածքում և նրա տարածքից դուրս կարող է հիմնել իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ՝ «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով:

4.2. Բանկի խորհուրդը ստեղծում է Բանկի տարածքային ստորաբաժանումներն ու հաստատում դրանց կանոնադրությունները՝ Բանկի կանոնադրության սահմաններում դրանց տալով համապատասխան լիազորություններ:

4.3. Բանկի մասնաճյուղը Բանկի իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող և Բանկի գտնվելու վայրից դուրս գտնվող առանձնացված ստորաբաժանում է, որը գործում է Բանկի կողմից տրված լիազորությունների սահմաններում և նրա անունից բանկային գործունեություն և (կամ) «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված ֆինանսական գործառնություններ է իրականացնում ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով:

4.4. Բանկի ներկայացուցչությունը Բանկի իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող և Բանկի գտնվելու վայրից դուրս գտնվող առանձնացված ստորաբաժանում է, որը ներկայացնում է Բանկը,

ուսումնասիրում է շուկան, Բանկի անունից կնքում է պայմանագրեր, իրականացնում է համանման այլ գործառնություններ:

Ներկայացուցչությունն իրավունք չունի իրականացնել բանկային գործունեություն և «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված ֆինանսական գործառնություններ:

4.5. Բանկը ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից սահմանված կարգով և ժամկետով կարող է ժամանակավորապես դադարեցնել ստորաբաժանումների գործունեությունը:

4.6. Մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գույքը հաշվառվում է ինչպես Բանկի հաշվեկշռում:

4.7. Բանկը կարող է հիմնել նաև հիմնարկներ, որոնք կառավարչական, սոցիալ-մշակութային, կրթական կամ ոչ առևտրային բնույթի այլ գործունեություն իրականացնելու համար Բանկի ստեղծած իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող կազմակերպություններ են: Բանկի հիմնարկ ստեղծելու մասին որոշումն ընդունում է Բանկի խորհուրդը:

4.8. Բանկի մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների ստեղծումը, գրանցումը և լուծարումը իրականացվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

5. Բանկի բաժնետոմսերը

5.1. Բանկի բաժնետոմսերը բաժնետերերի միջև տեղաբաշխվում են փակ բաժանորդագրության ձևով:

5.2. Թողարկված բաժնետոմսերի տեղաբաշխման գինը դրանց անվանական արժեքն է կամ Բանկի խորհրդի կողմից որոշվող շուկայական արժեքը: Շուկայական արժեքը որոշվում է օրենքով սահմանված կարգով: Բանկի բաժնետոմսերը ոչ փաստաթղթային են:

5.3. Բաժնետոմսերի ձեռքբերման դիմաց, որպես վճարման միջոց, օգտագործվում է միայն ՀՀ դրամը:

5.4. Բանկի մեկ սովորական բաժնետոմսը տվյալ բաժնետիրոջը տալիս է ընդհանուր ժողովում մեկ ձայնի իրավունք:

5.5. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում մեկ բաժնետիրոջը պատկանող հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի քանակը չի սահմանափակվում:

5.6. Բանկը կարող է օրենքով սահմանված կարգով թողարկել և տեղաբաշխել հասարակ (սովորական), ինչպես նաև մեկ կամ մի քանի տեսակի արտոնյալ բաժնետոմսեր:

5.7. Բանկի բաժնետոմսերի սեփականատերերի ռեեստրի վարումը իրականացվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ մասնագիտացված կազմակերպության կողմից:

6. Բանկի պարտատոմսերը և այլ արժեթղթերը

6.1. Բանկը կարող է օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով թողարկել

պարտատոմսեր և այլ արժեթղթեր:

6.2. Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի թողարկումը կատարվում է Բանկի խորհրդի որոշմամբ: Պարտատոմսերի թողարկման մասին որոշմամբ պետք է սահմանվեն դրանց մարման ձևը, ժամկետները և պայմանները:

Պարտատոմսերը պետք է ունենան անվանական արժեք: Բանկի թողարկած բոլոր ապահովված պարտատոմսերի անվանական արժեքների գումարը չպետք է գերազանցի կանոնադրական հիմնադրամը կամ այն ապահովման գումարը, որը տրամադրված է Բանկի պարտատոմսեր թողարկելու նպատակով:

6.3. Պարտատոմսեր կարող է թողարկվել միայն Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի լրիվ վճարումից հետո: Բանկը կարող է թողարկել փոխարկվող պարտատոմսեր և այլ արժեթղթեր, որոնք տալիս են Բանկի պարտատոմսերը և այլ արժեթղթերը բաժնետոմսերի փոխարկման կամ բաժնետոմսերի արտոնյալ ձեռքբերման իրավունք: Ընդ որում, Բանկն իրավունք չունի տեղաբաշխել փոխարկվող պարտատոմսեր և այլ արժեթղթեր, եթե ըստ տեսակների և դասերի հայտարարված բաժնետոմսերի քանակը պակաս է նշված տեսակների և դասերի բաժնետոմսերի այն քանակից, որոնք անհրաժեշտ են փոխարկվող պարտատոմսերը և այլ արժեթղթերը Բանկի բաժնետոմսերի փոխարկելու հնարավորությունն ապահովելու համար:

Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի փոխարկումն իրականացվում է՝ հաշվի առնելով «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով և սույն կանոնադրությամբ նախատեսված կանոնադրական հիմնադրամում մասնակցություն ձեռք բերելու սահմանափակումները:

6.4. Բանկը կարող է թողարկել միաժամանակյա, ինչպես նաև տարաժամկետ (Բանկի կողմից սահմանված ժամկետային հաջորդականությամբ) մարման ժամկետով պարտատոմսեր: Պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի թողարկման որոշմամբ սահմանվում են տվյալ պարտատոմսերի կամ այլ արժեթղթերի տեսակները և դասերը, դրանց սեփականատերերի իրավունքներն ու պարտականությունները, ինչպես նաև օրենքով պահանջվող այլ տեղեկություններ:

6.5. Բանկի անվանական պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրը վարվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ մասնագիտացված կազմակերպության կողմից:

7. Բանկի բաժնետերերը

7.1. Բանկի բաժնետերեր կարող են լինել ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք՝ օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով:

7.2. ՀՀ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինները Բանկի բաժնետեր կարող են լինել օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով: Բանկի բաժնետեր չեն կարող լինել

կուսակցությունները և արհեստակցական միությունները:

7.3. Բանկի յուրաքանչյուր սովորական բաժնետոմս իր սեփականատեր հանդիսացող բաժնետիրոջը տալիս է միևնույն իրավունքները:

7.4. Բանկին պարտադիր ցուցում տալու իրավունք կամ Բանկի գործունեությունը օրենքով չարգելված այլ կերպ կանխորոշելու հնարավորություն ունեցող բաժնետերը Բանկի անվճարունակության դեպքում Բանկի պարտավորությունների համար կրում է լրացուցիչ (սուբսիդիար) պատասխանատվություն, եթե նշված իրավունքը կամ հնարավորությունն ունեցող բաժնետերը դրանք իրագործելիս նախօրոք իմացել է, որ դրա հետևանքով Բանկը կհայտնվի օրենքով սահմանված անվճարունակության վիճակում, այդ թվում կսպառի հիմնական կապիտալի զգալի մասը:

7.5. Ընդհանուր ժողովում ձայնի իրավունքից օգտվում են միայն լրիվ վճարված սովորական բաժնետոմսի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերը:

7.6. Բանկի սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետերը իրավունք ունի՝

7.6.1. անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցել Բանկի կառավարմանը, այդ թվում՝ մասնակցել ընդհանուր ժողովին՝ վերջինիս իրավասությանը վերապահված բոլոր հարցերի նկատմամբ ձայնի իրավունքով, ըստ իր բաժնետոմսերի քանակի,

7.6.2. ստանալ շահութաբաժիններ Բանկի գործունեությունից առաջացած շահույթից,

7.6.3. օրենքով և սույն կանոնադրությամբ նախատեսված դեպքերում և կարգով ստանալ Բանկի գործունեության վերաբերյալ տեղեկատվություն,

7.6.4. իր գրավոր դիմումի համաձայն ծանոթանալ Բանկի ֆինանսական և այլ հաշվետվություններին և օրենքով սահմանված այլ տեղեկատվությանը,

7.6.5. ընդհանուր ժողովում հանդես գալ առաջարկություններով, ընդհանուր ժողովի օրակարգի վերաբերյալ ներկայացնել առաջարկություններ օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով,

7.6.6. ընդհանուր ժողովում քվեարկել իրեն պատկանող բաժնետոմսերի ձայների չափով,

7.6.7. դիմել դատարան՝ ընդհանուր ժողովի կողմից ընդունված և գործող օրենքներին և այլ իրավական ակտերին հակասող որոշումների բողոքարկման նպատակով,

7.6.8. Բանկի լուծարման դեպքում ստանալ Բանկի գույքի իրեն հասանելիք մասը,

7.6.9. առաջնահերթ կարգով ձեռք բերել Բանկի կողմից թողարկվող և տեղաբաշխվող բաժնետոմսերը և այլ արժեթղթերը, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ,

7.6.10. անվճար ստանալ Բանկի վերջին տարեկան հաշվետվության և արտաքին աուդիտի եզրակացության պատճենները,

7.6.11. Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի 2%-ին և ավելին տիրապետող յուրաքանչյուր բաժնետիրոջ գրավոր (բաժնետերերի) պահանջով Բանկը նրան պետք է անվճար տրամադրի «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի 4-րդ մասի ա-է ենթակետերով նախատեսված տեղեկատվությունը: Ընդ որում, նշված

տեղեկությունները տրամադրվում են Բանկի բաժնետերերին երկու բանկային օրվա ընթացքում վերջիններիս գրավոր դիմումի հիման վրա,

7.6.12. ունենալ օրենքով և սույն կանոնադրությամբ նախատեսված այլ իրավունքներ:

7.7. Բանկի բաժնետերերը պարտավոր են՝

7.7.1. պահպանել սույն կանոնադրության պահանջները և կատարել Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշումները,

7.7.2. բաժնետոմսերի թողարկման որոշմամբ սահմանված ժամկետներում լրիվ վճարել իրենց բաժնետոմսերի արժեքը,

7.7.3. չհրապարակել Բանկի գործունեության վերաբերյալ գաղտնիք ներկայացնող տեղեկություններ,

7.7.4. սույն կանոնադրության 7.7. կետի 7.7.4. ենթակետի համաձայն ստացված տեղեկությունները չփոխանցել այլ անձանց, դրանք չօգտագործել Բանկի գործարար համբավը արատավորելու, Բանկի բաժնետերերի կամ հաճախորդների իրավունքներն ու օրինական շահերը խախտելու կամ նմանատիպ այլ նպատակներով:

Հակառակ դեպքում Բանկի բաժնետերերը կրում են պատասխանատվություն ՀՀ օրենքներով և նորմատիվ իրավական այլ ակտերով սահմանված կարգով,

7.7.5. Բանկի խորհրդին բացահայտել փոխկապակցված անձանց և շահագրգիռ գործարքների առկայության մասին տեղեկատվություն:

7.7.6. Բանկի բաժնետերերը կարող են կրել նաև ՀՀ օրենսդրությամբ և սույն կանոնադրությամբ նախատեսված այլ պարտավորություններ:

1.2 8. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամը

8.1. Բանկի փաստացի համալրված կանոնադրական հիմնադրամը կազմվում է Բանկի բաժնետերերի կողմից ձեռք բերած բաժնետոմսերի անվանական արժեքից: Բանկի կանոնադրական հիմնադրամը պարտատերերի շահերը երաշխավորող Բանկի գույքի նվազագույն չափն է, որը համալրվում է Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

8.2. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամը կազմում է 33,971,850,000 (երեսուներեք միլիարդ ինը հարյուր յոթանասունմեկ միլիոն ութ հարյուր հիսուն հազար) ՀՀ դրամ, բաղկացած է 50,000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով 679,437 (վեց հարյուր յոթանասունինը հազար չորս հարյուր երեսունյոթ) հատ սովորական բաժնետոմսից:

8.3. Բանկը կարող է ավելացնել իր կանոնադրական հիմնադրամի չափը՝ ընդհանուր ժողովի կողմից սահմանված քանակով, յուրաքանչյուրը՝ 50, 000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով լրացուցիչ սովորական բաժնետոմսեր թողարկելով:

8.4. Բանկը կարող է իր էմիսիոն եկամուտն օգտագործել բացառապես Բանկի կողմից

իր բաժնետոմսերը հետ գնելու արդյունքում կանոնադրական կապիտալը նվազեցնելու կամ Բանկի անվճարունակության դեպքում կորուստները ծածկելու նպատակով կամ, եթե այն ուղղվում է Բանկի բաժնետոմսերի անվանական արժեքի ավելացմանը:

(8.4. կեյրը լրացվել է Բանկի բաժնետիրոջ 22/05/2023թ.-ի թիվ 01/05 որոշմամբ)

9. Կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցումը

9.1. Բանկի փաստացի համալրված կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցումն գործունեության ընթացքում՝ դրա հաշվին շահութաբաժիններ բաշխելու կամ այլ ձևերով արգելվում է, բացառությամբ «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով և սույն կանոնադրության 9.2 կետով նախատեսված դեպքերի:

9.2. Բանկի ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի սեփականատերերը իրավունք ունեն Բանկից պահանջելու մասնակցության հետզնման գնի որոշում և իրենց պատկանող բաժնետոմսերի կամ դրանց մի մասի հետզնում, եթե՝

ա) որոշում է ընդունվել Բանկի վերակազմակերպման, նախապատվության իրավունքի կասեցման կամ խոշոր գործարք կնքելու մասին (այն դեպքերում, երբ գործարքը կնքելու մասին որոշումն ընդունվում է Ընդհանուր ժողովի կողմից), և տվյալ բաժնետերերը քվեարկել են Բանկի վերակազմակերպման, նախապատվության իրավունքի կասեցման կամ խոշոր գործարք կնքելու դեմ կամ այդ հարցերով քվեարկությանը չեն մասնակցել,

բ) կանոնադրության մեջ լրացումներ կամ փոփոխություններ են կատարվել, կամ հաստատվել է կանոնադրությունը նոր խմբագրությամբ, որի հետևանքով սահմանափակվել են նշված բաժնետերերի իրավունքները, և նրանք դեմ են քվեարկել կամ քվեարկությանը չեն մասնակցել:

9.3. Բանկից իրենց մասնակցության հետզնման պահանջի իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմվում է Բանկի բաժնետերերի ռեեստրի տվյալների հիման վրա, այն ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ, որի օրակարգը պարունակում է հարցեր, որոնց ընդունումը հանգեցրել է բաժնետերերի իրավունքների՝ սույն կանոնադրության 9.2 կետով նշված սահմանափակումներին:

9.4. Բանկի կողմից մասնակցության հետզնումը կատարվում է դրա շուկայական արժեքով, որը որոշվում է առանց մասնակցության գնահատման և հետզնման պահանջի իրավունք տվող Բանկի գործողությունների հետևանքով առաջացող փոփոխությունները հաշվի առնելու:

9.5. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցում թույլատրվում է նաև «Բանկերի և վարկային կազմակերպությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված դեպքում:

9.6. Մասնակցության հետզնման համար անհրաժեշտ է ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի համաձայնությունը:

9.7. Բանկը պարտավոր է տեղեկացնել բաժնետերերին՝ նրանց պատկանող բաժնետոմսերի հետգնման պահանջի իրավունքի և իրականացման կարգի մասին:

Ընդհանուր ժողովի մասին ծանուցումը, որի օրակարգում ընդգրկված են հարցեր, որոնց վերաբերյալ քվեարկությունը կարող է օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով հանգեցնել բաժնետոմսերի հետգնման պահանջի իրավունքի առաջացմանը (9.2 կետ), պետք է պարունակի սույն կետում նշված տեղեկությունները: Ծանուցումը պետք է պարունակի նաև տեղեկություններ բաժնետոմսերի հետգնման գնի մասին:

Նշված ընդհանուր ժողովի որոշումների ընդունման պահից 7-օրյա ժամկետում, Բանկը պարտավոր է ծանուցել բաժնետոմսերի հետգնման իրավունք ունեցող բաժնետերերին նրանց մոտ Բանկից բաժնետոմսերի հետգնման պահանջի իրավունքի առաջացման և հետգնման կարգի մասին:

Բաժնետիրոջ՝ իրեն պատկանող բաժնետոմսերը հետ գնելու մասին գրավոր պահանջը, որը պարունակում է տեղեկություններ հետգնման ներկայացված բաժնետոմսերի քանակի և բաժնետիրոջ բնակության (գտնվելու) վայրի մասին, ներկայացվում է Բանկ՝ ընդհանուր ժողովի կողմից համապատասխան որոշումների ընդունման պահից ոչ ուշ, քան 45 օրվա ընթացքում:

Սույն կետում սահմանված ժամկետի ավարտից հետո Բանկը պարտավոր է 30 օրվա ընթացքում հետ գնել բաժնետոմսերը հետգնման գրավոր պահանջ ներկայացրած բաժնետերերից:

Բաժնետոմսերի հետգնումն իրականացվում է սույն կետում նշված ծանուցման մեջ սահմանված գնով:

Բաժնետոմսերի հետգնմանն ուղղվող միջոցների գումարը չի կարող գերազանցել Բանկի զուտ ակտիվների արժեքի տասը տոկոսը: Զուտ ակտիվների արժեքը սահմանվում է սույն կանոնադրության 9.2 կետի «ա» և «բ» ենթակետերում նշված որոշումների ընդունման պահի դրությամբ:

Եթե բաժնետերերի պահանջով հետգնման ենթակա բաժնետոմսերի գումարային արժեքը գերազանցում է այն գումարը, որը Բանկը կարող է տրամադրել բաժնետոմսերի հետգնման համար, ապա բաժնետոմսերը հետ են գնվում բաժնետերերի ներկայացված պահանջներին համամասնորեն:

Եթե բաժնետերը համաձայն չէ հետգնման գնի հետ, ապա նա իրավունք ունի բաժնետոմսերի վերագնահատման պահանջով դիմել դատարան՝ Բանկի կողմից բաժնետերերին վճարումը կատարելու սահմանված օրից 3 ամսվա ընթացքում:

Սույն կանոնադրության 9.2. կետով սահմանված հիմքերով հետ գնված բաժնետոմսերն անցնում են Բանկի տնօրինմանը:

Նշված բաժնետոմսերը չեն տալիս ձայնի իրավունք, հաշվի չեն առնվում ձայների հաշվարկման ժամանակ, և դրանցով շահութաբաժիններ չեն հաշվարկվում: Դրանք ենթակա են տեղաբաշխման մեկ տարվա ընթացքում: Հակառակ դեպքում ընդհանուր ժողովը պարտավոր է որոշում ընդունել նշված բաժնետոմսերի մարման միջոցով կանոնադրական հիմնադրամի չափի

նվազեցման մասին:

9.8. Բանկի կողմից իր բաժնետոմսերը հետ գնելու դեպքում կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցման կամ տվյալ բաժնետոմսերի իրացման մասին որոշումն ընդունվում է ընդհանուր ժողովի կողմից, դրան մասնակցող քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների 3/4 –ով, սակայն ոչ պակաս քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների 2/3-ից:

10. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի ավելացումը

10.1. Բանկը կարող է ավելացնել իր կանոնադրական հիմնադրամը Բանկի բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով:

10.2. Բանկն իրավունք չունի անցկացնել իր թողարկած բաժնետոմսերի բաց բաժանորդագրություն կամ անսահմանափակ թվով անձանց այլ կերպ առաջարկել ձեռք բերել դրանք:

10.3. Եթե նախկինում տեղաբաշխված բաժնետոմսերի արժեքի գումարը լրիվ վճարված չէ, ապա Բանկը կանոնադրական հիմնադրամը չի կարող մեծացնել ֆինանսական միջոցների ներգրավման հաշվին:

10.4. Լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման մասին որոշմամբ պետք է սահմանվեն՝
ա) լրացուցիչ տեղաբաշխվող հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի քանակը,
բ) լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման ժամկետները և պայմանները, այդ թվում՝ տեղաբաշխվող բաժնետոմսերի արժեքը,
գ) օրենքով և սույն կանոնադրությամբ նախատեսված այլ տվյալներ:

10.5. Բանկն իր գործունեության ֆինանսական արդյունքներն ամփոփելուց հետո կարող է տեղաբաշխված բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման միջոցով ավելացնել կանոնադրական հիմնադրամը՝

ա) շահույթի մի մասը փոխանցելով կանոնադրական հիմնադրամ,
բ) Բանկի զուտ ակտիվների (սեփական կապիտալի) արժեքից կանոնադրական հիմնադրամի, գլխավոր պահուստի և արտոնյալ բաժնետոմսերի (դրանց առկայության դեպքում) լուծարային ու անվանական արժեքների տարբերության ընդհանուր գումարը գերազանցող մասը լրիվ կամ մասնակի փոխանցելով կանոնադրական հիմնադրամ:

10.6. Բաժնետոմսերի անվանական արժեքը մեծացնելու միջոցով Բանկը չի կարող ավելացնել կանոնադրական հիմնադրամն ավելի, քան ընդհանուր ժողովի հաստատած վերջին հաշվեկշռում կամ վերջին աուդիտի արդյունքներով սահմանված զուտ ակտիվների արժեքն է:

10.7. Մեկ տարուց ոչ պակաս ժամկետում բաժնետոմսերի հավաստագիրը փոխանակելու նպատակով կամ համապատասխան գրառում կատարելու համար չդիմելու դեպքում

հավաստագրերը համարվում են անվավեր:

11. Բանկի պահուստային հիմնադրամը (գլխավոր պահուստը) և այլ հիմնադրամները

11.1. Բանկում ստեղծվում է պահուստային հիմնադրամ՝ ոչ պակաս կանոնադրական հիմնադրամի 15 տոկոսից:

Եթե պահուստային հիմնադրամը կազմում է կանոնադրությամբ սահմանված չափից ավելի փոքր մեծություն, ապա հատկացումներն այդ հիմնադրամին կատարվում են շահույթից 5 տոկոսի չափով:

11.2. Պահուստային հիմնադրամը օգտագործվում է Բանկի կորուստները ծածկելու, ինչպես նաև Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը մարելու և բաժնետոմսերը հետ գնելու համար, եթե Բանկի շահույթը և այլ միջոցները դրա համար չեն բավարարում: Պահուստային հիմնադրամն օգտագործվում է Բանկի խորհրդի որոշմամբ:

11.3. Պահուստային հիմնադրամը ձևավորվում է օրենքով սահմանված կարգով Բանկի շահույթից տարեկան մասհանումների միջոցով՝ մինչև սահմանված չափերին հասնելը:

11.4. Բանկն օրենքով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով կարող է ստեղծել նաև այլ հիմնադրամներ:

11.5. Հիմնադրամների ձևավորումը, դրանց հատկացումների կարգը և չափերը որոշվում են Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից, իսկ դրանց օգտագործումը կատարվում է Բանկի խորհրդի որոշմամբ:

12. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում մասնակցություն ձեռք բերելը և դրա սահմանափակումները

12.1. Բանկի բաժնետերերը օրենքներով և սույն կետով սահմանված կարգով ցանկացած ժամանակ կարող են օտարել իրենց պատկանող բաժնետոմսերը:

Բաժնետիրոջ կողմից բաժնետոմսերի օտարումն իրականացվում է՝ հաշվի առնելով «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում այլ մասնակցություն ձեռք բերելու սահմանափակումները:

Բանկի բաժնետերն ունի այլ բաժնետերերի կողմից վաճառվող բաժնետոմսերը ձեռք բերելու նախապատվության իրավունք իրեն պատկանող բաժնետոմսերին համամասնորեն:

Բաժնետերն իր բաժնետոմսերն օտարելու իր մտադրության մասին գրավոր ձևով հայտնում է Բանկի վարչության նախագահին: Վարչության նախագահը պարտավոր է գրությունը Բանկ մուտքագրվելու պահից 5-օրյա ժամկետում տեղեկացնել Բանկի մյուս բաժնետերերին սույն կանոնադրությամբ ընդհանուր ժողովի գումարման համար սահմանված ծանուցման կարգով: Բաժնետերերի կողմից առաջարկվող բաժնետոմսերը գնելու նախապատվության իրավունքի

ժամկետը սահմանվում է 30 օր:

Եթե սույն կետով սահմանված ժամկետում բաժնետերերից ոչ մեկը չի օգտվում նախապատվության իր իրավունքից, ապա բաժնետոմսերը կարող են օտարվել երրորդ անձանց:

Բանկի բաժնետոմսի օտարումը երրորդ անձանց կարող է կատարվել միայն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Բանկի կողմից փակ բաժանորդագրության կարգով տեղաբաշխվող բաժնետոմսեր կարող են ձեռք բերել նաև Բանկի մասնակից չհանդիսացող անձինք:

Բանկի բաժնետերերը (հասարակ բաժնետոմսերի սեփականատերերը) Բանկի կողմից տեղաբաշխվող բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի փոխարկվող արժեթղթերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունք ունեն, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

Նշված նախապատվության իրավունքը բաժնետերերն իրականացնում են համապատասխան տեղաբաշխման մասին իրենց ծանուցելու պահից 10 օրվա ընթացքում:

Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերեր հանդիսացող բաժնետերերը պետք է ընդհանուր ժողովի գումարման մասին սահմանված կարգով Բանկի դրամական վճարման ենթակա քվեարկող բաժնետոմսերի և քվեարկող բաժնետոմսերի փոխարկվող արժեթղթերի տեղաբաշխումն սկսվելու օրվանից առնվազն 30 օր առաջ ծանուցվեն նախապատվության իրավունքի՝ իրենց կողմից իրականացման հնարավորության մասին:

Ծանուցումը պետք է տեղեկություններ պարունակի՝

ա) տեղաբաշխվող քվեարկող բաժնետոմսերի և քվեարկող բաժնետոմսերի փոխարկվող արժեթղթերի քանակի մասին,

բ) տեղաբաշխվող քվեարկող բաժնետոմսերի և քվեարկող բաժնետոմսերի փոխարկվող արժեթղթերի տեղաբաշխման գնի (այդ թվում՝ տեղաբաշխվող քվեարկող բաժնետոմսերի և քվեարկող բաժնետոմսերի փոխարկվող արժեթղթերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի համար տեղաբաշխման գնի) մասին,

գ) ընկերության բաժնետերերի կողմից նախապատվության իրավունքով ձեռք բերվող բաժնետոմսերի և քվեարկող բաժնետոմսերի փոխարկվող արժեթղթերի քանակի որոշման կարգի, ինչպես նաև այդ իրավունքի իրականացման կարգի և ժամկետների մասին,

դ) ձեռք բերվող բաժնետոմսերի տեսակների ու դասերի մասին:

Բաժնետերն իրավունք ունի իրականացնել իր նախապատվության իրավունքը լրիվ ծավալով կամ մասնակիորեն՝ քվեարկող բաժնետոմսերի կամ քվեարկող բաժնետոմսերի փոխարկող արժեթղթերի ձեռքբերման մասին Բանկին գրավոր ծանուցում ուղարկելու միջոցով, որը պետք է բովանդակի՝

ա) բաժնետիրոջ լրիվ ֆիրմային անվանումը (ֆիզիկական անձի համար՝ անունը), պետական գրանցման տվյալները (անձնագրային տվյալները), գտնվելու (բնակության) վայրը,

բ) ձեռք բերվող բաժնետոմսերի և (կամ) արժեթղթերի քանակը,

գ) բաժնետոմսերի և (կամ) արժեթղթերի դիմաց վճարման մասին փաստաթուղթը:

Ծանուցումը պետք է ներկայացվի Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի և քվեարկող

բաժնետոմսերի փոխարկվող արժեթղթերի տեղաբաշխումն սկսելու օրվանից ոչ ուշ, քան մեկ օր առաջ:

12.2. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի բաժնետոմսերը անցնում են Բանկի բաժնետեր իրավաբանական անձանց իրավահաջորդներին և բաժնետեր քաղաքացիների ժառանգներին:

12.3. Անձը կամ փոխկապակցված անձինք մեկ կամ մի քանի գործարքների հետևանքով Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում կարող են «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերել միայն ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնությամբ:

12.4. Առանց ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնության, Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում նշանակալից մասնակցություն ձեռքբերման պայմանագիրն առոչինչ է:

13. Բանկի շահույթի բաշխումը

13.1. Իր գործունեության արդյունքում Բանկի ստացած շահույթը ՀՀ օրենսդրության համաձայն ենթակա է հարկման:

13.2. ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հարկերը և մյուս պարտադիր վճարումները կատարելուց հետո ձևավորվում է Բանկի տրամադրության տակ մնացած զուտ շահույթը, որի բաշխումն իրականացվում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից՝ սույն կանոնադրությամբ սահմանված գլխավոր պահուստի և այլ ֆոնդերի համալրման և շահաբաժինների վճարման նպատակով:

13.3. Բանկն իրավունք ունի որոշում ընդունելու (հայտարարելու) իր բաժնետերերին եռամսյակային, կիսամսյակային կամ տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենսդրությամբ և սույն կանոնադրությամբ:

13.4. Միջանկյալ (եռամսյակային և կիսամսյակային) շահութաբաժինների վճարման, շահութաբաժնի չափի և դրա վճարման ձևի մասին որոշումն ընդունում է Բանկի խորհուրդը:

Միջանկյալ շահութաբաժինների չափը չի կարող գերազանցել նախորդ ֆինանսական տարվա արդյունքներով բաշխված շահութաբաժնի 50 տոկոսը:

13.5. Տարեկան շահութաբաժինների վճարման, շահութաբաժնի չափի և դրա վճարման ձևի մասին որոշումն ընդունում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը՝ խորհրդի առաջարկությամբ:

Տարեկան շահութաբաժինների չափը չի կարող պակաս լինել արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժինների չափից:

13.6. Եթե ընդհանուր ժողովի որոշմամբ տարեկան շահութաբաժինների չափը սահմանվում է արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժինների չափին հավասար, ապա

տարեկան շահութաբաժիններ չեն վճարվում: Եթե ընդհանուր ժողովի որոշմամբ տարեկան շահութաբաժինների չափը սահմանվում է արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժինների չափից ավելի, ապա տարեկան շահութաբաժինները վճարվում են սահմանված տարեկան շահութաբաժնի և տվյալ տարում արդեն վճարված միջանկյալ շահութաբաժինների գումարի տարբերությամբ:

13.7. Ընդհանուր ժողովը իրավունք ունի որոշում ընդունելու շահութաբաժիններ չվճարելու մասին:

13.8. Տարեկան շահութաբաժինների վճարման ժամկետը սահմանվում է ընդհանուր ժողովի՝ շահութաբաժիններ վճարելու մասին որոշմամբ: Միջանկյալ շահութաբաժինների վճարման ժամկետը սահմանվում է խորհրդի՝ միջանկյալ շահութաբաժիններ վճարելու մասին որոշմամբ, բայց ոչ շուտ, քան տվյալ որոշման ընդունումից 30 օր հետո: Եթե այլ բան նախատեսված չէ Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ, հայտարարված տարեկան շահութաբաժինները Բանկի կողմից պետք է վճարվեն Ընդհանուր ժողովի կողմից շահույթի բաշխման համապատասխան որոշումը կայացնելուց հետո 15 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

13.9. Շահութաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման համար խորհուրդը կազմում է շահութաբաժիններ ստանալու իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակ, որում պետք է ընդգրկվեն՝

ա) միջանկյալ շահութաբաժիններ վճարելու դեպքում՝ Բանկի այն մասնակիցները, որոնք ընդգրկվել են Բանկի մասնակիցների ռեեստրում՝ խորհրդի միջանկյալ շահութաբաժիններ վճարելու մասին որոշման կայացման օրվանից առնվազն 10 օր առաջ.

բ) տարեկան շահութաբաժիններ վճարելու դեպքում՝ Բանկի այն մասնակիցները, որոնք ընդգրկվել են Բանկի մասնակիցների ռեեստրում՝ Բանկի մասնակիցների տարեկան ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ:

13.10. Բանկի բաժնետերերին շահութաբաժիններ բաշխելն արգելվում է, եթե այդ պահին Բանկի կրած կորուստները (վնասները) հավասար են կամ գերազանցում են Բանկում առկա չբաշխված զուտ շահույթի գումարին:

13.11. Շահույթի բաշխումը կատարվում է ՀՀ օրենսդրությամբ և սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով:

14. Բանկի կառավարման մարմինները

14.1. Բանկի կառավարման մարմիններն են՝

ա) Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (այսուհետ՝ Ընդհանուր ժողով),

բ) Բանկի խորհուրդը (այսուհետ՝ Խորհուրդ),

գ) Բանկի վարչությունը (այսուհետ՝ Վարչություն),

դ) Բանկի վարչության նախագահը (այսուհետ՝ Վարչության նախագահ),

Ընդ որում, Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Բանկի Վարչության նախագահը՝ Բանկի Վարչության հետ համատեղ:

Բացի վերը նշված կառավարման մարմիններից, Բանկն ունի նաև գլխավոր հաշվապահ և ներքին աուդիտի ստորաբաժանում:

15. Բանկի Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովը

15.1. Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինը Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն է:

15.2. Բանկը պարտավոր է ամեն տարի գումարել բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողով: Տարեկան ընդհանուր ժողովը գումարվում է ֆինանսական տարվա ավարտից հետո չորս ամսվա ընթացքում:

15.3. Ընդհանուր ժողովը գումարվում է բաժնետերերի համատեղ նիստի, հեռակա կարգով քվեարկության (հարցման) կամ հեռախոսակապի միջոցով: Տարեկան ընդհանուր ժողովը չի կարող անցկացվել հեռակա կարգով քվեարկության (հարցման) միջոցով:

Սույն կանոնադրության 15.26 կետի «բ» և «գ» ենթակետերում նշված հարցերից յուրաքանչյուրի վերաբերյալ որոշմանը (դրա ցանկացած փոփոխությանը) բաժնետերերը կարող են տալ իրենց հաստատումը գրավոր ձևով կամ Ընդհանուր ժողովում այդ նպատակով իրենց լիազորված ներկայացուցիչների միջոցով:

15.4. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովները կարող են լինել հերթական կամ արտահերթ:

15.5. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի նախապատրաստման ընթացքում Բանկի Խորհուրդը որոշում է ժողովի գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը, տեղը և ժամանակը, ժողովի օրակարգը, ժողովի մասնակիցների ցուցակի կազմման տարին, ամիսը, ամսաթիվը, ժողովի նախապատրաստման ընթացքում բաժնետերերին տրամադրվող տեղեկությունների և նյութերի ցուցակը, ծանուցման ձևը, քվեաթերթիկների ձևը և բովանդակությունը, եթե քվեարկությունները կատարվելու են քվեաթերթիկներով:

15.6. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեն.

ա) Բանկի հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերը՝ իրենց պատկանող ձայների քանակով, ինչպես նաև անվանատերերը, եթե նրանք ներկայացնում են իրենց կողմից ներկայացվող Բանկի բաժնետերերի անվանումները և նրանց պատկանող բաժնետոմսերի քանակը հիմնավորող փաստաթղթեր,

բ) Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված արտոնյալ բաժնետոմսեր տեղաբաշխված լինելու դեպքերում՝ Բանկի արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետերերը՝ իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակին և անվանական արժեքին համապատասխան ձայների քանակով՝ օրենքով սահմանված դեպքերում, ինչպես նաև այդ բաժնետոմսերի անվանատերերը, եթե նրանք ներկայացնում են իրենց կողմից ներկայացվող

բաժնետերերի անվանումները և նրանց պատկանող բաժնետոմսերի քանակը հիմնավորող փաստաթղթեր,

գ) Բանկի բաժնետեր չհանդիսացող խորհրդի անդամները և Վարչությունը՝ խորհրդակցական ձայնի իրավունքով,

դ) Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման անդամները՝ որպես դիտորդ,

ե) Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձը՝ որպես դիտորդ (եթե նրա եզրակացությունն առկա է գումարվող ընդհանուր ժողովի օրակարգի հարցերում),

զ) ՀՀ Կենտրոնական բանկի ներկայացուցիչները՝ որպես դիտորդ,

է) Բանկի այլ աշխատակիցները՝ իրենց կողմից Ընդհանուր ժողովի օրակարգում ընդգրկված հարցերը զեկուցելու դեպքում,

ը) տարածքային և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները՝ որպես դիտորդ,

թ) Ընդհանուր ժողովի օրակարգում ընդգրկված որոշակի հարցերի վերաբերյալ մասնագիտական գիտելիքներին տիրապետող անձինք:

15.7. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակը կազմվում է խորհրդի կողմից սահմանված տարվա, ամսվա, ամսաթվի դրությամբ՝ Բանկի բաժնետերերի ռեեստրի տվյալների հիման վրա:

Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակը կազմելու տարին, ամիսը, ամսաթիվը պետք է միաժամանակ բավարարեն հետևյալ երկու պահանջները.

ա) այն չպետք է նախորդի ընդհանուր ժողով գումարելու մասին որոշումն ընդունելու օրվան,

բ) ցուցակը կազմելու օրվա եւ ընդհանուր ժողովի անցկացման օրվա միջեւ ընկած ժամանակահատվածը չի կարող 45 օրից ավելի լինել:

Եթե Ընդհանուր ժողովը գումարվում է հեռակա քվեարկությամբ, ապա դրան մասնակցելու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակը կազմելու տարին, ամիսը, ամսաթիվը սահմանվում է Ընդհանուր ժողովի գումարումից առնվազն 35 օր առաջ:

15.8. Բանկը բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի անցկացման մասին ՀՀ Կենտրոնական բանկին ծանուցում է դրա անցկացումից ոչ ուշ, քան 15 օր առաջ:

15.9. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակը կազմելու համար բաժնետոմսերի անվանատերը պարտավոր է ցուցակը կազմելու տարով, ամսով, ամսաթվով տվյալներ տրամադրել այն անձանց մասին, որոնց շահերը ներկայացնելու նպատակով նա տնօրինում է բաժնետոմսերը:

15.10. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակը պետք է տվյալներ պարունակի Բանկի յուրաքանչյուր բաժնետիրոջ անվան (անվանման), գտնվելու (բնակության) վայրի և Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում նրան պատկանող մասնակցության մասին:

15.11. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակը պետք է տրամադրվի ծանոթացման նպատակով Բանկի այն բաժնետերերին, որոնք գրանցված են Բանկի բաժնետերերի ռեեստրում:

Նշված ցուցակը տրամադրվում է ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետիրոջը սույն կանոնադրության 15.14 կետում նշված ծանուցման հետ միաժամանակ:

Բանկի բաժնետիրոջ պահանջով Բանկը պարտավոր է նրան տրամադրել տեղեկանք՝ Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակում նրա ընդգրկման մասին:

Նշված տեղեկանքը տրամադրվում է Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետիրոջը վերջինիս գրավոր դիմումի հիման վրա՝ երկօրյա ժամկետում:

15.12. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակում փոփոխություններ կարող են կատարվել միայն ցուցակը կազմելու ընթացքում թույլ տրված սխալներն ուղղելու կամ դրանում չընդգրկված Բանկի բաժնետերերի խախտված իրավունքները և օրինական շահերը վերականգնելու նպատակով:

15.13. Բանկը տարեկան ընդհանուր ժողովի անցկացման մասին իր բաժնետերերին ծանուցում է ընդհանուր ժողովի գումարման օրվանից ոչ ուշ, քան 15 օր առաջ:

Արտահերթ ընդհանուր ժողովի անցկացման մասին Բանկն իր բաժնետերերին ծանուցում է դրա գումարման օրվանից ոչ ուշ, քան 10 օր առաջ:

15.14. Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետիրոջ ծանուցումն իրականացվում է պատվիրված նամակներ ուղարկելու կամ առձեռն հանձնելու կամ էլեկտրոնային փոստի հասցեով ծանուցելու միջոցով:

15.15. Բանկի տարեկան ընդհանուր ժողովի գումարման մասին հայտարարությունը օրենքով սահմանված ժամկետում հրապարակվում է ինտերնետում՝ Բանկի կայքէջում և մամուլում:

15.16. Ընդհանուր ժողովի մասին ծանուցումը պետք է պարունակի՝

ա) Բանկի ֆիրմային անվանումն ու գտնվելու վայրը,

բ) Ընդհանուր ժողովի գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը, ժամը և վայրը,

գ) Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու տարին, ամիսը, ամսաթիվը,

դ) Ընդհանուր ժողովի օրակարգում ընդգրկված հարցերը,

ե) բաժնետերերի ծանոթանալու կարգը Ընդհանուր ժողովում քննարկվող հարցերին վերաբերող տեղեկություններին և նյութերին, որոնք պետք է ներկայացվեն բաժնետերերին Ընդհանուր ժողովը նախապատրաստելու ընթացքում:

15.17. Եթե Բանկի բաժնետերերի ռեեստրում գրանցված անձը բաժնետոմսերի անվանատերն է, ապա Ընդհանուր ժողովի գումարման մասին ծանուցումն ուղարկվում է նրան: Վերջինս պարտավոր է ծանուցումն ուղարկել այն անձանց, որոնց շահերը նա ներկայացնում է օրենքով, այլ իրավական ակտերով կամ նրա և այդ անձանց միջև կնքված պայմանագրով սահմանված ժամկետներում:

15.18. Բանկի բաժնետերը, որը ձայնի իրավունք ունեցող բաժնետոմսերի առնվազն 2 տոկոսի սեփականատեր է հանդիսանում, Բանկի ֆինանսական տարվա ավարտից հետո՝ 30-60

օրվա ընթացքում, իրավունք ունի երկուսից ոչ ավելի առաջարկություններ ներկայացնել տարեկան ընդհանուր ժողովի օրակարգի վերաբերյալ:

Տարեկան ընդհանուր ժողովի օրակարգի վերաբերյալ առաջարկությունները ներկայացվում են գրավոր՝ նշելով՝

ա) հարցի առաջարկման հիմքերը,

բ) հարցը առաջարկող բաժնետիրոջ անունը (անվանումը),

գ) նրան պատկանող բաժնետոմսերի քանակը,

դ) առաջարկության հեղինակի ստորագրությունը կամ դրա ֆաքսիմիլային վերարտադրությունը:

15.19. Խորհուրդը պարտավոր է քննարկել ներկայացված առաջարկները և որոշում ընդունել դրանք տարեկան ընդհանուր ժողովում ընդգրկելու մասին՝ սույն կանոնադրության 15.18 կետով սահմանված ժամկետը լրանալուց հետո՝ 15 օրվա ընթացքում:

Խորհուրդը կարող է որոշում ընդունել ներկայացված առաջարկները տարեկան ժողովի օրակարգում ընդգրկելը մերժելու մասին միայն այն դեպքում, եթե՝

ա) առաջարկ ներկայացրած բաժնետիրոջ կողմից խախտվել է սույն կանոնադրության 15.18 կետով սահմանված ժամկետը,

բ) առաջարկ ներկայացրած բաժնետերը չի տնօրինում Բանկի սույն կանոնադրության 15.18 կետով սահմանված քանակի քվեարկող բաժնետոմսերը,

գ) լրիվ չեն կամ բացակայում են սույն կանոնադրության 15.18 կետով սահմանված տվյալները,

դ) առաջարկը հակասում է օրենքի և այլ իրավական ակտերի պահանջներին:

15.20. Խորհրդի հիմնավորված որոշումը ներկայացված առաջարկը տարեկան ընդհանուր ժողովում ընդգրկելը մերժելու մասին ուղարկվում է առաջարկը ներկայացրած բաժնետիրոջը (բաժնետերերին)՝ որոշումն ընդունելու պահից 3 օրվա ընթացքում: Խորհրդի որոշումը ներկայացված առաջարկը տարեկան ընդհանուր ժողովում ընդգրկելը մերժելու մասին կարող է բողոքարկվել դատական կարգով:

15.21. Ընդհանուր ժողովի նախապատրաստման ընթացքում Խորհուրդը որոշում է՝

ա) Ընդհանուր ժողովի գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը, ժամն ու վայրը,

բ) Ընդհանուր ժողովի օրակարգը,

գ) Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու տարին, ամիսը, ամսաթիվը,

դ) Ընդհանուր ժողովի գումարման մասին բաժնետերերին ծանուցելու կարգը,

ե) բաժնետերերին ընդհանուր ժողովի նախապատրաստման ընթացքում տրամադրվող տեղեկությունների և նյութերի ցուցակը,

զ) քվեաթերթիկների ձևը և բովանդակությունը, եթե քվեարկությունները կատարվելու են քվեաթերթիկներով:

15.22. Տարեկան ընդհանուր ժողովից բացի գումարվող ընդհանուր ժողովները համարվում են արտահերթ:

15.23. Բանկի բաժնետերերի արտահերթ ընդհանուր ժողովները գումարվում են Բանկի խորհրդի որոշմամբ՝ սեփական նախաձեռնությամբ, Բանկի Վարչության, Բանկի աուդիտն անցկացնող անձի կամ պահանջը ներկայացնելու դրությամբ Բանկի առնվազն 10 տոկոս քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատեր բաժնետիրոջ (բաժնետերերի) պահանջով:

Եթե խորհուրդը որոշում է մերժել ընդհանուր արտահերթ ժողով հրավիրելու վերաբերյալ առաջարկը, ապա մերժման մասին որոշումը խորհուրդը պարտավոր է ընդունել 5 օրվա ընթացքում՝ պահանջը ներկայացնելու պահից:

Արտահերթ ընդհանուր ժողովի գումարման մասին որոշում ընդունելու դեպքում խորհուրդը պետք է արտահերթ Ընդհանուր ժողովը գումարի սույն կանոնադրության և ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Արտահերթ ընդհանուր ժողովի գումարման վերաբերյալ խորհրդի որոշմամբ սահմանվում է օրակարգը, արտահերթ ընդհանուր ժողովի գումարման ձևը՝ բաժնետերերի համատեղ ներկայությամբ կամ հեռակա կարգով քվեարկության միջոցով:

15.24. Բաժնետերերը ունեն Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում իրենց բաժնետոմսերին համամասնական ձայնի իրավունք:

15.25. Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն իրավասու է, եթե Ընդհանուր ժողովի մասնակիցների գրանցման ավարտի պահին գրանցվել են Բանկի բաժնետերերը (նրանց ներկայացուցիչները), որոնք համատեղ տիրապետում են Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 50-ից ավելի տոկոսին:

Քվորումի բացակայության դեպքում սույն կանոնադրությամբ սահմանված ընթացակարգի պահպանմամբ հրավիրվում է նոր Ընդհանուր ժողովի գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը: Եթե քվորումի բացակայության պատճառով չկայացած Ընդհանուր ժողովի գումարման ամսաթիվը տեղափոխվում է 20 օրից պակաս ժամկետով, ապա այդ Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի նոր ցուցակ չի կազմվում: Նոր Ընդհանուր ժողովի գումարման դեպքում օրակարգի փոփոխություն չի թույլատրվում: Չկայացած Ընդհանուր ժողովի փոխարեն գումարվող նոր Ընդհանուր ժողովն իրավասու է, եթե մասնակիցների գրանցման ավարտի պահին գրանցվել են Բանկի բաժնետերերը (նրանց ներկայացուցիչները), որոնք համատեղ տիրապետում են Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 30-ից ավելի տոկոսին:

15.26. Բանկի Ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանն են պատկանում՝

ա) Բանկի կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը,

բ) Բանկի վերակազմակերպումը, ներառյալ՝ այլ անձի (անձանց) հետ միացումը,

գ) Բանկի լուծարումը,

դ) ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը,

ե) խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց

լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Խորհրդի քանակական կազմի հաստատման և դրա անդամների ընտրության հարցերը քննարկվում են բացառապես տարեկան Ընդհանուր ժողովներում: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցն արտահերթ Ընդհանուր ժողովում կարող է քննարկվել, եթե վերջինս որոշում է ընդունել Խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին,

զ) հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը, ինչպես նաև կանոնադրական հիմնադրամի ավելացումը,

է) Խորհրդի ներկայացնամբ Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը,

ը) Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը, տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը,

թ) Ընդհանուր ժողովի վարման կարգի հաստատումը.

ժ) հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը,

ժա) բաժնետոմսերի համախմբումն ու բաժանումը,

ժբ) առևտրային կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը,

ժգ) առևտրային կազմակերպությունների միություններում մասնակցությունը,

ժդ) Խորհրդի անդամների վարձատրության չափի սահմանումը,

ժե) օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում շահագրգռվածության առկայությամբ գործարքների կնքումը,

ժզ) օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում Բանկի գույքի օտարման և ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը (Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 50 %-ից ավելին), ինչպես նաև Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-ից մինչև 50 տոկոսի դեպքերում, եթե Խորհրդի կողմից չի ընդունվել միաձայն, և հարցը բարձրացվել է Ընդհանուր ժողովի քննարկմանը,

ժէ) օրենքով նախատեսված դեպքերում բաժնետոմսերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունքը չկիրառելու մասին որոշման ընդունումը:

15.27. Ընդհանուր ժողովն անցկացվում է հետևյալ կարգով՝

ա) Ընդհանուր ժողովի քարտուղարը մինչև նիստի բացումը Ընդհանուր ժողովի նախագահին զեկուցում է բաժնետերերի նիստին ներկա լինելու վերաբերյալ,

բ) Ընդհանուր ժողովի նախագահը ողջունում է ներկաներին և նիստը հայտարարում է բացված,

գ) Ընդհանուր ժողովի նախագահը ներկայացնում է ընդհանուր ժողովի օրակարգը, որից հետո օրակարգի հարցերը ըստ հերթականության դնում է քննարկման,

դ) Ընդհանուր ժողովի նախագահը առաջարկում է ցանկացողներին իրենց կարծիքը ներկայացնել առաջադրվող հարցի վերաբերյալ,

ե) առաջադրված հարցի վերաբերյալ կարծիքների արտահայտման փուլն ավարտվելուց հետո քննարկվող հարցերը դրվում են քվեարկության:

Քվեարկությունը ընդհանուր ժողովում իրականացվում է «Բանկի մեկ քվեարկող բաժնետոմս՝ մեկ ձայն» սկզբունքով:

15.28. Ընդհանուր ժողովի որոշումներն ընդունվում են Ընդհանուր ժողովին մասնակցող՝ քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների պարզ մեծամասնությամբ, բացառությամբ.

ա) Բանկի կողմից իր բաժնետոմսերը հետ գնելու դեպքում կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցման կամ տվյալ բաժնետոմսերի իրացման մասին որոշումներն ընդունում է Ընդհանուր ժողովը՝ դրան մասնակցող՝ քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների 3/4-ով, սակայն ոչ պակաս քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների 2/3-ից,

բ) սույն կանոնադրության 15.26 կետի «ա», «դ», «զ» և «ժզ» ենթակետերում նշված հարցերի, որոնց վերաբերյալ որոշումներն ընդունում է Ընդհանուր ժողովը՝ դրան մասնակցող՝ քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների 3/4-ով,

գ) սույն կանոնադրության 15.26 կետի «բ» և «զ» ենթակետերում նշված հարցերի վերաբերյալ որոշումներն ընդունում է Ընդհանուր ժողովը՝ դրան մասնակցող՝ քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի միաձայն քվեարկությամբ.

դ) կանոնադրական հիմնադրամի ավելացման մասին որոշումը, որը ենթադրում է երրորդ անձանց բաժանորդագրումը նոր թողարկված լրացուցիչ բաժնետոմսերի համար, որոնք կազմում են Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի 10 տոկոսը կամ ավելին, Ընդհանուր ժողովի կողմից ընդունվում են քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի միաձայն քվեարկությամբ.

Սույն կանոնադրության 15.26 կետով սահմանված հարցերի (բացառությամբ 15.26 կետի ժզ) ենթակետով սահմանված հարցերի) վերաբերյալ որոշումներն ընդունումը հանդիսանում է Ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությունը և չի կարող փոխանցվել Բանկի խորհրդին, Բանկի Վարչության անդամներին կամ այլ անձի, բացառությամբ «ժբ-ժդ» ենթակետերում թվարկված հարցերի և Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի ավելացման հարցի, որոնցով որոշումներն ընդունումը Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ կարող է փոխանցվել Խորհրդին:

15.29. Ընդհանուր ժողովը «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված Ընդհանուր ժողովի իրավասությանը վերաբերող այլ հարցերով որոշումներ ընդունելու դեպքերում առաջնորդվում է նույն օրենքով տվյալ որոշումների ընդունման համար սահմանված կարգով՝ հաշվի առնելով «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված դրույթները:

Ընդհանուր ժողովն իրավունք չունի փոփոխել օրակարգը, ինչպես նաև որոշումներ ընդունել օրակարգում չընդգրկված հարցերի վերաբերյալ:

15.30. Քվեարկության արդյունքները հայտարարվում են տվյալ ժողովում, կամ ժողովի ավարտից հետո բաժնետերերը տեղեկացվում են քվեարկության արդյունքների մասին:

15.31. Ընդհանուր ժողովի որոշումները կարող են ընդունվել նաև հեռակա քվեարկության (հարցման) միջոցով, բացառությամբ սույն կանոնադրության 15.26 կետի «բ», «գ» և «ը» ենթակետերում նշված հարցերի:

Հեռակա կարգով անցկացվող Ընդհանուր ժողովի նիստերի ծանուցումն իրականացվում է սույն կանոնադրությամբ սահմանված Ընդհանուր ժողովին բաժնետերերի ծանուցման կարգով՝ ծանուցման մեջ պարտադիր կերպով նշելով հեռակա կարգով անցկացման մասին:

Ընդհանուր ժողովը հեռակա քվեարկությամբ գումարելիս Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բոլոր բաժնետերերին քվեաթերթիկների և Ընդհանուր ժողովի օրակարգի հետ մեկտեղ ուղարկվում են օրենքով սահմանված տեղեկությունները և նյութերը:

Հեռակա կարգով քվեարկությամբ ընդունված Ընդհանուր ժողովի որոշումն օրինական ուժ ունի, եթե քվեարկությանը մասնակցել է Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի կեսից ավելին:

Հեռակա կարգով քվեարկությունը կատարվում է «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջներին համապատասխանող քվեաթերթիկների օգտագործմամբ:

Հեռակա կարգով քվեարկության ժամանակ քվեաթերթիկները պետք է տրամադրվեն բաժնետերերին՝ լրացրած քվեաթերթիկները Բանկի կողմից ընդունումն ավարտելու պահից առնվազն 30 օր առաջ:

15.32. Ընդհանուր ժողովի որոշումները կարող են ընդունվել այնպիսի նիստով, որի ժամանակ Ընդհանուր ժողովի մասնակիցները կարող են հաղորդակցվել միմյանց հետ հեռախոսային, հեռուստակապի կամ այլ կապի միջոցով՝ իրական ժամանակի ռեժիմում:

Նման նիստը հեռակա (հարցման) կարգով անցկացված նիստ չի համարվում:

Հեռախոսային, հեռուստակապի կամ այլ կապի միջոցով անցկացվող Ընդհանուր ժողովի նիստերի ծանուցումն իրականացվում է սույն կանոնադրությամբ սահմանված Ընդհանուր ժողովի գումարման ծանուցման կարգով:

Բանկի մասնակիցների ընդհանուր ժողովի գումարման մասին Բանկի մասնակիցների ծանուցման հետ միասին նրանց են ուղարկվում նաև Ընդհանուր ժողովի օրակարգի հարցերի վերաբերյալ նյութերը և այլ տեղեկատվություն:

Բանկի մասնակիցների ընդհանուր ժողովի գումարման օրը սահմանված կապի միջոցով հաղորդակցվելով միմյանց հետ՝ Բանկի մասնակիցները քննարկում են օրակարգի հարցերը և ընդունում են համապատասխան որոշումներ, որոնց հիման վրա կազմվում է արձանագրություն Բանկի մասնակիցների ընդհանուր ժողովում քննարկված հարցերի և դրանց վերաբերյալ ընդունված որոշումների մասին, որը ուղարկվում է Բանկի մասնակիցներին ստորագրման և Բանկ ետ վերադարձման համար:

Արձանագրության մեջ որպես Ընդհանուր ժողովի գումարման վայր լրացվում է սահմանված կապի միջոցի անվանումը:

15.33. Ընդհանուր ժողովի արձանագրությունը կազմվում է Ընդհանուր ժողովի ավարտից 5 օրվա ընթացքում՝ 2 օրինակով, որոնք ստորագրում են Ընդհանուր ժողովի նախագահը և քարտուղարը:

Ընդհանուր ժողովի նախագահը պատասխանատվություն է կրում Ընդհանուր ժողովի

արձանագրությունում առկա տեղեկությունների հավաստիության համար: Արձանագրության մեջ նշվում են՝

ա) Ընդհանուր ժողովի գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը և վայրը.

բ) Բանկի՝ տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի ձայների գումարային քանակը.

գ) Ընդհանուր ժողովին մասնակցած բաժնետերերին պատկանող ձայների գումարային քանակը.

դ) Ընդհանուր ժողովի նախագահը (նախագահությունը) և քարտուղարը (քարտուղարությունը),

ե) Ընդհանուր ժողովի օրակարգը:

Արձանագրությունը պետք է պարունակի Ընդհանուր ժողովում հնչած ելույթների հիմնական դրույթները, քվեարկության դրված հարցերը, դրանց վերաբերյալ քվեարկության արդյունքները, Ընդհանուր ժողովի ընդունած որոշումները:

Բանկի բաժնետերերն իրավունք ունեն ծանոթանալ Ընդհանուր ժողովի արձանագրություններին:

16. Բանկի խորհուրդը

16.1. Բանկի խորհուրդը իրականացնում է Բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը՝ օրենքով և սույն կանոնադրությամբ Խորհրդի իրավասությանը վերապահված հարցերի սահմաններում:

16.2. Բանկի խորհրդի անդամներն ընտրվում են Բանկի մասնակիցների տարեկան ընդհանուր ժողովում Բանկի ներկա մասնակիցների կողմից, իսկ Բանկի խորհրդի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում՝ արտահերթ Ընդհանուր ժողովում Բանկի ներկա մասնակիցների կողմից՝ օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով:

Ընդհանուր ժողովին Բանկի խորհրդի անդամների թեկնածուների վերաբերյալ առաջարկություններ կարող են ներկայացնել Բանկի մասնակիցները, ինչպես նաև Խորհուրդը (բացառությամբ առաջին անգամ Խորհրդի ձևավորման դեպքի):

16.3. Բանկի մասնակիցների արտահերթ ընդհանուր ժողովում Բանկի խորհրդի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման դեպքում Բանկի խորհրդի նոր անդամի ընտրությունը կատարվում է հետևյալ կարգով.

Լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցված Խորհրդի անդամին ներկայացնող խումբը (բաժնետերը) արտահերթ Ընդհանուր ժողովի գումարման մասին ծանուցվելու պահից հնգօրյա ժամկետում Բանկի բաժնետերերին և Ընդհանուր ժողովին օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով տեղեկացնում է իրենց խումբը (կամ իրեն) ներկայացնող Խորհրդի անդամի թեկնածուի մասին անհրաժեշտ տեղեկությունները և արտահերթ Ընդհանուր ժողովում Խորհրդի նոր անդամի ընտրությունը կատարվում է օրենքով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով:

16.4. Բանկի Խորհրդի անդամները ընտրվում են նվազագույնը մեկ տարի ժամկետով, վերընտրման իրավունքով:

16.5. Բանկի այն մասնակիցները, որոնք Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ տիրապետում են Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 10 և ավելի տոկոսին, իրավունք ունեն առանց ընտրության ընդգրկվելու Խորհրդի կազմում կամ դրանում նշանակելու իրենց ներկայացուցչին:

16.6. Բանկի այն մասնակիցները, որոնք Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող մասնակիցների ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ տիրապետում են Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի մինչև 10 տոկոսին, կարող են միավորվել և Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 10 և ավելի տոկոսը համալրելու դեպքում՝ առանց Ընդհանուր ժողովի կողմից ընտրության ընդգրկել իրենց ներկայացուցչին Խորհրդի կազմում:

Սույն կետի առաջին պարբերությամբ նշված ձևով ներկայացուցչի ընդգրկումը Խորհրդում հնարավոր է միայն Բանկի մասնակիցների խմբի ստեղծման մասին համապատասխան պայմանագրի առկայության և այդ պայմանագրի վերաբերյալ Ընդհանուր ժողովին տեղեկացնելու դեպքում:

Սույն կետի երկրորդ պարբերությամբ նշված պայմանագիրը պետք է պարունակի հետևյալ պայմաններն ու տեղեկությունները.

ա) Բանկի միավորվող բաժնետերերի վերաբերյալ տվյալներ, ներառյալ՝ նրանց պատկանող Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի քանակը,

բ) միավորվող բաժնետերերի կողմից առաջարկվող Խորհրդի անդամի թեկնածուի վերաբերյալ «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 43 հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված տեղեկությունները,

գ) պայման այն մասին, որ պայմանագիրը կնքվում է առնվազն մեկ տարի ժամկետով և մինչև այդ ժամկետի ավարտը փոփոխման կամ լուծման ենթակա չէ,

դ) միավորվող բաժնետերերի հայեցողությամբ՝ այլ պայմաններ:

Պայմանագրի պատճենները տրամադրվում են Ընդհանուր ժողովի բոլոր մասնակիցներին՝ Ընդհանուր ժողովի կայացման, իսկ հեռակա կարգով քվեարկության դեպքում՝ լրացրած քվեաթերթիկները Բանկի կողմից ընդունելու համար սահմանված ժամկետի վերջին օրվանից առնվազն 30 օր առաջ:

16.7. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում փոքր մասնակցություն ունեցող բաժնետերերն իրավունք ունեն իրենց շահերը ներկայացնող ներկայացուցչին ընդգրկելու Բանկի Խորհրդի կազմում:

Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում փոքր մասնակցություն ունեցող բաժնետեր է համարվում տվյալ Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի 10 տոկոսից պակասին տիրապետող այն բաժնետերերը, որը չի կնքել սույն կանոնադրության 16.6 կետում նշված պայմանագիրը:

Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում փոքր մասնակցություն ունեցող բաժնետերերի

միասնական ներկայացուցիչը պետք է առաջադրվի նրանց կազմից և ընդգրկվի Խորհրդի կազմում՝ առանց Ընդհանուր ժողովի կողմից ընտրության: Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում փոքր մասնակցություն ունեցող բաժնետերերի ներկայացուցչի ընտրությանը մասնակցում են միայն Ընդհանուր ժողովին ներկա փոքր մասնակցություն ունեցող բաժնետերերը կամ նրանց ներկայացուցիչները, թեկուզև դրանց թիվը կազմի մեկ: Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում փոքր մասնակցություն ունեցող բաժնետերերի առաջադրած ներկայացուցչի մասին օրենքով պահանջվող տեղեկատվությունը Խորհրդի կողմից ներկայացվում է Ընդհանուր ժողովի բոլոր բաժնետերերին՝ Ընդհանուր ժողովի կայացման, իսկ հեռակա քվեարկության դեպքում՝ լրացրած քվեաթերթիկները Բանկի կողմից ընդունելու համար սահմանված ժամկետի վերջին օրվանից առնվազն 30 օր առաջ:

16.8. Փոքր մասնակցություն ունեցող բաժնետերերի, ինչպես նաև Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի մինչև 10%-ը տիրապետող բաժնետերերի կողմից բաժնետերերի խմբի ներկայացուցիչների ընդգրկումը Բանկի խորհրդի կազմում կատարվում է հետևյալ կարգով.

Ընդհանուր ժողովի գումարման մասին ծանուցումը ստանալու պահից հնգօրյա ժամկետում Բանկի տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի մինչև 10%-ը տիրապետող այն բաժնետերերը, ովքեր ցանկանում են միավորվել և ստեղծել բաժնետերերի խումբ, որոնց հավաքական մասնակցությունը կկազմի Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի 10 և ավելի տոկոսը, կնքում են մասնակիցների խումբ ստեղծելու մասին համապատասխան պայմանագիր՝ նշելով իրենց ներկայացուցչին, վերջինիս վերաբերյալ օրենքով սահմանված տեղեկությունները և դրանց պատճենները ներկայացնում են Բանկի խորհրդին՝ դրանք Ընդհանուր ժողովին և Ընդհանուր ժողովի բոլոր մասնակիցներին տրամադրելու համար:

Ընդհանուր ժողովի գումարման մասին ծանուցումը ստանալու պահից հնգօրյա ժամկետում փոքր մասնակցություն ունեցող մասնակիցները Բանկի խորհրդին ներկայացնում են իրենց կողմից առաջարկվող ներկայացուցչին և վերջինիս վերաբերյալ օրենքով պահանջվող տեղեկությունները, իսկ Խորհուրդը դրանք ներկայացնում է Ընդհանուր ժողովի բոլոր մասնակիցներին:

Ընդհանուր ժողովում փոքր մասնակցություն ունեցող մասնակիցների կողմից առաջադրված միասնական ներկայացուցչի՝ Խորհրդի կազմում ընտրությանը մասնակցում են միայն փոքր մասնակցություն ունեցող մասնակիցները, թեկուզև և դրանց թիվը կազմի մեկ:

Ընդհանուր ժողովում մասնակիցների խումբ ստեղծված մասնակիցների ներկայացուցիչը առանց ընտրության ընդգրկվում է Բանկի խորհրդի կազմում:

16.9. Բանկի խորհուրդը կարող է կազմվել առնվազն 5 անդամից, սակայն ոչ ավել, քան 7 անդամից:

16.10. Խորհրդի անդամները չպետք է միմյանց հետ փոխկապակցված լինեն: Խորհրդի անդամները և տվյալ Բանկի գործադիր մարմնի անդամները չեն կարող լինել միմյանց հետ փոխկապակցված անձինք:

16.11. Խորհրդի անդամները վարձատրվում են: Խորհրդի անդամների պաշտոնավարման

ժամկետը սահմանվում է Ընդհանուր ժողովի կողմից և չի կարող մեկ տարուց պակաս լինել:

16.12. Բանկի խորհրդի նախագահը

Բանկի խորհրդի նախագահն ընտրվում է Խորհրդի կողմից Խորհրդի անդամների կազմից՝ իրենց ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ:

Բանկի խորհրդի նախագահը.

- ա) կազմակերպում է Բանկի խորհրդի աշխատանքները,
- բ) գումարում և նախագահում է Բանկի խորհրդի նիստերը,
- գ) կազմակերպում է Խորհրդի նիստերի արձանագրությունների վարումը,
- դ) նախագահում է Բանկի մասնակիցների ընդհանուր ժողովներում,
- ե) կազմակերպում է Խորհրդին կից հանձնաժողովների աշխատանքները:

Խորհրդի նախագահի բացակայության դեպքում նրա լիազորությունները կատարում է Խորհրդի տարիքով ավագ անդամը:

16.13. Բանկի խորհրդի իրավասություններն են՝

ա) Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը, ներառյալ՝ Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրի հաստատումը,

բ) Ընդհանուր ժողովի տարեկան և արտահերթ նիստերի գումարումը, օրակարգի հաստատումը, ինչպես նաև դրանց գումարման և անցկացման կազմակերպման հետ կապված՝ նախապատրաստական աշխատանքների իրականացման ապահովումը,

գ) այլ իրավաբանական անձանց (ներառյալ՝ դուստր և կախյալ ընկերությունների) ստեղծման կամ դրանցում մասնակցության վերաբերյալ որոշումների ընդունումը,

դ) Բանկի գործադիր մարմնի անդամների նշանակումը, նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը,

ե) Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտների սահմանումը, Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ձևավորումը, նրա տարեկան աշխատանքային ծրագրի հաստատումը, ներքին աուդիտի աշխատակիցների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը,

զ) շահութաբաժինների վճարման վերաբերյալ Ընդհանուր ժողովին առաջարկությունների ներկայացումը, այդ թվում՝ շահութաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման համար շահութաբաժիններ ստանալու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակի կազմումը, որում պետք է ընդգրկվեն Բանկի այն բաժնետերերը, որոնք ընդգրկվել են Բանկի բաժնետերերի ռեեստրում՝ Բանկի տարեկան ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ,

է) Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների նախնական հաստատումը և ընդհանուր ժողովին ներկայացումը,

ը) Ընդհանուր ժողովի հաստատմանը Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի ներկայացումը,

- թ) Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վճարման չափի սահմանումը,
- ժ) ըստ անհրաժեշտության՝ Բանկում իրականացված աուդիտորական կամ այլ ստուգումների արդյունքում բացահայտված թերությունների վերացմանն ուղղված միջոցառումների նախաձեռնումն ու դրանց իրականացման վերահսկումը,
- ժա) Բանկի կողմից սույն կանոնադրության 3.1 կետով սահմանված ֆինանսական գործառնությունների իրականացման կարգը սահմանող ներքին իրավական ակտերի ընդունումը, Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքի հաստատումը,
- ժբ) Բանկի տարածքային և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատումը, Բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև գործառութային պարտականությունների բաշխումը,
- ժգ) սույն կանոնադրության 15.26 կետի «բ», «ժ-ժզ» ենթակետերով նախատեսված հարցերի ներկայացումն Ընդհանուր ժողովի քննարկմանը,
- ժդ) Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին որոշման ընդունումը,
- ժե) Բանկի պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը,
- ժզ) Բանկի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և հիմնարկների ստեղծումը և գործունեության դադարեցումը,
- ժէ) Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու նպատակով կիրառվող սկզբունքների, հիմունքների, եղանակների, կանոնների, ձևերի և կարգերի սահմանումը,
- ժը) օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում՝ Բանկի գույքի օտարման և ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը, որը պետք է ընդունվի միաձայն, ինչպես նաև խորհրդի կողմից միաձայն չընդունվելու դեպքում խոշոր գործարքի հարցն Ընդհանուր ժողովում քննարկելու մասին որոշման ընդունումը,
- ի) օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում շահագրգռվածության առկայությամբ գործարքների կնքումը,
- իա) Բանկի անունից կնքվող գործարքների կնքման ընթացակարգերի հաստատումը, այդ թվում՝ Բանկի կառավարման մարմինների կողմից գործարքների կնքման սահմանաչափերի սահմանումը,
- իբ) գույքի շուկայական արժեքի որոշումը օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,
- իգ) օրենքով նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը:
- 16.14. Սույն կանոնադրության 16.13 կետում թվարկված հարցերով որոշումների ընդունումը վերապահվում է Բանկի խորհրդի բացառիկ իրավասությանը և չի կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման այլ մարմինների կամ այլ անձանց:
- 16.15. Առնվազն տարին մեկ անգամ Բանկի խորհուրդն իր նիստում քննարկում է արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաշվետվությունը (նամակ ղեկավարությանը):
- Արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաշվետվությունը (նամակ ղեկավարությանը), մինչև Բանկի խորհրդի նիստում քննարկվելը, քննարկվում է Բանկի վարչության նիստում,

արձանագրված փաստերի վերաբերյալ ընդունվում են համապատասխան որոշումներ, այնուհետև արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաշվետվությունը (նամակ ղեկավարությանը) քննարկվում է Բանկի բաժնետերերի հերթական տարեկան ընդհանուր ժողովից հետո գումարվող առաջին իսկ Խորհրդի նիստում:

Բանկի խորհուրդը յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո, հիմք ընդունելով պլանային և փաստացի ցուցանիշները, մինչև ընթացիկ տարվա փետրվարի 10-ը իր նիստում քննարկում է Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագիրը, և քննարկման արդյունքից ելնելով որոշում է կայացնում Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունները, հետագա ռազմավարությունը վերանայելու կամ նույնը թողնելու վերաբերյալ և հաստատում է Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագիրը:

Առնվազն տարին մեկ անգամ Բանկի խորհուրդը մինչև հաշվետու տարվա մայիս ամիսը պետք է վերանայի Բանկի գործունեությունը կարգավորող կարգերն ու ներքին իրավական ակտերը: Բանկի գործող կարգերում ու ներքին իրավական ակտերում կատարվող փոփոխություններն, ինչպես նաև նոր կարգերն ու ներքին իրավական ակտերը Բանկի խորհրդի քննարկման ու հաստատման է ներկայացնում Բանկի Վարչությունը:

Բանկի համապատասխան ստորաբաժանումները, հիմք ընդունելով բանկային գործունեությունը կարգավորող օրենքներում և նորմատիվ իրավական ակտերում, Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքում, ինչպես նաև կատարվող գործարքների իրականացման գործընթացում կատարվող փոփոխությունները, վերանայում են գործող կարգերն ու ներքին իրավական ակտերը, անհրաժեշտության դեպքում մշակում են նոր կարգեր ու ներքին իրավական ակտեր և ներկայացնում են Բանկի Վարչության քննարկմանը, որոնք Բանկի Վարչության կողմից հավանության արժանանալուց հետո ներկայացվում են Բանկի խորհրդի քննարկմանը և հաստատմանը:

Առնվազն եռամսյակը մեկ անգամ, տվյալ եռամսյակին հաջորդող ամսվա 15-ից հետո գումարվող առաջին իսկ նիստում Բանկի խորհուրդը պետք է քննարկի նախորդ եռամսյակի գործունեության վերաբերյալ Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման, Բանկի Վարչության և գլխավոր հաշվապահի հաշվետվությունները իր սահմանած կարգով և ձևով:

Ներքին աուդիտի հիմնավորված կարծիքով էական խախտումներ, ինչպես նաև օրենքների, այլ իրավական ակտերի խախտումներ բացահայտվելու դեպքում Բանկի խորհրդին, անհրաժեշտության դեպքում Խորհրդի նախագահին ներկայացված ներքին աուդիտի ղեկավարի հաշվետվությունը Բանկի խորհուրդը քննարկում է արտահերթ նիստում հաշվետվությունը ստանալու պահից առավելագույնը մեկ շաբաթվա ընթացքում:

Բանկի խորհուրդը քննարկման արդյունքներից ելնելով ընդունում է համապատասխան որոշումներ՝ անհրաժեշտության դեպքում տալով համապատասխան հանձնարարականներ:

16.16. Խորհրդի նիստերը

16.16.1. Խորհրդի նիստերը պետք է գումարվեն առնվազն երկու ամիսը մեկ անգամ:

Խորհրդի նիստերը գումարում է Բանկի խորհրդի նախագահը՝ իր, Խորհրդի անդամի, Բանկի վարչության նախագահի (վարչության), ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի, Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի, ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի, ինչպես նաև Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի 5 կամ ավելի տոկոս ունեցող բաժնետիրոջ (բաժնետերերի) կողմից գրավոր, այդ թվում՝ էլեկտրոնային նամակագրության եղանակով պահանջ ներկայացնելով:

Բանկի խորհրդի նախագահը, բաժնետիրոջ (բաժնետերերի) գրավոր պահանջի դեպքում, Բանկի խորհրդի նիստի գումարման (այդ թվում՝ հեռակա կարգով կամ հեռախոսային կապի այլ միջոցով նիստի գումարման) մասին եռօրյա ժամկետում գրավոր ծանուցում է Բանկի խորհրդի բոլոր անդամներին, օրենքով սահմանված դեպքերում Վարչության նախագահին, ինչպես նաև Բանկի խորհրդի նիստ գումարելու մասին գրավոր պահանջ ներկայացրած անձին:

Բանկի խորհրդի նիստի գումարման մասին ծանուցման մեջ նշվում է Խորհրդի նիստի գումարման վայրը, ժամկետը, ժամը, օրակարգի հարցերը, նիստում քննարկվող հարցերին վերաբերող տեղեկություններին և նյութերին Խորհրդի անդամների ծանոթանալու կարգը, իսկ հեռակա կարգով կամ հեռախոսային կապի, կամ հեռուստակապի կամ կապի այլ միջոցով կայանալու դեպքում նշվում է նաև այդ մասին, ինչպես նաև նշվում է կոնկրետ կապի միջոցը:

Խորհուրդը կարող է իր կողմից ընդունվող Բանկի ներքին իրավական ակտերով առանձին հարցերի վերաբերյալ որոշումների ընդունման այլ կարգ սահմանել:

Խորհրդի անդամների ծանուցումը նիստի գումարման մասին իրականացվում է պատվիրված նամակներ ուղարկելու կամ անձամբ դրանք հանձնելու կամ էլեկտրոնային փոստային հասցեով ծանուցելու միջոցով:

Խորհրդի նիստի գումարման մասին Խորհրդի անդամները ծանուցվում են նիստի գումարման օրվանից առնվազն 3 օր առաջ:

16.16.2. Խորհրդի նիստերը կարող են գումարվել հեռակա կարգով:

Հեռակա կարգով նիստի գումարման մասին ծանուցման հետ միասին ուղարկվում են նաև քվեաթերթիկները՝ ծանուցման մեջ նշելով լրացված քվեաթերթիկների ետ վերադարձման ժամկետը:

Հեռակա կարգով գումարված Խորհրդի նիստերի ժամանակ որոշումները ընդունվում են Խորհրդի նիստի մասնակիցների կողմից լրացված քվեաթերթիկների հիման վրա:

Սույն կանոնադրության 16.13 կետի «գ», «դ», «թ» և «ժգ» ենթակետերում նշված հարցերի վերաբերյալ որոշումների ընդունումը, ինչպես նաև Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրի հաստատումը, Բանկի խորհրդի նախագահի ընտրության հարցերը չեն կարող լուծվել Բանկի խորհրդի հեռակա նիստերի ժամանակ:

Խորհուրդը կարող է որոշումներ ընդունել այնպիսի նիստում, որի ժամանակ Խորհրդի նիստի բոլոր մասնակիցները կարող են հաղորդակցվել միմյանց հետ հեռախոսային կապի, հեռուստակապի կամ կապի այլ միջոցներով՝ իրական ժամանակի ռեժիմում: Նման նիստը

հեռակա (հարցման) կարգով անցկացված նիստ չի համարվում:

Հեռախոսային կապի, հեռուստակապի կամ կապի այլ միջոցներով Բանկի խորհրդի նիստերի գումարումը և արդյունքների ամփոփումը կատարվում է հետևյալ կերպ.

Բանկի խորհրդի նիստի գումարման մասին ծանուցման մեջ նշվում է, որ Բանկի խորհրդի նիստը կայանալու է (Բանկի խորհրդի նիստի բոլոր մասնակիցները միմյանց հետ հաղորդակցվելու են) կամ հեռախոսային կապի կամ հեռուստակապի կամ կապի այլ միջոցներով:

Բանկի խորհրդի նիստի գումարման մասին Բանկի խորհրդի նիստի մասնակիցներին ծանուցման հետ միասին ուղարկվում է նաև Խորհրդի նիստի օրակարգի հարցերի վերաբերյալ նյութերը և այլ տեղեկատվություն:

Բանկի խորհրդի նիստի գումարման օրը սահմանված կապի միջոցով հաղորդակցվելով միմյանց հետ՝ Բանկի խորհրդի նիստի մասնակիցները քննարկում են օրակարգի հարցերը և ընդունում են համապատասխան որոշումներ, որոնց հիման կազմվում է արձանագրություն Բանկի խորհրդի նիստում քննարկված հարցերի և դրանց վերաբերյալ ընդունված որոշումների մասին, որը ուղարկվում է Բանկի խորհրդի նախագահին և անդամներին ստորագրման և Բանկ վերադարձման համար:

Արձանագրության մեջ որպես Բանկի խորհրդի նիստի գումարման վայր լրացվում է սահմանված կապի միջոցի անվանումը:

16.16.3. Եթե այլ բան նախատեսված չէ սույն կանոնադրությամբ, Խորհրդի նիստերի քվորումը համարվում է ապահովված, եթե նիստին մասնակցում են Խորհրդի անդամներից 3-ը: Խորհրդի որոշումներն ընդունվում են Խորհրդի համապատասխան նիստին ներկա անդամների ձայների մեծամասնությամբ, բացառությամբ 16.13 կետի «գ» և «ժգ» ենթակետերով սահմանված Խորհրդի որոշումների, որոնց ընդունման համար քվորումը համարվում է ապահովված, եթե նիստին մասնակցում են Խորհրդի բոլոր անդամները, և որոնք ընդունվում են Խորհրդի բոլոր անդամների կողմից միաձայն: Այն դեպքում, երբ 16.13 կետի «դ» ենթակետով սահմանված հարցերով պահանջվում է Բանկի Վարչության նախագահի վարձատրության հաստատումը, և այդ վարձատրությունը գերազանցում է շուկայական ստանդարտները, այդ հարցերով որոշումների ընդունման համար քվորումը համարվում է ապահովված, եթե Խորհրդի նիստին մասնակցում են Խորհրդի անդամներից 5-ը, և որոշումներն ընդունվում են Խորհրդի բոլոր անդամների կողմից միաձայն: Այն դեպքում, երբ 16.13 կետի «ժա» ենթակետով սահմանված հարցերը պահանջում են որոշակի վարկային փաթեթների և ընտրված ակտիվները ներառող ֆինանսական գործարքների հետ կապված ներքին կանոնակարգերի հաստատումը (ներառյալ՝ փոփոխությունները), այդ հարցերով քվորումը համարվում է ապահովված, եթե Խորհրդի նիստին մասնակցում են Խորհրդի անդամներից 5-ը, և որոշումներն ընդունվում են Խորհրդի բոլոր անդամների կողմից միաձայն:

Քվեարկության ժամանակ Խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ ունի միայն մեկ ձայն: Ձայնի և քվեարկության իրավունքի փոխանցումն այլ անձի (այդ թվում՝ Խորհրդի այլ անդամի) չի թույլատրվում:

Ձայների հավասարության դեպքում Խորհրդի նախագահի ձայնը որոշիչ է:

16.16.4. Խորհրդի նիստերի բոլոր հարցերի քննարկումը կարող է տեղի ունենալ միայն Բանկի Վարչության նախագահի պարտադիր մասնակցությամբ, բացառությամբ Բանկի Վարչության նախագահի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման, ինչպես նաև նրա վարձատրության պայմանների հաստատման հարցերի:

Բանկի Վարչության նախագահը մասնակցում է Խորհրդի նիստերին խորհրդակցական ձայնի իրավունքով:

16.16.5. Խորհրդի նիստերը արձանագրվում են: Նիստի արձանագրությունը կազմվում է նիստի ավարտից հետո 10-օրյա ժամկետում:

Արձանագրության մեջ նշվում են՝

- 1) նիստի գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը, ժամը և վայրը,
- 2) նիստին մասնակցած անձինք,
- 3) նիստի օրակարգը,

4) քվեարկության դրված հարցերը, ինչպես նաև քվեարկության արդյունքները՝ ըստ նիստին մասնակցած Խորհրդի յուրաքանչյուր անդամի,

5) քվեարկության դրված հարցերի վերաբերյալ Խորհրդի անդամների և Խորհրդի նիստին մասնակցող այլ անձանց կարծիքները,

6) նիստում ընդունված որոշումները:

Խորհրդի նիստի արձանագրությունն ստորագրում են նիստին մասնակցող բոլոր անդամները, որոնք և պատասխանատվություն են կրում արձանագրությունում առկա տեղեկությունների ճշտության և հավաստիության համար:

Խորհրդի նիստերը վարում է Խորհրդի նախագահը, որն ստորագրում է նիստի որոշումները և պատասխանատվություն է կրում որոշման մեջ առկա տեղեկությունների հավաստիության համար:

16.17. Բանկի խորհրդին կից հանձնաժողովները

Բանկի խորհրդին կից կարող են ստեղծվել հանձնաժողովներ:

16.18. Խորհրդի անդամի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարման հիմքերը

16.18.1. Ընդհանուր ժողովի կողմից Խորհրդի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցվում են իր դիմումի համաձայն, կամ եթե՝

1) նա դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ,

2) նրա պաշտոնավարման ընթացքում ի հայտ են եկել այնպիսի հանգամանքներ, որոնց ուժով նրան արգելվում է լինել Բանկի խորհրդի անդամ (Բանկի ղեկավար),

3) մեկ տարվա ընթացքում բացակայել է Խորհրդի նիստերի առնվազն 1/4-ից անհարգելի պատճառներով կամ ընդհանուր առմամբ (ներառյալ՝ հարգելի և անհարգելի բացակայությունները) նիստերի առնվազն կեսից: Սույն կետի իմաստով՝ իրական ժամանակի ռեժիմով և սույն կանոնադրությամբ սահմանված հեռակա մասնակցությունը համարվում է

լիարժեք մասնակցություն,

4) օրենքով սահմանված կարգով որակագրկվել է կամ գրկվել է որոշակի պաշտոն վարելու իրավունքից:

16.18.2. Խորհրդի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ կարող են դադարեցվել նաև լիազորությունների մնացած ժամանակահատվածի, իսկ եթե այդ ժամանակահատվածը մեկ տարուց ավելի է, ապա մեկ տարվա համար սահմանված աշխատավարձը Բանկի կողմից նրան փոխհատուցելու պայմանով:

Բանկն իրավունք ունի Խորհրդի անդամի պաշտոնից ազատված անձից դատական կարգով հետ պահանջելու սույն մասի առաջին պարբերությամբ նրան փոխհատուցված աշխատավարձը՝ դատարանում ապացուցելով Խորհրդի անդամի կողմից պաշտոնեական պարտականությունների թերացման փաստը:

16.19 Բանկի խորհրդի նախագահը կամ Խորհրդի անդամը չի կարող միաժամանակ լինել տվյալ Բանկի գործադիր մարմնի անդամ կամ այլ աշխատակից, ինչպես նաև այլ Բանկի կամ վարկային կազմակերպության խորհրդի անդամ, գործադիր մարմնի անդամ կամ այլ աշխատակից, բացառությամբ եթե տվյալ Բանկը և այլ Բանկը կամ վարկային կազմակերպությունը հանդիսանում են միմյանց հետ փոխկապակցված անձինք:

17. Բանկի Վարչությունը

17.1. Բանկի Վարչությունը՝

ա) ապահովում է Ընդհանուր ժողովի և Բանկի խորհրդի որոշումների կատարումը, կազմակերպում և իրականացնում է օրենքով, Բանկի կանոնադրությամբ, ինչպես նաև Խորհրդի կողմից ընդունված իրավական ակտերի շրջանակներում Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարման հետ կապված այլ լիազորություններ,

բ) Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Բանկի խորհրդի կողմից հաստատման ենթակա ներքին իրավական ակտերը, առանձնացված ստորաբաժանումների կանոնադրությունները, Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը,

գ) սահմանում է Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների միջնորդավճարների չափերը, ներգրավվող ավանդների և տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքները,

դ) քննարկում է վերստուգումների, ստուգումների նյութերը, տարածքային և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների հաշվետվությունները:

17.2. Բանկի Վարչությունը կազմված է նվազագույնը 5, առավելագույնը 9 անդամից՝ Վարչության նախագահը, Բանկի գլխավոր հաշվապահը և Վարչության անդամները:

17.3. Բանկի Վարչության կազմը ընտրվում է առնվազն մեկ տարի ժամկետով:

17.4. Բանկի Վարչության նախագահը նշանակվում է Խորհրդի կողմից:

17.5. Վարչության անդամները նշանակվում են Խորհրդի կողմից՝ Վարչության նախագահի

ներկայացմամբ:

17.6. Վարչությունը գործում է կանոնադրության, ինչպես նաև Խորհրդի կողմից հաստատված Բանկի վարչության կանոնակարգի և այլ ակտերի հիման վրա, որոնք սահմանում են Վարչության նիստերի հրավիրման ու անցկացման ժամկետներն ու կարգը, ինչպես նաև նրա կողմից որոշումների ընդունման կարգը:

17.7. Բանկի Վարչության կառուցվածքում պարտադիր ընդգրկվում են Բանկի Վարչության նախագահը և գլխավոր հաշվապահը:

17.8. Բանկի Վարչության նիստերը գումարվում են ըստ անհրաժեշտության, բայց ոչ պակաս, քան ամիսը մեկ անգամ:

Բանկի Վարչության նիստերը գումարվում են Բանկի Վարչության նախագահի նախաձեռնությամբ:

Բանկի Վարչության նիստերը կարող են գումարվել նաև Բանկի Վարչության անդամների, Բանկի կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների, ներքին աուդիտի ստորաբաժանման առաջարկությամբ, Բանկի Վարչության նախագահի որոշմամբ, Վարչության իրավասության ենթակա հարցերի քննարկում կազմակերպելու համար:

17.9. Բանկի Վարչության նիստերին մասնակցում են Վարչության անդամները: Նիստերին կարող են մասնակցել նաև Վարչության նախագահի կողմից հրավիրված անձինք:

Վարչության նիստերը նախագահում է Վարչության նախագահը կամ նրա հանձնարարությամբ՝ Վարչության անդամներից մեկը:

17.10. Վարչության նիստերի քննարկմանը ներկայացվող նախագծերի և այլ փաստաթղթերի քննարկումը կազմակերպելու նախապատրաստման գործընթացը համակարգում է Բանկի համապատասխան ստորաբաժանումը:

17.11. Վարչությունն իրավասու է քննարկել և որոշումներ ընդունել, եթե նիստին մասնակցում են Վարչության անդամների առնվազն 2/3-ը:

17.12. Վարչության նիստում որոշումներն ընդունվում են նիստին մասնակցող Վարչության անդամների ձայների պարզ մեծամասնությամբ:

Քվեարկության ժամանակ Վարչության յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայնի իրավունք:

Ձայնի և քվեարկության իրավունքի փոխանցումն այլ անձի (այդ թվում՝ Վարչության այլ անդամի) չի թույլատրվում:

Ձայների հավասարության դեպքում Վարչության նախագահի ձայնը որոշիչ է:

17.13. Վարչության նիստերն արձանագրվում են:

Վարչության նիստերի արձանագրությունները ներկայացվում են Խորհրդին, ներքին աուդիտին, Բանկի արտաքին աուդիտին իրականացնող անձին՝ նրանց պահանջով:

Նիստի արձանագրությունը կազմվում է նիստի ավարտից հետո՝ 5-օրյա ժամկետում:

Արձանագրությունում նշվում են՝

ա) նիստի գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը, ժամը և վայրը,

բ) նիստին մասնակցած անձինք,

գ) նիստի օրակարգը,

դ) քվեարկության դրված հարցերը, ինչպես նաև քվեարկության արդյունքները՝ ըստ նիստին մասնակցած Վարչության յուրաքանչյուր անդամի,

ե) քվեարկության դրված հարցերի վերաբերյալ Վարչության անդամների և Վարչության նիստին մասնակցող այլ անձանց կարծիքները,

զ) նիստում ընդունված որոշումները:

Վարչության նիստի արձանագրությունն ստորագրում են նիստին մասնակցող բոլոր անդամները, որոնք և պատասխանատվություն են կրում արձանագրությունում առկա տեղեկությունների հավաստիության համար:

Վարչության նիստերը կազմակերպում և վարում է Վարչության նախագահը, որը ստորագրում է նիստերի որոշումները և պատասխանատվություն է կրում դրանց մեջ առկա տեղեկությունների հավաստիության համար:

17.14. Այն հարցերը, որոնք օրենքով կամ կանոնադրությամբ չեն սահմանվել որպես Ընդհանուր ժողովի, Խորհրդի, Վարչության նախագահի կամ ներքին աուդիտի ստորաբաժանման իրավասությանը պատկանող, պատկանում են Վարչության իրավասությանը:

18. Բանկի Վարչության նախագահը

18.1. Բանկի Վարչության նախագահը, որպես իր բացառիկ իրավասություն, ներկայացնում է Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և օտարերկրյա պետություններում, Բանկի անունից կնքում է գործարքներ, գործում է Բանկի անունից առանց լիազորագրի, տալիս է լիազորագրեր:

18.2. Բանկի Վարչության նախագահը՝

ա) տնօրինում է Բանկի գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը,

բ) աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում գլխամասային Բանկի աշխատակիցներին, մասնաճյուղերի կառավարիչներին և մյուս աշխատակիցներին, բացառությամբ այն աշխատակիցների, որոնց աշխատանքի ընդունելու և աշխատանքից ազատելու իրավասությունը պատկանում է Ընդհանուր ժողովին կամ Խորհրդին:

գ) Բանկի Խորհրդի հաստատած Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի շրջանակներում հաստատում է Բանկի աշխատատեղերը և դրանց նկարագրերը:

դ) Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ:

ե) Խորհրդին պարբերաբար, բայց ոչ պակաս, քան եռամսյակը մեկ անգամ ներկայացնում է իր գործունեության վերաբերյալ հաշվետվություններ՝ Խորհրդի կողմից սահմանված կարգով:

18.3. Բանկի Վարչության նախագահի (Վարչության) իրավասությանը ենթակա հարցերով որոշումների ընդունումը չի կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման այլ մարմիններին, Բանկի ներքին աուդիտին, Բանկի գլխավոր հաշվապահին կամ այլ անձի, բացառությամբ եթե Բանկի Վարչության նախագահի լիազորությունների իրականացումը պատշաճ կերպով ժամանակավորապես փոխանցվել է նրան փոխարինող անձին:

Վարչության նախագահի լիազորությունները պատշաճ կերպով ժամանակավորապես կարող են փոխանցվել նրան փոխարինող անձին, եթե վերջինս համապատասխանում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի սահմանած որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության չափանիշներին:

18.4. Խորհրդի կողմից Վարչության նախագահի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցվում են իր դիմումի համաձայն, կամ եթե՝

ա) նա դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ,

բ) նրա պաշտոնավարման ընթացքում ի հայտ են եկել այնպիսի հանգամանքներ, որոնց ուժով նրան արգելվում է լինել Բանկի Վարչության նախագահ (Բանկի ղեկավար),

գ) օրենքով սահմանված կարգով որակագրկվել է կամ զրկվել է որոշակի պաշտոն վարելու իրավունքից:

18.5. Վարչության նախագահի լիազորությունները վաղաժամկետ կարող են դադարեցվել նաև լիազորությունների մնացած ժամանակահատվածի, իսկ եթե այդ ժամանակահատվածը մեկ տարուց ավելի է, ապա մեկ տարվա համար սահմանված աշխատավարձը Բանկի կողմից նրան փոխհատուցելու պայմանով:

Բանկն իրավունք ունի Վարչության նախագահի պաշտոնից ազատված անձից հետ պահանջելու նրան փոխհատուցված աշխատավարձը՝ դատարանում ապացուցելով Վարչության նախագահի կողմից պաշտոնեական պարտականությունների թերացման փաստը:

19. Բանկի գլխավոր հաշվապահը

19.1. Բանկի գլխավոր հաշվապահը կամ նման պարտականություններ իրականացնող անձը (այսուհետ՝ Գլխավոր հաշվապահ) իրականացնում է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքով գլխավոր հաշվապահի համար սահմանված իրավունքները և պարտականությունները:

19.2. Բանկի գլխավոր հաշվապահը նշանակվում է Բանկի խորհրդի կողմից՝ Բանկի Վարչության նախագահի (Վարչության) ներկայացմամբ:

Բանկի գլխավոր հաշվապահը ընտրվում է նվազագույնը մեկ տարի ժամկետով:

19.3. Բանկի գլխավոր հաշվապահի իրավունքները և պարտականությունները չեն կարող փոխանցվել Բանկի ընդհանուր ժողովին, Խորհրդին, գործադիր մարմնի անդամներին, ներքին աուդիտի ստորաբաժանմանը կամ այլ անձի:

19.4. Բանկի գլխավոր հաշվապահը առնվազն եռամսյակը մեկ անգամ Բանկի խորհրդին և

Վարչության նախագահին (Վարչությանն) է ներկայացնում ֆինանսական հաշվետվություն՝ Խորհրդի հաստատած ձևով և բովանդակությամբ:

19.5. Բանկի գլխավոր հաշվապահը պատասխանատվություն է կրում Բանկի հաշվապահական հաշվառման վարման, դրա վիճակի և հավաստիության, տարեկան հաշվետվության, ֆինանսական և վիճակագրական հաշվետվություններն օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պետական կառավարման մարմիններին ժամանակին ներկայացնելու, ինչպես նաև Բանկի մասնակիցներին, պարտատերերին և մամուլի ու զանգվածային լրատվության մյուս միջոցներին Բանկի մասին տրամադրվող ֆինանսական տեղեկությունների հավաստիության համար՝ օրենքին, այլ իրավական ակտերին և Բանկի կանոնադրությանը համապատասխան:

19.6. Հաշվետվությունների և տեղեկատվության մեջ անարժանահավատ տվյալների հայտնաբերման դեպքերում Գլխավոր հաշվապահը ներկայացնում է դրանց առաջացման նախադրյալները, վկայակոչում է Բանկի աշխատակիցներին, որոնք անմիջականորեն մասնակցել են տվյալ հաշվետվությունների կամ տեղեկատվության կազմման աշխատանքներին և առաջարկում է միջոցներ դրանք ապագայում բացառելու կամ առկա թերությունները վերացնելու ուղղությամբ: Եթե նման դեպքերը կրում են պարբերական բնույթ, ապա Խորհուրդը հարց է բարձրացնում Գլխավոր հաշվապահի մասնագիտական համապատասխանության հարցը քննարկելու մասին:

19.7. Գլխավոր հաշվապահը «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, այլ օրենքներով և իր կողմից կնքված «Լրիվ նյութական պատասխանատվության» պայմանագրին համապատասխան պատասխանատվություն է կրում իր դիտավորյալ գործողությունների (անգործության) հետևանքով Բանկին պատճառված վնասների համար:

20. Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը

20.1. Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման (այսուհետև՝ ներքին աուդիտ) ղեկավարը և անդամները նշանակվում են Բանկի խորհրդի կողմից:

20.2. Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման աշխատակիցները ընտրվում են նվազագույնը մեկ տարի ժամկետով:

20.3. Ներքին աուդիտի անդամ չեն կարող լինել Բանկի կառավարման մարմինների անդամները, այլ ղեկավարներ ու աշխատակիցներ, ինչպես նաև Վարչության անդամների հետ փոխկապակցված անձինք:

20.4. Ներքին աուդիտի ղեկավարը և անդամները պարտավոր են պահպանել Բանկի աշխատակիցների համար սահմանված աշխատանքային կարգապահությունը:

20.5. Բանկի ներքին աուդիտը Բանկի խորհրդի հաստատած կանոնադրության համաձայն՝

ա) հսկողություն է իրականացնում Բանկի ընթացիկ գործունեության և գործառնական

ոիսկերի նկատմամբ,

բ) հսկողություն է իրականացնում Բանկի Վարչության նախագահի (Վարչության), տարածքային և կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից օրենքների, այլ իրավական ակտերի և Բանկի ներքին ակտերի, Խորհրդի կողմից Վարչության նախագահին (Վարչությանը) տրված հանձնարարականների կատարման նկատմամբ,

գ) եզրակացություններ և առաջարկություններ է տալիս Բանկի խորհրդի ներկայացրած, ինչպես նաև սեփական նախաձեռնությամբ առաջադրված հարցերի վերաբերյալ:

20.6. Ներքին աուդիտի իրավասություններին վերաբերող հարցերը չեն կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման մարմիններին կամ այլ անձանց:

Ներքին աուդիտի ստորաբաժանման աշխատակիցները դիտորդի կարգավիճակով կարող են մասնակցել Բանկի խորհրդի և Վարչության նիստերին:

Ներքին աուդիտի պահանջով ներքին աուդիտին ներկայացվում են Վարչության նիստերի արձանագրությունները:

20.7. Ներքին աուդիտի ղեկավարը Բանկի խորհրդին և Վարչության նախագահին (Վարչությանն) է ներկայացնում հետևյալ հաշվետվությունները՝

ա) հերթական՝ տարեկան ծրագրով սահմանված ստուգումների արդյունքների մասին,

բ) արտահերթ, եթե բացահայտվել են ներքին աուդիտի հիմնավորված կարծիքով էական խախտումներ, ընդ որում, եթե խախտումները հետևանք են Վարչության նախագահի (Վարչության) կամ Խորհրդի գործողությունների կամ անգործության, ապա հաշվետվությունը ներկայացվում է անմիջապես Խորհրդի նախագահին:

20.8. Ներքին աուդիտի հիմնավորված կարծիքով էական խախտումներ բացահայտվելու դեպքում ներքին աուդիտի կողմից կազմվում է համապատասխան արձանագրություն, որտեղ տրվում է խախտման մանրամասն նկարագիրը, ում կողմից է կատարվել խախտումը և Ներքին աուդիտի ղեկավարի կողմից փակ ծրագրով համապատասխան գրանցամատյանում գրանցելուց հետո ներկայացվում է Բանկի խորհրդին և Վարչության նախագահին, իսկ եթե խախտումը հետևանք է Վարչության նախագահի (Վարչության) կամ Խորհրդի գործողությունների կամ անգործության, ապա ներկայացվում է անմիջապես Խորհրդի նախագահին:

Նշված դեպքերում հաշվետվությունները ներկայացվում են խախտումը հայտնաբերելուց առավելագույնը երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում:

20.9. Ներքին աուդիտն օրենքների, այլ իրավական ակտերի խախտումներ բացահայտելու դեպքում պարտավոր է դրանք ներկայացնել Բանկի խորհրդին՝ միաժամանակ առաջարկելով այդ խախտումների վերացման և ապագայում չկրկնման ուղղությամբ ձեռնարկվելիք միջոցառումներ:

20.10. Օրենքների, այլ իրավական ակտերի խախտումներ բացահայտվելու դեպքում Ներքին աուդիտի կողմից կազմվում է համապատասխան արձանագրություն, որտեղ տրվում է խախտման մանրամասն նկարագիրը, ում կողմից է կատարվել խախտումը, ներքին աուդիտի առաջարկությունները նշված խախտումների վերացման և ապագայում բացառման ուղղությամբ ձեռնարկվելիք միջոցառումների վերաբերյալ և ներքին աուդիտի ղեկավարի կողմից փակ ծրագրով

համապատասխան գրանցամատյանում գրանցելուց հետո ներկայացվում է Բանկի խորհրդին՝ խախտումը հայտնաբերելուց առավելագույնը 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

21. Բանկի արտաքին աուդիտը

21.1. Յուրաքանչյուր տարի Բանկի ֆինանսատնտեսական գործունեության ստուգման նպատակով Բանկը պետք է ներգրավի օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով աուդիտորական ծառայությունների իրականացման իրավունք ունեցող անկախ աուդիտ իրականացնող անձի (այսուհետ՝ արտաքին աուդիտ), կնքելով նրա հետ համապատասխան պայմանագիր:

21.2. Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձին ընտրում է Ընդհանուր ժողովը՝ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգով: Արտաքին աուդիտի ծառայությունների համար վճարվող գումարի չափը որոշում է Բանկի խորհուրդը:

21.3. Բանկի ֆինանսատնտեսական գործունեության ստուգումն արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի կողմից կարող է իրականացվել նաև Բանկի՝ քվեարկող բաժնետոմսերի առնվազն 5 տոկոսի սեփականատեր բաժնետերերի պահանջով:

Այդ դեպքում արտաքին աուդիտ իրականացնող անձին ընտրում, նրա հետ պայմանագիր են կնքում, նրա ծառայությունների դիմաց վճարում են ստուգում պահանջող բաժնետերերը, ընդ որում, նրանք կարող են Բանկից պահանջել իրենց կատարած ծախսերի հատուցում, եթե այդ ստուգումն Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ արդարացված է եղել Բանկի համար:

Բանկի արտաքին աուդիտ ցանկացած ժամանակ կարող է հրավիրվել նաև Բանկի խորհրդի կողմից՝ Բանկի միջոցների հաշվին:

21.4. Բանկն արտաքին աուդիտ իրականացնող անձի հետ կնքվող պայմանագրում, բացի աուդիտորական եզրակացության կազմումից, պետք է նախատեսի նաև աուդիտորական հաշվետվության (նամակ Բանկի ղեկավարությանը) կազմում:

Բանկն արտաքին աուդիտ իրականացնող անձի հետ կնքվող պայմանագրում պետք է նախատեսի նաև իր կողմից ՀՀ Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունների արժանահավատության ստուգում:

21.5. Բանկում աուդիտ իրականացնելու ընթացքում արտաքին աուդիտի կողմից Բանկի ֆինանսական վիճակն իր կարծիքով էականորեն վատթարացման փաստեր, ինչպես նաև ներքին համակարգերի (այդ թվում՝ ներքին հսկողության համակարգի) թերություններ հայտնաբերելու դեպքում արտաքին աուդիտն իրականացնող անձը պարտավոր է դրանց մասին անմիջապես տեղյակ պահել ՀՀ Կենտրոնական բանկին:

21.6. ՀՀ Կենտրոնական բանկը կարող է պարտադրել Բանկին չորս ամսվա ընթացքում հրավիրել արտաքին աուդիտ և հրապարակել նրա եզրակացությունը, ինչպես նաև իրավունք ունի պահանջելու Բանկից, որպեսզի նա փոխի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձին և նշանակի այլ արտաքին աուդիտ իրականացնող անձ:

22. Հաշվառումը, հաշվետվությունը և վերահսկողությունը Բանկի նկատմամբ

22.1. Բանկը կազմում, հրապարակում և ՀՀ Կենտրոնական բանկ է ներկայացնում տարեկան, եռամսյակային ֆինանսական և այլ հաշվետվություններ, որոնց ձևերը, ներկայացնելու կարգը և ժամկետները սահմանում է ՀՀ Կենտրոնական բանկը՝ հաշվի առնելով միջազգային ստանդարտները:

Բանկի կողմից ՀՀ Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները և այլ տեղեկությունները պետք է լինեն ամբողջական և արժանահավատ:

22.2. Բանկը հաշվապահական հաշվառումը վարում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի և ՀՀ կառավարության լիազորված մարմնի հետ համաձայնեցված կարգով՝ ՀՀ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներին համապատասխան:

22.3. Բանկի գործառնական տարին սկսվում է հունվարի 1-ին և ավարտվում է նույն տարվա դեկտեմբերի 31-ին:

23. Բանկի ղեկավարների պատասխանատվությունը

23.1. Բանկի ղեկավարները գործում են՝ ելնելով Բանկի շահերից, իրականացնում են իրենց իրավունքները և կատարում են Բանկի նկատմամբ իրենց պարտականությունները բարեխիղճ ու ողջամիտ կերպով (ֆիդուցիար պարտականություն):

Բանկի ղեկավարները Բանկի առջև պատասխանատվություն են կրում իրենց դիտավորյալ գործողությունների (անգործության) հետևանքով Բանկին պատճառված իրական վնասի համար՝ ՀՀ օրենսդրության համաձայն:

Եթե Բանկին վնաս պատճառած արարքն իրականացրել են Բանկի մեկից ավելի ղեկավարներ, ապա նրանք Բանկի առջև կրում են համապարտ պատասխանատվություն:

Բանկին հասցված վնասի համար պատասխանատվությունից ազատվում են Բանկի այն ղեկավարները, որոնք Բանկին վնաս պատճառած որոշման ընդունմանը դեմ են քվեարկել կամ նիստին ներկա չեն գտնվել:

23.2. Եթե Բանկի խորհրդին ներկայացվող հաշվետվությունները բացահայտում են օրենքների, այլ նորմատիվ իրավական և Բանկի ներքին իրավական ակտերի խախտումներ, ապա Խորհուրդը պարտավոր է ձեռնարկել միջոցներ այդ խախտումները վերացնելու և հետագայում այդպիսիք բացառելու ուղղությամբ:

23.3. Բանկի ղեկավարների պատասխանատվությունը ներառում է, սակայն չի սահմանափակում հետևյալ հնարավոր դեպքերը՝

ա) մեկ փոխառուի, խոշոր փոխառուների, Բանկի հետ կապված անձանց գծով սահմանված

նորմատիվների խախտումով տրամադրված վարկերի, փոխառությունների կամ կնքված այլ գործարքների հետևանքով Բանկին պատճառված իրական վնասների հատուցման համար պատասխանատվություն է կրում Բանկի վարչության նախագահը, իսկ եթե տվյալ գործարքի կնքման համար օրենքով պահանջվում է Խորհրդի որոշում, ապա Խորհրդի անդամները և Վարչության նախագահը:

բ) գործադիր մարմնի անդամները պարտավոր են հատուցել նաև Բանկի Խորհրդի կողմից ընդունված ներքին իրավական ակտերի խախտումներով կնքված գործարքների հետևանքով Բանկին պատճառված իրական վնասները:

գ) եթե Բանկի Խորհրդին ներկայացվող հաշվետվությունները բացահայտել են օրենքների, այլ նորմատիվ իրավական և Բանկի ներքին իրավական ակտերի խախտումներ, և հետագայում Բանկը կրել է նույն խախտումներով պայմանավորված վնաս, ապա Խորհրդի անդամները համապարտ պատասխանատվություն են կրում այդ իրական վնասների հատուցման համար, բացառությամբ, եթե Խորհրդի անդամն իր իրավասությունների սահմաններում ձեռնարկել է այդ խախտումները կանխելու ուղղությամբ բավարար և խելամիտ գործողություններ:

դ) եթե ներքին աուդիտի կողմից ստուգման արդյունքներով բացահայտված օրենքների, այլ իրավական ակտերի խախտումների վերաբերյալ տեղեկությունները Բանկի Խորհրդին չեն ներկայացվել, և հետագայում Բանկը, այդ խախտումներով պայմանավորված, վնասներ է կրել, ապա ներքին աուդիտի ղեկավարը պարտավոր է հատուցել այդ իրական վնասները:

ե) եթե Բանկի հետ կապված անձի հետ գործարքը կնքվել է Բանկի ներքին ընթացակարգերի խախտումով Խորհրդին ներկայացված դրական եզրակացության հիման վրա, ապա այդ գործարքի հետևանքով Բանկին պատճառված իրական վնասների հատուցման համար պատասխանատվություն է կրում Բանկի վարչության նախագահը:

23.4. Անձն ազատվում է Բանկին պատճառված վնասի համար պատասխանատվությունից, եթե գործել է բարեխիղճ՝ այն համոզմունքով, որ իր գործողությունները ելնում են Բանկի շահերից: Մասնավորապես՝

ա) եթե ողջամիտ գործարար տրամաբանությունից ելնելով՝ կայացվել են որոշումներ, նույնիսկ եթե դրանք Բանկին հետագայում հասցրել են այնպիսի վնասներ, որոնց առաջացումն այդ որոշումն ընդունելիս հստակորեն հաշվի է առնվել որպես բիզնես ռիսկ:

բ) եթե ղեկավարի կողմից սխալ կամ թերի որոշումների ընդունումը եղել է բարեխիղճ՝ առանց վնաս պատճառելուն հատկապես ուղղված միտման, և եթե այդ որոշումների ընդունմամբ չեն խախտվել օրենքների կամ այլ իրավական ակտերի պահանջները: Բանկի ղեկավարների պաշտոնից ազատվելը չի ազատում նրանց իրենց մեղքով Բանկին պատճառված վնասի համար պատասխանատվությունից:

23.5. Բանկը կամ Բանկի այն բաժնետերը (բաժնետերերը), որը (որոնք համատեղ) տնօրինում է (են) Բանկի տեղաբաշխված հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի (կանոնադրական հիմնադրամում մասնակցության) մեկ և ավելի տոկոսը, իրավունք ունի (ունեն) Բանկի ղեկավարների դեմ հայցով դիմելու դատարան՝ Բանկին պատճառված վնասների փոխհատուցման

պահանջով:

24. Բանկի գույքի ձեռքբերման և օտարման հետ կապված խոշոր գործարքները: Բանկի գործարքներում շահագրգռվածությունը

24.1. Խոշոր գործարքներ են համարվում՝

ա) մեկ կամ մի քանի փոխկապված գործարքները, որոնք, բացառությամբ Բանկի բնականոն տնտեսական գործունեության շրջանակներում կատարվող գործարքների, ուղղակի կամ անուղղակի կապված են Բանկի կողմից գույքի ձեռքբերման, օտարման կամ գույքի ձեռքբերման հնարավորության կամ գույքի օտարման հնարավորության հետ, և որոնց արժեքը գործարքը կնքելու մասին որոշում ընդունելու պահի դրությամբ կազմում է Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25 և ավելի տոկոսը.

բ) մեկ կամ մի քանի փոխկապված գործարքները, որոնց առարկա է հանդիսանում Բանկի հասարակ (սովորական) կամ հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի փոխարկվող արտոնյալ բաժնետոմսերի տեղաբաշխումը, որը կազմում է Բանկի կողմից արդեն տեղաբաշխված հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի 25 և ավելի տոկոսը:

Խոշոր գործարքի առարկա հանդիսացող գույքի արժեքը որոշվում է սույն կանոնադրությամբ սահմանված կարգով:

24.2. Խոշոր գործարք կնքելու մասին որոշումը, որի առարկա է հանդիսանում գույքը, և որի արժեքը գործարքը կնքելու մասին որոշումն ընդունելու պահի դրությամբ կազմում է Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-ից 50 տոկոսը, պետք է ընդունվի Խորհրդի կողմից միաձայն: Եթե գործարք կնքելու մասին որոշումը Խորհրդի կողմից չի ընդունվել, ապա Խորհուրդն իրավունք ունի որոշում ընդունելու՝ հարցն Ընդհանուր ժողովում քննարկելու մասին:

Սույն կետով սահմանված սահմանված դեպքում, ինչպես նաև եթե գործարքի առարկա հանդիսացող գույքի արժեքը գործարքը կնքելու մասին որոշումն ընդունելու պահի դրությամբ կազմում է Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 50 տոկոսից ավելին, ապա գործարքը կնքելու մասին որոշումն ընդունվում է Ընդհանուր ժողովի կողմից՝ դրան մասնակցող քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների 3/4-ով:

Սույն կետով սահմանված պահանջները չպահպանելը հանգեցնում է գործարքի անվավերության:

Սույն կետով պահանջները չպահպանելը խոշոր գործարք կնքելիս չի հանգեցնում գործարքի անվավերության, եթե Բանկի հետ գործարք կնքած անձը գործել է բարեխիղճ՝ չգիտեր կամ չէր կարող իմանալ նշված պահանջները Բանկի կողմից չպահպանելու մասին:

24.3. Բանկի գործարքներում շահագրգռ անձինք են համարվում Խորհրդի անդամը, Բանկի կառավարման մարմիններում այլ պաշտոն զբաղեցնող անձը կամ Բանկի բաժնետերը, որն իր հետ փոխկապակցված անձանց հետ միասին տիրապետում է Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի 10 և ավելի տոկոսին, եթե այդ անձինք կամ նրանց հետ փոխկապակցված անձինք՝

ա) հանդիսանում են գործարքի կողմ կամ մասնակցում են գործարքին որպես միջնորդ կամ ներկայացուցիչ.

բ) տիրապետում են գործարքի կողմ, միջնորդ կամ ներկայացուցիչ հանդիսացող իրավաբանական անձի քվեարկող բաժնետոմսերի 20 և ավելի տոկոսին.

գ) պաշտոններ են զբաղեցնում գործարքի կողմ, միջնորդ կամ ներկայացուցիչ հանդիսացող իրավաբանական անձի կառավարման մարմիններում:

24.4. Սույն կանոնադրության 24.3 կետում նշված անձինք պարտավոր են տեղեկություններ տրամադրել Խորհրդին, ներքին աուդիտին և արտաքին աուդիտն իրականացնող անձին՝

ա) այն իրավաբանական անձանց մասին, որոնցում նրանք ինքնուրույն կամ նրանց հետ փոխկապակցված անձի (անձանց) հետ համատեղ տիրապետում են քվեարկող բաժնետոմսերի 20 և ավելի տոկոսին.

բ) այն իրավաբանական անձանց մասին, որոնց կառավարման մարմիններում նրանք պաշտոններ են զբաղեցնում.

գ) կնքված կամ կնքման նախատեսված իրենց հայտնի գործարքների մասին, որոնցում իրենք կարող են համարվել շահագրգիռ անձ:

24.5. Բանկի որոշումը գործարքը կնքելու մասին, որում առկա է շահագրգռվածությունը, ընդունում է Խորհուրդը՝ գործարքը կնքելու մեջ շահագրգռվածություն չունեցող Խորհրդի անդամների ձայների մեծամասնությամբ:

24.6. Խորհուրդը շահագրգռվածության առկայությամբ գործարքը կնքելու մասին որոշումն ընդունելու համար պետք է գա այն եզրակացության, որ՝

ա) գործարքը կնքելու հետևանքով Բանկի կողմից ստացված վճարը պակաս չէ գործարքի արդյունքում Բանկի կողմից գործարքի մյուս կողմին փոխանցվող գույքի, տրամադրված ծառայության կամ կատարված աշխատանքի՝ սույն կանոնադրության 24.12 կետով սահմանված կարգով հաշվարկված շուկայական արժեքից, կամ՝

բ) գործարքը կնքելու հետևանքով Բանկի ձեռք բերած գույքի, ստացված ծառայության կամ Բանկի համար կատարված աշխատանքի դիմաց վճարը չի գերազանցում նշված գույքի, ծառայության կամ աշխատանքի՝ սույն կանոնադրության 24.12 կետով սահմանված կարգով հաշվարկված շուկայական արժեքը:

24.7. Որոշումը գործարքը կնքելու մասին, որում առկա է շահագրգռվածությունը, ընդունվում է Ընդհանուր ժողովի կողմից քվեարկող բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող և գործարքի կատարման մեջ շահագրգռվածություն չունեցող մասնակիցների ձայների մեծամասնությամբ, եթե գործարքը և (կամ) փոխկապակցված գործարքները կնքվում են Բանկի քվեարկող բաժնետոմսերի կամ քվեարկող բաժնետոմսերի փոխարկվող Բանկի այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման նպատակով, որոնց քանակն ավելի է Բանկի՝ արդեն տեղաբաշխված քվեարկող բաժնետոմսերի քանակի 2 տոկոսից:

24.8. Գործարքի կնքումը, որում առկա է շահագրգռվածությունը, և որը բավարարում է սույն կանոնադրության 24.7 կետով սահմանված պահանջները, կարող է կնքվել առանց Ընդհանուր

ժողովի որոշման, եթե՝

ա) գործարքը Բանկին շահագրգիռ անձի կողմից տրամադրվող փոխառություն է.

բ) գործարքը Բանկի և մյուս կողմի միջև արդյունք է բնականոն տնտեսական գործունեության, որը կնքվել է մինչև սույն կանոնադրության 24.3 կետի դրույթներին համապատասխան շահագրգռվածության ճանաչումը (որոշում չի պահանջվում մինչև հաջորդ Ընդհանուր ժողովի գումարման օրը):

Եթե Ընդհանուր ժողովի անցկացման օրվա դրությամբ անհնար է կանխատեսել Բանկի և գործարքի մյուս կողմի բնականոն տնտեսական գործունեության ընթացքում շահագրգռվածության հնարավորությունը, ապա սույն կանոնադրության 24.7 կետի պահանջները համարվում են կատարված, եթե Ընդհանուր ժողովը որոշում կընդունի Բանկի և մյուս կողմի միջև պայմանագրային հարաբերությունների հաստատման մասին, որով կսահմանվի կնքվող գործարքների բնույթը և գործարքների առավելագույն արժեքը:

24.9. Եթե Խորհրդի բոլոր անդամները շահագրգիռ անձինք են ճանաչվել, ապա գործարքը կնքելու մասին որոշումն ընդունում է Ընդհանուր ժողովը՝ գործարքում շահագրգռվածություն չունեցող մասնակիցների ձայների մեծամասնությամբ:

24.10. Եթե գործարքը, որում առկա է շահագրգռվածությունը, միևնույն ժամանակ Բանկի գույքի օտարման կամ ձեռքբերման խոշոր գործարք է հանդիսանում, ապա դրա կնքումն իրականացվում է՝ հաշվի առնելով նաև սույն կանոնադրության օրենքի 24.1 և 24.2 կետերի դրույթները:

24.11. Գործարքը, որում առկա է շահագրգռվածությունը և կնքվել է սույն կանոնադրությամբ սահմանված պահանջների խախտմամբ, չի հանգեցնում գործարքի անվավերության, եթե Բանկի հետ գործարք կնքած անձը գործել է բարեխիղճ՝ չգիտեր և չէր կարող իմանալ նշված պահանջները Բանկի կողմից չպահպանելու մասին:

Շահագրգիռ ճանաչված անձը Բանկի առջև պատասխանատվություն է կրում Բանկին պատճառված վնասների չափով: Եթե պատասխանատվության ենթակա է մի քանի անձ, ապա նրանք Բանկի առջև կրում են համապարտ պատասխանատվություն:

Անձն ազատվում է սույն մասով սահմանված պատասխանատվությունից, եթե գործել է բարեխիղճ՝ չգիտեր կամ չէր կարող իմանալ, որ գործարքի կնքմամբ Բանկը կկրի վնասներ:

Շահագրգռվածության առկայության դեպքում Բանկի գործարքների կնքման վերաբերյալ սույն կանոնադրության և օրենքի պահանջները չեն կիրառվում, եթե՝

ա) բոլոր բաժնետերերի կողմից իրականացվում է բաժնետոմսերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունքը.

բ) իրականացվում է բաժնետոմսերի փոխարկվող այլ արժեթղթերի փոխարկումը.

գ) կանոնադրական հիմնադրամում մասնակցությունը Բանկի կողմից ձեռք բերելու դեպքում, եթե տվյալ տեսակի (դասի) բաժնետոմսերի բոլոր սեփականատերերն ունեն հավասար իրավունք՝ համամասնորեն վաճառելու իրենց պատկանող տվյալ տեսակի (դասի) բաժնետոմսերը:

Սույն կետի պահանջները չպահպանելը հանգեցնում է գործարքի անվավերության:

24.12. Գույքի շուկայական արժեք է համարվում (ներառյալ՝ Բանկի բաժնետոմսերի և այլ արժեթղթերի արժեքը) այն գինը, որով գույքի արժեքի մասին անհրաժեշտ տեղեկություններ ունեցող և այն վաճառելու պարտավորություն չունեցող վաճառողը կհամաձայնի վաճառել այդ գույքը, իսկ գույքի արժեքի մասին բոլոր անհրաժեշտ տեղեկություններ ունեցող և այն ձեռք բերելու պարտավորություն չունեցող գնորդը կհամաձայնի այդ գույքը ձեռք բերել:

Գույքի շուկայական արժեքը որոշվում է Խորհրդի որոշմամբ, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի, երբ շուկայական արժեքը որոշվում է դատարանի, այլ մարմնի կամ անձի կողմից:

Եթե մեկ կամ մի քանի գործարքներում, որոնց համար պահանջվում է սահմանել գույքի շուկայական արժեք, շահագրգիռ անձ է հանդիսանում Խորհրդի անդամը, ապա գույքի շուկայական արժեքը սահմանվում է Խորհրդի այն անդամների որոշմամբ, որոնք չունեն շահագրգռվածություն նշված գործարքում:

Գույքի շուկայական արժեքի որոշման համար՝ անկախ գնահատողի ծառայություններից Բանկը կարող է օգտվել Խորհրդի որոշմամբ:

Անկախ գնահատողի կողմից գույքի շուկայական արժեքի որոշումը պարտադիր է օրենքով սահմանված՝ Բանկի մասնակիցների՝ Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում ունեցած մասնակցության հետգնման դեպքերում:

Բանկի բաժնետոմսերի կամ այլ արժեթղթերի շուկայական արժեքի որոշման անհրաժեշտության դեպքում հաշվի են առնվում այդ բաժնետոմսերի ձեռքբերման, ինչպես նաև առաջարկի և պահանջարկի գներին վերաբերող և համապատասխան զանգվածային լրատվության միջոցներում պարբերաբար հրապարակվող տեղեկությունները:

Բանկի հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի շուկայական արժեքի որոշման դեպքում անհրաժեշտ է հաշվի առնել Բանկի զուտ ակտիվների (հիմնական կապիտալի) արժեքը, ինչպես նաև այն գինը, որը Բանկի բոլոր տեղաբաշխված հասարակ (սովորական) արժեթղթերի համար համաձայն է վճարել Բանկի գույքի մասին լրիվ տեղեկություններ ունեցող գնորդը, ինչպես նաև այլ գործոններ, որոնք Բանկի գույքի շուկայական արժեքը սահմանող մարմինը (անձը) կհամարի կարևոր:

Սույն կետով որոշվող հասարակ (սովորական) բաժնետոմսերի շուկայական արժեքը չի կարող պակաս լինել այն գնից, որը հաշվարկվել է՝ Բանկի զուտ ակտիվների (հիմնական կապիտալի) արժեքը հիմք ընդունելով:

25. Տեղեկությունները և դրանց հրապարակումը

25.1. Բանկը ինտերնետում՝ Բանկի կայքէջում, պարտավոր է մշտապես հրապարակել՝

ա) Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները (առնվազն վերջին տարեկան և վերջին եռամսյակային) և հաշվետվությունների վերաբերյալ արտաքին աուդիտի եզրակացության պատճենը:

Բանկը պարտավոր է նաև հրապարակել դրանք առանձին գրքույկի կամ հասարակության համար հասանելի այլ ձևով (Բանկի գլխամասային գրասենյակում, Բանկի մասնաճյուղերում և ներկայացուցչություններում)։

բ) օրենքով սահմանված ժամկետում՝ տարեկան ընդհանուր ժողովի գումարման մասին հայտարարությունը: Ընդ որում, Բանկը պարտավոր է տարեկան ընդհանուր ժողովի գումարման մասին հայտարարությունը հրապարակել նաև մամուլում։

գ) շահութաբաժիններ վճարելու մասին որոշումների պատճենները, ինչպես նաև Բանկի շահութաբաժնային քաղաքականությունը սահմանող ակտերի պատճենները՝ առկայության դեպքում։

դ) Բանկում նշանակալից մասնակցություն ունեցող մասնակիցների մասին տեղեկատվություն՝ նրանց անունը (անվանումը), Բանկում նրանց ունեցած մասնակցության չափը (բացառությամբ այն անուղղակի նշանակալից մասնակցություն ունեցող անձանց, որոնք չունեն Բանկի կանոնադրական հիմնադրամում մասնակցություն՝ բաժնետոմս, բաժնեմաս կամ փայ), նախորդ տարվա ընթացքում նրանց և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց կողմից Բանկից ստացված վարկերի և այլ փոխառությունների (այդ թվում՝ նաև մարված) վերաբերյալ տվյալներ, այդ թվում՝ չափը, տոկոսադրույքը և ժամկետը։

ե) Բանկի խորհրդի, Վարչության անդամների ցանկը և անձնական տվյալները՝ նրանց անունը, ծննդյան ամսաթիվը, կենսագրությունը, Խորհրդի անդամների, Վարչության նախագահի և Գլխավոր հաշվապահի՝ նախորդ տարվա ընթացքում Բանկից ստացված ամբողջ վարձատրության (ներառյալ՝ պարգևատրումների, Բանկի համար որոշակի աշխատանք կատարելու դիմաց վճարների, աշխատավարձին հավասարեցված այլ եկամուտների) չափը, նրանց և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց կողմից Բանկից ստացված վարկերի և այլ փոխառությունների (այդ թվում՝ նաև մարված) վերաբերյալ տվյալներ, այդ թվում՝ չափը, տոկոսադրույքը և ժամկետը։

25.2.Սույն Կանոնադրության 25.1 կետի «ա»-«ե» ենթակետերում նշված տեղեկություններից բացի, ՀՀ Կենտրոնական բանկը կարող է պահանջել Բանկից ինտերնետում՝ Բանկի կայքէջում, մամուլում կամ զանգվածային լրատվության այլ միջոցներով ՀՀ Կենտրոնական բանկի խորհրդի սահմանած հաճախականությամբ և կարգով հրապարակել նաև այլ տեղեկություններ, բացառությամբ առևտրային, բանկային կամ այլ գաղտնիք կազմող տեղեկությունների։

25.3. Բանկը պարտավոր է հրապարակել սույն Կանոնադրության 25.1 կետի «ա»-«ե» ենթակետերում նշված տեղեկությունների մեջ տեղի ունեցած փոփոխությունները՝ դրանց ընդունման օրվան հաջորդող 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում։

25.4. Բանկը պարտավոր է ինտերնետում՝ Բանկի կայքէջում, և առանձին գրքույկի կամ հասարակության համար հասանելի այլ ձևով (Բանկի գլխամասային գրասենյակում, Բանկի մասնաճյուղերում և ներկայացուցչություններում) հրապարակել օրական կտրվածքով թարմացված տեղեկություններ՝ իր կողմից ավանդների ընդունման, վարկերի տրամադրման, ինչպես նաև մատուցվող բոլոր այլ ծառայությունների և հաճախորդների համար իրականացվող ֆինանսական

գործառնությունների վերաբերյալ, այդ թվում՝ տոկոսադրույքներ, ծառայության միջնորդավճարեր, ժամկետայնություն և էական այլ պայմաններ:

25.5. Բանկը պարտավոր է նաև ցանկացած անձի պահանջով նրան տրամադրել՝

ա) Բանկի պետական գրանցման վկայականի և Բանկի կանոնադրության պատճենները.

բ) Բանկի թողարկած պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի հրապարակային տեղաբաշխման դեպքում՝ տեղեկություններ՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, ինչպես նաև դրա հիման վրա ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված ծավալով և կարգով.

գ) սույն կանոնադրության 25.1 կետում նշված տեղեկությունները կամ փաստաթղթերի պատճենները:

Սույն կետում նշված տեղեկությունների տրամադրման համար գանձվող վճարը չի կարող ավելի լինել դրանց պատրաստման և (կամ) փոստային առաքման համար արված փաստացի ծախսերից:

Բանկը պարտավոր է իր գլխամասային գրասենյակում, Բանկի մասնաճյուղերում և ներկայացուցչություններում՝ տեսանելի վայրում, փակցնել հայտարարություն՝ սույն կետում նշված տեղեկությունների ստացման հնարավորության և այդ տեղեկությունների ստացման կարգի, վայրի և ժամանակի մասին:

25.6. Բանկն իրավունք չունի իր գովազդներում, հրապարակային օֆերտայում կամ իր անունից արված որևէ հայտարարության մեջ օգտագործելու ապակողմնորոշող այնպիսի տեղեկություններ կամ այլ անձանց կողմից այդ Բանկի վերաբերյալ կատարված հայտարարություններ, որոնք կարող են թյուր ենթադրության տեղիք տալ Բանկի ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական շուկայում նրա զբաղեցրած դիրքի, հեղինակության, գործարար համբավի կամ իրավական կարգավիճակի վերաբերյալ:

25.7. Բանկի կողմից, սույն կանոնադրությամբ և օրենքների համաձայն, հրապարակվող կամ տրամադրվող տեղեկությունները պետք է լինեն ամբողջական և արժանահավատ:

26. Բանկի վերակազմակերպումը և լուծարումը

26.1. Բանկի վերակազմակերպումն ու լուծարումն իրականացվում է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի, «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի և այլ իրավական ակտերի պահանջների պահպանմամբ: